

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 218

Wydanie M P

Poznań, niedziela dnia 10 maja 1936

Rok 31

Lotnictwo — to potęga!

W zrozumieniu istotnych potrzeb Ojczyzny fundujemy samolot dla Armji

Świat cały przekonał się w ostatnim półroczu w sposób praktyczno-poglądowy, jak potężnym i decydującym czynnikiem w walce zbrojnej jest armja zmotoryzowana. Włochy dawne, bez motorów, wojnę przed 40 laty przegrały. — Włochy dzisiejsze, zmotoryzowane, zawojowały całą Abisynję w ciągu

siedmiu miesięcy. Mimo szalonych trudności terenowych i klimatycznych, akcja włoska rozwijała się aż do skutku w sposób iście brawurowy dzięki należytemu zastosowaniu motorów na lądzie, a przede wszystkim w powietrzu. Tak jest, głównie doskonałemu swemu lotnictwu Włosi zawdzięczają realizację swych ambitnych zamierzeń kolonialnych w tempie tak zadziwiająco szybkim.

Ta lekcja poglądowa Włoch na terenie abisyńskim utwierdziła tylko i pogłębiła wszędzie zrozumienie, jak skuteczną bronią wojenną jest odpowiednio zorganizowane i zasobne lotnictwo. I stanie się niewątpliwie mocnym źródłem najwyższego entuzjazmu i ofiarności powszechnej dla spraw, związanych z najdalej posuniętą motoryzacją armji tam zwłaszcza, gdzie w kilku ostatnich latach dużo już w tej dziedzinie zrobiono.

Mamy tu na myśli naszych sąsia-

dów z jednej i drugiej strony. Wszakże Niemcy już w zeszłym roku stworzyły trzy całkowicie zmotoryzowane dywizje. Wszakże na sieć autostrad, mających połączyć między sobą wszystkie granice Niemiec, wydali już 7 miliardów marek. A przytem jakże olbrzymi wysiłek Niemcy wkładają w rozbudowę swego lotnictwa.

Wiadomo również, że podobnie stała i konsekwentna praca w kierunku zmotoryzowania swej armji rozwijają Sowiety, prowadząc klasyczną gospodarkę wojenną (olbrzymi rozwój przemysłu ściśle wojennego itp.), i prześcigając pod tym względem inne państwa o ustroju „burżuazyjnym“.

Zresztą tempo zbrojeń na świecie gwałtownie się obecnie spotęgowało. Wszędzie uznano, że motor na ziemi i motor w powietrzu staje się czynnikiem niezbędnym nie tylko zaczepności ale i obrony.

W Polsce pod tym względem pozo-

staje dużo do zrobienia. Sprawę zmotoryzowania naszej armji i wogóle zmotoryzowania całego kraju dopiero w ostatnim czasie zaczęto traktować poważniej i sz. erzej (dekret o Funduszu Obrony Narodowej).

Stąd też, gdziekolwiek się zwrócić, wszędzie słychać rozmowy na temat na-

szych sił zbrojnych, na temat potrzeby ich „dozbrojenia” i podniesienia poziomu wyposażenia technicznego, odpowiadającego obecnej sytuacji. Społeczeństwo polskie mówi o armji swej, wspaniałej duchem i wyszkoleniem, z dumą i miłością. Ale zarazem i z troską serdeczną, czy w obecnym wyścigu zbrojeń nadażymy kroku w stosunku zwłaszcza do sąsiadów: zachodniego i wschodniego.

I tu stwierdzić trzeba, że w tej właśnie dziedzinie, od której zależy nasza gotowość obronna, mamy zaległości i zaniedbania bardzo duże i niebezpieczne.

W niedawno na tem miejscu zamieszczonym artykule generał de Henning-Michaelis powiedział m. in.: „Przyszła wojna nie ścierpi improwizacji; wymaga ona długiego, olbrzymiego wysiłku, w okresie pokoju, całego narodu”. — Tak jest, potrzeba powszechnego spontanicznego wysiłku całego narodu, aby armję naszą dozbroić technicznie do stanu pełnej gotowości obronnej.

Zdajemy sobie sprawę, że t. zw. inicjatywa społeczna, — jeśli idzie o stronę finansową tego zagadnienia — w mierze stosunkowo tylko niewielkiej może tu zaważyć na szali (przez urządzenie odpowiednich zbiórek). Mimo to jednak znaczenie jej jest ogromne przede wszystkim w dziedzinie moralnej. Propaganda „dozbrojenia” naszej armji stworzy niewątpliwie odpowiednią a konieczną atmosferę duchową w całym narodzie, rozbudzi w nim ofiarność na te cele, skłoni go do popierania poczynań władz wojskowych, słowem — urzeczywistni ideę „narodu zbrojnego”, w którym każdy obywatel, także w okresie pokoju, pracuje z zapalem nad wzmocnieniem siły obronnej państwa.

Ten wysiłek pragniemy dzisiaj zmobilizować na jednym odcinku: wśród naszych Czytelników. I w tym celu ogłaszamy powszechną mobilizację ich ofiarności na rzecz zakupu dla armji polskiej samolotu bojowego, który nosić będzie miano — „Chrobry”.

Czytelnicy! W dniu 3 maja całe nasze społeczeństwo narodowe godnie i potężnie zmanifestowało swój patriotyzm i gotowość do poświęceń dla Ojczyzny. Dziś wzywamy Was do złożenia dowodu tej gotowości.

Nie wąpimy ani na chwilę, że szerokie rzesze Czytelników naszych („Kurjera Poznańskiego”, „Orędownika”, „Wielkopolanina”, „Ilustracji Polskiej” i „Pomorzanina”) inicjatywę naszą popitają z entuzjazmem, że znajdzie ona donośny oddźwięk. I w tej myśli apelujemy do wszystkich, by w miarę swych możliwości dokładali grosza na ten wielki wspólny cel.

Nazwiska ofiarodawców ogłaszać będziemy na łamach pism naszych w rubryce p. t.: „Kupujemy dla armji polskiej samolot bojowy”. Wierzmy, że wkrótce będziemy mogli ogłosić zwycięstwo naszego apelu, i oddać armji do użytku samolot „Chrobry” od Czytelników pism naszych. A skoro to się stanie, wierzmy, iż za naszym przykładem pójdą inni. Wówczas dopiero cel, jaki sobie wytknęliśmy, będziemy uważali za spełniony.

Powiedział prorok nasz narodowy Piotr Skarga: „Gdy się lud Boży skupi, a na jedną rzecz jednym sercem zezwoli, iż będą jako mąż jeden, prędko ich Bóg wysłucha”.

A zatem, Czytelnicy, „skupieni na jedną rzecz sercem jednym” — do czynu, do ofiary!

Pierwsze składki

W piątek po południu odbyło się w gmachu Drukarni Polskiej zebranie wszystkich współpracowników, a więc redakcyjnych, administracyjnych i technicznych wydawnictw „Kurjera Poznańskiego”, „Orędownika”, „Wielkopolanina”, „Pomorzanina”, „Ilustra-

cji Polskiej” i „Nowin Poświętecznych”, na którym powzięto następującą rezolucję:

Zebrani w dniu 8 maja 1936 r. pracownicy redakcyjni, administracyjni i techniczni wydawnictw Drukarni Polskiej Sp. Akc. w Poznaniu, a więc „Kurjera Poznańskiego”, „Orędownika”, „Wielkopolanina”, „Pomorzanina”, „Ilustracji Polskiej” i „Nowin Poświętecznych”, chcąc dać wyraz ścisłemu i ofiarnemu stosunkowi, jaki łączyć winien społeczeństwo narodowe z armją naszą, postanawiają ofiarować jednorazowo 5 proc. swych poborów miesięcznych na zakupno dla wojska samolotu bojowego „Chrobry”.

Następują podpisy:

Adamczewska Agnieszka, Antkowiak Mieczysław, red. Antoniewicz Zdzisław, Arning Henryk, red. Bernacki Edmund, red. Bernacki Zbigniew, dr. Bernatt Stanisław, Błędowska Wiktorja, Boruszak Rozalja, Betlejowski Edwin, Brzeziński Jan, Bosiacki Edward, Biskupski Józef, Chojnacki Kazimierz, Ceglowska Marja, dr. Chełmickowski Marjan, red. Czapiewski Stanisław, Czeszyk Mikołaj, Czechak Teofil, Chudziński Janusz, Czarny Kazimierz, Czerwiński Walerjan, Dybizbański Józef, Danielewski Józef, Dybowski Paweł, Drejski Edwin, Dybowski Alfons, Dembina Władysław, Dunker Emil, Dolatowska Salomea, Dolatowska Zofja, red. Danielewski Bogdan, Dobrucki Józef, Elminowski Edward, Fortuniak Edmund, red. Fengler Roman, Frydrych Janina, red. Fikus Feliks, red. Fiedler Konrad, Filipowska Eleonora, Fertsch Maksymilian, Grzegorski Bolesław, Grajkowski Mieczysław, Gazecki Nikodem, Gilla Bolesław, Gawroński Stanisław, Generałczyk Stanisław, Giełnik Władysław, Gólakowa Marja, Grzempa Ignacy, Gromadziński Stefan, Gorączniak Henryk, Goleńczak Maksymilian, Gajowiecki Leon, Gapa Antoni, Gabrysiak Sylwester, Gomola Franciszek, Gajowiecka Irena, Gruszczyński Bronisław, Góralewicz Julian, Gieda Roman, red. Gerzabek Jerzy, Glesmann Józef, red. Hertzek Jerzy, Hermann Jadwiga, Holarz Feliks, Hernes Tadeusz, Hałkiewicz Roman, Hałkiewicz Marjan, Ignasiakówna Leokadja, red. Jarochofski Bogdan, Jeske Stanisław, Jendrach Czesław, Jurczeniuk Michał, Jakubowicz Stanisław, Jasińska Bronisława, Jezew-

ski Antoni, Janowczyk Michał, Jęczkowiak Marjan, Januszewski Marjan, Kubanek Stefan, Kąkolewski Stefan, Kliński Wojciech, Kornowicz Stanisław, Kubiak Franciszek, Kulczyński Leonard, Krojniak Władysław, Krysztofiak Antoni, Kaczmarek Walenty, Kasprzak Jan, Kliński Antoni, Kaźmierczak Franciszek, Koszuta Czesław, Kalicki Marcin, Kniat Hilary, Krojniak Jan, Koralewski Stanisław, Klemczak Stanisław, Kubicki Antoni, Kalet Edmund, Kaczkowski Adam, Kruszona Aniela, Kaczmarska Janina, Kordylewski Piotr, Kuźniak Leokadja, red. Klawiter Jan, red. Kawczyński Antoni, red. Kędziński Czesław, red. Konieczny Antoni, Krajewski Henryk, Królikowska Czesława, red. Kraszewski Tadeusz, Kabatówna Józefa, Kędziara Czesław, Kędziarska Marja, Krzesiński Mieczysław, Kalczyński Bogusław, dyr. Leitgeber Roman, Leśniewicz Antoni, Leśniewiczówna Helena, red. Leitgeber Witold, Leitgeber Andrzej, Ludwigowa Zofja, Lewandowski Władysław, Łopińska Alicja, Lulka Kazimierz, Luciński Jan, Lembicz Jan, Majewski Mieczysław, Mikulski Antoni, Maćkowiak Józef, Matuszak Walenty, Matuszak Waclaw, Matela Stanisław, Matuszczak Marja, Maćkowiak Stanisław, Michalski Waclaw, Marecki Marjan, Michalski Stanisław, Maślak Leon, Murawa Stefan, Martin Wincenty, Musiał Cyryl, Mral Anastazy, Muzalewska Helena, Matelówna Halina, Matelówna Zofja, Miellicki Hieronim, Męcłewska Regina, Malińska Łucja, red. Męcłowski Edmund, Magerowa Czesława, red. Nawrocki Szymon, red. Noskowski Witold, Nowicka Stanisława, Nowak Pelagja, Nawrocka Wanda, Nehrenzanka Wiktorja, Nożyński Franciszek, Nagórski Marcin, Napierała Józef, Nożyński Franciszek, Nowicki Stefan, Nowak Feliks, Nackowski Aleksy, Napieralski Kazimierz, Otulakowski Jan, Orzechowski Wiktor, Osicki Józef, Okoniewski Bogumił, Olszewska Cecylja, Olszyńska Aleksandra, red. Powidzki Tadeusz, Portalówna Walentyna, red. Prausmüller Karol, red. Piotrowski Adam, red. Piotrowski Bogdan, Piątkowska Barbara, red. Piszcz Edward, Piszczówna Irena, Pawłowski Antoni, Primkówna Aniela, Portala Józef, Pałędzki Tadeusz, Przybylski Jan, Primka Marja, Pentkowski Stanisław, Paluszak Jan, Pieprzyk Leon, Preiss Roman, Plich Stanisław, Przymusiński Władysław,

Piątek Henryk, Reksiński Franciszek, Rosiak Władysław, Röhrich Karol I, Ruks Stanisław, Rogalski Tadeusz, Röhrich Karol II, Romala Henryk, Rybicki Władysław, red. Rakowski Edmund, Ruks Antoni, Ruksowa Zofja, Rogalski Aleksander, Roszkiewicz Marcin, Rydlewska Aleksandra, Szymańska Jadwiga, Szymańska Helena, red. Śmiglak Stanisław, red. Sliwiński Stefan, dr. Seyda Marjan, Szulc Stanisław, Szulc Florjan, dr. Stelmachowska Bożena, red. Sołtyśki Józef, Skibiński Kazimierz, Świętek Józef, Sobkowiak Antonina, Szkudlarski Adam, Stęczniewski Walenty, Szukalski Zygmunt, Szymanek Wincenty, Sworek Czesław, Szmaj Jan, Siołacz Szczepan, Siejak Marcin, Skowroński Ludwik, Sosiński Władysław, Śniegocki Marjan, Sepiński Antoni, Skóra Mieczysław, Szczepaniak Edmund, Szymkowiak Andrzej, Śmiglak Wiktorja, Szczepaniak Czesław, Sprenger Maksymilian, Szkudlarska Marja, Szczepaniak Telesfor, Trzmiel Stanisław, Tomkowiak Piotr, Trybwasser Marja, Trawiński Bolesław, Tucholski Władysław, Tronowicz Ludmiła, red. Trella Andrzej, red. Trella Leon, Trinschek Bonifacy, red. Ujma Wiktor, red. Urbański Witold, Urbanik Nikodem, Urbanik Stefan, Urbanek Czesław, Wojtasik Ignacy, Wieczorek Bronisław, Wojciak Stanisław, Woźniak Mieczysław, Wilk Waclaw, Włodarczyk Stanisław, Wiśniewski Jan, Wiświcki Antoni, Wilczak Stanisław, Węgrzynowski Andrzej, Wachowiak Jan, Wujewska Zofja, Wiśniewska Kazimiera, Walkowiakowa Teodozja, Welzandt Leokadja, red. Wyrzykowski Stefan, Wieczorek Maksymilian, Waligórska Marja, Wróblewiczówna Łucja, Wilakówna Izabella, Wawrzyniak Zofja, Żurkiewiczówna Cecylja, Zieleśkiewicz Ignacy, Zielonacki Zbigniew, red. Żuralski Jerzy, Zuehör Sylwester, Zieliński Roman.

Dla wprowadzenia w życie powziętej uchwały wybrano komitet, w którego skład weszli pp.: red. Bohdan Jarochofski, prezes Syndykatu Dziennikarzy Wlkp. — prezes, Leokadja Ignasiakówna — skarbnik, red. Bogdan Piotrowski — sekretarz, oraz pp.: red. Edmund Bernacki, prokurent Kazimierz Chojnacki, red. Antoni Kawczyński, Piotr Kordylewski, Antoni Mikulski, Jan Otulakowski, red. Tadeusz Powidzki, red. Andrzej Trella.

Wszelkie składki na samolot należy wpłacać w administracji naszego pisma — św. Marcin 70 — względnie na konto PKO 200 149

Wizyta u dowódcy Okręgu Korpusu

Dziś o godz. 11 udała się do dowódcy OK VII gen. Knolla-Kownackiego delegacja, złożona z redaktorów Bohdana Jarochofskiego, Czesława Kędziarskiego, dr. Marjana Chełmickiego i Andrzeja Leitgebra, celem zakomunikowania generałowi, jako najwyższemu zwierzchnikowi wojskowemu w Pozna-

niu, o podjęciu akcji zbiorowej na zakupno samolotu „Chrobry”.

P. gen. Knoll-Kownacki z uznaniem przyjął fakt ten do wiadomości, podkreślił doniosłe jego znaczenie jako pierwszej konkretnej inicjatywy w tym kierunku na terenie Wielkopolski i oświadczył, że poda ją do wiadomości ministrowi spraw wojskowych.

Tel. 11-44-45

Tramwaj Nr 15

INTERNATOWE
GIMNAZJUM I SZKOŁA POWSZECHNA
 X. X. MARJANÓW NA BIELANACH, WARSZAWA 32, UL. KAMEDULÓW 81

Egzaminy wstępne odbędą się: 25 i 26 maja, 23 i 24 czerwca oraz 1 i 2 września.
 Prospekty wysyła kancelaria gimnazjum czynna od 8,30 rano do 16,30 po poł.

Prześladowanie Polaków na Litwie

Ryga. (PAT.) W ostatnich dniach daje się zauważyć wzmocniona działalność przeciwpolskich żywiołów na Litwie, zmierzającą do steroryzowania ludności.

T. zw. Związek Odzyskania Wilna urządził szereg wieców, na których uchwalane są przeciwpolskie rezolucje. Żądają one m. in. usunięcia urzędników o poglądach polskich z państwowych i prywatnych instytucji, odebrania Polakom aparatów radiowych, aby nie mogli słuchać rozgłoszeń polskich, uniemożliwienie uzależniania Litwinów od Polaków drogą zaciągania u nich pożyczek, nieprzyjmowania studentów Polaków na uniwersytet kowieński itp.

Półrządowa „Lietuvos Aidas” wyraża swe oburzenie pod adresem tych Litwinów, którzy, żeniąc się z Polka-

mi, narażają tem samym rodzinę na polonizację, oraz żąda zakazu małżeństw w tych wypadkach, gdy osoby, zawierające związek małżeński, nie dają gwarancji utrzymania litewskiego charakteru rodziny.

„Wiadomości Literackie” pod pręgierzem

Gdańsk. (ATE). Na posiedzeniu Związku Polaków w Gdańsku powzięta została jednogłośnie rezolucja, potępiająca przeciwpolską akcję tygodnika „Wiadomości Literackie”.

Powodem wystąpienia Związku Polaków w Gdańsku przeciwko temu wydawnictwu — są dwa artykuły, które ukazały się na jego łamach — dnia 19 kwietnia r. b. pod tyt.: Bez

paszportu i wiz”, oraz dnia 3 maja b. r. p. t. „Humor Rzeczy Fatalnych”. Wspomniane artykuły utrzymane w tonie wybitnie aspołecznym, w powodzi złośliwych wycieczek osobistych, dyskredytują społeczeństwo polskie w Gdańsku oraz jego pracę, odmawiając mu poprostu prawa do życia. Autor powyższych artykułów, Antoni Sobański, wykazał w nich ignorancję w sprawie stosunków panujących nad Motławą pozwalając sobie równocześnie na tak ostrą krytykę nieznanego sobie środowiska, jakiej nie uprawiały dotychczas nawet, znane ze swych tendencyjnych wystąpień, wydawnictwa niemieckie.

Oprócz powziętej rezolucji, potępiającej „Wiadomości Literackie”, Związek Polaków w Gdańsku zapowiedział dalsze kroki przeciw wymienionemu wydawnictwu.

Ponura tragedia

Warszawa. (Tel. wł.). Ponura tragedia rozegrała się w hotelu Centralnym przy ul. Jerozolimskiej.

Do komisariatu XI zgłosiła się 39-letnia Franciszka Podkowa, która oskarżyła się o zabójstwo 12-letniego syna Henryka. Uspiała go luminalem, następnie zadusiła ręcznikiem, poczem zadała brzytwą 4 rany na szyi i rękach. Dopiero po paru godzinach zdecydowała się zawiadomić policję.

Przeprowadzone śledztwo okazało, że Podkowa jest żoną b. sierżanta zawodowego z pułku radiotelegraficznego na Powązkach, który ustąpił w początku bież. roku z zajmowanego stanowiska, otrzymawszy odprawę pieniężną. Parę dni później wyjechał do Jabłonny na rekonwalescencję po dłuższej chorobie gruźliczej.

Na krótko przed wyjazdem wynikła sprzeczka między małżonkami. Na pytanie, co ma robić z dzieckiem, mąż powiedział: rób co chcesz, zabij go. Syn podobno był niedorozwinięty. (w)

Emigracja Żydów z Polski

Oficjalne cyfry Główn. Urzędu Statystycznego (zeszyt 5-6 z 25 lutego 1936 r.) podają szczegółowe dane o emigracji z Polski do Palestyny w latach 1927 do 1935, a więc za ostatnich lat 9. Statystyka podaje:

Rok	Wyjechało do Palest. osób	Powróciło osób
1927	840	2.214
1928	383	754
1929	1.883	563
1930	2.379	179
1931	1.535	191
1932	2.879	109
1933	10.344	66
1934	12.685	216
1935	24.758	298

Razem wyjechało z Polski do Palestyny 57.686, powróciło do Polski 4.590 — ubytek więc na czysto wynosi 53.096 osób.

Ilość Żydów, zamieszkałych w Polsce, dokładnie nie znamy. Spis ludności z r. 1921 nie daje przez swą niekompletność pełnego obrazu. Spis z r. 1931 został tylko częściowo ogłoszony. Posiadamy z tego spisu dane wyznaczeniowe i narodowościowe tylko dla 7 województw wschodnich, dla Śląska i dla kilku większych miast: Łodzi, Warszawy i Krakowa. Dla reszty województw i dla całej Polski otrzymamy odpowiednie dane w ciągu paru najbliższych lat, a więc wtedy, kiedy one stracą już całkowicie swą aktualność. Odmówiono dostarczenia tych danych nawet poprzedniemu Sejmowi przy omawianiu ordynacji wyborczej do Sejmu. W tych warunkach operować możemy tylko cyframi przybliżonymi.

Małe Roczniki Statystyczne określają ilość Żydów według ilości wyznawców religii mojżeszowej w r. 1921 na 10,5 proc., w r. 1929 na 9,8 proc. ogółu mieszkańców Polski. Są to jednak tylko liczby szacunkowe, a nie ściśle. Dają one w obydwu latach cyfrę prawie jednakową: około 2.900.000 głów.

Statystyka szkół powszechnych z r. 1932/33 daje 9,1 proc. dzieci Żydów w tych szkołach.

Statystyka urodzeń i śmierci posiada duże luki. Urzędowe wydawnictwo wręcz pisze: „Dane o ruchu ludności w województwach centralnych i wschodnich są niekompletne dla wyznania mojżeszowego wobec pewnych luk w rejestracji urodzeń i w mniejszym stopniu zgonów.“ Po tem zastrzeżeniu dopiero notujemy cyfry urodzeń i zgonów Żydów.

W latach 1930-1934 na 934.000 przeciętnie urodzeń rocznie było Żydów 61.000, czyli 6,5 proc. Na 483.000 zgonów umierało 30.000 Żydów, czyli również 6,5 proc. Cyfry te wybitnie odbiegają od przeciętnych cyfr ludnościowych i potwierdzają, że statystyka Żydów w Polsce nie jest należycie prowadzona.

Biorąc jednak nawet owe niezupełne cyfry urzędowe, dojdziemy do wniosku bardzo interesującego: w ciągu 9 lat ostatnich przybyło w Polsce 280.000 Żydów (różnica w liczbie urodzeń i zgonów), a wyjechało z Polski 53.000. Przyrost na czysto wynosi około 230 tysięcy. W rzeczywistości przyrost jest wyższy.

Prawda, pewna liczba Żydów emigruje nie do Palestyny, a do innych krajów. Ale i odwrotnie, pewna liczba Żydów (ostatnio np. z Niemiec) przybywa z zagranicy do Polski.

Dopiero trzy ostatnie lata (1932-1935) wykazują wzmagającą się falę emigracji Żydów z Polski. Jest to objaw tem bardziej znamienity, że w tym samym okresie ulegają likwidacji inne emigracje. Np. polska we Francji. Wzmagającą się emigrację Żydów z Polski łączyć trzeba ściśle z akcją obozu narodowego w Polsce. Nacisk polityczny i gospodarczy na Żydów wypycha ich automatycznie i z placówek gospodarczych i z kraju. Chcą czy nie chcą — Żydzi emigrują, emigrować muszą i będą.

Dokąd? Do Palestyny? Tak wielu sądzi w Polsce. Tak przedewszystkiem twierdzą Żydzi. Ostatnie krwawe wydarzenia w Jaffie, tysiąc spalonych tam przez Arabów domów żydowskich i znaczna ilość trupów przypominały i światu i nam, że Palestyna nie jest pustynią. A więc niekoniecznie Palestyna ma być oazą dla żydostwa. Na kilkanaście milionów Żydów mieszka ich w Palestynie zaledwie 300.000, a więc jakieś 2 proc. ogółu Żydów. Mała Palestyna, zamieszkała przez Arabów, a zamknięta przed napływem Żydów przez Anglików, jest tylko polityczną

odskocznią dla żydostwa, może Mekką dla idealistów w sjonizmie, ale nie celem, gdzieby wszyscy jak najprędzej znaleźli się chcieli. Żydzi nie chcą likwidować diaspory.

My, katolicy, mamy jeszcze inny powód, aby wątpić w żydowskie państwo palestyńskie. Przypomnijmy sobie, co mówi Pismo św. o rozproszeniu Żydów i o zburzeniu Jerozolimy. Oto słowa Mojżesza:

„Jeśli nie będziesz chciał słuchać głosu Pana Boga Twego, abyś strzegł i czynił wszystko rozkazanie Jego, przyjdą na ciebie wszystkie przekleństwa i chwycą się ciebie“ (Deuteronomium 28,15).

„I zostaniecie w małej liczbie, którzyście przedtem byli jako gwiazdy niebieskie przez mnóstwo: przeto żeś nie słuchał głosu Pana Boga Twego. A jako się przedtem radował Pan nad wami, czyniąc wam dobro i rozmnóżając was: tak się będzie radował tracąc was i wywracając, żebyście zniesieni byli z ziemi, do której wniijdziecie posiąść ją.“

„Rozproszy cię Pan między wszystkie narody od końca ziemi aż do granic jej...“

„Między narodami też onymi nie uspokoisz się ani będzie miała odpoczynku stopa nogi twojej. Da ci bowiem Pan serce lekkie i oczy ustalające i duszę żałością utrapioną.“ (Deuteronomium 28,62 — 65).

„I polegną paszczką miecza i zapędzą ich w niewolę między wszystkie narody: a Jerozalem deptane będzie od narodów, aż się wypełnią czasy narodów.“ (Łukasz 21,24).

Coz prostszego?

Dokończyć następujące zdanie: „Pałę zawsze papierosy w samospalnych, higienicznych zwijkach „Morwitan“, gdyż wiem że..... podając znane zalety tych zwijek (głiz, tutek), nalepić na odpowiedzi literę „M“ wyciętą z wieczka pudełka „Morwitan“ i podać swój zawód i adres. Zgłoszenia (wystarczy kartka pocztowa) przesyłać do „HERBEWO“ S. A. Kraków, lub Warszawa, Królewska 21.

Olbrzymią ilość wspaniałych nagród daje uczestnikom

Wielki Konkurs Morwitan

Są to oczywiście troski Żydów, a nie nasze. Ale o słowach tych i my pamiętać mamy obowiązek. Wielu z pośród nas łączy emigrację Żydów z Polski tylko z możliwościami Palestyny. A takie stawianie sprawy nie jest ani uzasadnione ani realne.

STANISŁAW RYMAR

Z życia

(—) W Warszawie obraduje od 3 miesięcy specjalna Komisja, powołana przez rząd dla zbadania przedsiębiorstw państwowych i ułożenia listy tych przedsiębiorstw, które winny być sprzedane. Bank Gospodarstwa Krajowego ułoży sam listę swoich przedsiębiorstw, które chcą sprzedać — jedną z fabryk nawet już sprzedał. Nie mijemy jednak złudzeń: w sumie rząd i jego banki więcej przedsiębiorstw kupią lub przejmą, jak sprzedadzą lub zlikwidują, jeśli nie zmienią radykalnie swoich przyzwyczajzeń!

Właśnie obecnie jesteśmy świadkami transakcji, które noszą wszelkie znamiona transakcji masowych i zaraźliwych.

Centralna komisja oszczędnościowo-odłużeniowa dla samorządu stoi przed decyzją odpisania wielu pożyczek i zaległości, udzielanych samorządom przez rząd i banki rządowe. Wśród narad i targów padło ze strony samorządu słowo: to weźcie sobie nasze przedsiębiorstwa.

Słowo się rzekło. Kraków sprzedał już rządowi swoje udziały kolei Kraków — Gospodarstwa Krajowego swoje udziały Kocmyrzów. Lwów ofiarował Bankowi w kopalniach węgla „Jaworzno“, wartości kilkunastu milionów złotych, wzamian za skreślenie pożyczek, jakie ten Bank udzielił lwowskiej gminie. Spółka miast małopolskich (głównie Lwów i Kraków) odstąpić chcą rządowi kolej Jaworzno — Chrzanów. Rokowania w obydwu powyższych sprawach są już daleko posunięte. Z kolei przyjdzie propozycja przejęcia przez rząd kamieniołomów miast w Krzeszowicach. Łódź ma pełne prawo ofiarować Bankowi Gospodarstwa Krajowego słynną kolonję robotniczą na Konstancynie, na którą dał rządowi bank socjalistycznemu zarządowi miasta 20 milj. zł. Wodociągi i kanały Piotrkowa i Radomia mogą każdego dnia przejść na własność Banku Gospodarstwa Krajowego itd. itd.

Fala przybiera. Za kilka tygodni może być potop wniosków, aby z 2.500 przedsiębiorstw samorządowych rząd przejął za długi np. połowę mniej dochodowych, lub deficytowych.

Rząd nie odmówił wnioskowi pierwszym. Poszedł na drogę bardzo niebezpieczną.

rząd pełnomocnictwa takie zawsze posiadał i niewątpliwie zależy mu, aby w danym momencie mógł nimi dysponować.

Od kilku dni na ulicach stolicy uderza obecność licznej policji. Gdy się przejeżdża ulicami, to aż rzuca się w oczy. Poza posterunkowymi, którzy kontrolują ruch na skrzyżowaniach ulic albo w punktach, gdzie ruch jest żywszy, widać stojących czy przechadzających się policjantów. Zdaje się, że są to kontraktowi policjanci, których świeżo poangażowano. Funkcje ich polegają na obserwacji. Możliwe, że są to konsekwencje ostatnich zajść ulicznych i starć z Żydami.

WARSZAWIANIN.

STRONNICTWO NARODOWE

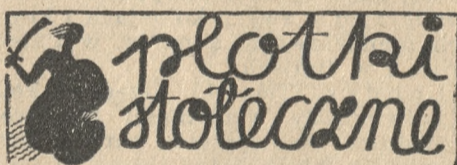
Koło Jeżyce

Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 11 b. m. o godz. 20 w sali Stron. Narod. św. Marcin 65.

Kierownik.

Prezydent republiki francuskiej Lebrun na przyjęciu u ambasadora Chłapowskiego, którego widzimy w drugiej parze.

8 maja.

Dymisja prezesa Banku Polskiego p. Adama Koca była wielką sensacją gospodarczą i polityczną dla... Warszawy. Istnieje przypuszczenie, że sfery zagraniczne wiedziały o tem wcześniej. Zresztą trzeba będzie skontrolować prasę zagraniczną, która nadejdzie jutro lub pojutrze, a przekonamy się, czy inne środowiska nie wiedziały o tej dymisji wcześniej, niż stolica.

Ale w to już nie wchodzimy. Dość, że około południa było już wiadome ustąpienie p. Koca i przyjęcie dymisji, a także powierzenie mu sprawowania obowiązków prezesa Banku Polskiego do chwili powołania nowego kierownika. Tak się bowiem złożyło, że prezes ustąpił, a wiceprezes jest chory.

Jakież były przyczyny ustąpienia p. Koca?

Komunikat oficjalny mówi o chorobie p. Koca. Jest rzeczą znaną, że p. Koc cierpi pono na dolegliwości nerwowe. Ale równocześnie wiadomo, że jest zdecydowanym zwolennikiem polityki liberalnej i że podczas swych podróży do Paryża i Londynu miał się wypowiedzieć jako przeciwnik wszelkich ograniczeń dewizowych. Tymczasem zarządzenia dewizowe zostały wydane. Już wtedy przebrąkiwano, że p. Koc oddał swe stanowisko do dyspozycji. Gdy zaś został ustanowiony KOT (kontrola obrotu towarowego), miejsca dla Koca już nie było.

Kto może być jego następcą?

Ta kwestja nie jest, zdaje się, zdecydowana. Warto jednakże wspomnieć, że w ostatnich czasach pojawiali się rozmaite pogłoski co do osoby dr. Feliksa Młynarskiego, który przez szereg lat był wiceprezesem rady Banku Polskiego. Rzecz ciekawa, że żadna z tych pogłosek nie wspominała o ewentualnej ponownej jego pracy w Banku Polskim.

Niemniej ustąpienie p. Koca nie oznacza bynajmniej, jakoby w grę wchodziły koncepcje dewaluacyjne. Właśnie zarządzenia dewizowe sfery oficjalne tłumaczą jako wolę utrzymania stałości waluty, co jest kanonem polityki obecnego ministra skarbu.

Wobec takich niespodzianek, czyż można wierzyć zapewnieniom, że okres po 12 maja aż do zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej nie będzie ofitował w żadne ewenementy? Ludzie ciągle czegoś się spodziewają po uroczystościach wileńskich.

Taksamo i zapowiedź sesji nadzwyczajnej zaczyna ulegać zmianie. Bo najważniejsze sprawy, jakie pozostały z dawnej sesji budżetowej, to były sprawy ustaw samorządowych. Tymczasem teraz mówią, że te kwestje nie będą rozważane podczas sesji nadzwyczajnej. Inne zaś nie są tak ważne, aby miały stanowić temat specjalnych obrad parlamentarnych. Zdaje się, że i czynnikiem oficjalnych nie zależałoby specjalnie na zebraniu się Sejmu i dyskusowaniu np. o Lwowie, Częstochowie i t. d.

To też może mają podstawy pogłoski, że sesja będzie nadzwyczaj krótką. Ze zadaniem jej będzie przede wszystkim uchwalenie nowych pełnomocnictw dla rządu na czas aż do zwołania sesji zwyczajnej. Od r. 1926

Pielęgnacja ciała - to zdrowie!

Używajmy zatem do mycia naszej
dławi wyłącznie ulubione przez nią

NIVEA

mydło dla dzieci.

sporządzone według przepisów lekarskich.
Nadzwyczaj łagodna piana tego mydła
wnika głęboko w pory skórne, oczyszcza
je i umożliwia należyte oddychanie skóry.

Cena zł 1,20 za 1 kawałek - 3 sztuki w kartonie zł 3,30.

Otwórzmy na oścież
okna...

i serca...!

bo wiosna
nadeszła!

A więc z NIVEA na powietrze i słońce!

Dokoła przyszłego rządu Francji

Rozmowa premiera z Blumem i Daladierem — Ważne narady ugrupowań z pod znaku „frontu ludowego” — Konsolidacja lewicy i prawicy — Domysły prasy — Dwa dążenia

Paryż. (PAT). W kołach politycznych przywiązują duże znaczenie do rozmowy, jaką odbył premier Sarraut z przywódcą socjalistów S. F. I. O. pos. Blumem i prezesem partii radykalnej pos. Daladierem. Pomimo, że obaj przywódcy lewicy odmówili udzielenia informacji na temat narad, można jednak przypuszczać, iż dotyczyły one całokształtu położenia politycznego. Sprawy te będą rozważane ponownie na dzisiejszym posiedzeniu rady ministrów.

W kołach politycznych panuje przekonanie, że dalszy rozwój wypadków będzie zależał w znacznej mierze od wyniku narad, jakie odbędą ugrupowania lewicowe. W niedzielę zbierze się rada naczelna partii socjalistycznej S. F. I. O., a we wtorek na wniosek partii komunistycznej odbędzie się wspólne zebranie przedstawicieli ugrupowań, wchodzących w skład „frontu ludowego”, 18 b. m. wreszcie zbierze się rada naczelna konferencji generalnej pracy, na której rozważy się sprawę ustosunkowania do udziału w rządzie.

Paryż. (PAT). Po naradzie z prez. Lebrunem premier Sarraut w rozmowie z przedstawicielami prasy oznajmił, jak donosi „Le Petit Journal”, że już sam fakt pozostania rządu u władzy powinien podzielać uspokajająco na opinię publiczną, gdyż w razie gdyby położenie finansowe było istotnie krytyczne, rząd nie chciałby brać na siebie odpowiedzialności. Premier zaprzeczył pogłosce, jakoby rząd miał ustąpić w przyszłym tygodniu.

Paryż. (PAT). Na lewicy i na prawicy można zauważyć dążenia, zmierzające do uniknięcia rozproszkowania przyszłego parlamentu na szereg drobnych grup. W kulisach mówią, iż większość posłów należących do partii „Jedności Proletariackiej” czyli t. zw. pupistów, ma zamiar powrócić do szeregu komunistów, lub socjalistów. Z drugiej strony unia socjalistyczna i republikańska wystąpiła z projektem utworzenia grupy „frontu ludowego”.

Podobne dążenia widać na prawicy. Dał temu wyraz przywódca „Federacji Republikańskiej” b. min. Marin w wywiadzie, udzielonym przedstawicielowi „L'Intransigeant”. Uważa, iż wobec zwartych szeregów „frontu ludowego” partje prawicowe i centrowe powinny utrzymać na terenie parlamentu urzeczywistnioną już w czasie akcji wyborczej jedność działania i zgrupować się w trzech wielkich ośrodkach a mianowicie: „Federacji Republikańskiej”, „Alliance Democratique” i w grupie demokratów ludowych. W ten sposób możnaby uniknąć rozdrabniania sił na mało znaczące grupy. Równocześnie — zdaniem Marina — należałoby wytworzyć grupę stronnictw prawicowych i centrowych, do której weszłyby przedstawiciele niezależnych radykałów, celem uzgodnienia akcji wszystkich czynników przeciwnych „frontowi ludowemu”.

Paryż. (PAT). Blum w „Populaire” zaprzeczył wszystkim pogłoskom na temat personalnego składu przyszłego rządu. Niemniej jednak w prasie w dalszym ciągu ukazują się szereg listów i domysłów.

„Le Jour” przytacza m. in. następujące nazwiska: min. pracy pos. Garchery z partii jedności proletariackiej; min. spr. wewn. — jeden z sekretarzy konfederacji gen. pracy Racamond; min. oświaty — socjalista Spinasse;

min. poczt i tel. radykał Rucard; min. zdrowia publ. — radykalny sen. Lisbonne. Krąży również pogłoska, że teka ta będzie oddana kobiecie, a mianowicie p. Mocha. Senator Lisbonne objąłby wówczas podsekretariat stanu w przydzium rady ministrów. Mówią również o powołaniu na podsekretarza stanu pos. Zay, Grumbacha, Le Troqueura i in.

Powszechną uwagę budzi stanowisko konfederacji pracy. Wymieniają nazwiska jej sekretarza Jouhauxa i jego zastępcy Racamonda, jako członków przyszłego gabinetu. „L'Humanite” przypomina jednak, że na ostatnim kongresie w Tuluzie powzięto uchwałę, zabraniającą łączenia mandatów politycznych z syndykalnemi.

Jouhaux, jak przypomina prasa, w rozmowie z przedstawicielem „L'Intransigeant” oświadczył, że na kongresie w Tuluzie istotnie powzięto tego rodzaju uchwałę, a równocześnie zaznaczono, że konfederacja generalna pracy powinna przyjąć odpowiedzialność za wszelkie organa, utworzone dla urzeczywistnienia jej celów.

Paryż. (PAT) Sprawa przyszłego rządu jest przedmiotem głównego zainteresowania kół politycznych. Można zauważyć działanie dwóch sprzecznych dążeń, z których jedno domaga się jak

najszybszego utworzenia nowego gabinetu, podczas gdy drugie zmierza do utrzymania Sarraut aż do chwili zebrania się nowej izby.

Wyrazicielami pierwszego dążenia są przede wszystkim komuniści, którzy w dalszym ciągu prowadzą ostrą kampanię przeciwko rządowi Sarraut.

Wśród radykałów zaczęto się wypowiadać za jak najszybsze powołaniem do władzy gabinetu, odpowiadającego nowej większości parlamentarnej. Przyczyną tego jest przede wszystkim położenie finansowe, które wymaga — zdaniem niektórych radykałów — jak najszybszego powzięcia odpowiedzialnych decyzji.

„Excelsior” zapewnia, iż radykałowie chcieliby uzależnić swą współpracę od uzyskania pewnych gwarancji. W szczególności domagaliby się wicepremierostwa i portfeli sprawiedliwości dla Daladiera, oraz trzech tek, związanych z obroną państwa, t. j. min. wojny, marynarki wojennej i lotnictwa.

Pojawiły się również pogłoski, że niektórzy ministrowie z obecnego gabinetu uważają za konieczne jak najszybsze powzięcie decyzji, których wymaga chwila obecna, wskazując, w przeciwieństwie do min. Régnier, że nie wystarcza stosowanie klasycznych środków obrony franka.

Mussolini chce mandatu nad Palestyną?

London. (KAP.) Jak podaje londyński tygodnik „The Universe” w artykule „Dziwny pogłoski”, rozeszły się sensacyjne wieści, że Mussolini ma wystąpić z wnioskiem oddania mandatu nad Palestyną Włochom, motywując to tem, że nad krajem, gdzie znajdują się drogie łańcuchy chrześcijaństwa pamiętki, winien sprawować pieczę katolicki Rzym, w którym znajduje się siedziba Papieża.

W związku z tą pogłoską, Reuter czyni pewne uwagi, zaznaczając, że oczywiście byłoby dla sprawy Kościoła pożądane, aby opiekę nad Ziemią świętą sprawowało państwo nawskroś katolickie. Ale jednak sfery watykańskie — według twierdzenia wspomnia-

nej agencji — napewno nie biorą udziału w propagandzie tego projektu, gdyż zdają sobie sprawę, do jakiego stopnia bezstronnie i pełnym szacunku jest stanowisko W. Brytanii wobec katolicyzmu w swych koloniach i krajach mandatowych, a m. in. w Palestynie i w Indiach.

London. (Tel. wł.) Urzędowe koła potwierdziły wiadoomości prasowe o znacznym wzmocnieniu garnizonów brytyjskich wojsk kolonialnych w Palestynie.

Na specjalne żądanie wysokiego komisarza udały się większe zastępy, które zostaną rozmieszczone w różnych garnizonach.

Echa dymisji płk. Koca

Warszawa. (Tel. wł.) Dymisja prezesa Banku Polskiego Koca znalazła echo w prasie.

Dzienniki poranne podkreślają, że p. Koc był zwolennikiem deflacji i szedł po linii b. min. płk. Ignacego Matuszewskiego.

„Gazeta Polska” ogłasza artykuł b. min. Matuszewskiego, skierowany przeciwko przepisom dewizowym i obecnej polityce skarbowej, nie wymieniając jednak nazwisk. (w)

Demonstracje

Warszawa. (Tel. wł.) Na uniwersytecie ponowily się demonstracje przeciwko prof. Antoniewiczowi. Rozrzucono specjalne ulotki.

Na mieście dochodziło do kilku starć pomiędzy młodzieżą a Żydami. Aresztowano rozmaitych studentów. (w)

Do Berezy

Warszawa. (Tel. wł.) Do Berezy Kartuskiej zostało odesłanych w ostatnich dniach około 10 działaczy komunistycznych. (w)

IWONICZ-ZDRÓJ

TANI SEZON OD 10. V. — 15. VI.
ZŁ 153,— ryczałt 3-tygodniowy
Zadajcie prospektów.

Zagadkowe wybuchy

Warszawa. (Tel. wł.) „Express Poranny” opisując pożar w Zamościu wspomina, że ratunek zabytkowej synagogi z XIV w. utrudniał fakt, że podczas pożaru dały się słyszeć silne detonacje.

Istnieje przypuszczenie, że eksplodowały jakieś materiały wybuchowe, ułożone przez nieznaną ludzi i dla nieznanego celu na strychu synagogi. (w)

Plaga chrabąszczy

Berlin. (Tel. wł.) Niezwykła plaga chrabąszczy nawiedziła Augsburg i okolice. Całe podmiejskie dzielnice formalnie zawałone są masą chrabąszczy. Zorganizowano specjalne obozy pracy i w ciągu jednego dnia zdołano ze-

brać przeszło 70 centnarów chrabąszczy, które rojami obsiadły drzewa w całej okolicy.

Kurs dolara. Dziś rano Bank Polski notował kurs dolara 5.29 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 9. 5. 1936 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% pożyczek konwers. 53,—; pozatem poszukiwano 4% premj. dol. po 48,— bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 4½% listy zast. złote w zlocie po 44,—, również bez oddawców; pozatem obracano i płacono 4½% złotych listy zast. po 38,50, natomiast obracano 4% listy zast. konwert. po 37,50.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 100,—.

Komunikat.

Z dniem dzisiejszym odpada kupon dywidendowy za 1935 r. od akcji Banku Cukrownictwa w wys. 6% oraz od akcji Piechcin w wys. 4%.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału
wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożycz. konwers. 53,— P.

4½% złote listy zastawne serji L. Pozn.

Ziem. Kred. 38,50 P.

4% listy zastaw. konwert. oSTEMPL. P. Z. K.

37,50 +

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 100,— P.

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 9. 5. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposobienie stałe) . . . . . 14,50—14,75

Pszenica (Usposob. stałe) . . . . . 21,75—22,00

Jęczmień 700—725 g/l. . . . . 15,50—15,75

Jęczmień 670—680 g/l. . . . . 15,25—15,50

Usposobienie stałe. . . . . 15,50—15,75

Owies 450—470 g/l. . . . . 15,00—15,25

Owies standardowy . . . . . 15,00—15,25

Usposobienie stałe. . . . .

Mąka . . . . . 21,25—21,50

żytni wyciąg. 0-30% wł. w. . . . . 20,75—21,00

żytnia gat. I 0-50% wł. w. . . . . 19,75—20,25

żytnia gat. II 0-65% wł. w. . . . . 16,00—17,00

żytnia pośl. pon. 65% wł. w. . . . . 14,50—15,50

Usposobienie spokojne. . . . .

pszena gat. I wyc. 0-20% wł. w. . . . . 34,00—35,75

pszena gat. IA 0-45% wł. w. . . . . 33,25—33,75

pszena gat. IB 0-55% wł. w. . . . . 32,25—32,75

pszena gat. IC 0-60% wł. w. . . . . 31,75—32,25

pszena gat. ID 0-65% wł. w. . . . . 30,75—31,25

pszena gat. IIA 20-55% wł. w. . . . . 30,00—30,50

pszena gat. IIB 20-65% wł. w. . . . . 29,50—30,00

pszena gat. IID 45-65% wł. w. . . . . 27,00—27,50

pszena gat. IIF 55-65% wł. w. . . . . 23,75—24,25

pszena gat. IIG 60-65% wł. w. . . . . 22,25—22,75

pszena gat. IIIA 60-70% wł. w. . . . . 20,25—20,75

pszena gat. IIIB 70-75% wł. w. . . . . 18,25—18,75

Usposobienie spokojne. . . . .

Otreby żytnie stand. . . . . 12,50—13,00

Otreby pszenne grube stand. . . . . 11,75—12,25

Otreby pszenne średnie stand. . . . . 10,75—11,50

Otreby jęczmieńne . . . . . 12,00—13,25

Rzepak zimowy . . . . . 40,00—41,00

Semie lniane . . . . . 44,00—46,00

Gorzycza . . . . . 32,00—34,00

Wyka latowa . . . . . 25,00—27,00

Peluszka . . . . . 25,50—27,50

Groch Viktorja . . . . . 21,00—25,00

Groch Folgera . . . . . 21,00—23,00

Łubin niebieski . . . . . 10,50—11,00

Łubin żółty . . . . . 13,00—13,50

Seradela . . . . . 25,00—27,00

Koniczyna biała . . . . . 75,00—100,00

Koniczyna żółta odluszczona . . . . . 65,00—75,00

Przełot . . . . . 75,00—90,00

Ziemniaki jadalne . . . . . 4,25—4,75

Makuch lniany w taflach . . . . . 18,25—18,50

Makuch rzepak. w taflach . . . . . 15,00—15,25

Makuch słonecznik. w tafl. 42/43% . . . . . 17,00—17,50

Srut Soja . . . . . 21,00—22,00

Słoma pszenna luzem . . . . . 2,10—2,35

„ pszena prasowana . . . . . 2,60—2,85

„ żytnia luzem . . . . . 2,40—2,65

„ żytnia prasowana . . . . . 3,15—3,40

„ owsiana luzem . . . . . 2,65—2,90

„ owsiana prasowana . . . . . 3,15—3,40

„ jęczmieńna luzem . . . . . 2,10—2,35

„ jęczmieńna prasowana . . . . . 2,60—2,85

Siano zwykłe luzem . . . . . 5,60—6,10

„ zwykłe prasowane . . . . . 6,10—6,60

„ nadnoteckie luzem . . . . . 6,85—6,85

„ nadnoteckie prasowane . . . . . 7,35—7,85

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 929,1 tona, w tem żyta 166 tona, pszenicy 82 tona, jęczmienia 40 tona, owsa 160 tona.

Rządy włoskie w Abisynji

Zaprowadzenie porządku w Adis Abebie — Groźne zaburzenia i rabunki w Hararze — Ostatnia nadzieja negusa — Włoskie zdobycze

Adis Abeba. (PAT.) Wyjechał w kierunku Dżibuti pociąg z transportem wojska, co wskazuje na zamiar Włochów wykonywania kontroli wojskowej nad linią kolejową. Znaczna część ochrony poselstwa francuskiego, którą stanowiły oddziały Senegalczyków, również odjechała.

Włosi ujęli szybko w swe ręce administrację i przywrócili porządek. W stolicy zarówno ludność cywilna, jak wojsko odczuwają brak mąki i nafty. Te artykuły zostaną dostarczone z możliwym pośpiechem, przyczem, jak się zdaje, w pełni do tego celu wykorzystano połączenie kolejowe.

Wszystkie poselstwa zwróciły się do dowództwa włoskiego z prośbą o wyznaczenie oddziału wojska w celu ochrony gmachów. Życzenie to niezwłocznie wykonano. Wydano bardzo surowe zarządzenia przeciw bandytom, w posiadaniu których znaleziono przedmioty zrabowane podczas rozruchów.

Bank Etjopski rozpoczął pracować. Talary wymieniane są na liry. Marsz. Badoglio wydał nową odezwę do ludności, wzywającą do utrzymania spokoju. Gubernator Adis Abeby, Giuseppe Bottai objął pałac cesarski, w którym umieścił się jego urząd.

London. (PAT.) Według sprawozdania otrzymanego od konsula w Hararze, poseł W. Brytanji donosi, że w tamtym mieście zaszły wydarzenia takie same jak w Adis Abebie: strzelanina, rabunki i grabieże.

Konsul na czele 40 policjantów usiłował dopomóc lokalnym władzom abisyńskim przy utrzymaniu porządku aż do przybycia Włochów. Do czwartku ani konsul, ani sąsiedni szpital z personelem szwedzko-fińskim nie były atakowane. Nad ranem strzelanina ustała, ale rabunki trwały.

W gmachu konsulatu schroniło się wielu cudzoziemców. Według danych, posiadanych przez konsulat, bisk. Jarosseau, pewien doktor francuski i jeszcze jeden Europejczyk, którzy znajdują się w okolicach Hararu, dotychczas nie są zagrożeni żadnym niebezpieczeństwem.

Rzym. (PAT.) Ag. Stefani donosi z Adis Abeby, że wyjaśniło się tam, iż przed podjęciem ofensywy w Ogadenie przez gen. Grazianiego negus miał jak największe zaufanie do armji, pozostającej pod dowództwem rasa Nasibu i Wehiba paszy i że oczekiwał gruntownej zmiany położenia po sukcesach

Asmara. (PAT.) W czasie operacji w stolicy Dżidziga znaleziono m. in. w jaskini 4000 skrzynek z nabojami mauzera i skład zboża.

Zdobycz, wzięta dotychczas w okolicy przełęcz Marda, zawiera 12 karabinów maszynowych, 14 dział, w tem 4 zenitowe, wiele karabinów i pocisków, żywność i benzynę. Ludność okoliczna zgłasza uległość.

W raidzie z Desje do Adis Abeby brało udział 3.000 samochodów ciężarowych z wojskiem.

W czasie całej drogi, wynoszącej

400 km, wśród fatalnych warunków i na wysokości do 3.000 mtr. tylko 12 samochodów musiało zatrzymać się wskutek uszkodzeń, lecz i one po naprawieniu udały się w dalszą drogę.

Przy cierpieniach serca i zwapnieniu naczyń, skłonności do udaru i ataków apoplektycznych naturalna woda gorzka **Franciszka - Józefa** zapewnia łagodne wypróżnienie bez nadwyrężania się. Zalecana przez lekarzy.

Tg 847

Ostatnie etapy podboju

Rzym. (ATE) Otrzymane ze wschodniej Afryki wiadomości stwierdzają, że kolumny samochodowe gen. Graziani po uciążliwym marszu, w niezwykle trudnych warunkach atmosferycznych, wkroczyły do Hararu. Miasto zostało przez bandytów abisyńskich całkowicie spłądowane i następnie podpalone. Kilkaset budynków spłonęło.

Wywiadowcy francuscy donoszą, że bandyci zdążają obecnie w kierunku Diredua, na szlaku kolejowym Dżibuti — Adis Abeba. Zamieszkali tam Francuzi czynią gorączkowe przygotowania, aby nie dopuścić do wkroczenia płdrujących maruderów.

Rzym. (ATE) Marsz. Badoglio

obecnie przystępuje też do niezwłocznego zajęcia pozostałej części Abisynji południowej i południowo-zachodniej. Zajęcie tych stref ma być uskutecznione przez rozmieszczenie załóg wojskowych w głównych miejscowościach oraz zorganizowanie administracji cywilnej.

Ponieważ nadal napływają wiadomości o gwałtach, popełnianych przez zdemoralizowane resztki uciekających oddziałów abisyńskich, akcja pacyfikacyjna pochłonie z całą pewnością kilka tygodni. Dodać należy, że władze włoskie muszą przystąpić niezwłocznie też do ponownego ujęcia kilku tysięcy zbrodniarzy, wypuszczonych na wolność.

Koleją - AUTOKAREM - Okrętem po słońce JUGOSŁAWJI

Koleją z Polski do Wiednia — luksusowym autokarem z Wiednia do JUGOSŁAWJI przez Semmering — Graz — Ljublanę — Abbazję — następnie okrętem do Rab-Splitu lub Dubrownika i spowrotem do Crikvenicy. Skład luksusowym autokarem przez Zagrzeb — Jezero Balaton — BUDAPEST do Wiednia i następnie koleją do Polski.
Czas trwania wycieczki 25 dni z czego 16 dni nad morzem, po 3 dni w Wiedniu i w Budapeszcie. 1 dzień w Ljublanie i Abbazji!
Najbliższe wycieczki: 19. 5. — 12. 6. oraz 2. 6. — 27. 6.
Cena uczestnictwa od zł 240.—. Maximum komfortu! Najpiękniejsze wrażenia!
Zapisy i informacje wylazanie:
P. B. P. „ARGOS” WARSZAWA, ul. Wierzbowa 6 (Hotel Angielski), tel. 653-74
KRAKÓW, ul. Szczyptańska L. 7, tel. 159-99.
Pg 4200-62.255

Plany i dążenia negusa

London. (PAT.) Dzienniki angielskie, podając szczegóły pobytu Haile Selassie w Jerozolimie, stwierdzają jednogłośnie, że cesarz ma wygląd bardzo zmęczony.

„Daily Express” podaje nawet krótką rozmowę swego specjalnego korespondenta z cesarzem, który oznajmił, że stan zdrowia jest bardzo zły i że jego cierpienia spowodowały bomby gazowe. Cesarz pokazał swe ręce, poparzone gazami. Korespondent twierdzi, że po kilkudniowym pobycie w hotelu Króla Dawida, gdzie zatrzymał się Haile Selassie ze swą rodziną, cesarz prawdopodobnie wyjedzie do

Londonu. Ma on nadzieję uzyskać posłuchanie u króla Edwarda, a następnie zamierza udać się do Genewy, aby osobiście przedstawić Lidze Narodów sprawę Abisynji.

„Daily Herald” twierdzi, na podstawie wiadomości od sekretarza, że Haile Selassie ma w bankach angielskich 4 do 5 milionów funtów szterlingów. W podróży do Londynu i Genewy cesarzowi towarzyszyć mają jego minister spraw zagranicznych, dowódca wojsk abisyńskich ras Kassa i szereg innych osobistości z dawnego rządu.

Przyjazd „Batorego”

Gdynia. (Tel. wł.) Nowy polski transatlantyk „Batory” przybędzie do Gdyni bez opóźnień t. j. w poniedziałek o godz. 16. Statek powitają członkowie zarządu towarzystwa okrętowego oraz przedstawiciele władz.

Poświęcenie bandery będzie miało charakter uroczysty i nastąpi w niedzielę dnia 17 b. m. (p)

Rada portu

Gdynia. (Tel. wł.) Rada portu zbierze się 14 b. m.

Tematem obrad będą m. in. sprawy kolejowe. Jak wiadomo szereg niedomagań w tej dziedzinie usunięto. Rada zbada, w jakiej mierze wydane zarządzenia okazały się skuteczne. (p)

Awanse w marynarce

Gdynia. (Tel. wł.) Komisja kwalifikacyjna dla orzekania o awansach w polskiej marynarce handlowej po rozpatrzeniu podań przyznała dyplomy kapitanu żeglugi wielkiej pp.: Hilaremu Mikoszowi i Ludwikowi Ciszewskiemu. Dyplom kap. żeglugi małej dostali pp.: Władysław Neumann i Józef Woźnicki. Porucznikami żeglugi wielkiej zostali pp.: Bronisław Gabuła, Stefan Gorazdowski, Roman Smoleniec. Dyplomy poruczników żeglugi małej otrzymali pp.: Bolesław Bączynski, Roman Hulaniecki, An-

drzej Kimerski, Jan Stachowski i Bohdan Wojtecki.

Poza tem komisja wydała kilka dyplomów szyperskich, jak i również mechaników i maszynistów. (p)

Zgon senjora kapitanów

Gdynia. (Tel. wł.) Zmarł tu w wieku lat 76 senjor polskich kapitanów okrętowych śp. Karol Ryncki. Zmarły pełnił funkcje kapitana okrętowego w rosyjskiej marynarce handlowej.

Zaraz po odzyskaniu niepodległości Polski śp. Ryncki przeszedł do służby pod banderą polską. Był prezesem klubu polskich kapitanów okrętowych. W latach od 1928 do 1930 dowodził statkami „Żegluga Polskiej”, „Tczew” i „Wilno”. (p)

Samobójstwo

Gdynia. (Tel. wł.) W urzędzie morskim popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru urzędnik kancelaryjny, Konstanty Horbaczewski. — Przyczyną był silny rozstrój nerwowy oraz kłopoty materialne. (p)

Złoty w Gdańsku

Gdańsk. (Tel. wł.) Bezpośrednio po wprowadzeniu ograniczeń dewizowych w Polsce w Gdańsku wzbraniało się przyjmować złotego.

Obecnie obieg naszej waluty jest już zupełnie normalny. Również banki dewizowe rozpoczęły ponownie wymianę złotych na guldeny. (p)

znikają przez zastosowanie KREMU I MYDŁA

LESZNICERA

Wszelkie plamy, pryszcze i nieczystości skóry ustępują miejsca delikatnej, świeżej i zdrowej cerze.

Wytwórca: Apt. Drancz i Ska, Bielsko T 836

Kongres żydowski

Genewa. (PAT.) Pierwszy kongres żydowski zbierze się w Genewie 8 sierpnia. Obrady potrwać około tygodnia.

Porządek dzienny obejmuje takie sprawy, jak obrona równouprawnienia Żydów, przywrócenie praw w Niemczech, walka z antysemityzmem, popieranie akcji osiedleńczej w Palestynie, stworzenie żydowskiej polityki emigracyjnej i kolonizacyjnej, opracowanie statutu kongresu, wybór władz kierowniczych i t. p.

W obradach weźmie udział około 300 delegatów, którzy reprezentować będą 40 krajów.

Upały i śniegi

London. (Tel. wł.) Według doniesień z Nowego Jorku we wschodnich stanach panują niebывале o tej porze upały. W Nowym Jorku notowano 30.05 stopni Celsjusza, w Filadelfji 33.33 stopnie, w Gaston w Pensylwanji 33.88 stopni.

Natomiast część stanu Colorado nawiedzona została przez burzę śnieżną, która bardzo poważnie utrudniła komunikację. W okolicach Hannah w Oklahomie wichury wyrządziły znaczne szkody. Kilka domów zawałiło się. Jedna osoba została zabita, a 25 jest przeważnie ciężko rannych.

Z ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WĄTROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
USMIERZAJĄCE MEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OSTRZEŻENIA SĄ ŁAGODNYM
ŚRODKIEM PRZECZYSDZAJĄCYM
UŻYCIE 1-2 PIGUŁKI NA NOC
ng 8771/2

Wiadomości

W Londynie odbyło się posiedzenie rady polsko-brytyjskiego towarzystwa okrętowego.

*

Min. spr. wewn. w porozumieniu z min. finansów nakazał wydalenie z granic Francji Samuela Silberfelda, administratora „Towarzystwa Drogocennych Medalii” w Paryżu. Zarządzenie to, jak zaznacza Havas, świadczy, że rząd jest zdecydowany bronić waluty i uzdrowić rynek finansowy.

*

Marszałek Franchet d'Esperey przyjechał do Bukaresztu i będzie obecny na rewji wojskowej 10 maja w dniu święta narodowego rumuńskiego. Wygłosi on również odczyt, poświęcony pamięci króla Aleksandra jugosłowiańskiego.

*

W Niemczech wskutek ostatecznych wyników wyborów, do parlamentu Rzeszy wejdzie 741 posłów.

*

Narodowo-socjalistyczna korespondencja prasowa zamieszcza wywody rady ministerjalnej dr. Benzgo na temat reformy szkolnej stwierdzając, że naturalnym fundamentem światopoglądu hitlerowskiego są pojęcia rasowe. Dr. Benzgo przychodzi do wniosku, że reforma szkolna kierować się musi zasadami doboru rasowego, celem wychowania przyszłych kadr przywódców.

*

Ag. Havasa donosi z Nowego Jorku, że agencja ekonomiczna i finansowa podała sensacyjną wiadomość, według której ogólnie uważają, iż pomiędzy W. Brytanią i St. Zjednoczonymi doszło do zawarcia układu, mającego na celu utrzymanie obecnego stosunku dolara do funta szterlinga na wypadek jakichkolwiek zmian monetarnych w Europie.

Pożyczki państwowe przyjmowane po kursie nominalnym.

Znana na rynku polskim ze swych precyzyjnych wyrobów firma Radio Ika wypuściła na rynek rewelacyjne modele radjoodbiorników Luxor, Olympia i Royal. — Luxor i Olympia to superheterodyny najwyższej klasy, zaś Royal to odbiornik dla wybrednych słuchaczy w umiarkowanej cenie. Najciekawszą jednak rzeczą jest to, że wszystkie typy tych odbiorników można nabyć za pożyczki państwowe, przyjmowane po kursie nominalnym. Prospekty oraz wszelkie informacje wysła bezpłatnie Radio Ika, Łódź, Pomorska 40.
Tg 833

abisyńskich na odcinku Sasabaneh, Dżidziga, Harrar. Jednak druzgocące zwycięstwo gen. Grazianiego odebrało ostatnie nadzieje.

Haile Selassie zwołał posiedzenie rady ministrów i zalecał wyższym dowódcom oraz rasom opuszczenie kraju. Był to sygnał do ucieczki. Negus asystował osobiście przy ewakuacji pałacu cesarskiego i 1 maja odjechał do Dżibuti.

Aparat miniaturowy o niedościgłej precyzji. Najwyższa sprawność, idealna szybkość pracy. Bezpłatne katalogi na żądanie.

ERNST LEITZ - WETZLAR

Jen.Repr.: Warszawa Chmielna 47a
Tg 663

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ma
10
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: N. M. P. Łask.
Poniedziałek: Franciszka W.

Kalendarz słowiański
Niedziela: Cierpimira
Poniedziałek: Ludowida
Słońca: wschód 4,07
zachód 19,33

Długość dnia 15 g. 26 min.
Księżyc: wschód 23,30 zachód 6,21
Faza: 4 dzień po pełni.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu:
wczoraj plus 0,84 m, dziś plus 0,76 m.

Przewiednia pogody na niedzielę:
Nadal bardzo ciepło i przeważnie pogodnie. Miejscowe krótkotrwałe burze.

NOCNA SŁUŻBA APTEK.

Sródmieście: Apt. Pod Białym Orłem, Stary Rynek 41. — Apt. św. Piotra, plac św. Krzyżski. — Apt. św. Marcina, ul. Fr. Ratajczaka 12. — Apt. przy Rynku Śródeckim 1. — Jeżyce: Apt. Pod Gwiazdą przy ul. Kraszewskiego 12. — Łazarz: Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1. — Apt. Plucifskiego, ul. Marsz. Pocha 72. — Wilda: Apt. Pod Koroną, ul. Górna Wilda 61. — Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. — Staroleka: Apt. miejscowa. — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19.

KRONIKA MIASTA POZNAŃ

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Uroczystość św. Stanisława biskupa.** Archidiecezja Poznańska obchodzi jutro w niedzielę uroczystość św. Stanisława biskupa i męczennika oraz patrona Polski, z oktawą. W starożytnej kolegiacie farnej odbędzie się dzisiaj w sobotę po południu o godzinie 4 wstępne nieszpory z procesją; w niedzielę prymaria o godz. 6 rano, msze św. o godzinie 7, 8 i 9. Uroczysta suma z procesją o godzinie 10. Po południu nieszpory z kazaniem i procesją o godz. 15-tej.

OSOBISTE

Sprostowanie.

Eksportacja zwłok, s. p.

Janusza Śliwińskiego

ppor.-obs. 3 p. lotn.

odbędzie się w sobotę, 9. bm., o godz. 19-iej z kaplicy przedpogrzebowej przy Watach Jana III na dworzec główny.

— * **Jubileusz pracy zawodowej.** W tych dniach obchodził jubileusz 25-lecia pracy zawodowej członek i wieloletni prezes rady zrzeszeń chrześcijańskich kupców podróżujących i przedstawicieli handlowych w Poznaniu, dyr. Zygmunt Kuntze. Jubilat poświęcał się sprawom społecznym i zawodowym z pełną energią, rzetelnością i inicjatywą i dbał zawsze o dobro ogółu. Z okazji 25-lecia składamy Jubilatowi najserdeczniejsze życzenia.

okazji 25-lecia składamy Jubilatowi najserdeczniejsze życzenia.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **KuFs obfony przeciwlotniczo-gazowej.** W pierwszej połowie bieżącego miesiąca urządziła Koło Kobiece LOPP, nr. 4. dla swych nowych członkiń kurs OPLG. 20-godzinny. Wykłady będą się odbywały w godz. od 18 do 20 dwa razy w tygodniu. Kurs obejmuje 12 godzin wykładów i 8 godzin ćwiczeń praktycznych. Następny kurs odbędzie się dopiero z końcem września, uprasza się zatem nowe członkinie o zgłaszanie się obecnie w poniedziałki i czwartki między godz. 11—13 w sekretariacie Koła przy ulicy Fredry nr. 3, m. 4.

WYCIEZKI

— * **Wycieczka Tow. Muz. Kolejarzy.** Towarzystwo Muzyczne Kolejarzy urządziło w niedzielę, dnia 10. bm. wycieczkę do ogrodu Bractwa Kurkowego w Szelagu. W programie: koncert, gry towarzyskie i różne niespodzianki. Zbiórka o godz. 6 przy Rzeźni Miejskiej (Tama Garbarska). Wstęp bezpłatny.

— * **Tow. Przemysłowców pod wezw. św. Florjana.** Planowana wycieczka w niedzielę, dn. 10. bm. nie odbędzie się z powodów od Zarządu niezależnych.

— * **Tow. Śpiewu „Halka” Poznań.** Jeżyce urządziła dn. 10. bm. wycieczkę pieszą do Kątnik. W programie: różne niespodzianki. Wymarsz o godz. 6.30 po mszy św. w kościele Serca Jezusowego na Jeżycach.

Wielka pielgrzymka wyjechała do Częstochowy

Dziś w sobotę, po wystłuchaniu mszy św. w kościele farym, przeszli przez miasto, na dworzec kolejowy, pielgrzymi do Częstochowy w liczbie około tysiąca osób. Wierni wyjechali z dworca głównego specjalnym pociągiem, składającym się z 32 wagonów, o godz. 10,15.

Do pielgrzymki z Poznania, zorganizowanej przez Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich, i której

przewodniczą ks. prałat prepozyt Steinmetz i ks. mansjonarz Walter, dołączyli się pielgrzymi z Gniezna w liczbie 60 osób, oraz grupy wiernych z innych miejscowości.

Pociąg pielgrzymkowy z Wielkopolski przybędzie do Częstochowy dziś po południu o godz. 17,19.

Pielgrzymka powróci do Poznania, w poniedziałek, dnia 11 b. m. o godz. 18,32. (sk)

— * **Stow. Absolv. Szkół Wydziałowych** urządzi dn. 10. bm. majówkę do Golecina. Zbiórka o godz. 5,30 rano na moście Teatralnym.

WYSTAWY

— * **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych.** Retrospektywna wystawa Tadeusza Walukowskiego w Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych (pl. Wolności 18) kończy się w środę, dnia 13. bm. — Otwarcie nowej wystawy nastąpi w niedzielę, dnia 17. bm., o godz. 12. Salon otwarty w dniu poprzednim od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15. Wstępne 50 gr. dla młodzieży kształcącej się 25 groszy. — Uprasza się członków Towarzystwa o odbieranie premii za rok 1935-36 w postaci litografii Wyczółkowskiego „Ratusz w Poznaniu”.

KRONIKA MIEJSCOWA

Sprostowanie Komunikatu Orbisu. Do Gniezna na uroczystości poświęcenia ruin lednickich 21 czerwca a nie jak mylnie podano 21 maja.

ng 10 913

PRZEZ SIEDEM MÓRZ okrętem „KOŚCIUSZKO” z Konstancji do Gdyni 12. 6. do 3. 7. ze zwiedzaniem portów: Turcji, Grecji, Malty, Algieru, Marokka, Hiszpanii, Belgii. Ilustrowane programy i bliższe informacje w Biurze Podróżi **WAGONS-LITS COOK**, Poznań, Pierackiego 12, tel. 58-86.

ng 10 914

KOMUNIKAT ORBISU. Zielone Świątki: Pociągi popularne do Gdyni i Wilna 29 maja do 2 czerwca. Wycieczki grupowe autokarami do Kruszwicy, Inowrocławia, Biskupina (osada przedhistoryczna) 31 maja — 1 czerwca oraz do Kurnika, Środy, Miłostawia, Winnogóry — 31 maja. Ilość miejsc ściśle ograniczona. Informacje i zapisy — na wszystkich wycieczki przyjmują tylko do dnia 26 maja P. B. P. „Orbis”, Poznań, Plac Wolności 9, tel. 52-18.

ng 10 863

— * **Jubileusz 11-ny.** Dziś, o godz. 11. po gruntownej renowacji, nastąpiło ponowne otwarcie cukierni z własnym wypięciem p. Jana Wawrzyniaka przy ul. św. Marcina 63. Lokal przedstawia się nadszycząc miło i podobał się publiczności licznie zebranej na otwarciu. Równocześnie p. Wawrzyniak, którego główny zakład znajduje się przy Górnej Wildzie, obchodzi dziś 10-lecie istnienia swej filii świętomarcjuszkiej.

— * **VIII Ogólnopolski Sejmik Przeciwalkoholowy** obraduje w Poznaniu dn. 17 i 18 maja w sali Starostwa Krajeowego, Al. Marcinkowskiego 29. W programie: nabożeństwo w kaplicy Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej (godz. 8.30), dwa zebrania plenarne, jazdy delegatów Katolickiego Związku Abstynentów, Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej, Związku Nauczycieli Abstynentów, Polskiego Związku Księży Abstynentów, obrady dwu komisji: młodzieży kształcącej się i pracy wśród dzieci — oraz zebranie konstytucyjne Komitetu Międzynarodowego Katolickiego Kongresu Przeciwalkoholowego. Otwarcie Sejmiku 17 maja o godzinie 10. Obrady sejmikowe są tym razem szczególnie ważne, gdyż mają charakter przygotowawczy do XXI Międzynarodowego Kongresu Przeciwalkoholowego, zwołanego na rok 1937 do Warszawy. Blizszym programem służy Polska Liga Przeciwalkoholowa, Poznań, ulica Podgórna 12 b.

— * **Woźnica bez serca.** Dziś rano o godz. 6,30 na rogu ul. Nowej i Szkolnej przewrócił się koń przy wozie nr. 14 „Mleczarni Poznańskiej”. Woźnica znęcał się nad leżącym koniem i bił go biczykiem, odgrając się na głos, że „w domu mu dopiero pokaże”. (pt)

— * **Czeladnicy rzeźniccy protestują.** Tow. czeladzi rzeźniczo-wędlinarskiej wysłało dnia 7. bm. do cechu rzeźniczo-wędlinarskiego w Poznaniu rezolucję następującej treści:

Towarzystwo czeladzi rzeźniczo-wędlinarskiej w Poznaniu protestuje przeciw wyuczaniu robotników na czeladników rzeźniczo-wędlinarskich, oraz przeciw zatrudnianiu robotników w rzeźni miejskiej przy pracach, wchodzących w zakres rzemiosła rzeźniczego, a pomijając przytem czeladzi rzeźniczo-wędlinarskiej, zorganizowanej na terenie rzeźni miejskiej, jakoteż i w warsztatach.

Równocześnie wysłano protest do Izby Rzemieślniczej, brzmiący następująco:

1. Wobec zaszłych ostatnio wypadków egzaminowania i wyzwalania robotników na czeladników rzeźniczo-wędlinarskich, zapytujemy się Izbę Rzemieślniczą, na jakiej podstawie dokonuje się tegoż, gdyż art. 152 rozp. min. przemysłu i handlu mówi o tem, że tylko ten może być czeladnikiem, który jest prawnie zgłoszony jako uczeń i ma odbyć 3-letnią praktykę uczniowską.

2. Zapytujemy się Izbę Rzemieślniczą, jakie papiery może otrzymać taki robotnik, zdający egzamin bez szkoły dokształcająco-zawodowej, bez praktyki warsztatowej przy wyrobach mięsnych i bez praktyki uboju, czyli bez żadnych kwalifikacji. — Zatem stanowczo protestujemy przeciwko powyższemu zarządzeniu Izby Rzemieślniczej i w najbliższym czasie już przedstawimy sprawę w min. przemysłu i handlu. (pt)

— * **Nowi mistrzowie w zawodzie fryzjerskim.** Dnia 6. bm. odbył się w salce p. Golimowskiego w Domu Rzemieślniczym egzamin mistrzowski czeladników fryzjerskich. Egzamin złożyli następujący czeladnicy: pp. Wacław Ławniczak z Zacharzyna, pow. chodzieski, Jan Plewnia z Lubasza, pow. czarnkowskiego, Czesław Poleyn z Obrzycka pow. szamotulskiego i Wacław Wielicki z Kotszyna. W komisji egzaminacyjnej zasiadywali pp. N. Muszyński, jako przewodniczący, oraz St. Cieśliński i Fr. Rutawski, jako ławnicy.

Dnia następnego odbył się egzamin na czeladników fryzjerskich. Egzamin złożyli pp. Janina Lulkówna z firmy Seweryn Ratajczak i Łucja Handkówna z firmy Markowski z ul. Chwaliszewo. W komisji egzaminacyjnej zasiadywali pp. Fr. Rutawski, jako przewodniczący, oraz N. Muszyński z ramienia mistrzów i Zółtak z ramienia czeladzi, jako ławnicy. (pt)

W TROSCE O WYGLĄD POZNAŃ

— * **Łobuzerja niszczy kwietniki.** Dochodzą nas skargi z wielu stron, że łobuzerja dopuszcza się wyryków, niszczenia kwietniki miejskie i prywatne ogrody, gdzie kwitną w tej chwili kwiaty. Ostatnio naprzykład zauważono na Placu Wolności w godzinach wieczornych ulicznika, który zrywał kwiaty. Dziwne, że jednak nikt na to nie zareagował. W innym znów wypadku, podczas zrywania bz w ogrodzie przy dyrekcji kolejowej nastąpiła wprawdzie interwencja, łobuz jednak zareagował na nią tylko uśmiechem. Wobec tego, że wypadki niszczenia zarówno plantacji miejskich, jak i prywatnych ogrodów powtarzają się coraz częściej w obecnym czasie, należałoby zareagować energicznie w każdym wypadku, aby położyć kres tego rodzaju wandalizmowi. Również przydałaby się kontrola ze strony władz policyjnych nad pochodzeniem kwiatów, sprzedawanych po ulicach, ponieważ bliskie jest podejrzanie, że wiele tych kwiatów pochodzi z kradzieży. (sk)

RÓŻNE

— * **Program uroczystości w Borku.** Jak już donosiliśmy, odbędzie się jutro w Borku jazd b. uczniów pp. Stanisława Mielcarskiego i Tomasza Błocha, celem uczczenia weteranów szkolnictwa za półwiekową ofiarną pracę za czasów zaborczych oraz w Polsce oswojonej.

Wyjazd z Poznania koleją z dworca głównego o godz. 6,20 (zbiórka w hali biuletowej o godz. 6). Godzina 9,10 wymarsz na nabożeństwo w hotelu Twardowskiego do kościoła farnego, gdzie odprawiona będzie uroczysta wotywa przed wielkim ołtarzem; o godz. 10,30 wspólna fotografia przed ratuszem; o godz. 13 zbiórka w hotelu Twardowskiego i wymarsz na akademję do p. Marszewskiego; o godz. 18,43 odjazd z Borku i przyjazd do Poznania o godzinie 21,14. (pt)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Samobójczyni z dworca wciąż nierozpoznana.** W związku z opisywanym przez nas samobójstwem nieznaną kobietę w dniu 6. maja rb., która o godz. 17-tej rzuciła się z III peronu dworca głównego w Poznaniu pod nadjeżdżający pociąg nr. 616 — komenda policji na miasto Poznań zwraca się z prośbą o zamieszczenie dokładnego rysopisu denatki, oraz opisu jej ubrania.

Zmarła liczyła lat około 22, wysokości około 1,60 m, włosy ciemno-blond, rzęsy i brwi jasno-blond, oczy niebieskie, uszy, nos i usta normalne, zęby zdrowe, twarz pociągła średniej tuszy.

Pbrana była w beret siatkowy, koloru

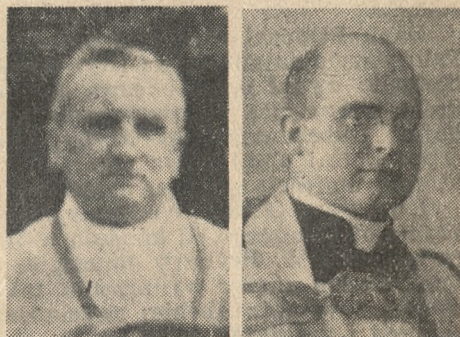
KRONIKA TOWARZYSTWA

„Kaplica Sykstyńska“

Przypominamy o odczycie z przeźrocami prof. Heleny Jezewskiej, która szczególnie uwzględni sławne freski na ścianach bocznych, pędzla malarzy umbryjskich i florenckich oraz nieśmiertelne dzieło Michała Anioła „Sąd Ostateczny”, w niedzielę, 10. maja o godz. 20 na sali koncertowej św. Marcina 8. Bilety po 1 zł i 75 gr. Dochód przeznaczony na ubogę dzieci, przystępującą do I Komunii św. pod opieką **Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo par. Bożego Ciała.**
zg 273

Zaszczytne nominacje

Jak się dowiadujemy, proboszcz garnizonowy w Poznaniu, ks. major Józef Tomiak otrzymał nominację na stanowisko dziekana D. O. K. I w Warszawie. Jego miejsce obejmie ks. kapelan

Ks. mjr. Tomiak Ks. kap. Dymarski

Franciszek Dymarski, nowomianowany proboszcz garnizonowy D. O. K. VII.

Ks. dziekan Tomiak zajmie nowe stanowisko w ciągu bieżącego miesiąca. (sk)

Strajk protestacyjny młodzieży uniwersyteckiej

Zapowiedziany w dniu wczorajszym strajk młodzieży akademickiej na Uniwersytecie Poznańskim, rozpoczął się dziś rano o godz. 7,30 we wszystkich zakładach Uniwersytetu i ma trwać do godz. 19,30.

Wszystkie zakłady uniwersyteckie obsadzone są przy wejściach przez młodzież akademicką, która czuwa, aby nikt niepowołany nie dostał się do wnętrza gmachu. Wpuszcza się jedynie interesantów do kwestury, sekretariatu lub dziekanatu. Nawet stolik komitetu pielgrzymki akademickiej do Częstochowy wyniesiony został przed Coll. Minus i tam załatwia swoje sprawy.

Dotychczas przebieg strajku młodzieży akademickiej miał charakter najzupełniej spokojny. (mz)

cytrynowego, płaszcz brązowy, przepłataną w małą kratę, guziki popielate, na nogach trzewiki brązowe, z kapkami, przepłatanymi w beżowe paski.

Wszelkie osoby, mogące przyczynić się do ustalenia tożsamości samobójczyni, uprasza się o udzielenie informacji posterunkowi kolejowemu w Poznaniu, względnie najbliższej jednostce policyjnej. (mz)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Obławy policyjne.** W dniu wczorajszym na terenie komisariatów I i IV P. P. przeprowadzane były obławy celem ujęcia poszukiwanych przestępców. Ogółem na terenie komisariatu IV zatrzymano 69 osób, z których jedna okazała się poszukiwaną przez sąd grodzki i komisarjat I, 12 osób było już notowanych w biurze rejestracyjnym urzędu śledczego. Ujęto także 7 osób za zebraństwo i włóczęgostwo. Wszystkich osadzono w areszcie policyjnym. 40 osób po wylegitymowaniu zwolniono. Na terenie I komisariatu, w czasie obławy ujęto 5 osób na gorącym uczynku kradzieży, oraz jedną osobę poszukiwaną celem osadzenia w więzieniu. (mz)

— * **Awanturniczy młodzieniec.** Na stację pogotowia ratunkowego (66-66) zgłosił się nocy wczorajszej Michał Walak, lat 25 (Marsz. Focha 76) ze śladami pobicia na twarzy i prosił o nałożenie opatrunku. Walak był pijany i podczas zabiegów zaczął się awanturować, krzyzczył i w grubiański sposób ubliżał lekarzowi. — Dziwny ten sposób okazywania wdzięczności za doznana pomoc miał taki skutek, że zawezwano policjanta, który spisał protokół i wyprosił awanturniczego pacjenta. (mz.)

— * **Ujęcie niebezpiecznego cygana-złodzieja.** Na terenie pow. wargowickiego został ujęty Franciszek vel Vatte Burjański, cygan, zamieszkały w gromadzie Ry-

bowo, pow. wągrowieckiego. Burjański od lata ub. roku niepokoił okoliczne powiaty, dokonując szeregu kradzieży z włamaniem do mieszkań gospodarzy i zamieszkującej ludności. Dzięki wielkiemu sprytowi Burjańskiego, policja mimo, iż otrzymywała liczne doniesienia, nie mogła ująć zuchwałego cygana. Wreszcie udało się wejść w porozumienie z jednym z członków bandy cygańskiej i dzięki temu powiodło się wreszcie policji ująć nieuchwytnego opryszka. Dokonał on szereg kradzieży w powiatach wągrowieckim, chodzieskim, wyrzyskim i inowrocławskim. W pow. wągrowieckim włamał się do mieszkania nauczyciela Olejnika i nauczycielki Janickiej. Łupem jego stała się bielizna, zastawa stołowa i t. p. przedmioty. W Rybowie u niejakiego Przybylskiego skradł ubranie, pieczyń, obuwie, oraz większą ilość bielizny. W pow. wyrzyskim w Nakle współ-

Na zdjęciu widzimy braci Burjańskich. Na lewo Franciszek vel Vatte Burjański, postrach szeregu powiatów, ujęty ostatnio przez policję, na prawo jego brat Reinhold, który pomagał Franciszkowi w kradzieżach, w pow. inowrocławskim.

nie z niej. Boszczyńskim skradł Burjański u emerytowanego kolejarza Mantufla radjoodbiornik 4-lampowy, dywan gobelinowy, pluszowe nakrycie na stół i t. p. Następnie w Dębionku u pewnego stelmacha skradł płaszcz i smoking, oraz u innego nieustalonego jeszcze poszkodowanego, zieloną marynarkę, czarne ubranie, bieliznę damską, męską i t. p. W pow. inowrocławskim wspólnie ze swym bratem Reinholdem Burjańskim, który obecnie przebywa w więzieniu, zuchwały cygan skradł pewnemu nauczycielowi smoking, kożuszek, pas oficerski i dwa lub trzy karabiny wojskowe, które ukrył w jakimś lesie. Przedmioty, uzyskane z kradzieży, Burjański sprzedawał paserom Stachowiakowi w Dębionku i Tafelskiemu w Rybowie. W czasie przeprowadzonej rewizji znaleziono u Burjańskiego nabity rewolwer bębnowy, oraz kilkanaście wytrychów. Ponadto w jego mieszkaniu w obozie cygańskim znaleziono jeszcze dwa rewolwery, 16 naboju i pęk wytrychów. Burjańskiego osadzono w areszcie śledczym w Wągrowcu. (mz)

* **Aresztant usiłował popełnić samobójstwo przez powieszenie.** W sobotę, o godz. 11 w celi aresztanckiej przy sądzie apelacyjnym w Poznaniu (ul. Młyńska), usiłował popełnić samobójstwo 21-letni Alojzy Pawlak, z Poznania - Staroleki (osiedle marsz. Piłsudskiego) przez powieszenie na pasku i szaliku, przyczepionych do kaloryferów. W ostatnim prawie momencie strażnik więzienny, który przeprowadził dwóch aresztowanych do tej samej celi, odciął nieprzytomnego Pawlaka. Po zastosowaniu sztucznego oddychania, zdołano Pawlakowi przywrócić życie.

Pawlak w dniu 19 kwietnia r. opuścił więzienie przy ul. Młyńskiej, gdzie odbywał karę 3-miesięcznego aresztu za grę w blaszki. Będąc przez pewien czas bez pracy, zaczął on handlować krawatami. Przed dwoma dniami udał się na jarmark do Mosiny, gdzie wraz z swoim kolegą zaczął uprawiać grę w „trzy blaszki”. Przytrzymany przez policję, został doprowadzony do Poznania, do dyspozycji władz prokuratorów. I tu z niewiadomych narazie przyczyn targnął się na swoje życie. Obecnie stan jego zdrowia nie budzi obaw. W sprawie tej prowadzi dochodzenia władze policyjne. (m)

Ubój rytualny w Obornikach

Oborniki. (ko). Pomimo uchwały zarządu miejskiego, znoszącej ubój rytualny, zdarzają się wypadki, że w rzeźni miejskiej co pewien czas dokonuje się uboju sposobem rytualnym.

Ostatnio miejscowy Żyd Kwilecki, przy pomocy Polaka Begera z Obornik, ubił w rzeźni jednego skopa, którego tylną część odsprzedał znanemu rzeźnikowi — Polakowi z Obornik, a ten „koszernem” mięsem częstuje swoją klientelę.

Poza tem informują nas, że dwaj inni rzeźnicy — Polacy skupują w Czarnkowie „koszerny” tyły bydłce i mięso to sprzedają miejscowym Polakom, wylamując się tem samem z pod solidarnej uchwały cechowej. Zwracamy zatem uwagę społeczeństwu na powyższe wielce niepatriotyczne postępowanie tych rzeźników.

Składki i pokwitowania

Na pomnik **Serca Jezusowego**: Dr. S. S. 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 273,60 zł.

Na **S. S. Karmelitanki Bose**: M. N. z podziękowaniem św. Teresce za polepszenie zdrowia 20 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 22 zł.

Ze Stowarzyszenia Właścicieli Domów

Przy bardzo licznych udziałach w sali restauracji St. Heyduckiego odbyło się ostatnio doroczne walne zgromadzenie członków Stow. Właścicieli Domów i Nieruchomości. Obrady zajął wiceprezes p. Wiktor Gładysz, który też zobrazował działalność zarządu. Stowarzyszenie Właścicieli Domów w Poznaniu liczy obecnie 1456 członków. Z ważniejszych poczynań zarządu zasługuje na podkreślenie akcja podjęta przeciw zamierzonemu podwyższeniu opłat kanałowych w Poznaniu o 300 wzgl. 400 procent. Sprawa ta odbiła się głośnie echem w prasie polskiej, a w ostatnich dniach zajmował się nią wiceminister Korsak, z którego oświadczenia złożonego delegacji właścicieli nieruchomości wynika, że do takiego podwyższenia opłat kanałowych nie dojdzie.

Szczegółowe sprawozdanie sekretarza przedłożył p. Mikołajewski. Ze stanu kasy referował p. Latowski, jako skarbnik stowarzyszenia. Nad sprawozdaniem, które przyjęto jednomyślnie na wniosek komisji rewizyjnej, wywiązała się ożywiona dyskusja, w której przemawiali m. in. pp. Jeziorowski, Sibiński, inż. Godlewski, Wiśniewski, Suwalski, Słowińska i St. Libera.

Na propozycję p. Sibińskiego wyboru zarządu i rady pomocniczej doko-

nano przez akklamację. Do zarządu weszli ponownie dotychczasowy prezes p. Józef Małkiewicz, dotychczasowy wiceprezes Wiktor Gładysz, dalej pp.: Leon Latowski, Stefan Mikołajewski i dr. Franciszek Bubiński. Do rady pomocniczej weszli pp.: Cofta, inż. Godlewski, adw. Goebel i Liczbiński Ignacy, Lody, Napierański, prok. Osada, Jan Słomiński Władysław Stachowiak i Maksymilian Suwalski. Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: Stanisława Filipowskiego, Józefa Sibińskiego, Władysława Wencka i Wiśniewskiego.

Pod koniec obrad p. Jeziorowski podniósł brak ciał samorządowych z wyboru w mieście Poznaniu, wskazując na to jako na objaw ujemny i stwierdził, że zarząd miejski z mianowania nie może posiadać w społeczeństwie dostatecznego autorytetu. W rezultacie stawiono do zarządu właścicieli domów wniosek tej treści, by zarząd zwrócił się do odpowiednich czynników o jak najrychlejsze zwołanie rady miejskiej i dokonania wyboru władz samorządowych w mieście Poznaniu. We wniosku tym podnosi się, że władze miejskie z wyboru mogą najskuteczniej przeciwdziałać piętrzącym się trudnościom ekonomicznym i skutecznie je pokonać. Wniosek przyjęto jednomyślnie. (kl)

Liczba warsztatów żydowskich wzrasta

Niejednokrotnie zwracaliśmy uwagę na coraz większy napór Żydów na Wielkopolskę, którzy stale zwiększają swój stan posiadania na ziemiach zachodnich. Ze tak jest, tego dowodem może być choćby wzrost żydowskich warsztatów rzemieślniczych. Mamy oczywiście tutaj na myśli warsztaty zarejestrowane, niezarejestrowanych jest również duża ilość, ale liczba tych ostatnich nie da się ustalić nawet w przybliżeniu.

Podczas gdy w r. 1934 w całej Wielkopolsce było żydowskich warsztatów rzemieślniczych 282 (z tego w Poznaniu 86, w Bydgoszczy 75), w 1935 liczba ich podnosi się do 320 (w Poznaniu 99, w Bydgoszczy 115). Większy przyrost warsztatów w Bydgoszczy wskazywałby, że miasto nad Brdą jest widać podatniejszym terenem rozwoju żydowskich placówek niż Poznań.

Przejdźmy teraz do wyszczególnienia ilości niektórych warsztatów żydowskich w Wielkopolsce w 1935 r. (cyfry w nawiasie oznaczają rok 1934). W 1935 r. warsztatów krawieckich było 130 (100), cholewkarskich 57 (40), kuśnierskich 18 (15), czapniczych 18 (14) i szklarskich 11 (10). Jak widać z powyższych cyfr, Żydzi zwiększyli poważnie swój stan posiadania w krawiectwie i cholewkarstwie. (w Poznaniu również te zawody wykazują wzrost), mniej w kuśnierstwie, czapnictwie i szklarstwie. Jak się przedstawia teraz liczba ważniejszych warsztatów żydowskich w samym Poznaniu w 1935 r. (cyfry 1934 r. w nawiasach). Żydzi mieli w naszym mieście w 1935 r. zakładów krawieckich 51 (33), cholewkarskich 12 (9), kuśnierskich 10 (8) i czapniczych 6 (4).

I tu również widać wzrost, smacznego interesu idzie nie najgorzej. Jeśli tak jest, wina leży wyłącznie po naszej stronie.

Gdybyśmy nie popierali żydowskich placówek, musiałyby upaść, a temsamem na ich miejsce powstałyby chrześcijańskie zakłady, dając zatrudnienie szeregowi bezrobotnych dzisiaj rzemieślników. Czyż godzi się przez popieranie żydostwa pozbawiać braci naszych chleba! Niech się dobrze nad tem zastanowią ci, co mają przekroczyć próg żydowskiego warsztatu. Niech myśl o gorzkiej doli rzemieślnika i robotnika polskiego powstrzyma ich od nierozważnego kroku.

Śmierć pod kołami samochodu

Kostrzyn. (dk) Robotnik Biniak z Iwna wracał wieczorem na rowerze z Kostrzyna do domu. W pobliżu szkoły w Iwnie zdał naprzeciw samochód. Wskutek silnych reflektorów Biniak stracił orientację i wpadł na samochód, ponosząc śmierć na miejscu. Zmarły osierocił żonę i kilkoro nieletnich dzieci.

Z WIELKOPOLSKI

* **Czarnków.** W dniu 3 maja odbyły się tutaj wielkie imprezy sportowe. W biegu na 3 tys. mtr. zwyciężył Józef Mendyk z drużyny hacerskiej. W biegu na 5 tys. mtr. pierwszy do mety przybył Feliks Chruściński ze „Sokoła”. W biegu kolarnym zwyciężył Franciszek Drap z K. S. M. m. Peckowo. Poza tem odbyły się jeszcze zawody koszykówki i siatkówki. Wieczorem odbyła się akademja i rozdanie nagród. — 8 strzałów z rewolweru oddano w nocy z

VIM czyści wszystko

również EMALJE!
Bez trudu czyści Vim idealnie czyste rondle pokryte nawet grubą warstwą sadzy!

Fig 4198/9-62.262/63

wtorku na środę przez okno do mieszkania kier. szkoły w Krosinie. Policja przy pomocy psa policyjnego aresztowała kłuka podejrzanego ośób.

— W podchmielonym stanie napadł inwalida Kuchta na drugiego inwalidę Jura i uderzył go kilkukrotnie łaską w głowę. Poszkodowany, zakrwawiony, zgłosił zajście w policji. (cn)

* **Ujście.** Tow. Powst. i Woj. urządziło 3 b. m. strzelanie o krzyż wędrowny, który zdobył p. Franciszek Rajek.

— W strzelaniu 3-majowym Bractwa Kurk. godność „króla majowego” zdobył p. Jan Parcecki.

— W fabryce szkła rozpoczęto już prace na większą skalę i przyjęto około 100 robotników, tak, że obecnie zatrudnia się we fabryce ok. 250 robotników. (nd)

* **Gebice.** Tegoroczne obchody rocznicy Konstytucji 3 Maja wypadły wszędzie imponująco. We wszystkich większych miejscowościach urządzono uroczyste akademje. Ponadto w Gebicach, Kwieciszewie, Orchowiu i Ostrowie odbyły się wspaniałe pochody. Imponującym wypadł pochód w Orchowiu, gdzie uwagę zwracał karny oddział Stron. Narod., liczący około 240 osób.

— Groźny pożar wybuchł w Nowejewsi w zagrodzie p. Czesława Olszewskiego. Pastwa ognia padł chlew, dom mieszkalny, oraz częściowo urządzenia domowe. — W Jeziorach Małych spłonęła stodoła, szop, oraz narzędzia rolnicze na szkodę p. J. Dąbrowskiego.

— Przy ul. Strzebińskiej w Gebicach skład drogerijny otworzył p. Klimkiewicz z Inowrocławia.

— Zuchwali złodzieje włamali się do piwnicy ks. prob. Kowalczyka w Wójcinie i skradli większą ilość wędlin, smalec, 10 butelek soku, oraz 4 butelki wina męzalnego. — Na szkodę p. Zielińskiej z Nowejewsi skradziono ze składu kolonialnego większą ilość wódek, papierosów, oraz towarów kolonialnych. — Z chlewu rolnika Amrogowicza z Lubstówka skradziono 7 świń. (zg.)

* **Gniezno.** W maj. Skorzeć skradziono z podwórza Kazimierza Neymanna pas transmisyjny, przeznaczony do parowej mlódekarni, długości 24 mtr, wartości około 300 zł.

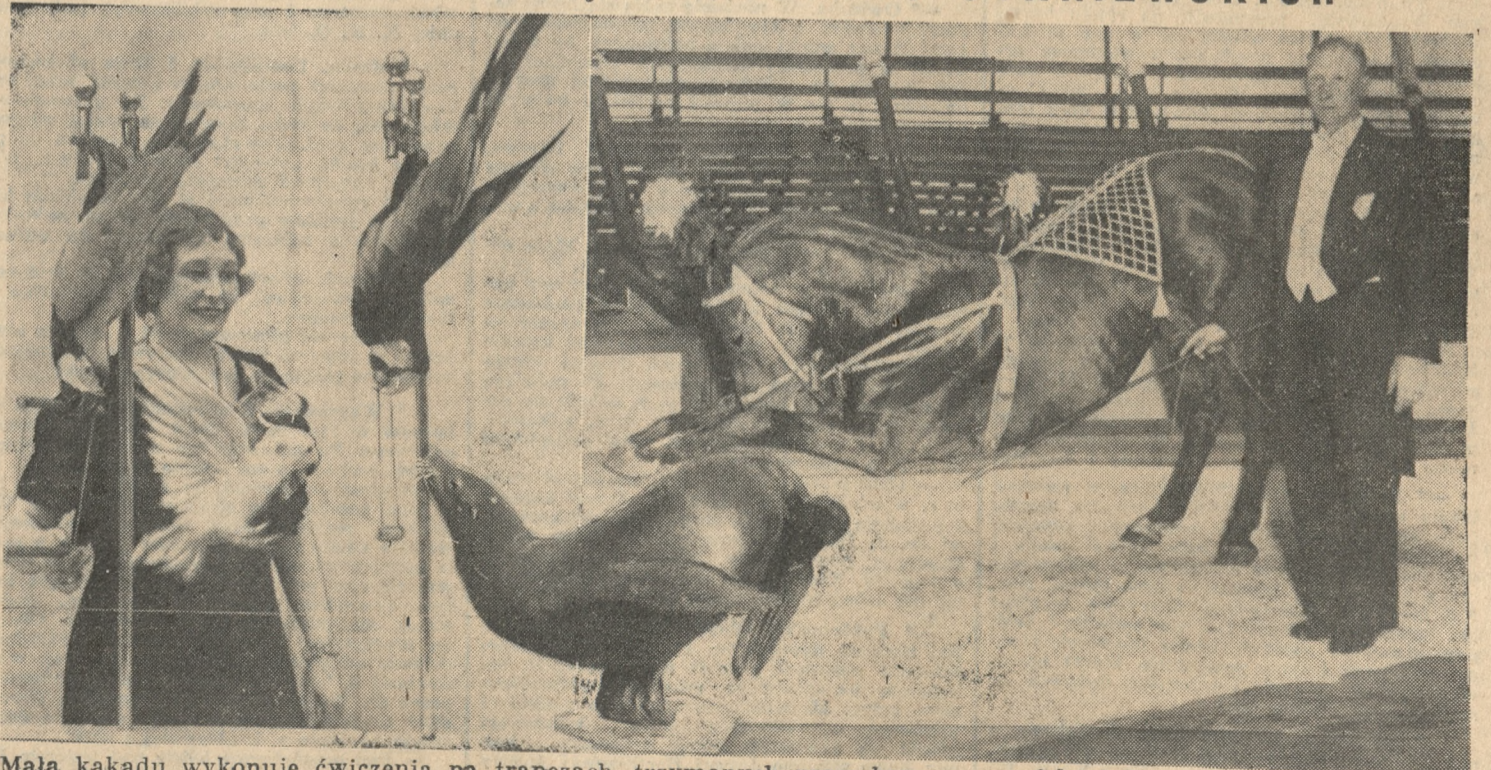
— Odprawa dla członków kierownictwa K. S. M. meskiej okręgu gnieźnieńskiego odbędzie się w niedzielę, 10 b. m., o godz. 2 po poł. w sali Domu Katolickiego przy ul. Słomianka. (br)

* **Gostyń.** Imponujący wypadł pochód tuż, kolo S. N. w dniu 3 maja. Na czele pochodu kroczyły powiatowe władze S. N. ze sztandarem narodowym. Po nabożeństwie pochód udał się do Strzelnicy, gdzie w krótkich słowach przemówił kierownik pow. S. N.

— Szkoła powsz. nr. 1 urządziła 17 b. m. o godzinie 17 w sali p. Jezierskiego przedstawienie p. t. „Czarodziejska fujarka”, baśń sceniczna.

— Przedstawienie p. t. „Król Bałtyku” urzą-

MĄDRE ZWIERZĘTA W CYRKU STANIEWSKICH

Mała kakadu wykonuje ćwiczenia na trapezach, trzymanych przez barwne ary, foka balansuje na przedniej plecie, a piękny koń wygina się w bardzo trudnej pozie. (fot. Z. Zielonacki)

dza 24 b. m. w sali p. Jezierskiego I drużyna harcerzy im. Królowej Jadwigi. (gp)

— **Inowrocław.** W Piaskach pobogocelawnoy został związek małżeński pomiędzy p. Stefanją Wypijewską a p. Janem Sarneckim. poświadczeniem ziemskim z Tuszyca.

— Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej prezydent Jankowski podkreślił, iż nadwyżka budżetowa za ub. rok obrach. wyniosła około 70.000 zł. Preliminarz budżetowy na rok 1936-37 izba wojewódzka zatwierdziła bez żadnych zmian. Z kolei uchwalono przeznaczyć 10 tys. zł na zatrudnienie bezrobotnych, pobudowę barak drewniany dla 24 bezdomnych rodzin i wreszcie kosztem 22.000 zł urządzić wzorowe ogródki działkowe przy szosie Matuskiej. Następnie dokonano wyboru 24 opiekunek i 2 opiekunów społecznych. W końcu uchwalono nazwy dla 26 nowych ulic, poza tem przemianowano 9 starych ulic, nadając im nazwy ku czci obywateli, szczególnie dla Kujaw w okresie niewoli zasłużonych, wzgl. nazwiska godnie i chlubnie zapisane w kronice polityczno-gospodarczej naszych Kresów Zachodnich.

— Z inicjatywy obwodowej L. O. P. P. otrzyma Inowrocław w niedługim czasie hangar żelbetonowy, który stanie na lotnisku cywilnym przy szosie toruńskiej.

— W salce posiedzeń magistratu odbyło się zebranie komitetu, powołanego dla opracowania historii walk o niepodległość Kujaw. Znaczące należy, iż komitet postawił sobie za cel stworzenie wielkiego dzieła, które obejmować ma wszelkie przejawy życia społeczeństwa kujawskiego, skierowane do wywalczenia i utrwalenia niepodległości.

— Swego czasu poruszyła opinię szerokich sfer społeczeństwa Inowrocławia i okolicy sprawa milionowych nadużyć Schwersena, właściciela cegielni Michałowa, w związku z czem wytoczono dochodzenia karne temuz Schwersenzowi, jego żonie i prokurentowi Wiśniewskiemu. Jak się obecnie dowiadujemy, po przesłuchaniu zeznania sędziwie utworzono postępowanie przeciwko p. Janinie Schwersenzowej.

— Walne zebranie Stow. Pań Miłosierdzia par. M. B. wykażoło, że liczba członkiń wynosi 111. W stałej opiece panie mają 158 rodzin, 85 osób samotnych i 68 chorzy. Stow. utrzymuje własnym kosztem 2 ochronki, do których uczęszcza 204 dzieci. Panie Miłosierdzia troszczyły się bardzo o dzieci, przystępując do I Komunii św., z których ubrano kompletnie 79.

— **Jarocin.** Pastuszek Józef z Krowca, pow. Kalisz, wracając z Poznania wypadł z pociągu 631 Poznań—Ostrów pomiędzy stacjami Witaszycy—Kotlin. Pastuszkowi wypadła z biegnącego pociągu czapka, by takowej nie stracić, wyskoczył z pociągu, przyczem odniósł 3 rany ciete głowy, lewego ramienia, prawego uda i ogólne potłuczenie. Pastuszką zabrał przejeżdżający pociąg 616 Ostrów—Poznań i przywiózł do stacji w Jarocinie, która go przetransportowała na noszach do tut. szpitala pow. Stan zdrowia Pastuszaka jest poważny.

— **Woźniak Stefan, uczeń kominiarski z Środy,** zbiegł przed dalszą nauką do rodziców, zamieszkałych w Kaliszu. Z nakazu rodziców wracał 6 b. m. zpowrotem do Środy, w Jarocinie wypił butelkę esencji oetowej w celach samobójczych. Odstawiony do tut. szpitala, otrzymał pierwszą pomoc, poczem przekazano go tut. posterunkowi policji. (jp)

— **Keynia.** Z okazji święta 3 Maja odbyło się w kościele poklasztornym uroczyste nabożeństwo, w którym wzięli udział wszystkie organizacje. Narodowcy wzięli udział w pochodzie bez odznak i mundurów. Po nabożeństwie udano się w pochodzie na salę p. Bukiewiczza, gdzie szkoła powz. wykonała poranek muzyczny. Po południu odbyło się przeniesienie cudownej figury Pana Jezusa z fary do kościoła poklasztornego. Gdy księża wkroczyli do świątyni rozległy się fanfary, a następnie odbyły się uroczyste niesiozory, które odprawił ks. dziekan Zenker ze Smogulca. Kazanie wygłosił proboszcz z Szaradowa, ks. Perski. Dnia następnego odbył się odpust. (kw)

— **Kościan.** Wczoraj o godz. 14 odbył się przy liczny udział publiczności pogrzeb 22-letniej s. p. Marii Wojciechowskiej, z domu Szyca, żony ślusarza Jana Wojciechowskiego, która popełniła samobójstwo przez wypicie esencji oetowej. Po ukończeniu modlitw i ceremonij pogrzebowych zebrany tłum wzburzony do głębi tragiczną śmiercią młodej meżatki, której powodem był mąż, zaczął na ementarzu pod adresem Wojciechowskiego i jego matki występować agresywnie. Lecz Wojciechowscy w porę zorientowali się i zamknęli ze ementarza. Zmarła była osobą spokojną i religijną, a pochodziła z Wileńskiego. W r. 1932 poślubiła Wojciechowskiego, lecz później z nim było nieścisłe, gdyż mąż bardzo źle się z nią obchodził. Nadmieniamy, że s. p. Wojciechowska przyjęła jeszcze przed śmiercią Sakramenty św. (mk)

— **Krzywiń.** Obchód 145 rocznicy Konstytucji 3 Maja wypadł w miejsce naszym uroczyste. Po nabożeństwie, które odprawił ks. dziekan Wesolowski, przemówił na rynku burm. Kabsch. Wieczorem odbyła się w sali p. Rakowskiej uroczysta akademja z występem orkiestry sokolej, deklamacjami i odczytem nauzczyela Postolskiego. W dniu tym „Sokół” urządził zawody sportowe. Również w dniu tym ks. dziekan Wesolowski dokonał poświęcenia nowej figury Najśw. Serca P. Jezusa. Figurę ustawiono na placu przed rzeźnią, w tem miejscu, gdzie dawniej stała inna figura.

— W ub. niedziele dzieci, bawiące się na ła-ce, zauważyły płynące w dolach torfowych zwłoki. Po zaalarmowaniu ludzi z Czerwonej Wsi zwłoki wyłowiono i rozpoznano w nich zaginioną w pierwsze święto Wielkiejnocy 34-letnią Anielę Piotrowską z Czerwonej Wsi. Prawdopodobnie popełniła ona samobójstwo.

— Na nadzw. walnem zebraniu „Sokola” w Zbzechach wybrano nowy zarząd w następkładzie pp.: Handkiewicz — prezes, Mróz — zast., Olejnik — sekr., Kłupczyński — zast. i Piotrowski — skarbnik. Naczelnikom wybrano p. Dańczaka, zastępcą — p. Stelmazyska. Komisję rewiz. tworzą pp. Konieczny i Skorzec.

— **Książ.** W dniu 29 kwietnia, w rocznicę bitwy pod Książem w 1848 r., parafia uoczyła bohaterkich powstańców tradycyjną procesją na mogiły, w której brały udział szkoły i wszystkie organizacje miejscowe ze sztandarami, z wyjątkiem „Strzelca” i Ucz. Powst. Nar. Na mogiłach odpowiednio przemowę wygłosił ks. dziekan Piotrowski. Dał się zauważyć brak przedstawicieli naszych władz miejskich i samorządowych i tych wszystkich, którzy często wysuwali się na czoło i świetności dodawali innym uroczystościom. (gr.)

— **Mieszków.** W roku bież. obchodzono u nas rocznicę Konstytucji 3 Maja uroczyste. Wszystkie miejscowe towarzystwa i K. P. W. z Chocizy z orkiestrą na czele przybyły do kościoła na nabożeństwo. Po nabożeństwie udał się pochód na salę Domu Katol. Akademję za-

Szczałki mamuta znalezione w Górczynie

W dniu dzisiejszym robotnicy, pracujący w zwirowym dyrekcji ogrodów miejskich na Górczynie, w t. zw. zatorze, znaleźli w żwirze na głębokości 3—4 metrów szczątki jakiegoś olbrzymiego zwierzęcia przedhistorycznego. M. in. znalezione dobrze zachowane

olbrzymi kiel długości 2 metrów, który wskazywałby na to, że wykopano szczątki mamuta.

Po zbadaniu szczątek przez dr. Rakowskiego, wystawione one będą już jutro w palmiarni w parku Wilsoz na widok publiczny.

gali ks. prob. Buchwald. Referat wygłosił sekretarz Kat. Stow. Mężów p. W. Pawlak. Celem wypełniły piękne śpiewy chóru kościelnego i K. S. M. m. i z. oraz odpowiednie deklamacje.

— **Milosław.** Obchód święta narodowego rozpoczął się uroczystą mszą św., którą odprawił ks. prałat Łagoda. Podniosłe kazanie wygłosił ks. wik. Nowicki. Po nabożeństwie ulicami miasta przeszedł pochód, który zatrzymał się przy pomniku powstańców 1848 r. Okolicznościowe przemówienie wygłosił kier. szkoły p. Grynia, śpiewy wykonało tut. koło śpiewackie pod batutą p. Bednarka. W dniu tym otwarto również wystawę przeciwlotniczą w sali Bazarowej. W „biegu narodowym” zwyciężył p. Jakubczak z Mikuszewa. (mb)

— **Mogilno.** Na walnem zebraniu Bractwa Kurkowego po sprawozdaniach wybrano zarząd w składzie pp.: W. Groszkiewicz — prezes, A. Jasiński — wiceprezes, G. Jasiński — sekr., Wl. Jeske — skarbn. Kom. rewiz. pp.: Bauer, Kajetan i Przybylski, kapitanem został p. Skubiszak, a komendantem mjr. Koszewski. Jako radni weszli pp.: dyr. Kamiński i Pawelczak Jan. Zwycięzca strzelania 3-majowego został p. Kajetan Brauer, i rycerzem p. Skubiszak, II rycerzem p. Grabianowski.

— W „narodowym biegu na przelaj” 2 tys. metrów zdobył I miejsce p. Paluch (K. S. M. m.), w biegu 4 tys. metrów p. Kuliberda (Z. S.), a 5 tys. metrów — p. Opaliński Wacław (K. S. „Pogoń”).

— Walne zgromadzenie Banku Ludowego odbyło się pod przewodnictwem rady Józefa Trzcinińskiego ze Świerkówa. Obroty w ub. roku wyniosły po obu stronach 7.921.865,65 zł. Na członków rady nadzorczej wybrano ponownie pp.: adw. Fildysiewicza i J. Rosińskiego, a w miejsce p. Kaźmierczaka — p. Fr. Lisieckiego.

— **Mosina.** Na ostatnim zebraniu rady miejskiej omówiono szereg spraw bieżących.

— Ostatni jarmark odbył się po raz drugi bez Żydów, z czego byli zadowoleni tak kupcy-Polacy, jak i kupujący. (ms)

— **Ostrów.** Narodowa Organizacja Kobiet urządziła tu trzeciomajowy obchód w poniedziałek, 11 b. m. Początek o godz. 20,15 w Domu Katol.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzą 9 b. m. pp. Ignacy i Rozalia z Janalików Nowiccy.

— Wyścig motocyklowy o mistrzostwo Ostrowa odbędzie się na tutejszym stadionie w niedzielę, 17 b. m., o godz. 14.

— Przed pół rokiem opuścił dom rodzicielski 13-letni Stanisław Janiak, zamieszkały przy ul. Wybiekiego. Dopiero teraz udało się policji odszukać chłopca. Przebywał on w Droszewie, jako służebny chłopak. (os)

— Na ogólne życzenie wystawia Teatr Miejski w sobotę, 9 b. m., po raz ostatni 3-aktową sztukę Morozowicz-Szepkowskiej p. t. „Sprawa Moniki”, po zniożeniu cenach. — W niedzielę, 10 b. m., odbędzie się o godz. 20,15 premiera 3-aktowej komedji Bałuckiego p. t. „Grube ryby”. — W dniu 10 b. m. przypada święto pułkowe 60 p. p. W związku z tem odbędzie się na dziedzińcu koszar gen. Dąbrowskiego połowa meza św., poczem nastąpi zaprzysiężenie rekruta oraz defilada. (rp)

— **Ostrzeszów.** Walnemu zebr. Banku Ludowego przewodniczył prezes rady nadz. p. St. Fabrowski. Z sprawozdań wynikało, że pomimo depresji gospod., obroty, wkłady oszczędz., jak i liczba członków minimalnie się zmniejszyla. Bilans zamyka się sumą 426.543,19 zł, członków na rok 1936 przechodzi 756. Po udzieleniu władzom banku absolutorjum wybrano do rady nadz. w miejsce ustępujących 4 członków na okres 3 lat pp.: Wl. Garstke, adw. Wize z Ostrzeszowa oraz M. Jarmuza z Rojowa, na okres 1 roku p. Michała Góreckiego z Ostrzeszowa.

— Na walnem zebraniu Stow. Pań św. Wincentego a Paulo referat wygłosiła p. Janiakowa. Stow. liczy 106 członkiń, obecnie wspiera się 40 rodzin ub., 25 osób samotnych i 3 biedne. Obrót kasowy wynosił 3.736,79 zł, z czego przechodzi na rok nast. 13,89 zł. Nowy zarząd tworzą pp.: Br. Perska — prezyd., Wl. Szóstakowa — wiceprez., I. Garstkowa — sekr., M. Michałowska — zast., A. Schubertówna — skarbn., G. Cahńska — zast., St. Kasperska i M. Fabrowska — lawniczki. (km)

— **Owińska.** W niedzielę zjeżdżają liczne zastępy wiernych w Owińskich, urocz. nad brzegami Warty wśród zieleni położonych, by wziąć udział w podniosłej uroczystości kościelnej ku czci Krzyża św., którego autentyczną częścią przechowuje się w pięknej owińskiej świątyni poklasztornej. (n)

— **Pleszew.** Pleszewskie Młyny Parowe, które w powodu upadłości były przez dłuższy czas nieczynne, uruchomione znów zostały w tych dniach przez dzierżawców Mąkólskiego i Tybińskiego z Ostrowa.

— Obchód rocznicy Konstytucji 3 Maja odbył się tutaj z tradycyjną okazalnością. O godz. 9,30 odbyło się w kościele parafij. uroczyste nabożeństwo, podczas którego wygłosił płomienne kazanie ks. prałat Niesiołowski. Po uroczystościach kościelnych na rynku wygłosił krótkie przemówienie prof. Laskowski, poczem odbyła się defilada wojska i organizacji. Po południu na stadionie wojskowym 70 p. p. odbyły się zawody piłki nożnej pomiędzy I druż. piłkarską 70 p. p. a drużyną dawnych asów piłkarskich 70 p. p., z wynikiem 2:0.

— Chór męski „Harmonia” urządził 10 maja b. r. w wielkiej sali Domu Ks. Skargi koncert z prelekcją prof. J. Laskowskiego, deklamacjami dr. J. Białasika, oraz współudziałem chóru żeńskiego przy państw. gimnazjum. Początek o godz. 20. Zysk przeznaczony na kolonje letnie dla dzieci bezrobotnych. (wp)

— **Pobiedziska.** Obchód 3 Maja odbył się pod znakiem narodowym. Po uroczystem nabożeństwie przeszedł ulicami miasta pochód, zakończony na dziedzińcu szkolnym przemówieniem burm. Mrozińskiego, śpiewem dzieci i wspólnem odśpiewaniem „Roty”. Wieczorem odbyła się akademja, której programy wypełniły słowo wstępne drowej Bartłuzowej, śpiewy chórowe sekcji S. N., deklamacje, referat ks. wik. Goliwasa i żywy obraz. W dniu tym odbył się również bieg na przelaj, organizowany

przez K. S. M. m., o nagrodę wędrowną, którą po raz drugi zdobył p. Marjan Bulczyński.

— Zebranie organizacyjne kobiecego koła L. O. P. P. wybrało, po referacie instruktora pow., następujący zarząd pp.: drowa Bartłuzowa — prezeska, B. Kęsicka — sekr., St. Lesniewska — skarbn.

— Uroczysta Komunia św. dzieci nastąpi w niedzielę, 10 b. m. Stow. Pań Miłos. obdarzy przy tej okazji najbardziej potrzebne dziećmi ubrankami. (pm)

— **Rogoźno.** Na ostatnim zebraniu związku inwal. wojennych R. P. uchwalono przyjęcie, jako honorowego prezesa miejscowego koła, p. Ludwika Stacheckiego, prezesa zarządu okręgowego w Poznaniu, zaś za długoletnią pracę dyplom honorowy dla sekretarza koła p. Bertranda.

— W czasie od 1 stycznia do 3 b. m. wydano w tut. miejskiej kuchni dla bezrobotnych przeszło 43.200 obiadów, w tem przeszło 60 centnarów mięsa wieprzowego. Oprócz tego otrzymali bezrobotni przeszło 256 ctr. chleba. Akcja dożywiania kosztowała 12 tys. złotych, z której to sumy miasto pokryło 4 tys. zł, zaś resztę wydział powiatowy. Kuchnia została zamknięta z dniami 3 b. m.

— Policja tut. przychyliła paczkę z 700 ułotkami komunistycznymi, zawierającymi treść antypaństwowa. Sprawę skierowano do prokuratora. (rm)

— **Skoki.** T. G. „Sokół” zakończyło strzelanie o nagrody, które zdobyli pp.: 1. Witkowski Franciszek, 2. Skarbiński Antoni, 3. Ciastowicz Wincenty, 4. Teclaf, 5. Gruszczyński Stanisław, 6. Patelski Józef. Dla pań nagrody otrzymały pp.: 1. Skarbińska Janina, 2. Szalowska Joanna, 3. Maćkowiakówna Helena.

— Miejskie koło L. O. P. P. urządziło ogólnokształcący kurs przeciwlotniczo-gazowy. Kurs odbywać się będzie w sali „Sokola”. Początek kursu 12 b. m. i godz. 21. Udział w kursie bezpłatny. (sz)

— **Strzałkowo.** W dniach od 10 do 12 b. m. w sali p. Baralla odbędzie się bardzo ciekawa wystawa, zorganizowana przez L. O. P. P. Wystawa obejmuje kilka tysięcy eksponatów, dających doskonały pogląd na nowoczesne sposoby walki oraz obrony przeciwlotniczo-gazowej. Wystawę zwiedzać można w niedzielę, 10 b. m., od godz. 11,30—19, a w dniach 11 i 12 b. m., od godz. 9—19. Wstęp na wystawę bezpłatny. Należy żywić nadzieję, że mieszkańcy Strzałkowa i okolicy tłumnie zwiedzą powyższą wystawę. (sw)

— **Szamotuły.** Zatrudniony jako robotnik przy pracach nad rzeką Wartą obok folwarku Warszawa, w powiecie szamotulskim, 72-letni Franciszek Perz, doznał w pewnej chwili zawrotu głowy i wpadł do rzeki. Zaniam zdążyła przybyć pomoc, staruszek utonął.

— Mieszkaniec Samoleży 69-letni rolnik Walenty Sikora, odebrał sobie życie powieszając. Denata znaleziono martwego w stodole. Powodem samobójstwa były kłopoty finansowe.

— Sąd okręgowy na sesji wyjazdowej rozpatrywał sprawę karną przeciw dzierżawcy maj. Sokolnikowi Małe, p. Janowi Donajowi. W listopadzie ub. roku, podczas młócenia jęczmienia, zatrudniona była przy młocarni m. in. Zofia Nowicka. W pewnej chwili, przechodząc przez drag transmisyjny, który nie został należycie zabezpieczony, dziewczyna pochwycona została za fartuch i uderzona o klepisko stodoły. Zaniam maszynę zatrzymano, była Nowicka już trupem. Sąd wydał wyrok, skazujący p. Donaję na 6 miesięcy więzienia z zawieszaniem na dwa lata. (sc)

— **Srem.** Obchód 3 Maja wypadł w naszym mieście imponująco. Wszystkie miejscowe organizacje i karne szereg Stron. Narod. z propozycykiem na czele udały się na nabożeństwo. Następnie udano się na rynek, gdzie przemówienie wygłosił ks. dziekan Michałski. Po południu odbyła się akademja. — Również akademje z okazji rocznicy Konstytucji 3 Maja urządziło Kat. Stow. Kobiet im. gen. Zamoyzkiej. — W „narodowym biegu” na 3.500 metr. zwyciężył Wienkiewicz (K. S. M. Zabikowo), w biegu na przelaj dla młodzików — Kotkowski (gimnazjum Srem).

— Kółko artystyczne przy Tow. Tomasza Zana zorganizowało w auli gimnazjum ciekawą wystawę plastyki.

— P. Jan Wachowiak ustąpił ze stanowiska wiceburmistrza i przewodniczącego rady miejskiej K. K. O. (sn)

— **Środa.** Uroczystość 3 Maja obchodzono tutaj okazalnym pochodem, w którym wzięli bardzo liczny udział narodowcy. Po nabożeństwie odbyła się defilada, poczem na rynku wygłosił przemowę prof. Pomysłak. Po południu odbyła się na boisku „Sokola” zabawa ludowa. Wieczorem urządzono uroczystą akademję.

— Z przeprowadzonej w pow. średzkim klasyfikacji gruntów gospodarze nie są zadowoleni, ponieważ zaliczono im grunty do wyższej klasy.

— W tych dniach przystąpiono do brukowania ul. Dworcowej na odcinku Cukrownia — Kolej Powiatowa.

— Feliksowi Frackowiakowi z Jamowa skradziono z kieszeni 200 zł. Sprawcę ujawniono i skradzione pieniądze mu odebrano. (ak)

— **Wągrówiec.** Z uroczystością 3 Maja połączone w tym roku 30-tą rocznicę strajku szkolnego. Po nabożeństwie w kościele farnym ruszył pochód przed szkołę powszechną. Do zgromadzonych przemówił p. Sadowska z Poznania, uczestniczka strajku szkolnego w Wągrówcu, przypominając dramatyczne sceny z walki o naukę religij w języku polskim w szkole niemieckiej. Druga prelegentka, p. Wehano-wa, również uczestniczka strajku, złożyła hołd tym wszystkim żyjącym i zmarłym, którzy strajk zorganizowali i przeprowadzili. Obecny na uroczystości delegat Kuratorium Szkolnego dokonał odsłonięcia tablicy pamiątkowej, umurowanej w budynek szkolny, a ufundowanej przez dr. Włoczewskiego z Czarnkowa. Uroczystość urozmaicił chór działowy szkolnej i deklamacja harcerza p. t. „Dawniej a dziś”.

— Pod bezużyteczną lodzią nad jeziorem Durowskim znaleziono arsenał złodziejski, składający się z wytrychów, raków do prucia kas i aparatu acetylenowego itd.

— Harcerska Drużyna Żeglarska poświęciła 3 b. m. szalaz nad jeziorem Durowskim i dwa kajaki. — Ta sama drużyna spuści niedługo na wodę zbudowany własnymi rękami i środkami jacht, który będzie największą lodzią żaglową na jeziornie. (wl)

— **Witkowo.** W dniu 3 Maja wszystkie organizacje wydelegowały poczty sztandarowe na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie na rynku wygłosił przemówienie naucz. p. Staszewski. Wieczorem w sali p. Debiekiego Str-Narod. wystawiono sztukę teatralną p. t. „Na naszej glebie”. Po przedstawieniu odbyła się zabawa tańcena.

— **Wolsztyn.** Właściciel nieruchomości p. J. R. wydzierzył swoje lokale pewnemu Niemcowi, mimo, że miał polskich reflektantów i mimo interwencji cechu rzeźnicznego. Niepartijczony ten czyn potępił ogół tutejszego społeczeństwa. (wo)

— **Września.** W Gutowie M. mieszkańcy zaalarmowani zostali w godzinach wieczornych wieścią o napadzie rabunkowym, którego dokonali trzej nieznani osobnicy. Wtargnęli oni do mieszkania Marii Kwiatkowskiej i zażądali gotówki. K. przerażona wzięła rubusiom swe oszczędności w sumie 304 złote. Śledztwo w tej sprawie przeprowadza posterunek P. P.

— Organizacje i stowarzyszenia, pragnące korzystać w dni powszednie ze stadionu miejskiego, zechcą zgłosić się pisemnie do zarządu miejskiego, ratusz, pokój 12, do dnia 15 b. m. W zgłoszeniach uprasza się podać, w których dniach i godzinach organizacja pragnie używać stadionu. (rw)

— **Zbąszyń.** Egzamin mistrzowski w zawo-dzie kowalskim przed komisją w Nowym Tomysłu złożyli pp.: Marek Krotecki z Nądni, Nikodem Prusak z Przyprostyni, Richard Weiser z Chrosznicy, Bernard Pusiak z Jastrzebka Starego i Jan Jankowiak z Kąkolewa.

— Napadu bandyckiego usiłowało dokonać trzech nieznanych opryszków na zagrodę gosp. Haakego w Czeskich Starych. W tym celu złożyłcy otruli psa podwórzowego. Wskutek zdecydowanej postawy Haakego bandyci zbiegli.

— Koncert kolejowego P. W. na rzecz bezrobotnych miasta naszego odbędzie się 10 b. m. o godz. 20 w sali strzelniczy.

— W Przyprostyni odbył się w piątek odpust św. Stanisława biskupa. — W niedzielę w naszej parafii odprawiony zostanie odpust św. Krzyża.

— Zgromadzenie wierzycieli Banku Ludowego dokonało wyboru 3. członka rady wierzycieli w osobie naczelnika poczty p. Ign. Pawlaczyka. Poza tem zgromadzenie powołało uchwałę, domagającą się od zarządcy masy upadłościowej wstrzymania wszelkich kroków egzekucyjnych przeciwko udziałowcom Banku Ludowego z tytułu należności za członkostwo. aż do czasu rozstrzygnięcia sporu przez Sąd Najwyższy w Warszawie. (zb)

— **Zabikowo.** Wczoraj wybuchł w mieszkaniu budowniczego Niemca Trubego pożar. Zapaliła się od rury żelaznego pieca belka, co zaprzęzło spalaniem się dachów, jednakowoż wskutek rychłej akcji pożar stłumiono. Straty wynoszą 800 złotych, które pokryje prawdopodobnie ubezpieczenie. (n)

— **Zabikowo.** Koło Opieki Klasowej przy szkole nr. 2 urządziło 10 b. m. majówkę na placu szkoły przy ul. Poznańskiej. Czysty zysk przeznaczony na dożywianie biednych dzieci.

— Zebranie Samodzielnich Kupców i Rzemieślników odbędzie się w niedzielę o godz. 15 w lokalu p. Bukaly.

— W niedzielę, 17 b. m., odbędzie się zawody lekkoatlet. na boisku P. W. i W. F. pomiędzy „Sokolem” Zabikowo, a „Warta” II z Poznania.

Z POMORZA

— **Grudziądz.** Na zjeździe delegatów P. T. Krajozn., który odbędzie się w końcu b. m. w Oj-cowie, oddział grudziądzki P. T. K. reprezentowany będzie przez mjr. Gasiorowskiego.

— Wskutek krótkiego spiecia wybuchł w nocy na środe pożar w jednym z biur ratusza miejskiego, który, rychło spostrzeżony przez patrol policyjny, został ugaszony. Ogień nie wyrządził większych strat materalnych. (gn)

— **Toruń.** Dyżurny techniczny radiostacji toruńskiej, p. inż. Wacław Janicki, który kwaterował budową Rozgłośni Pomorskiej, został przeniesiony do radiostacji łódzkiej.

— Dnia 8 b. m. 63 p. p. obchodził swe doroczne święto pułkowe. W przeddzień święta odbył się apel przed pomnikiem poległych 63 p. p. Msze połową odprawił ks. dziekan Siukowski. Obecni byli przedstawiciele władz wojskowych, państwowych i samorządowych. Po mszy św. odbyła się defilada.

JARMARKI

— **Września.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się we Wrześni 12 bm.

— **Mogilno.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się we wtorek, dnia 12 maja rb. Spęd zwierząt racicowych dozwolony.

— **Odolanów.** Jarmark na konie, bydło i świnię odbędzie się w Odolanowie w środe dnia 13 maja 1936 r.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 8 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Sius. Ludw. Wybieralski i marsz. Hel. Nowakówna; ślus. Bol. Kurzawa i stenot. Leok. Wichtowski; owd. plut. zaw. Wl. Michałski i eksp. Jadw. Lehmann; elektrot. Jan Sobkowiank i Genow. Gil; rob. Edm. Kaczmarek i bielijn. Pelag. Modrowska; obuw. Rysz. Kaf-fanke i labor-fotogr. Róża Jakubowska; roln. Wl. Stankiewicz i Ursz. Häuslerówna.

Zgony:

Dnia 8 maja 1936 r. zapisało następujące zgony: Stefan Boguszewski, starosta powiatowy, 55 lat; nieznana niewiasta, lat około 24; Marja Leitgeberowa z domu Gasiorowska, wdowa, 89 lat; Laura Marta Grüttner z domu Caspar, wdowa, 74 lata; Jan Zamojski, 7 dni; Jerzy Koralewski, 2 mies. 12 dni; Tomasz Kruszona, murarz, 64 lata; Zygmunt Leśniewski, absolwent farmacji, 28 lat; Władysław Nowosielski, student, 30 lat; Irena Orzałówna, uczennica szkolna, 15 lat; Janina Marja War-tenberg z domu Mróczyńska, 37 lat; Piotr Mojszkiewicz, fryzjer, 56 lat; Marjanna Tro-szanka, robotnica, 76 lat.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Czy będzie poprawa w handlu zagranicznym?

Reperkusje, wywołane przez kryzys gospodarczy w zakresie naszego handlu zagranicznego, są wyjątkowo głębokie i ważne. Objawiają się one szczególnie w dziedzinie przywozu do Polski, który w roku ubiegłym wyniósł zaledwie 27,6 proc. importu w r. 1929. Tymczasem przywóz w r. 1935 do Anglii wyrażał się w stosunku do importu w r. 1929 w odsetku 38,0, do Francji w odsetku 36, wreszcie do Niemiec — 30,9 proc. Spadek ilości towarów zagranicznych przywożonych do Polski wyraźnie jeszcze ujawnia się, gdy się go wyraża w cyfrach bezwzględnych. Tak więc stwierdzamy, że w roku ubiegłym przywieźliśmy zaledwie za 554,2 miljn. zł, podczas gdy w r. 1929 za ... 2 401,8 miljn. złotych.

Nieco lepiej, albo raczej: nieco mniej źle przedstawia się nasz handel zagraniczny od strony wywozu. Tutaj widzimy, że wywóz nasz w r. 1935 wyniósł 32,9 proc. eksportu w r. 1929, podczas gdy odnośny odsetek w Anglii wyniósł — 34,9 proc., we Francji 30,9 proc., wreszcie w Niemczech, tyleż co w Polsce, bo — 32,9. Tak więc w dziedzinie eksportu, spadek naszych transakcji wywozowych utrzymał się mniej więcej w stosunku do spadku eksportu z innych państw. Zamiast wywieść, jak w r. 1929 — za 2 680,3 miljn. zł, wyeksportowaliśmy w roku ubiegłym za 782,8 miljn. zł.

Słyszysz się z ust osób miarodajnych, że rok bieżący ma przynieść poprawę w handlu zagranicznym Polski; przemawia za tem podobno ożywienie gospodarcze w świecie, a w Polsce postęp w zbliżeniu cen przemysłowych i rolnych, jak również wzrost zatrudnienia w produkcji przemysłowej. Przyjrzyjmy się świeżo ogłoszonej statystyce handlu zagranicznego za I kwartał r. b., aby przekonać się, czy zapowiedź poprawy ma widoki urzeczywistnienia się?

Owszem — I-szy kwartał r. b. odznaczył się poprawą. W okresie trzech pierwszych miesięcy wzrosły obroty w handlu zagranicznym w porównaniu z pierwszym kwartałem r. ub. o 13,6 proc., przyczem przywóz zwiększył się o 19 proc., wywóz zaś podniósł się o 9 proc.

Wprawdzie przywóz wzrósł silniej, niż wywóz, ale wystrzegajmy się mylnego wniosku: przywóz dla celów produkcyjnych (a nie konsumcyjnych!) jest zjawiskiem zdrowym, tembardziej że: a) jak widzieliśmy, spadek przywozu w latach kryzysowych był wyjątkowo gwałtowny, więc zrozumiałym jest „głód importu” po tak długim „poście”, b) import toruje drogę wywozowi z Polski. Ze przywóz do Polski służy przeważnie celom wytwórczym, o tem świadczy fakt, iż udział surowców w imporcie w I-szym kwartale r. b. wzrósł do 55 proc. (w I-szym kwartale 1935 r. — udział ten wyrażał się w odsetku 50).

Po stronie eksportu obserwujemy wzmoczenie wysylek przedwzrostkiem artykułów rolnych i to — co notujemy z zadowoleniem — artykułów hodowlanych, które większą rolę zaczynają odgrywać niż artykuły roślinne. Co więcej — nasz eksport rolny coraz więcej się uszlachetnia, o tyle, że rośnie stosunkowy udział przetworów takich, jak np. szynki w puszkach, mąka, siód itp.

Przeciętna statystyczna wartość wywozu jednej tonny wzrosła w pierwszym kwartale, wyniosła bowiem 77 zł, podczas gdy w tym samym okresie czasu ub. roku wartość ta była o 10 zł niższą. Oddziaływała tutaj wyżej wspomniana poprawa struktury wywozu, jak i wzrost cen na rynkach światowych.

Również korzystnie rozpoczął się rok 1936 dla naszych portów morskich. Podczas gdy w r. 1931 zaledwie 25 proc. wartości importu przechodziło drogą morską przez porty polskiego obszaru celnego, udział ten w pierwszym kwartale r. b. wzrósł do 67 proc., w czem udział Gdyni — 59 proc. Po stronie wywozu w tym samym okresie czasu wzrost wartości wywozu drogą morską wyrażał się odsetkami 46 proc. (w r. 1931) i 62 proc. (w I kw. 1936), przyczem udział Gdyni — 29 proc.

Jak więc widzimy, nadzieje na poprawę w dziedzinie handlu zagranicznego RP. zaczynają się sprawdzać.

Pozwolenia na przywóz towarów

W związku z rozporządzeniem rady ministrów z dnia 5 bm. w sprawie zakazu przywozu towarów, ukazało się w nr. 36 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 8 maja rozporządzenie min. przem. i handlu o warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów, objętych zakazami przywozu.

Wydanie pozwolenia na przywóz z krajów, które ograniczają lub utrudniają przekazywanie należności pieniężnych do polskiego obszaru celnego, może być uzależnione od uiszczenia lub zabezpieczenia tych należności.

Pozwolenie na przywóz wydaje się na oznaczony okres czasu. Termin ważności pozwolenia jest dochowany, jeżeli towar zostaje zgłoszony do odprawy celnej ostatecznej przywozowej przed upływem terminu ważności pozwolenia. W poszczególnych przypadkach min. przemysłu i handlu może zezwolić, aby termin ważności zezwolenia uważać za dochowany również wtedy, gdy towar zostaje zgłoszony do odprawy na skład celny przed upływem terminu ważności pozwolenia.

Towar zgłoszony do odprawy celnej, na który wydano pozwolenie przywozu powinien odpowiadać co do rodzaju, towarowi wymienionemu w pozwoleniu. Kraj pochodzenia towarów, powinien odpowiadać nazwie kraju, wymienionej w pozwoleniu, a kierunek, droga i sposób przewozu towaru, powinny być zgodne z zastrzeżeniem, jeżeli takie zastrzeżenie jest umieszczone w pozwoleniu.

Świadczenia, stwierdzające pochodzenie towaru, powinny być przedstawiane w przypadkach, gdy pozwolenie, albo osobny przepis tego wymaga. Świadczenia takie powinny być wystawiane w kraju pochodzenia towaru i mogą być wydawane przez urzędy celne, izby przemysłowo - handlowe i inne instytucje gospodarcze.

Dla towarów pochodzących z kolonii, świadectwa pochodzenia mogą wystawiać wyżej wymienione instytucje krajów macierzystych, za wyjątkiem urzędów celnych, nawet wtedy, jeśli towar nie przechodzi przez kraj macierzysty.

Jeżeli w warunkach pozwolenia nie zastrzeżono inaczej, to w przypadku przywozu towarów nie bezpośrednio z kraju

pochodzenia lecz za pośrednictwem kraju innego, świadectwa pochodzenia mogą być również wystawiane w tym kraju przez izby przemysłowo - handlowe i inne instytucje gospodarcze.

Wymienione świadectwa pochodzenia, o ile są wystawione przez izby przemysłowo - handlowe lub inne instytucje gospodarcze, powinny być wizowane przez właściwe konsulaty polskie.

Dla towarów pochodzących z krajów pozaeuropejskich, które nadejdą do polskiego obszaru celnego drogą morską, za bezpośrednim dokumentem przewozowym i bez przeładunku, mogą być wystawiane świadectwa pochodzenia przez krajową izbę przemysłowo - handlową, mającą swą siedzibę w porcie obszaru celnego, do którego towary nadeszły.

Jeżeli zastrzeżenia w pozwoleniu zawierają obowiązek przedstawienia innych dokumentów, dokumenty te powinny być przedstawione przy odprawie celnej.

Oznaczoną w pozwoleniu przywozu wagę towarów przyjmuje się według takiej podstawy, jaka jest ustalona w taryfie celnej dla danego towaru do wymiaru cła.

Pozwolenie przywozowe jest imienne i nie może być odstąpione innej osobie. Jeżeli świadectwo pochodzenia oraz dokumenty handlowe lub przewozowe są wystawione na inne osoby, niż wymienione w pozwoleniu przywozu, nie stanowi to przeszkody do zastosowania pozwolenia przy odprawie celnej towaru.

Od wydanych pozwoleń na prawo przywozu z zagranicy towarów, objętych zakazem przywozu, pobierana będzie osobna opłata manipulacyjna. Wysokość jej ustalona zostaje w procentowym stosunku do wartości krajowej towarów i waha się od 0,1 proc. do 1 proc. Stawka 0,1 proc. pobierana będzie od pozwoleń, wydawanych instytucjom o charakterze dobroczynnym. Rozporządzenie wymienia następnie szereg towarów, podlegających cłu, według wymienionych pozycji i punktów taryfy celnej przywozowej, od których pobierana będzie przy wydawaniu pozwoleń opłata w wysokości 0,5 proc. wartości krajowej towarów. Od wszystkich innych pozwoleń na przywóz towarów pobierana będzie opłata

Mamusiu, pomóż mi w nauce!

Najpiękniejszy obowiązek matki — to wychowanie dziecka. Ale jednocześnie musi się troszczyć, o gospodarstwo domowe i bieliznę, która zawsze powinna być czysta. Jakże łatwo jest pogodzić jedno z drugim, jeżeli do prania używa się Radionu, który jest taki łatwy w użyciu: wystarczy rozpuścić go w zimnej wodzie, 15 minut gotować bieliznę, płukać najpierw w gorącej, potem w zimnej wodzie i bielizna będzie śnieżnobiała.

RADION

wyrób firmy Schicht-Lever S.A.

pierze wszystko

Pr 4 196-62.259/60

w wysokości 1 proc. wartości krajowej towarów. Wartość krajową towarów określa min. przemysłu i handlu.

Rozporządzenie wymienia następnie szereg przypadków, kiedy pozwolenia wolne są od osobnej opłaty manipulacyjnej: a) pozwolenia na przywóz, wydawane zakładom naukowym oraz zakładom i instytucjom państwowym, z wyłączeniem jednak skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych, wydzielonych z administracji państwowej; b) pozwolenia wydawane na przywóz z zagranicy drobnych przesyłek o wadze 5 kg., zawierających przedmioty nieprzeznaczone na handel; c) pozwolenia na

przywóz z zagranicy przesyłek, zawierających przedmioty nieprzeznaczone na handel, o ile patent może się wykazać świadectwem ubóstwa; d) pozwolenia na przywóz towarów, których mają zastosowanie niższe cła celne lub zwolnienia od cła, przewidziane w wydawanych rozporządzeniach na podstawie art. 23 ust. 1 lit. a prawa celnego.

Poza tem rozporządzenie zwalnia od opłat pozwolenia na przywóz towarów, odlegających cłu według wymienionego szeregu pozycji taryfy celnej przywozowej. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 13 maja br.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Na giełdzie paryskiej niepokój trwa.** Nastroj niepewności, jaki panuje na giełdzie paryskiej od czasu wyborów do parlamentu, nie wykazuje żadnej poprawy. Obawy, że francuska polityka, po odniesionym zwycięstwie frontu ludowego, będzie miała kurs antykapitalistyczny, powodując dalszą ucieczkę kapitałów zagranicę. Za walutę mającą charakter „azyłu” uważane są we Francji funt szterling, dolar i frank belgijski. Dewiza na Nowy Jork utrzymuje się w Paryżu w dalszym ciągu na górnym punkcie złota, natomiast dewiza na Brukselę wyraźnie oderwała się od górnego punktu złota, przyczyniając się w ten sposób do przyspieszenia wysylek kruszcu z Francji do Belgii. Angielski fundusz walutowy w dalszym ciągu interwenjuje na rzecz franka, podnosząc jednak stale kurs zakupu franków, które potem zamienia w Banku Francji na złoto. Podwyżka dyskonta przez Bank Francji dotychczas nie okazała się środkiem skutecznym przeciwko odpływowi złota z Francji zagranicę. Frank szwajcarski wykazał wczoraj tendencję słabszą. W związku z zaznaczającym się wzrostem popytu ze strony niektórych walut kontynentalnych, daje się zauważyć w Londynie osłabienie kursu nie tylko dewizy na Paryż, ale również na Zurych i Amsterdam, natomiast relacja funta do dolara utrzymuje się mniej więcej bez zmian.

(k) **Ustawodawstwo gospodarcze.** Dziennik Ustaw R. P. nr. 36 z dnia 8 bm. zawiera następujące ustawy o charakterze gospodarczym: dekret Prezydenta R. P. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 24 października 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych (poz. 278); dekret Prezydenta R. P. w sprawie kontroli obrotu towarowego z zagranicą i z w. m. Gdańskiem (poz. 279); rozporządzenie rady ministrów w sprawie zakazu przywozu towarów (poz. 280); rozporządzenie min. przemysłu i handlu o warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów, objętych zakazami przywozu (poz. 281).

(k) **Kupcy detaliści chrześcijanie zakładają w Warszawie bezprocentową kasę pożyczkową.** Centralny Związek Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego w Warszawie, idąc śladem szeregu innych organizacji, przystąpił do założenia dla swych członków bezprocentowej kasy pożyczkowej. Na kapitał tej kasy złożą się: udziały członków i pożyczka udzielona specjalnie na ten cel przez Bank Gospodarstwa Krajowego, lub Komunalną Kasę Oszczędności m. Warszawy. Sądząc z dotychczasowych wyników akcji nad uruchomieniem kasy należy przypuszczać, iż rozpocznie ona swą działalność pod koniec maja br.

Z ZAGRANICY

(z) **Zapas złota w Banku Francji zmniejsza się.** Tygodniowy bilans Banku Francji za okres od 24 kwietnia do 1 maja wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycji w porównaniu z tygodniem poprzednim (w milionach franków): zapas złota spadł o 1,168,7 do 60,768,4, obieg banknotów wzrósł o 1,581,2 do 84,138,4, ogólna suma natychmiast płatnych zobowiązań i obiegu banknotów wzrosła o 526,9 do 93,700,7. Stosunek pokrycia złotem w dalszym ciągu spadł z 66,47 do 44,85 proc. Odpływ złota z Banku Francji w okresie sprawozdawczym, przekroczył 1,1 miliard franków. Równocześnie zaznaczył się wzrost sumy natychmiast płatnych zobowiązań i obiegu banknotów o przeszło 1/2 miljarda franków. Należy przypomnieć, że w poprzednich trzech tygodniach odpływ złota z Banku Francji wyniósł przeszło 3 miljardy franków. Obecny zapas kruszcu w Banku Francji można szacować na około 59 miliardów fr. Od sumy tej trzeba odjąć 3 miljardy fr. pożyczki, udzielonej przez Anglię i płatnej w listopadzie br. Tak więc w chwili obecnej zapas złota we francuskiej instytucji emisyjnej wynosi około 56 miliardów franków.

(z) **Zawarcie traktatu handlowego między Stanami Zjedn. A. P. i Francją.** W dniu 6 b. m. podsekretarz stanu Hull i francuski ambasador podpisali w Waszyngtonie nowy traktat handlowy, który wejdzie w życie w połowie czerwca b. r. na okres do 1 czerwca 1937 r. Jeśli na 6 miesięcy przed tym terminem nie zostanie wypowiedziany, uważany będzie za przedłużony na dalszy okres. Układ z pewnymi wyjątkami przewiduje klauzule wzajemnego największego uprzywilejowania. Poza tem zawiera on wzajemne ustępstwa celne i kontyngentowe dla tych produktów, których głównym dostawcą dla drugiego kraju jest jedna z umawiających się stron.

Więś a kryzys

Nader interesujący temat poruszy w odczycie, organizowanym przez sekcję ekonomiczną Tow. Prawniczego i Ekonomicznego, p. dr. Aleksander Szczepański z Katowic, mianowicie: „rola wsi w przewyciężaniu kryzysu gospodarczego w Polsce”.

Odczyt ten odbędzie się we wtorek 12 b. m. o godz. 20-ej w sali 17-ej Collegium Minus.

Wstęp dla członków wolny. Goście mile widziani, płacą 50 gr., młodzież akademicka 25 gr.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

SIENKIEWICZ W PIŚMIENICTWIE RUMUŃSKIM

Dzisiaj w niedzielę obchodzi Rumunja swoje święto narodowe. Czytelnicy znajdą tuż interesującą kartkę ze stosunków kulturalnych polsko-rumuńskich, które obecnie coraz bardziej się zacieśniają, a które stale śledzi i przedstawia na łamach Działu Kultury i Sztuki autor poniższego zarysu.

Na przełomie XIX i XX wieku, gdy przebrzmiały echa r. 1863, imię Polski cofało się już w mrok zapomnienia w południowo-wschodniej Europie. Reflektorem, skierowanym na ziemię polską, stała się wówczas dla Rumunów twórczość H. Sienkiewicza, jedyne polskiego pisarza, którego dzieła zdołały dotrzeć do społeczeństwa rumuńskiego i do dziś reprezentują w tym sąsiednim kraju w sposób wyjątkowy polską literaturę.

*

Od strony politycznej i narodowej pierwszy przedstawił czytelnikom rumuńskim H. Sienkiewicza Mikołaj Jorga — dopiero w r. 1916. W notatce „Sienkiewicz a ideał germański” wielki rumuński uczone przytaczał za „Pollogne immortelle” opinie polskiego pisarza o duchu i kulturze ówczesnych Niemiec i o niszczycielskiej sile prusactwa, nazywając przytem H. Sienkiewicza „wielkim pisarzem świata” i „najszlachetniejszym przedstawicielem swojej rasy”. (M. Jorga „Razboiul nostru in note zilnice” T. II. str. 257-8). Wkrótce potem donosząc o śmierci H. Sienkiewicza, pisał M. Jorga między innymi:

„Mówić o nim, że był wielkim powieściopisarzem, wielkim psychologiem, wielkim pisarzem, to byłoby naprawdę zbyt mało. Byłoby to nawet niepotrzebne. Któż zśród współczesnych nie czytał, nie odczytał, ale biciem swego serca, przynajmniej jednego z dzieł człowieka, który w „Bartku zwyciężył” rozstrzelił biednego żołnierza polskiego w służbie obcej sprawy, który w serii wspaniałych powieści historycznych uczynił więcej dla Polski niż Walter Scott dla Szkocji średniowiecznej, który w „Bez dogmatu” stworzył postać Anieli, wyższą od wszystkich łagodnych i skazanych na zagładę postaci kobiecych, które błagają się po kartach nowożytnego piśmiennictwa? Sienkiewicz był jednak jeszcze czemś innym, czemś większym od formy literackiej, która mu zdobyła sławę. Okazał się wcieleniem polskiego ducha poprzez żale za przeszłością, poprzez dumę ze świetności przodków, poprzez protesty przeciwko dzisiejszemu poniżeniu i uciskowi, poprzez kult dobroci i liłości, do czego bywają zdolne tylko bardzo szlachetne i bardzo nieszczęśliwe narody.

Z nazwiskiem Sienkiewicza można spotkać się również w samej rumuńskiej literaturze pięknej. W „Opowieści miłosnej” Michała Negru, na biurku Adriana, obok Strindberga, Tolstoja i in., znajduje się także książka H. Sienkiewicza:

Obok leżała „Filozofia sztuki” Taine'a i „Na jasnym brzegu” Sienkiewicza. Tę ostatnią kupił w Paryżu u jednego z antykwaryjuszów nad Sekwaną. Cudowna książka! Tego samego dnia, gdy ją przeczytał — a przeczytał ją całą w ciągu jednego popołudnia — zapłonął miłością do pięknej kobiety w „Grande Taverne” na Montmartre. Ukochana była całkiem podobna do Marii z książki Sienkiewicza, w której kocha się malarz Świrski.

Pod auspicjami Sienkiewicza rozpoczynały się stosunki kulturalne polsko-rumuńskie w XIX wieku. W roku 1901 wyszedł w „Convorbiri literare” „Janko Muzykant” („Janko Muzican-tul”) w przekładzie wybitnego nowelisty I. A. Bratescu-Voinesti. Niedługo ukazały się: „Prin foc și Sabie” („Ogniem i mieczem”), „Potopul” („Quo Vadis”), „Cavalerii Crucei” („Krzyżacy”), „Fara credinta” („Bez dogmatu”), „Pe câmp de glorie” („Na polu chwały”), „Bartek Invingatorul”, „Pazitorul farului” („Latarnik”), „Domania Elzen” („Na jasnym brzegu”), „Hania”, „In zadar” („Na marne”), „O idila in savana” („Przez stepy”) i t. d. Przekłady objęły 25 powieści i nowel, tworząc jako oddzielne wydawnictwa 33 pozycje bibliograficzne. Niektóre z utworów mają po kilka tłumaczeń: „Janko Muzykant” — 4 i „Quo Vadis” — 4; „Ogniem i mieczem” — 1; „Potop” — 1 i t. d. Tłumaczyły znane osobistości ze świata literackiego i dziennikarskiego: J. A. Bratescu-Voinesti, Haralamb Lecca, Radulescu-Niger, Josif Nadejde, Sofia Nadejde, Stefan Berechet, Jercy E. Botter, Michał Negru... Większość przekładów została dokonana z języka francuskiego,

bo tylko St. Berechet, Michał Negru i Radu Niger znają język polski. Tłumaczenia są nierówne, przeważnie swobodne i luźne przekłady. Tłumacze podążają, streszczają niekiedy całe strony, przeskakują długie kolumny wierszy.

W przedmowach bywa charakteryzowana twórczość autora. Na czele przekładu „Ogniem i mieczem” z roku 1925 Sofia Nadejde pisze między innymi:

W powieści tej odnajdujemy również część naszej historii. Epoka Bazylego Lupu zmarł wychwstaje przed naszymi oczyma. Często bywa tam mowa o poselstwach rumuńskich, wysyłanych do książąt polskich i do króla, jako też i o żołnierzach rumuńskich, pełniących służbę w wojsku polskim... Czytelnicy „Ogniem i mieczem” dowiedzą się, że w owych czasach gospodarzy i nasze kraje pozostawały w stałych stosunkach z Polską i z Kozakami, i że życie, ubiory i obyczaje naszych bojarów były prawie takie same jak Polaków i Kozaków...

*

Tak wielka ilość przekładów musiała odbić się, naturalnym rzeczą porządkiem, w samej twórczości rumuńskich pisarzy-prozatorów. Wpływ ten dostrzega się z łatwością u dwu belletrystów, stawianych z wielu względów w pierwszym szeregu rumuńskiej literatury pięknej. J. A. Bratescu-Voinesti, oraz Michała Sadoveanu.

Pierwszy z nich — który przekładał „Janka Muzykanta”, jak widzieliśmy wyżej — nasycił się do tego stopnia swoją wyobraźnią treścią tłumaczonej noweli, że motyw jej, niejako rozdwojony, posłużył mu za punkt wyjścia do dwu utworów. Bohaterem długiej opowieści „Niculaita Minciune” („Mikołajek kłamca”) jest chłopak wiejski, który, podobnie jak sienkiewiczowski Janko, żyje jakby poza swoim otoczeniem. Jest smutny, refleksyjny, z wielkim zmysłem spostrzegawczym, obserwuje życie wróbli, mrówek, much, a niezrozumiany przez innych, naraża się na drwiny i zyskuje przezwisko „Mikołajka kłamcy”, jako blagier i dziwak. Taksamo jak Jank jest więc ze światem w bolesnym nieporozumieniu i jest od otoczenia odcięty psychicznie. Z tej równoległości stosunku obu bohaterów do świata zewnętrznego wynika równorzędność zjawisk psychicznych, z tą wszakże różnicą, że w noweli rumuńskiej występują silniejsze akcenty i szersze życiowe horyzonty, a Mikołajek nie jest, tak jak Jank, nastawiony w jednym jedynym kierunku, t. j. w kierunku muzyki. Ten drugi motyw wybija się u Bratescu-Voinesti w innej powieści, zatytułowanej „Violoncelul” („Wiolonczela”). Skrzypce, wiszące w „Janku” na ścianie dworskiej izby, przypominają tutaj wiolonczelę, biedny muzykant-cygan Guszoj jest podobny do Janka, zwłaszcza że obaj żegnają się z życiem, nie osiągnąwszy swego ideału.

*

Na twórczość Michała Sadoveanu oddziaływał Sienkiewicz swem „Ogniem i mieczem”. Powieść Sadoveanu „Neamul Szoimareszilor” („Ród Szoimareszów”), uchodząca w literaturze rumuńskiej za dzieło wielkiej wartości, rozgrywa się na tle historycznym, za wojen polsko-moldawskich w wieku XVII. Od pierwszej stronicy jesteśmy w atmosferze „Trylogii”, nawet teren akcji sąsiaduje z ziemiami „Ogniem i mieczem”, znajduje się bowiem na linii Jassy-Orhei-Soroca-Balti.

Rycerz Tudo Szoimaru wraca do swej wsi rodzinnej po zwycięstwie, odniesionem przez hospodara Tomsę nad wojskami polsko-moldawskimi, którymi dowodził Potocki i K. Mohyla. Po drodze spotyka ich bojar Orheianu, któremu ataman kozacki Vasca (zapewnie Waśka) wprowadził piękną córkę Magdę, chowaną w Polsce, a tak piękną że „na jej widok we Lwowie i w Warszawie Polacy rozdziewiali usta”, jak mówi Orheianu. Tudor Szoimau puszcza się z paru towarzyszami w pogoń i odbija Magdę, która oczywiście zdobywa jego serce. Ale stary Orheianu zamordował ojca Tudora,

ŻYCIE KULTURALNE

PIERWSZ. INFORMACJE O DR. KACZOROWSKIM JUŻ NAPŁYWAJĄ

Ogłosiliśmy przed paru dniami zapytanie: kto wie co o dr. Stanisławie Kaczorowskim, lekarzu poznańskim z ubiegłego wieku, który w genialny sposób zapoczątkował badania, ustalając związek między chorobami zębów i jamy ustnej, a różnymi zakażeniami organizmu, zyskując rozgłos europejski.

Idzie o materiały do monografii, jaką zamierza uczcić pamięć dr. Kaczorowskiego i ustalić jego zasługi lekarza poznańskiego dr. Jan Alkiewicz, na którego życzenie zapelowaliśmy do naszych czytelników.

Pierwsze wskazówki już napłynęły. Z wdzięczamy je pp. Sempolińskiej i p. Paulinie Cegielskiej — obu z Poznania. Uży-

skany materiał kierujemy odrazu do dr. Alkiewicza, podkreślając jeden szczegół, który może stać się jakby nitką do kłębka. Pani Sempolińska pamięta, że żona dr. Kaczorowskiego była z domu Świderska — więc albo córka albo może siostra znanego wówczas w Poznaniu lekarza dr. Świderskiego. Może kto z rodziny Świderskich, która zapewne w Poznaniu lub w Wielkopolsce dalej istnieje, mógłby dostarczyć wspomnień, listów, czy wogóle jakich materiałów rodzinnych?

Narazie dziękujemy najprzejmiej zarówno Pani Cegielskiej, jak Pani Sempolińskiej, a mamy nadzieję, że ich dobry przykład będzie zachętą dla innych.

NAUKA

Członkiem honorowym Instytutu Bałtyckiego został, jak donosiliśmy, zamianowany dr. Otto Steinborn. Dyplom i odznaka członka honorowego została wręczona zasłużonemu pracownikowi dnia 5 maja w Toruniu.

Uczony poznański w Brazylii. Prof. U. P. dr. Antoni Jurasz wygłosił w Rio Janeiro szereg odczytów z zakresu chirurgii, z tych jeden z demonstracjami dla studentów. Obecnie udaje się prof. Jurasz z odczytami do Sao Paulo, Kurytyby i Bello Horizonte.

Uczony polski w Ameryce. Fundacja Carnegiego zaprosiła prof. Cybichowskiego na cykl wykładów po różnych Uniwersytetach amerykańskich. Wykłady te właśnie się odbywają.

W NAUKOWYM POZNANIU

Oddział Pol. Tow. Historycznego odbędzie posiedzenie we środę, 13 maja b. r. o godz. 18 w Seminarjum Historycznym (Colk. Minus, IV p.). Na porządku dziennym referat prof. A. Skalkowskiego p. t. „O potrzebie reedycji pamiętnika Kilińskiego” i komunikaty.

TEATR

Krakowski jubileusz Solskiego przyniósł niespożytemu artyście mnóstwo owoce. Solski grał Strażnika krzemienieckiego w „Złotej Czaszce”. Przemawiał m. in. profesor Uniw. Jag. dr. K. W. Kumaniecki oraz dyrektor teatru miejskiego, znakomity plastyk Karol Frycz. W westybulu teatru umieszczono portret Solskiego przez Sichulskiego.

„Ptak” w Czerniowcach. Znaną sztukę Szaniawskiego wykonał w Czerniowcach zespół amatorów polskich, zorganizowany przez Bratniej Pomocy i Czytelni Polskiej.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Łotewska wystawa plastyki, która odbywała się w Warszawie, została przewieziona do Krakowa. Lwów i Bydgoszcz również po nią się zgłosiły.

ZE ŚWIATA FILMU

„Dama z Malakki”, bardzo interesująca powieść egzotyczna Francis de Croisset, ukaże się na ekranie jako francuski film kolorowy. „Dama z Malakki” została właśnie przetłumaczona przez p. Wańkowiczową i ukazała się nakładem „Roju” prawie równocześnie z książkowym wydaniem oryginalnym, który wychodził niedawno w paryskim tygodniku „Gringoire”.

Paryskie „nadprogramy” Paryskie kino Paramount, które wystawia „Le Desir”, najnowszy film Marleny Dietrich, dodaje program, jako widowisko sceniczne, dwa sketsche: „Bobby Gillette i Shirley Bichara” i „King-Konga”, ponadto arję z „Frasuity” Lehara, śpiewaną przez tenora Opery Komicznej Pierre Fouchy, z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej pod batutą Millota, która odegra nadto tańce węgierskie Brahmsa. Trzeba widzów przyciągać... Nawet do kina.

który zaprzysięga zemstę. Ścigany przezeń Orheianu ucieka do Polski. Tudor, przebrany po polsku, puszcza się za nim w pogoń, odnajduje go na dworze ks. Korybuta Wiśniowieckiego, ale w skutek intryg mordercy zostaje osadzony w więzieniu. Wydostawszy się na wolność wraca na Moldawję, pomaga Tomszy w tłumieniu buntu bojarów, a kiedy Tomsza został rozgromiony przez wojska polskie, wraca ranny do siebie na wieś. Pewnego dnia zjawia się tam Orheianu na czele zbrojnych Mazurów — wtedy Tudor kładzie go trupem na grobie swego ojca.

Podobieństwa nietrudne są do ustalenia. Vasca porywa Magdę tak jak Bohun Helene, Tudor przypomina w niejednym Skrzetuskiego, tu i tam kobieta jest ośrodkiem akcji, opisy bitew, życia stepowego i t. d. również pobrzmiwają Sienkiewiczem. Śladów takich jest więcej w piśmiennictwie rumuńskim. Tak n. p. główny bohater powieści „Domnita Viorica”, napisanej przez Bazylego Pop, jest wzoro-

LITERATURA

Najkrótszy poemat. Tegoroczną nagrodę literacką rumuńską otrzymał poeta Ion Pillat. Obecnie wydał on tomik poezji, zatytułowany: „Poeme intr'un vers”. Każdy poemat ma jeden wiersz.

Dickens a freudyzm. Autorka angielska, Gladys Bronwyn Stern, zam. Mrs. Holdsworth, ogłosiła niedawno książkę p. t. „Monogram”. Jest to niesystematyczny zbiór epizodów, myśli, wrażeń i uwag krytycznych. Jako Żydówka jest ona naturalnie zwolenniczką freudyzmu i twierdzi, że pierwsze jego pojawienie się w literaturze światowej to owa „głowa króla Karola”, której nieszkodliwy pół-warjat Mr. Dick z „Dawida Copperfielda” nie może „utrzymać poza memorjałem” (tj. ustawicznie do niej dochodzi, od czegokolwiek zaczyna). (W. T.)

Nowe poezje. Młody poeta, Jerzy Pietrkiewicz wydał w nakładzie redakcji „Prosto z mostu” poemat p. t. „Prowincja”.

MUZYKA

Ile kosztuje sezon La Scali? Zamknięty właśnie sezon operowy w medjołańskim teatrze Alla Scala dał dochodu 4,681,668 lirów, rozchody wyniosły 9,246,000 lirów, tak że subwencji było trzeba prawie półmilionu lirów na 96 przedstawień. Biorąc okrągłą cyfrę stu przedstawień, dolożone do każdego wieczoru z pieniędzy podatkowych 45,000 lirów, czyli prawie 23,000 złotych.

Ignacy Frydman koncertuje w Brazylii. Ostatnio grał w Porto Alegre.

125-lecie Konserwatorium w Pradze jest uroczyste obchodzone szeregiem produkcji, wśród których znalazł się koncert symfoniczny, poświęcony wyłącznie dziełom muzyków-profesorów tej uczelni. Byli nimi (względnie niektórzy jeszcze są) Foerster, Dworzak, Nowak i Suk.

„Cyrano” jako opera. Dnia 29 maja będzie dana w paryskiej Operze Komicznej po raz pierwszy opera włoska Franco Alfano „Cyrano de Bergerac”, która w minionym sezonie została wystawiona po raz pierwszy w Rzymie. Cyrano będzie śpiewał tenor Luccioni, który kreował tę partię we Włoszech.

VARIA

Nowe książki. Ks. biskup Karol Radoński wydał dzieło p. t. „Dni triumfu Eucharystji”, nakładem Księgarni św. Wojciecha. Są to wspomnienia z polskiej pielgrzymki na XXXII Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny w Buenos Aires w roku 1934.

RUCH REGIONALISTYCZNY

„Podkoziółek” jako widowisko. Harcerstwo bydgoskie wystawiło widowisko regionalne p. Marty Chmielarskiej, zatytułowane „Co Kujawy to Kujawy!” a rekonstrukcję tak głośnego przed niedawnym czasem w debatach i polemikach „Podkoziółka” — kujawskiej zabawy urządzonej we wtorek mięsopustyni. Muzykę opracowała p. F. Kryszewiczowa, zinstrumentował prof. E. Roesler.

W następnym Dziale:
ZAKONSPIROWANY TALENT
przez
prof. Jana Mrozińskiego.

wana całkowicie na Ursusie z „Quo Vadis”.

*

Tak, dzięki Sienkiewiczowi, nawiązały się na nowo węzły kulturalne między narodem rumuńskim a nami, po długiej przerwie, która przegrodziła bliskie kiedyś i długotrwałe relacje. Rozwijają się one obecnie coraz poważniej, zbliżając ze sobą dwa sąsiedzkie i zaprzyjaźnione narody.

Dr. Stanisław Łukasik
Kraków

Książki nadesłane

Adolf Nowaczyński: „Najpiękniejszy człowiek mego pokolenia. Brat Albert”. Poznań 1936, Księgarnia św. Wojciecha.

FELJETON KULTURALNY

ŻNIWO

Uczniowie prof. I. Chrzanowskiego złożyli hołd swemu nauczycielowi

Napisał dr. Władysław Folkierski, profesor Uniw. Jagiellońskiego

BIOROWA księga, prac, ofiarowana przez uczniów Ignacemu Chrzanowskiemu, — jest istotnie prawdziwym żniwem naukowym, zebranym przez tego, który od ćwierćwiecza hojną dłońią ziarno naukowe wśród młodzieży rozsiewał. Żniwo to jest zadziwiające bogate i plenne samą już rozpiętością zainteresowań treściowych. Trzydzieści prac zawartych w tym tomie odsłania trzydzieści sylwetek pracowników, z których każdy obrał swoją część, a wszyscy razem zdradzają pewne rodzinne pokrewieństwo, może nietyle nawet metody — nigdy profesor jednej jakiejś metody nie narzucał — ile entuzjazmu do zagadnień związanych z literaturą o czystą: znać u wszystkich owo pierwsze mocne pchnięcie, które nadało im pęd na długo, nieraz na całe życie.

Tematy w tej księdze opracowane są więc najróżniejsze i najrozleglejsze. Nie wystarczy powiedzieć sucho, że jest ich cztery rodzaje, bo cztery wielki istnienia liczy sobie literatura polska. Nie mówiąc już o tym najłatwiejszym podziale, zaznaczyć trzeba, że rozpiętość wątku sięga tu od rozważań teoretyczno-literackich (Cywiński: „Sprawa podziału dziejów literatury polskiej na okresy”, Kołaczkowski: „Rekoncesans”), po historię języka (Lehr-Splawiński, „Uwagi o języku Bogurodzicy”), od analizy estetycznej jednego tworu (Borowy: „W cypryjskim powieści”) po szerokie syntezę jednego rodzaju (Kamykowski: „Sielanka polska”), od uwag biograficznych (Barycz: „Szymon Szymonowicz w Uniwersytecie Krakowskim”, Brahmmer: „Węgierski w Wenecji”) po zestawienia porównawcze rzucane na tło innych literatur (J. Krzyżanowski: „O powiastkach orientalnych Krasickiego”, Z. Ciechanowska: „Literatura niemiecka w Polsce w pierwszych latach romantyzmu”), od polityki wreszcie (A. Bar: „Stanowisko polityczne Michała Grabowskiego”) po filozofję (Haraszk: „Ze studjów nad zagadnieniem niemożliwości w filozofji Kanta”, Z. Szymdytowa: „Platon w twórczości Norwida”) i mistykę (St. R. Bilińska: „Filozofja wszechświatowa w mistycznej koncepcji Słowackiego”, Z. L. Zaleski: „Wartości żywe mesjanizmu polskiego”).

Z samego już doboru tematów moż-

naby wysnuć trochę ogólnych wniosków orjentujących w ustosunkowaniu się dzisiejszych badaczy do poszczególnych problemów. Wnioski te trzeba zresztą wyciągać ostrożnie. Z całkowitego np. braku Mickiewicza w tym tomie nie wynika ani trochę, aby stał się on mniej dla nas żywym i aktualnym: zadziwiająca ta nieobecność tłumaczy się ot może pewną kokieterijnością ze strony naczelnego redaktora Księgi, prof. Pigonia, naczelnego dziś w świecie mickiewiczologa! Uderzającym natomiast jest wyraźny spadek zainteresowań staropolskich (niema ani jednej pracy o wieku XVII-ym!), idący w parze z wzrostem zainteresowań nie tyle nawet do romantyzmu, ile do całego ugoru poromantycznego, który tak długo traktowany był po macoszemu. Szereg nazwisk: Chmielowski—Sienkiewicz—Brzozowski—Kasprowicz wyważa tu nareszcie drzwi zbyt długo zamknięte.

Niesposób przechodzić tu pokolei całej trzydziestki tych prac, zawsze nowych i świeżych, ani nawet podawać suchego spisu rzeczy. Czuję się raczej w obowiązku podjęcia jakiegoś wyboru i ograniczenia tych uwag do któregoś odcinka Księgi. Po namyśle wybieram.

Zarzucało nieraz Chrzanowskiemu, i poniekąd zarzucają mu dalej, iż w twórczości swojej zdecydowana dawał przewagę tematowi ideologiczno-społecznym, narodowym, przy równoczesnym jakoby pozostawianiu na boku problemów czysto literackich i czysto estetycznych. Z zarzutami temi spiera się w znakomitej sylwetce profesora Franciszek Bielak. Ja chciałbym tu z księgi jubileuszowej wykroić właśnie takie prace, które dotyczą literatury czystej. Okaże się w ten sposób, że jakkolwiek były, aż nadto usprawiedliwione, własne predykcje profesora, nigdy ich uczniom nie narzucał, zostawiając im idealną swobodę w wyborze własnych ścieżek.

Do takiego właśnie typu prac czysto literackich należy doskonale essai Wacława Borowego „W cypryjskim powieści”, poświęcone Książninowi. Z właściwą sobie subtelnością pióra Borowy analizował pierwszy, zapomniany zbiór Książnina, „Erotyki” z r. 1779. Erotyków tych poeta sam się trochę później wstydił, a historycy i biografowie zbyt mu łatwo zawierzyli. W rzeczywistości zbiór ten wart jest analizy, zwłaszcza dlatego, że pozwala na przewrócenie zwykłej kolejki, w której Gniaźnina stawia się w cieniu Karpińskiego. Książnin, późniejszy

autor „Cyganów” i sentymentalnych liryków, zyskuje tu, pod piórem Borowego, niewątpliwie żywszy rumieniec, indywidualnego, od Karpińskiego i sentymentalizmu niezależnego terminatora na Parnasie. Zwłaszcza, że jego wyraz poetycki jest w tych Erotykach wcale bujny, dobrze gospodarujący po tych rokowych dziedzinach języka polskiego, o lat szereg późniejszych od Morsztyna, o lat szereg wcześniejszych od preromantyków i mantyków. Jakież tu, w tym erotyku, ogniwo pośrednie między Morsztynem a Sonetami erotycznymi Mickiewicza.

Niemniej nie zdołał na całkowicie Borowy przekonać do arcydzielnosci swojego autora. Arcydziałnym wydaje się nam tu raczej krytyk, igrający z pewną banalnością swego bohatera i wirtuozersko umieszczający go gdzieś między Mozartem a Verlaine'm! Żal nam trochę, iż taki wysiłek takiego pióra poświęcono właśnie Książninowi! Tyle innych powiatów czeka u nas jeszcze opracowania... Studium to udało się Borowemu doskonale — brak mu tylko jednego: siły zniewalającej czytelnika do dzieła, o którym traktuje!

Wręcz przeciwnie trzeba by się natomiast wyrazić o innej pracy teje księgi, dotyczącej znów czysto literackiego i estetycznego problemu, o „Wieczności w notatniku” Leona Płoszewskiego. Jest to studjum młodsze, uważne, drobiazgowo, pełne najskromniejszej okrybji, studjum poświęcone Księdze Ubogich Kasprowicza. W pracy tej, każde słowo wydaje się zbyt ciche, każde słowo skłania do sięgnięcia po dzieło, o którym mówi.

Okrywa się nam tedy sylwetka nietylko poety, ale i jego krytyka. Płoszewski rad kryje się pod szatą bibliografa, komentatora, glossatora. Niby nic więcej. W rzeczywistości z drobiazgową znajomością rękopisów i notatników poety tryskają wciąż zadziwiająco świeże i nowe wnioski, które, zebrane w snop, składają się na bardzo żywą podobiznę poety. Oczywiście taki konterfekt odżywa w ręku tego, który umie czytać. Dla czytających pobieżnie słowa Płoszewskiego są szare i bezdźwięczne.

Spostrzeżenia krytyka są tu nieraz bardzo cenne. Tak więc, w Księdze Ubogich, powstałej, jak wiadomo, w czasie wielkiej wojny, uderzający jest brak elementu narodowego. Zadziwia to, przy pierwszym wejrzeniu, u Kasprowicza, którego narodowe przekonania były tak żywe. Otóż to właśnie. Przejęcie się dołą i niedołą narodu jest wtedy u poety tak głębokie, że zapada na samo dno duszy, i nie znaj-

duje wyrazu poetyckiego. Zbyt jest bolesne. Przemawia wtedy tylko człowiek swą mową najistotniejszą o rzeczach wiecznych. Księga Ubogich jest świadectwem tego, iż w chwili narodowego bólu i niepokoju, u Kasprowicza czuwały głosy wieczne, i w nich szukał oparcia. Wysłuchany całym swoim jestestwem patrijoty w prze-walające się losy narodu, jako poeta — zauważa pięknie Płoszewski — daje głos jeno Bogu i cierpiącemu człowiekowi. Jest to ciągły dialog duszy z Bogiem. Przy cichym, wórze kogoś trzeciego, „kwitnącej jak dawniej” przyrody.

Płoszewski śledzi równie subtelnie rozwijający się ku coraz większej prostocie styl poety i jego rytmikę. Wprowadza Kasprowicz w świat rytmu obowiązującego w polskiej poezji coś bardzo swoistego i nowego, mianowicie wiersz oparty nie o ilość zgłosek, jak to przeważnie bywa tam wszędzie gdzie niema iloczasu, ale o ilość akcentów, bez względu na zmieniającą się ilość zgłosek.

Porównywanie skreśleń i poprawek poety pozwoliło znów Płoszewskiemu wykazać coraz znamiennejszą dla Kasprowicza animację (termin użyty przez krytyka-komentatora) obrazu i wyrazu. Drzewo, które pierwotnie „z szelestem się ku mnie przegina” czyni to potem „z szeplem”; topole, które stały „swe szumy”, ślą potem swoje „westchnienia za nami”.

Bardzo subtelne zmiany w następujących po sobie redakcjach poety odkrywa Płoszewski w jego kolorystyce. Srebrzysty liść wierzba zamienia na siwy, a jeszcze piękniej: tłum maków, co „oczy pasi” poety, w następnej redakcji sam się staje głodnym i sy-tym:

„Maki się słońcem pasą”...
co, z kolei, jest przecież jedną notacją kolorystyczną...

Spostrzeżeń takich w pracy Płoszewskiego znaleźć można wbród. I śledzić wraz z nim rozwój poety ku prostocie, i ku pewnej uroczystości w prostocie, wraz z nim definjujemy Księgę Ubogich jako „prawdziwy kryształ górski polskiej liryki”.

Te dwie prace, wybrane przez nas z spośród trzydziestu snopów, złożonych profesorowi w ofierze wytyczają nam jeden z kierunków, przejawiających się w tym tomie. Stanowi on żniwo tak plenne, że długo sięgać doń będą specjaliści bardzo różnych epok i różnych rodzajów badania.

Uwagi niniejsze niech dowiodą, ile nowego i cennego znaleźć tam może także i każdy lubownik ojczyściego piśmiennictwa.

Władysław Folkierski

*) Prace Historyczno - Literackie. Księga Zbiorowa ku czci Ignacego Chrzanowskiego, Kraków 1936.

Warszawa, w maju.

I znów sprawdziło się przysłowie o dwu końcach każdego kija. Innymi słowy, na rozporządzeniu dewizowym zyskują nasze rodzime, sielskie anielskie miejscowości kuracyjne i letniska, hotele i pensjonaty krynicko-zakopiańsko-nadmorskie. Tam właśnie wypadnie nam wydać uciulany grosz. Nie więc dziwno, że właściciele przybytków wypoczynkowych już teraz zacierając ręce, w duchu obliczają spodziewane zarobki.

Jest jednak w tem wszystkim małe „ale”. Oto nadchodzi do stolicy wiadomości o przygotowywanej — podwyżce cen! Tak, tak! Wykorzystuje się konjunkturę, choć z zastosowaniem bardzo krótkowzrocznej metody. Bo przecież niejedyn ojciec rodziny, czy inny letnik podrapie się w głowę i — odstraszonej cenami — zdecydować się spędzić wakacje w Łazienkach, czy też przejeździe się raz w tygodniu statkiem na Bielany.

Prąd „zwykłowy” ogarnął — o dziwo — także podmiejskie letniska stołeczne, z Konstancinem i Skolimowem na czele. Niewiele w nich komfortu, z dojazdami jest prawie kiepsko, ale pretensjami konkurują z naprzędniejszymi miejscowościami Riwjery francuskiej. Wynajęcie w willi mieszka-

nia o 3-4 pokojach na półrocze maj—październik wymaga sporej gotówki, zależnie od położenia i urządzenia owej willi. A więc w rachubę wchodzi takie sprawy, jak: elektryczne oświetlenie, kanalizacja, weranda, woda bieżąca, czyli wszelkie czynniki, nazywane przez właścicieli luksusem. Na takie wilegatury są ceny „ustalone” od 1.000 do 2.000 złotych. Bagatelka! To samo mieszkanie można wynająć na trzy miesiące już od 600 zł. Też bagatelka! Najdroższe są jednak bardzo poszukiwane mieszkania dwupokojowe. Mając 400 zł w kieszeni można przystąpić do rozmów z właścicielem.

Równie „komfortowe” mniemanie o sobie mają pensjonaty. Zależnie znów od wytwórczości, pobyt w nich przez dobę kosztuje od 12—20 zł.

Podobno za taką cenę kuracjusza, lub letnika całuje się zagranicą — dodatkowo w rękę!

Armja kawalerów, a z nimi mile widziani bywalcy i „stali goście” restauracyjni, zmuszeni korzystać z usług zakładów gastronomicznych, wychodzą z zapartym oddechem wyniku wielkiej akcji, podjętej przeciwko podatkom „od siedzenia”. Ponoć akcja wyszła z Izby Handlowych, obecnie

zaś bada sprawę Ministerstwo Opieki Społecznej. Odpowiedni protestacyjny memoriał złożyli władzom także restauratorzy. Co też z tego wyniknie?

No, bo proszę! Przychodzi człowiek do restauracji, zamawia szybko porcję kielbasy z fasolką, przedtem „lupnąwszy” większą z gorzką. Zamawia szybko, bo to dochodzi dwunasta w nocy, w dodatku jest czwartek, a pościć przecież trzeba. Zaledwie kielbasa zniknęła z talerza i zanim otarło się serwetką usta — bije dwunasta. Czas do domu. Następuje chwyt za portfel, z kolei przywołanie kelnera i grzeczna prośba o rachunek. I tu nadchodzi moment kulminacyjny: kelner podsuwa dwie kartki, jedna — to rachunek za kielbasę na kwotę 60 gr, druga (och, jak dobrze ją znamy!) kwitek podatkowy „od siedzenia”. Wiadomo — 50 gr. I to tylko dlatego, że już wybiła dwunasta.

Aż dziw bierze, jak spokojnego usposobienia są goście restauracyjni, że ograniczają się tylko do kilkunastu... ciepłych i dobitnych słów pod adresem biednego kelnera, czy właściciela. Czas więc skończyć! Lokale pustoszeją po północy, kawalerowie chodzą głodni spać. Co to będzie?

Toczy się więc biurokratyczna walka przy zielonym stoliku. Padnie, czy nie padnie podatek „od siedzenia” — oto pytanie. Podobno ma się w tę sprawę wnieść Monopol Spirytusowy, kalkulując prosto: konsumpcja mięsa swoją drogą, ale ważniejsza konsumpcja alkoholu i dlatego należy przyczynić się do zapełnienia lokali znosząc pięćdziesięciogroszowe... kupy.

Ten pogląd — zdaje się — zwycięży!

*
Zmarł tutaj niedawno Paweł Czerkasow. Nazwisko nic nie mówi. Ot, człowiek, jak każdy z nas. Tak się początkowo wydawało. Dopiero z chwilą zgonu wyszły na światło dzienne niezwykle przygody zmarłego, godne bohatera powieści, czy scenariusza filmowego, lub sztuki teatralnej.

Otóż Paweł Czerkasow był księciem gruzińskim. Spory majątek przegrał w karty w Petersburgu, a po przewrocie bolszewickim uciekł do Polski. Tutaj znalazł się bez środków do życia. Przez pewien czas był stróżem na wsi, a gdy stracił posadę, stał się wieloletnim mieszkańcem słynnego warszawskiego „Cyrku”, domu noclegowego stołecznych szumowin. W tym okresie kupił dolarówkę, choć nie wiadomo, skąd miał pieniądze. Trzeba trafu, że na tę dolarówkę padła wygrana. Czerkasow zagarnął 40.000 dolarów. Odrazu przeniósł się do hotelu Brühlowskiego. Za jednym zamachem postanowił rozprawić się z dawną nędzą. Całymi dniami wylegiwał się na kanapie i zjadał bez przerwy najwykwintniejsze potrawy i owoce. Ale nie długo cieszył się wygraną. Nagła zmiana trybu życia odbiła się na organizmie. Czerkasow zmarł wskutek choroby żołądka, a z olbrzymiej wygranej zdołał wydać zaledwie 1.000 dolarów. Pozostawił jednak testament, w którym cały majątek zapisał dwom siostrzom, zamieszkałym w Sowieciech.

Tak zmarł Paweł Czerkasow, ksiądz, nędzarz i milioner...
A-Z.

Kto naprawdę robi pogromy?

Żydzi bardzo są drażliwi i wielki podnoszą gwałt, odwołując się zaraz do opinii całego świata, ilekroć ktoś narazi ich na straty materialne, gdy tu i ówdzie napędzą ich z targu, porzucając stragany lub porozbijają kramy. Krzyczą wtedy i piszą na wszystkie strony, że cierpią krzywdy, że urządza się na nich pogromy.

Polskie społeczeństwo stale powinno im na to odpowiadać, że straty materialne i przykrości, jakie ich spotykają, niczem są w porównaniu z moralnym spustoszeniem i z temi moralnymi pogromami, które Żydzi ustawicznie, planowo, nie dorywcz, szerzą wszędzie wśród gojów, aby na zdegenerowanym i osłabionym organizmie społecznym móc tem łatwiej zerwać i wieść bezpiecznie żywot pasorzytniczy.

Lecz cóż składa się na te moralne pogromy, których sprawcami są tak często Żydzi? Liczny ich współudział w oszczerczych i bluźnierczych napaściach na Kościół i religię katolicką, we wszystkich matactwach i ruchawkach wywrotowych, wyrafinowany spryt w różnych oszustwach, kłamstwach i fałszerstwach, handel żywym towarem, podkopywanie zdrowych zasad rodziny katolickiej przez uniewinnianie wykroczeń na tle życia seksualnego zapomocą teorii, mających pozory naukowości, a w rzeczywistości schlebających najniższym instynktom ludzkim. W związku z tem jest wogóle rozluźnianie moralności, zabijanie uczucia wstydu i zachęcanie do rozpusty wszelkimi dostępnymi środkami, a więc zapomocą bezwstydnich książek, pism z tekstami i obrazkami pornograficznymi, reklamy, kina i teatry, wreszcie zakazany handel narkotykami, które oszukanym przez Żydów i uwikłanym w rozpustę neurastenikom mają przynieść ulgę w cierpieniach, lecz w rzeczywistości sprowadzają na nich ruinę.

Czy to już wszystko? Nie, możnaby przytoczyć więcej jeszcze szczegółowych dowodów żydowskiej, kreciej roboty niszczyielskiej wśród gojów. Lecz to, co wyżej powiedziałem, wystarcza chyba do uwydatnienia istoty i całej złośliwości pogromów moralnych, których sprawcami są Żydzi.

A straty moralne, wynikłe z powodu tej zarazy, są ogromne i nie dadzą się ocenić w żadnej walucie świata, bo dotyczą spustoszenia, dokonywanego w duszach ludzkich.

Czy możliwe jest wobec tego zgodne, szczerze współzycie Polaków z Żydami w obrębie jednego Państwa? Żydzi mogliby na obronę swego stanowiska i stanu posiadania w Polsce powoływać się na swobodę człowieka nowoczesnego w rozporządzaniu miejscem swego pobytu i swoim majątkiem, na humanitarność, tolerancję, konstytucję i na inne argumenty na-

tury prawnej, lecz jest jedna wielka wartość, której Żydzi na swą obronę nie mają, a jest nią etyka.

Z okazji ubitego już uboju rytualnego niejedyn Polak dowiedział się, jak zuchwałe i bezwstydne bluźnierstwa przeciw religii katolickiej zawarte są w talmudzie, jak straszną nienawiść zionie stamtąd do wszystkich wyznawców Chrystusa, jaką szkołą wyrafinowanych szelmostw i różnych podłości jest ta osławiona księga żydowska. A przecież większość Żydów, mieszkających w Polsce, w postępowaniu swem kieruje się wskazówkami talmudu, zarażona przewrotnym jego duchem. Ogromna przepaść dzieląca światopogląd i etykę katolicką, drogą sercu polskiemu, od niemożliwej, więcej z całego talmudu, oto zasadnicza przyczyna, która uniemożliwia zgodne współzycie Polaków z Żydami i wywołuje

ciągle zadrażnienia i walki, o wartości najwyższe, o dusze ludzkie.

Potężny prąd, idący dziś przez całą Polskę, zmierza do odżydzenia wszystkich dziedzin życia polskiego i schrytjanizowania ich. Dziś toczy się walna rozprawa między światopoglądem katolickim a bezbożnym, komunistycznym, który ma wśród Żydów gorliwych opiekunów. Przyszłość Polski, ściśle związanej z katolicyzmem, zależy od tego, czy zwycięży duch Prawdy odwiecznej, przyniesionej ludzkości przez Chrystusa, czy też talmudyczny duch kłamstwa, kpiarstwa, bluźnierstw i bezwstydu.

Jakiż więc wytknąć program na codzień? W Polsce Polacy muszą być gospodarzami i nadawać ton zasadniczy całemu życiu. W stosunku do Żydów taktyka jasna: nie dokuczać im, nie bić ich i nie prześladować, lecz bezwzględnie i konsekwentnie bojkotować tandetę żydowską, zarówno w zakresie wyrobów materialnych, jak i w zakresie twórców ducha, które, jak wyżej wykazałem, o wiele są zgubniej-

NOTATNIK

„GDY SPOTKAMY SIĘ NA BARYKADACH...”

Przepraszamy Czytelników, że znowu — Żegadłowicz. Ale cóż robić, skoro on sam wciąż pokrzykuje i na różny fason pragnie uwagę na siebie zwracać — aż do... zwracania. Mówiąc wprawdzie o sobie, cytuje: „krzykliwość mnie nuży”. Lecz mimo to zachowuje się jak można — najkrzykliwiej. Już przed tygodniem A. M. Swinarski wyznaczył nagrodę dla tego, kto udowodnił potrafi, że zrozumiał ostatni artykuł Żegadłowicza „Memento mori”, zamieszczony w tegoż Emila lejborganie. Do tej pory nikt się nie zgłosił. I też się nie zgłosił. Napewno. Chyba jakiś psychjatra, dla którego artykuł ten stanowiłby może ciekawszy obiekt do ustalenia diagnozy.

Coś tam nie w porządku, coś się zepsuło. Kran właściwie dawno był zepsuty, wody z niego dużo się już wylało. Ale teraz musiało się zepsuć coś więcej.

W powodzi bardzo już zmętniałych słów p. Żegadłowicz mówi o sobie wysoce skromnie:

„Ja jestem skromny; współczesny sobie Faust, nie więcej — Faust chłopko-robotniczy... Najważniejsza aktualnie sprawa to ta, że moja Nowo-Faustyczna jest archaiczną analizą ewolucji globu ziemskiego wogóle — i to, uważcie tylko! — z okresu, gdy tenże glob miał dwa księżycy; w sublimacji wyraża się to zdublowaniem (w pewnej sferze zjawisk), że je tak nazwę — personalnych —” (Dostłownie!)

A wreszcie w dalszym steku bardzo już — powtarzamy — zmętniałych słów, Żegadłowicz daje jakby do zrozumienia, że maluczko, a poznamy go jako tajemniczego wodza, bohatera barykad. I łącznie z tem wygraża się swemu pogromcy, p. Skiwiemu, w sposób następujący:

„Na zakończenie zsumowawszy wszystko: wybaczam panu! Niczem bowiem nie mogę pana więcej zirytować, niż przebaczeniem. Gdy się za kilka lat spotkamy po obu stronach barykady — cofnę to przebaczenie i powiem cicho: bez pardonu! — chyba, chyba, że pan przejdzie na tę stronę. To możliwe... Już ciemno —

— zawsze jest ciemno —” (Dostłownie!) To prawda, artykuł ostatni Z. jest jaskrawym dowodem poważnego już... zaciemnienia.

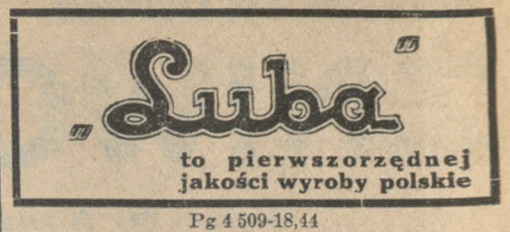
„JEDEN Z NICH KOZŁA DOI...”

Ze sprawa rasizmu mocno niepokoi Grycendlerowskie „Wiadomości Literackie” — zrozumiałe. Nic też dziwnego, że co chwile pojawiają się tam artykuły „uczzone” i konkursy nawet, i psiočenja najróżniejsze na nacjonalistów wszelkich nacji. Ostatnio też na stronie frontowej grzmotnęły artykułem blisko 700-wierszowym p. t. „Rozprawa z rasizmem”, autorstwa niejakiego Mieczysława Choynowskiego, którego wszelako nie należy utożsamiać z niedawno zmarłym powieściopisarzem Piotrem Choynowskim. W końcowej jego konkluzji czytamy:

„Istotnym motywem rasizmu i antysemityzmu są nie etnologiczne lub gospodarcze uzasadnienia, lecz uczucia, skierowane przeciw odróżniającym się czemś grupom. Ale niema wrodzonych uczuć i zależą one od wychowania, tylko że niestety, nieliczni rodzice i nauczyciele umieją spojrzeć w przyszłość, uwalniają się od wpływów pilnie rozdmuchiwanej konjunktury. Wychowanie wpaja nam wciąż jeszcze uczucia nienawiści tak jak i potrzebę wiary, i dlatego tak wiele ludzi musi kogoś nienawidzić lub odbywać urządzane przez biura podróży pobożne pielgrzymki.”

W związku z tem „Mercurjusz Polski” daje następującą krótką, ale dosadną oprawę:

„Znowu artykuł przeciwko rasizmowi w „Wiadomościach Literackich”. Wytrzymał naród. Ma zdrowie do polemik. Tym razem rozprawia się z doktryną rasistowską p. Mieczysława Choynowskiego, którego wprawdzie mam zaszczyt czytać po raz pierwszy, ale któremu w każdym razie winszuję, że nie urodził się w czasach sławnego filozofa ateńskiego Demonaxa. Ów Demonax, widząc pewnego razu dwu obywateli Abdery, toczących dysputę, rzekł: — Jeden z nich kozła doi, drugi pod nim rzeszoto trzyma.”

szę dla konsumentów; a więc oczyszczać miasta polskie z pism i książek pornograficznych, wystawianych na sprzedaż i zatruwających naszą młodzież.

Urzędowa cenzura jest pod tym względem dziś jeszcze zbyt pobłażliwa, więc liczyć na nią nie można. Społeczeństwo własnymi siłami musi już raz stanowczo, bez kompromisu, odrzucić precz wszelką truciznę moralną, którą zaszczebiają mu Żydzi w rozmaitej formie, bądź jawnie bądź pod niewinnymi na pierwszy rzut oka pozorami. Trzeba będzie popierać tych księgarzy i sprzedawców gazet, którzy ponad brudny zysk materialny wyżej stawiają dobro moralne społeczeństwa i dlatego mają odwagę zaprzestać wystawiania na sprzedaż bezwstydnich książek i pism pornograficznych. Pamiętajmy, że największym nieszczęściem narodu jest duch zatruć. K. Ab.

Podział Nowej Herkulesa na dwie części

Jak już donieśliśmy na tem miejscu, w lipcu ub. r. zauważył amerykański astronom Kuiper przez wielki, 1-o metrowy reflektor obserwatorium Licka (Kalifornia), iż gwiazda nowa w Herkulesie składa się z dwu gwiazd bardzo bliskich siebie, niewiele różniących się pod względem jasności. Rewelacyjne to odkrycie potwierdziły dalsze obserwacje, prowadzone systematycznie przez prof. van Biesbroecka. Wskazują one, iż wzajemna odległość obu składowych gwiazd stale powiększa się. Ostatnia obserwacja datuje się z 18 marca b. r., przyczem odległość kątowna obu ciał wzrosła dwukrotnie w porównaniu z obserwacją Kuipera z lipca ub. r.

Musimy przyjąć, iż katastrofa, która była przyczyną podziału gwiazdy na dwie części, schodzi się czasowo z momentem jej nagłego rozbiłynięcia w grudniu 1934. Jeżeli — za prof. van Biesbroeckiem — przyjmiemy, że odległość Nowej od Ziemi jest rzędu 1600 lat świetlnych, wówczas szybkość oddalania się składowych od siebie wynosiłaby 600 km. na sek., czyli, iż każdy z nich oddala się od punktu, w którym nastąpiła katastrofa, z szybkością 300 km. na sek. Wyniki te stoją w dobrej zgodzie z badaniami widmowymi. Dr. P. I.

Na marginesach książek

Listy ze wsi

Czytelnicy, obdarzeni dobrą pamięcią przypominają sobie niewątpliwie, że w roku 1925 i 26-ym ukazywały się na łamach „Kurjera Poznańskiego” „Listy ze wsi” Władysława Orkana. Pierwsza część tych „listów” drukowała się w innej gazecie, druga ich serja w „Kurjerze Poznańskim”. Po ukończeniu całego cyklu Orkan zebrał swoje wiejskie feljtony i wydał w książce. Pisano o niej dość sporo, podnosząc wielkie zalety stylu autora „Drzewiej”, ale książka nie zyskała takiego powodzenia, jakiego z racji swoich wartości miała prawo oczekiwać.

Obecnie „Listy ze wsi” wychodzą w drugiej edycji, jako część zbiorowego wydania pism Władysława Orkana. Redakcję tego ważnego wydawnictwa objął jeden z najświetniejszych polonistów polskich, prof. Stanisław Pigoń. Poszczególne tomy nie tylko wypuszczono na świat z uwzględnieniem całego aparatu naukowego, lecz ponadto redaktor zaopatrzył je w „Posłowia”, w których daje wyraz swoim poglądom na walor literacki utworów i na ich zalety społeczne.

Wydanie drugie „Listów ze wsi” wychodzi w zupełnie odmiennej koniunkturze czytelniczej. Jeszcze kilka lat temu tylko bardzo nieliczne i przewidujące jednostki zdawały sobie sprawę z tego, że na wsi, w chłopie polskim, w tym elemencie świeżym i nawskroś na-

rodowym leży najważniejsza część zagadnienia, dotyczące przyszłości Polski. Ogół uważał życie wsi za motyw ornamentacyjny i pewien, nieznaczący czynnik polityczny. Dziś sytuacja zmieniła się radykalnie. Z krańcowością, typową dla naszego życia społecznego, przerzuciliśmy się z objętności w nadmierną gadatliwość. Nie pisać dziś i nie mówić o problemie wsi to znaczy nie iść za panującą modą. Pisze i mówi o tem każdy. Inna rzecz, czy zawsze z sensem i zawsze potrzebnie. Dość, że warunki pod tym względem bardzo się w ostatnich czasach zmieniły.

„Listy ze wsi” trafiają na grunt dla swojej treści przygotowany. A trzeba odrazu dodać, że w ogromie literatury chłopskiej zajmują one miejsce jedno z pierwszych i jedno z najważniejszych. Orkan, chłop z pochodzenia, syn biednego górala z Poręby pod Zakopanem, dzięki wielkim zdolnościom i sprzyjającym warunkom zdołał się wybić i zająć poważne miejsce w literaturze. Lecz pomimo sporych sukcesów, pomimo uroków, jakie roztaczało przed nim miasto, do końca życia nie zerwał z wsią, pozostał jej wierny. Zamieszkał w rodzinnej wsi i tu tworzył.

Patrząc na układanie się warunków w odrodzonym państwie — zauważył Orkan, że kwestja chłopska niemal zupełnie jest pomijana. A jeśli nawet ktoś się nią zajmuje, ujmowana była

z reguły fałszywie. Dzieje się tak dlatego, ponieważ inteligencja polska w istocie nie zna zupełnie chłopca. „Listy ze wsi” mają tę lukę bodaj w części wypełnić. I wypełniają ją. Te dwa niewielkie tomy są prawdziwą kopalnią wiadomości o prawdziwym chłopie polskim i jego sprawach. Orkan pisze naprawdę tylko o chłopie podhalańskim i najbliższych jego sąsiadach, ale problemy, jakie się na tem regionalnym tle wysuwają są ogólnopolskie. Trzeba je tylko wypełnić dla każdego terenu nieco zmodyfikowaną treścią, a obraz Polski ludowej stanie się jasny i pełny.

W „Listach ze wsi” to jest najważniejsze, zadają one — metodę. Twierdzenie takie jest może ryzykowne, ale jest również słuszne. Te bezpretensjonalne, proste, szczerze opowiadania i szkice dają czytelnikowi w ręce klucz, którym może otworzyć jedną z najważniejszych, a na siedem pieczęci dotąd zamkniętych spraw naszego bytu narodowego. Rzecz prosta, wszystkie razem feljtony Orkana są dopiero początkiem pewnej określonej wiedzy i nie roszczą sobie pretensji do wszechstronności. Nie na wszystkie również twierdzenia autora można się w zupełności godzić. Niektóre skłaniają do dyskusji.

Podstawą zaprzytywania Orkana na życie wsi jest przekonanie o istnieniu tem bardzo obficie i często szafuje, a sens jego ma być następujący: Ludzie, którzy żyją według podobnego porządku, w obrębie jednej kultury, nie wystawieni na bezustannie zmieniające się

prądy duchowe i kulturalne — wytwarzają z biegiem czasu rasę duchową. Człowiek takiej rasy jest stworzony z jednej bryły, niema pęknięć w psychice; czyni jego i odruchy tłumaczy długowieczna tradycja. Jest to więc typ pełen szlachetności, jaknajbardziej narodowy, jednolity. Takim jest w przeważającej liczbie chłop polski, w każdej stronie kraju nieco inny, ale w podstawach swych jeden i ten sam. Zauważa Orkan, że chłop łatwo porozumiewa się z ludźmi o innym charakterze duchowym, trudno z ludźmi chwiejnymi. Cytuje powiedzenie pewnego górala, który tak się odezwał do Stanisława Witkiewicza: „No, to wy to pojmiecie, boście chłop. Choć-ście pan aleście chłop”. Instynktowną odrzę czuje chłop do półinteligentów, demagogów, ludzi giętkich, zbliżających się ku wsi z lukrecjowo słodką i fałszywą sympatią. Dla tych ma pyszne i jędrne wyrażenie (na Podhalu) — „łuppek koński”.

Nie kuszę się nawet streszczać i cytować. Nie starczyłoby miejsca. Książka jest naprawdę bogata. Napisana zaś została sposobem „samoczytającym się”. Chcę przez to powiedzieć, że „Listy ze wsi”, które niewątpliwie stanowią jeden z najważniejszych dokumentów sprawy chłopskiej z pierwszych lat odrodzonej Polski — pisane są łatwo i w sposób anegdotyczny. Jest to jeden wielki zbiór anegdot, które opowiada człowiek mądry i obdarzony gorącym sercem Polaka.

JÓZEF KISIELEWSKI.

na ostrzu języka 103 hrabina **INEDITA** i inne nieporozumienia

RYSUNKI AUTORA.
NIEZWYKŁA ŚWIĘTA

Osobliwy gatunek megalomanji panoszy się wśród naszych literatów: uważają swego czytelnika za matolka, któremu trzeba wszystko pakować łopatą do głowy.

Niedawno miałem w rękę pierwszy tomik miarowej nowej poetki; le-dwo zadebutowała, a już taka mądra: utwory jej składają się z samych prawie słów-podporuczników, słów-poruczników i kapitanów — co drugi wyraz zaopatrzony jest w gwiazdkę lub kilka; autorka objaśnia nam w odsyłaczach, co to Samarkanda, kimono, Colombo, Singalez i szaman. To prawie tak, jak wydanie dzieł Norwida, w którym komentator Pini tłumaczy znaczenie takich słów, jak mandolina, nawa, krenolina i t. p. (Lecz o Norwidzie będzie osobny rozdział, poczekajmy!...)

Albo taka historia. Młodzieniec tłumaczący Hofmannsthal'a powinien przeczuwać, że są w Polsce prócz niego jeszcze ludzie, którzy tego poetę znają w oryginale i którzy może nawet wezmą tom poezji Hofmannsthal'a do ręki i porównają z przekładem. W ostatnim zeszytce „Okolicy Poetów” znajdujemy tercyny Hofmannsthal'a, tłumaczone przez p. Pawła Hertza. Po pierwsze: zecer, korektor, autor przekładu i redaktor pisma powinni byli połączyć swe wysiłki, by nazwisko niemieckiego poetę podać bez błędów (jedno f, a nie dwa!). Lecz nie o to chodzi w tej chwili. Ostatni wiersz tercyn brzmi w oryginale: „... wie einer Heiligen, die ihr Blut vergießt”. Ze sensu wiersza i z hagiografii wynika, że tutaj „ihr” znaczy „swoją”, że święta przelewa własną krew. Pan Hertz natomiast tłumaczy: „jak świętej, która przelewa ich krew” („ich” — to chyba dziewcząt, o których metaforycznie mowa we wierszu). Ależ, panie Hertz kochany! czyż puszczanie komuś krwi, to zajęcie dla świętej?!... Mała rzecz, a wstyd.

Po tym wstępie przejdziemy do wielkiej rzeczy, oromnego wstydu i monumentalnej wprost kompromitacji.

KAWAŁ Z BRODĄ

Wiadomo, że Zenon Przesmycki, tytan pracy (... jak to Zenony!) po długich przygotowaniach wydał dalszy ciąg spuścizny po Norwidzie — kilka tomów, na których karcie tytułowej widnieje słowo „INEDITA”. I wiadomo, że słowo to znaczy „rzeczy niewydane”... Nie wszystkim wiadomo, nie wszystkim! Jeden z tomów

zawiera wyłącznie „Pierścień wielkiej damy”.

Norwid jest pisarzem dla dwóch gatunków ludzi: dla poetów i dla — snobów. Poeci zdają sobie sprawę, że nie wszystko, co Norwid stworzył, jest wielkie; że znaleźć można wśród jego wierszy dużo takich, których mglistości nie warto nawet wyświetlać; i dużo takich, które nie pragną czytelnika, — pisanych dla jednej pary oczu. A utwory sceniczne Norwida? Z trudem przechodzą przez rampę; najlepiej czują się w księżce. Z tych uwag łatwo poznać, dlaczego Norwid jest poetą, ukochanym także przez snobów — pasywnych i (co gorsze!) aktywnych.

Wielki Juljusz (... Osterwa, proszę państwa, Osterwa!) postanowił wystawić w Instytucie Reduty „Pierścień wielkiej damy” („białą tragedję” w trzech aktach). Wielki Juljusz zapragnął także zagrać jedną z ról dramatu — i zapuścił sobie w tym celu

brodę. Bo wiadomo: skoro postać sceniczną ma być brodata, aktorowi łatwiej przeżywać tę rolę w autentycznej brodzie, aniżeli w takiej, którą mu przyklei fryzjer teatralny... (Zresztą: złośliwi twierdzą, że Wielki Juljusz zapuścił sobie brodę bez wąsów potło, by w ten sposób upodobnić się do Trzczińskiego. To awans da Osterwy, to order dla Osterwy!...) W „białej tragedji” jest postać Hrabiny. Wiadomo, że aktorowi łatwiej przeżywać swą rolę, gdy jego partnerka jest nie artystka, udająca tylko hrabinę, lecz autentyczna hrabina, tak autentyczna, jak owa broda. I Wielki Juljusz znalazł do tej roli autentyczną hrabinę, która niegdyś była aktorką. Próby mogłyby się były rozpocząć — lecz przeszkadzała w tem pewna tajemnica. Jak właściwie nazywa się norwi-

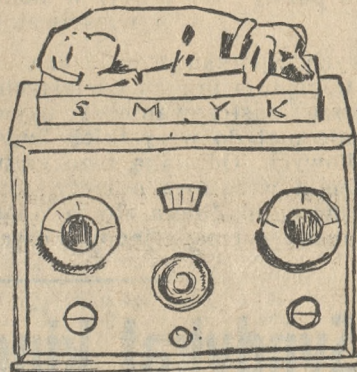
dowska Hrabina? W spisie osób poeta nie podaje jej imienia. Więc W. J. wszedł w siebie i przeżywał przez tydzień — aż wreszcie przyszła mu genialna myśl! Na okładce książki jest napis INEDITA — otóż nic innego, jak imię hrabiny i właściwy tytuł dramatu, a „pierścień wielkiej damy”, to tylko coś w rodzaju podtytułu... I rozpoczęły się teraz próby z hrabiną Brydzińską-Potocką w roli hrabiny Inedity... Tak to „biały kruk” zaawansował i stał się ptakiem heraldycznym, jak „ślepowron”... Hrabina Inedita, herbu Białokruk!

Kompromitacja Wielkiego Juljusza nie wyszłaby może poza „spełnić” (tak mianowicie W. J. nazwał scenę!) Instytutu Reduty — lecz niestety hrabina Potocka udzieliła jednemu z dzienników wywiadu i nie omieszkała się pochwalić, że będzie grać... „hrabinę Ineditę!” — Dla przyszłych biografów Wielkiego Juljusza spisałem tutaj tę historyczną anegdotę.

SARKOFAG SMYKA

Zył u nas na wsi piesek, z tego gatunku, o którym mówi pan Madzia: „— gdy był mały, robił za dziesięciu”. Wabił się skromnie Smyk. I tak go wszyscy kochali, że stworzono nawet jego portret-rzeźbę. Podczas Świąt Wielkanocnych Smyczysko obzario się i zdechło. I teraz stoi jego rzeźba na odborniku radiowym, na pamiątkę, że Smyk stale był podczas „koncertu życzeń” ze stacji poznańskiej. Ten „sarkofag Smyka” to najbardziej pomurne miejsce w całym mieszkaniu, bo to i radio — i smutne wspomnienia...

Minjaturowy sarkofag wydał ze siebie niedawno — uśmiech... Strzeżmy się przed tego rodzaju uśmiechami! Był to mianowicie „Uśmiech Poznania”. (Temat: pochwała kolejki na Kasprowy... sic!!!). Jeżeli ktoś w innej dzielnicy słuchał tej audycji, na pewno odniósł smętne wrażenie o humorze Poznania, to też „pro domo nostra” muszę podkreślić, że Poznań od-

powiedzialności za ten humor nie ponosi, bo, o ile mi wiadomo, żaden z poznańskich artystów czy satyryków w „Uśmiechu Poznania” udziału nie bierze. Najboleśniejszą częścią tej audycji były produkcje „Wesołej trójki”, przemawiającej językiem, który ponoć

SKUTECZNY
SMACZNY w UŻYCIU
JECOROL
MAGISTRA
A. BUKOWSKIEGO
STOSOWANY JEST
ZAMIAST TRANU

ng 9 281

jest gwarą poznańską. Może nareszcie wyświetlimy pewne nieporozumienia. Jeżeli się zbiera lingwistycznie wartościowe wyrazy i określenia dialogalne i umiejętnie okrasza nimi dialog audycji, wówczas jest to zajęcie pożyteczne. Lecz, gdy się (jak to czyni „Wesoła trójka”) odgrzebuje błędy językowe i germanizmy — i tworzy z nich bezsensowne narzeczce, którym w Poznaniu nikt się nie posługuje i — w takiej formie — nigdy nie posługuwał, to cała historia zakrawa na kpiny i szyderstwo. Poznań jest istotnie bardzo cierpliwym miastem, że toleruje tego rodzaju niewybredne wyświetlisko na własnym gruncie!

Więc niechże sobie „Wesoła trójka” czempredziej znajdzie inne zajęcie! Jesteśmy nawet gotowi słuchać odtąd śpiewu pani Szlemińskiej dziesięć razy na tydzień (a nie pięć, jak dotychczas), byleby tylko pozbawiony dowcipu i taktu triumwirat przestał się wreszcie wygłupiać.

ARTUR MARJA SWINARSKI

Anglicy o zasługach króla Sobieskiego wobec chrześcijaństwa

W tygodniku „The Universe” z dnia 1 maja r. b. w dodatku, przeznaczonym dla młodzieży, znajdujemy opis bohaterstwa króla polskiego Jana Sobieskiego, którego dzieło odsieczy Wiednia przedstawione jest jako epokowe i decydujące dla losów chrześcijaństwa w Europie wydarzenie. W dziale, zatytułowanym „The Eight of Faith” (W obronie wiary), podawanym co tydzień dla młodzieży angielskiej, gdzie znajdujemy najwspanialsze wzory bohaterów katolickich, o królu Janie Sobieskim czytamy: „Gdyby nie szybka i skuteczna odsiecz Wiednia ze strony króla polskiego Jana Sobieskiego, gdyby nie potęga jego wielkiej wiary (the strenght of his great faith) — to wy, młodzieży, i my wszyscy bylibyśmy zapewne obecnie mahometanami a nie katolikami”.

LISTY Z BYDGOSZCZY

Na kujawską nutę

Niema Kujaw! Daremnie ich szukać nawet między Inowrocławiem a Kruszwicą. Dawna wieś kujawska, taka inna od krakowskiej czy łowickiej, a taka niemniej od nich piękna, przestała niemal istnieć w swej odrębności regionalnej. Nawet gdybyś pojechał na odpust do Pierania, nie ujrysz już ślicznych kujawskich strojów i nie usłyszysz kujawskich melodji. Kasie i Andziulki, wystrojone „z miejska”, wstydzą się śpiewać na swojską, na kujawską nutę. Nie wiedzą biedaczki, że największą muzykę, że sam Jasnie Chopin, z zachwytem wsłuchiwał się w tę nutę czarowną i rzewną. Ubierając się z miejska, głupie Kasie podchwytają jak najskwapliwiej wszystko co miejskie, a więc i melodje. Melodje tandetne i obrzydliwe, bylejakich, sprytem i modą narzuconych tang. Gąski z Łabiszyna, Radziejewa, czy Brześcia Kujawskiego chcą koniecznie i za wszelką ceną upodobnić się do gąsek z Inowrocławia i Bydgoszczy. Ich kawalerowie zresztą tak samo za żadną cenę nie włożyliby na siebie prześlicznych kujawskich sukman czy portek. Choć tak trafnie i dyskretnie zestrojone w kolorach, doskonale odpowiadają wymogom praktycznym no i krojem znakomicie podkreślają urodę męskiej sylwety. Kujawskie Walki i Stachy, chłopaki przystojne i zgrabne, gdy wystroją się w miejską tandetę, wyglądają jak półtora nieszczęścia. Na nic tu jednak wszelkie rady i przestrogi. Elegant z Psiej Wólki z takim samym owczym

pędem spieszy naśladować wzory miejskie, z jakim firycki bydgoskie z niewolniczym pospiechem powtórzą najgłupsze choćby przykłady stołeczne.

Jaka szkoda, że na ostatnie, przez Teatr Harcerski w Bydgoszczy zorganizowane przedstawienie nie można było sprowadzić wszystkich młodych Kaś, Andziulek i Walków, jacy żyją na Kujawach. Dopierożby to baranieli z podziwu. Gębyby im się pootwieraly ze zdumienia, gdyby zobaczyli, jak się to teraz stroją, jak śpiewają i tańczą miejskie dziewczęta i chłopaki. Teraz, kiedy na Kujawach ztracają się już nieomal zupełnie kujawskie barwy i melodje. Harcerze bydgoscy postawili sobie wspaniały cel. Postanowili ratować piękno kujawskiego folkloru i w swoim teatrze pokazać, że: „Co kujawy, to Kujawy!”

Ale tytuł, choć ambitny, to jeszcze bardzo mało, jak na wielkie, regionalne widowisko. Gdzież tekst sztuki, gdzie melodje, pieśni, projekty kostjumów, układy tańców? Próżnobyś szukał utworów scenicznych, napisanych na tle i motywach regionu kujawskiego. Próżnobyś szukał wzorów na dzisiejszej wsi. Na szczęście — przechowało się przecież to i owo z utraczonych skarbów. Nieoceniony Kolberg uratował w swym „Zbiorze” liczne ułamki poezji, dowcipu i pomysłowości dawnych Kujawian. Z jego opisów i rysunków łatwo zrekonstruować może talent inscenizatora czar życia kujawskiej wsi. Tem łatwiej, gdy do rekonstrukcji zabierają się kujawskie

dzieci, wnuczeta tego bogatego ludu, który stworzył sobie zdołał swój własny strój, własną pieśń i taniec. Nietrudno chyba wnukom trafić w ton i rytm pradziadów, choćby ten ton był nawet przez czas pewien zupełnie zapomniany. Nietrudno znaleźć się ludzie, którzy ton zapomniany poddadzą, którzy z podświadomości i tajemniczych pokładów psychiki potomków trafną wskazówką wyzwolić zdołają zapał i ducha przodków.

Znaleźli się ludzie, którzy harcerzom bydgoskim skutecznie dopomogli. Reżyserka widowiska p. Chmielarska dawne pieśni i przypowieści kujawskie związała w udatną całość będącą rekonstrukcją zwyczajów i zabaw związanych z obchodzeniem „Podkoziolka”. Profesorowie Miejsk. Konserwatorium Muzycznego, pp. Krysiewiczowa i Roesler, opracowali muzyczną stronę widowiska. P. Halina Lewandowska czuwała nad układem tańców. Kostjomy bardzo starannie na wzorach dawnych (czasy 1800—50) oparte, wykonały pracownie krawieckie Bojarskiej i Kurdelskiego. Słowem — znaczny a najzupełniej bezinteresowny wysiłek Przyjaciół Harcerzy złożył się na pochwały godne widowisko.

Dziesiątkom młodych wykonawców należy się osobna uwaga. Nie po raz pierwszy oglądam ich na scenie. Jacyż dawniej bywali nieporadni. Ledwo się to ruszało, ledwo tam coś mrucało pod nosem. Aż litość brała patrzeć. A teraz, cóż za zmiana! Dobry amatorski teatr to jednak pierwszorzędna szkoła. Młodzież się uczy mówić, ruszać, śpiewać. Nabiera swobody a jednocześnie uczy się panować nad każdym gestem. Dziesiątki osób liczący zespół amatorski bydgoskiej młodzi

zrobił imponujące postępy. Dał widowski regionalne pełne życia i barw. Być może, że właśnie „kujawskość” widowiska przyczyniła się walnie do wielkiej ochoty i nieklamanej szczerości, z jaką wykonywano sceny, pieśno i tańce. Z takim właśnie zapałem i pełnym imponującego patosu gestem swe sławne kujawiaki wykonywać musieli dawni, kolorowi Kujawiacy.

Bydgoskiemu Teatrowi Harcerskiemu zawdzięczam, że kujawiaka zobaczyłem pięknie. Wywiera niezatarte wrażenie ten jakby zahamowany, jakby rozmyślnie zwolniony oberek trzymany na uwięzi nuty rzewnej, lirycznej, powtarzającej się uparcie a nie mającej właściwie zakończenia. Mniej jest w tym tańcu werwy i ognia, niż w mazurce czy oberku, ale za to ile godności, ile szlachetnego opanowania i piastowskiego dostojeństwa w rytmie i geście.

Dobrze się stało, że tyle włożono pracy, wysiłku i starań w przygotowanie widowiska p. t. „Co Kujawy, to Kujawy!” I niech się nikomu nie zdaje, że wysiłek ten był niewspółmierny w stosunku do jednego czy kilku zaledwie przedstawień, które powinnyby jeszcze mieć miejsce. Idzie tu o rzecz ważniejszą, niż najlepszy choćby spektakl. Dziesiątki naszej młodzieży ujrzało z zachwytem stroje, pieśni i tańce ojców. Dziesiątki młodzieży przyswoiło sobie piękne a niesłusznie zapomniane formy życia przodków. Dawne melodje i rytmy odżyły na nowo. Dobrze, gdy młode serca i oczy wchłoną w siebie piękno oczystego „wczoraj”. Potrzeba będzie tych blasków i barw na „jutro”, by nie było monotonne i szare. MARJAN TURWID.

FELJETON OGRODNICZY

Ziemia i jej zastosowanie do kwiatów

Nadeszła wiosna — czas, w którym trzeba pomyśleć o większości tych roślin, które szczęśliwie przetrwały zimowy okres spoczynku. Teraz należy im się gruntowne odświeżenie. Trzeba pomyśleć przede wszystkim o odświeżeniu gleby doniczkowej. Zagładnięcie do ziemi i korzeni jest pierwszym warunkiem dalszej zdrowej egzystencji, a nieraz ratunkiem przed zagładą kwiatów. Po wyjęciu rośliny z doniczki należy zbadać system korzeniowy i uszczknąć jego chore części czarne (nie od ziemi) do momentu normalnego wyglądu korzenia.

W pierwszym rzędzie przesadzamy okazy w małych doniczkach. W wielkich wazonach, skoro następują nam trudności, usuwamy części ziemi z wierzchu do chwili ukazania się korzeni i zastępujemy ją nową warstwą. W szczególnym wypadku tyczy to palm, które nie lubią zbyt częstego przesadzania, a tembardziej zmiany naczynia na większe. W przeciwieństwie duże donice muszą otrzymać szparagi czyli asparagusy i paprocie. Ostatnie lubią ziemię wrzosową albo liściastą zmieszaną z torfem. Skoro roślina wrosła w ścianki naczynia, lepiej jest zbić doniczkę, niż wrywać kwiat przemocą — co za sobą pociąga częste jego uszkodzenie. Wskazane jest delikatne wzruszenie systemu korzeniowego tępym patykiem dla spulchnienia bryły. Korzenie, wychodzące przez dolny otwór doniczki należy ścinać ostrym nożem — za wyjątkiem korzeni palm. Świeżo wsadzone rośliny nie należy silnie obcisnąć nową ziemią w jej środkowej części, jak się to zwykle praktykuje, lecz przy ściance naczynia przy pomocy patyka lub palcy — poczem lekko uderzamy kilkakrotnie doniczkę o płytę stołu i wyrównujemy powierzchnię gleby. Po przesadzeniu trzeba kwiat zaraz podlać, aby się zespoliła ziemia.

Ważnym jest stworzenie odpowiedniego drenażu. W tym celu wkładamy nad otwór doniczki kawałek skorupki i nieco ponad jej powierzchnię zasypujemy całe dno wazonu żwirem. Tym sposobem stwarzamy łatwy odpływ zbyt ciężkiej wody oraz zapobiegamy tak częstemu kwaśnieniu ziemi.

W małym naczyniu, w którym mieści się pęk korzeni, jest zaledwie kilka garści ziemi, z której żyje każda roślina. Przez długi czas czerpie z niej pokarm, którego wkońcu musi zabraknąć i wówczas kwiat ginie z głodu. Pamiętajmy zatem, aby naszym wychowankom postarać się przede wszystkim i dobrą i żyzną glebę. Wśród glebby rozróżniamy typy lekkie i ciężkie z kilkoma gatunkami. Nie będę tu podawał wszystkich typów, lecz ograniczę się do najważniejszych — podam, jednym słowem, gleby uniwersalne, z których można sporządzić gatunki lżejsze i cięższe.

Najlepszą jest ziemia, zawierająca t. zw. próchnicę. Ziemia próchnicza tworzy się tam, gdzie się mieszają z glebą liście, trawy i inne szczątki roślinne przez dłuższy czas. Jest to najlepszy gatunek, zawierający najwięcej pożywienia, przez co znajduje najszersze zastosowanie. Do tego pokroju zaliczamy ziemię kompostową, która powstaje przez sztuczne nagromadze-

nie różnych szczątków roślinnych, zmieszanych z ziemią normalną. Składa się ją w duże stopy, ubija i zlewa płynną mierzwą przy częstym przerzucaniu. Szersze swe zastosowanie znajduje jednak dopiero po 2—3 latach. — Nie należy jej używać jedynie do roślin nie lubiących mierzwy.

Ziemia inspektowa, wytworzona sztucznie, składa się z przegniłej mierzwy i bywa stosowana z przymieszką piasku głównie do pędzenia roślin z nasion. Jedną z najlepszych jest ziemia liściowa i daje najprzedniejszy gatunek, jeżeli powstała z liści

(czarna jagoda) i paprocie. Jest to ziemia lekka, włóknista i brunatna (włókien nie należy usuwać). Najlepiej zbierać ją wiosną lub jesienią, zanim wyrosną nowe pokolenia wspomnianych roślin, które zabierają najpożywniejsze części. Stosuje się ten typ gleby głównie do paproci.

Uniwersalną można nazwać ziemię liściową, z której możemy sporządzić gatunki bardzo lekkie — przez dodanie torfu i cięższe przez zmieszanie z małą ilością gliny, np. dla róż, oleandrów, mirtów, niektórych gatunków palm i przeważi roślin wiecznie zielo-

Młode palmy. Od lewej: w doniczkę nieprawidłowej (za wielkiej), dobrej i właściwej, normalnej czyli małej.

bukowych. Spotykana w lasach bukowych względnie innych liściastych ma najszerze zastosowanie i używana bywa nieomal do wszystkich kwiatów doniczkowych. Odmianą tego gatunku jest ziemia wrzosowa o pierwszorzędnym znaczeniu. Zbiera się ją z lasów, gdzie rosną wrzosy, jagoda czernica

nych. Naogół wszystkie kwiaty czują się w ziemi liściowej dobrze — tak, że z powodzeniem można ją stosować nieomal dla wszystkich roślin.

Jakimi zasadami należy się kierować przy wyborze ziemi? Przede wszystkim musimy zwrócić uwagę na ojczyznę kwiatów. Wszelkie rośliny,

Obciskanie świeżej ziemi patykiem przy ściance naczynia.

ny, pochodzące z południa lubią ziemię pulchną i ciepłą. Tutaj więc stosujemy ziemię liściastą z dodatkiem piasku. Drugim warunkiem jest dostosowanie ziemi do ich ojczystego stanowiska. Rośliny rosnące w górach muszą mieć ziemię suchą z domieszką dobrze potłuczonej cegły lub żwiru. Tu należą również kaktusy, rosnące w klimacie gorącym na miejscach suchych. Roślinom cebulkowym szkodzi nadmierna wilgoć — dlatego muszą mieć ziemię lekką z przymieszką piasku, która łatwo przyjmuje wilgoć, nie zatrzymując ją zbyt długo.

Można powiedzieć, że do każdej normalnej ziemi niewielki dodatek piasku jest prosto środkiem niezbędnym. Otrzymujemy przez to glebę przewiewną, łatwo przepuszczalną i nie ubijającą się w twardą bryłę — co jest jednym z pierwszych warunków dobrego wyglądu naszych kwiatów. Taka ziemia pozostaje długi czas pulchną i nie kwaśnieje tak szybko. Ziemia skwaśniała jest pierwszym czynnikiem powodującym słabą wegetację, prowadząc często kwiat do zagłady. Widzimy stąd, jak ważnym momentem w hodowli wszelkich roślin jest odświeżenie ziemi w doniczkach.

WITOLD ALKIEWICZ

Syndykat kinoteatrów w Polsce

Stosunki w polskim świecie filmowym, aczkolwiek wiele jeszcze przedstawiają do życzenia, w ostatnim czasie, stwierdzić trzeba, poprawiają się trochę. Właściciele kinoteatrów, a więc ludzie mający w rękach ekspozycję, udostępnianie społeczeństwu produkcji filmowej, coraz bardziej zdają sobie sprawę, że ich głos ważny jest przecież, gdy chodzi o jakość tej produkcji. Zdawałoby się, że to jest prawda zupełnie jasna i niewymagająca udowodnienia a przecież... właściciel kinoteatru przy układaniu repertuaru dla swego kina nie ma zupełnie wolnej ręki. Uzależniony jest w dużym stopniu od wypożyczalni, czy przedstawicielstwa wytwórni zagranicznej. Przypuścimy, że podoba mu się jakiś film wytwórni X i chciałby go w swoim kinie wyświetlać. Ale, by go otrzymać, musi z wytwórnią X podpisać kontrakt na kilka, albo i kilkanaście filmów, które mu się nie po-

dobają, którychby wcale u siebie mieć nie chciał. Inaczej filmu nie dostanie, albo musi zapłacić za niego taką cenę, że interes nie wytrzyma kalkulacji.

Stąd wysuwane przeciwko właścicielom kin zarzuty często są niesłuszne, a przynajmniej skierowane pod złym adresem. Inna rzecz, że właściciele kinoteatrów, mając swój związek, mogliby niejednokrotnie wpływ swój na wytwórczość filmową wywrzeć. Bo o ile głos jednego człowieka niewiele znaczy, to akcja, podjęta zbiorowo i solidarnie, do celu doprowadzić musi. Mielibyśmy tego wymowny dowód w akcji właścicieli kin, podjętej za podniesieniem poziomu etycznego filmów. Zapoczątkowana zresztą w Poznaniu, z inicjatywy zarządu kina „Słońce”, akcja przeciwko nadmiernemu wyzdaniu filmów, przeciwko rozpanoszonemu w nich rozpisananiu, odniosła jednak skutek.

Pewnego rodzaju aktem samoobrony kin przeciwko majoryzowaniu przez wypożyczalnie filmów, jest zorganizowanie w ostatnich czasach „Syndykatu kinoteatrów w Polsce”. Chodzi o uniezależnienie się od dostawców, o uzyskanie wolnej ręki, zapewnienie sobie pierwszego głosu w sprawie repertuaru kin.

Oddziały syndykatu powstały już w Poznaniu, Katowicach, Krakowie, z centralą w Warszawie. Kina przystę-

pują do syndykatu z udziałami, które tworzą kapitał obrotowy syndykatu. Syndykat kontraktuje filmy dla kilkadziesiąt naraz kin, jest więc klientem poważnym, z którym wytwórcy liczyć się muszą. Kontraktuje się takie filmy, których powodzenie nie ulega wątpliwości, a na pokazy filmów przed zakontraktowaniem zapraszani są członkowie, a więc właściciele kinoteatrów, którzy najlepiej orientują się w wartości filmu.

Ten system w dużym stopniu uniezależni właścicieli kinoteatrów od dostawców. A przytem wśród zadań syndykatu jest także popieranie wytwórczości filmowej w kraju, nakreślenie własnych filmów, a wreszcie ułatwienie taniego zakupu urządzeń i przedmiotów, potrzebnych w kinoteatrach.

Syndykat rozpoczął już swą działalność. Zakontraktowano do eksploatacji kilkadziesiąt filmów. Niektóre z nich pojawiły się już na ekranach, a ich powodzenie było niejako egzaminem sprawności działania syndykatu. Dla zorientowania wymienimy tu kilka tytułów: „Karjera” z Martą Eggerth, „Mazur” z Polą Negri, „Jej eksceleńcja babka”, „Kochany łobuz” z Anny Ondrą.

Można się spodziewać, że syndykat po rozszerzeniu i usprawnieniu swej działalności przyniesie dużą korzyść polskiej kinematografii i przyczyni się do poprawy stosunków w branży filmowej. (tk)

Niespodzianka dla naszych Czytelników.

Rekordowa frekwencja Cyrku Staniewskich

Bezpłatne bilety dla naszych Czytelników ważne w sobotę i w niedzielę.

Jak już donosiliśmy, wspaniały program Cyrku Staniewskich, który rozbił potężne namioty przy ul. Fr. Ratajczaka, ściąga codziennie, dzięki wspaniałemu programowi, niezliczone tłumy żądnych emocji, na pierwszorzędne to widowisko. Ng 9867/68

Już w pierwszych kilku dniach rekordowa ilość ludzi przewinęła się przez olbrzymie namioty — przyznać należy, że nikt nie rozczarował się. Przeciwnie z prawdziwą satysfakcją opuszczał podwoje największego cyrku polski, znanego z najlepszych programów o wysokim poziomie artystycznym. Wydawnictwo nasze tradycyjnym zwyczajem zamieszcza bezpłatne kupony ulgowe, upoważniające każdego Czytelnika do otrzymania drugiego biletu bezpłatnego przy wykupieniu jednego za normalną cenę na wszystkie przedstawienia wieczorowe oraz na przedstawienie popoł. w niedzielę o 4.30 popoł. Dziś

zatem w sobotę i w niedzielę niebawoma okazja dla wszystkich naszych Czytelników zobaczyć w sobotę o 8.15 wiecz. i w niedzielę, o godz. 4.15 i 8.15 wiecz. pierwszorzędne przedstawienie.

KUPON ULGOWY

„Oredownika” i „Kurjera Pozn.” do cyrku Staniewskich, Fr. Ratajczaka.

Okazicieli niniejszego kuponu w kasie Cyrku, otrzyma po wykupieniu 1 biletu za normalną opłatą, może wprowadzić 2-ga osobę bezpłatnie. Powyżej zamieszczony kupon ważny jest w sobotę, dnia 9. bm. godz. 8.15 wiecz. i w niedzielę, 10. maja o godz. 4.15 i 8.15 wiecz. na miejsce siedzące. — Wyciąć i przedłożyć w kasie cyrku

Kwiat dobrze przekorzeniony, który należy przesadzić.

na BATORYM dokoła Europy W kanale La Manche

(Pocztą lotniczą od naszego współpracownika)

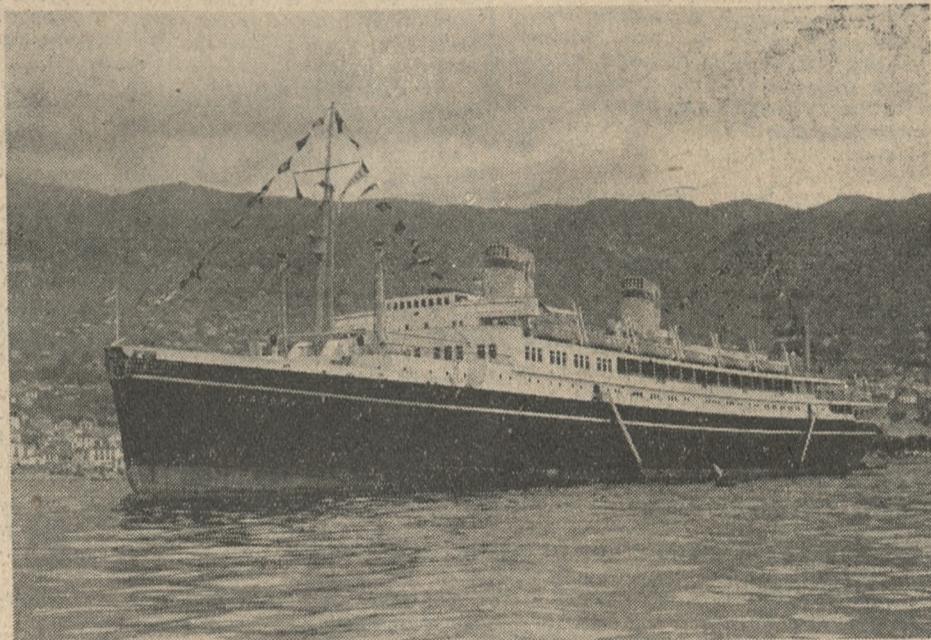
Kto żyw na okręcie, wylegi przed paru minutami na pokłady po lewej burcie „Batorego”, aby przyjrzeć się brzegom angielskim. Mijałszy Dover. W odległości mniej więcej 800 mtr. przesunęły się łamacze fal angielskiego portu, bramy wejściowej do Albjonu dla większości przybyszów z kontynentu.

M/s „Batory” płynie jednak dalej. Krótco po północy przybija do Greenwich Bridge. Londyn będzie ostatnim przystankiem w inauguracyjnej podróży nowego transatlantyku linii Gdynia—Ameryka.

„Szlak Południa” pozostaje już poza nami. Do wspomnień i rachunków należy Casablanca z serią intrygujących wycieczek w głąb Marokka, Madera, która wbrew tradycjom „wieczno-wiosennym” była raczej chmurna, wreszcie Lizbona.

Poludnie było kapryśne. Szczęśliwie swego słonecznego uroku. Oslawiona od najgorszej strony zatoka Biskajska pokazała się natomiast życzliwą i zrozumiałą dla „Batorego”.

Miłe wspomnienia pozostawiła Lizbona. Tam bowiem przypało „Batoremu” święcić 3 Maja. Nastrojowa

M/S „Batory” na redzie w Funchalu, na Maderze.

jącego hotelu ważnych czynności gospodarczych.

Pasażera interesują oczywiście wyłączenie pokłady. Od słonecznego począwszy, gdzie się plażuje i grywa w pokładowego tenisa, poprzez łodziowy z pokazną ilością budzących zaufanie łodzi ratunkowych, kryty pokład spacerowy, do pokładów A, B i C z kabinami, salami jadalniami, bawialniami, czytelniami, barami itp. aż do pokładu D, gdzie mieści się malowniczo wyglądający basen pływacki i sala gimnastyczna. Tam króluje p. Richter, znany poznańskim kołom sportowym, w charakterze nauczyciela pływania i instruktora gimnastycznego na m/s „Batory”.

Statek budzi się — mowa oczywiście o pasażerach — około 7 zrana. Zjeżdża się wtedy do pływalni, lub wychodzi w rannym stroju na pokłady na przedśniadaniowy spacer. Kiedy jednak zasypia życie na statku?

Barmani twierdzą, że właściwie nigdy. Dla wielu bowiem jest statek pływającym dancing-bridżem-barem. Są tacy, którzy utrzymują, że w ten sposób najlepiej wypoczywają na morzu. Konsumpcja alkoholu jest nieprawdopodobnie duża. Tajemnica kryje się w taniości trunków. Nigdzie bodaj w Polsce nie strzela tyle butelek szampana, co na statku. Chęć zapomnienia o rzeczywistości, ucieczka tymczasowa od tego, co wrazi się z kamienną twardością z chwilą wstąpienia na ląd w

Gdyni? Lecz zostawmy te refleksje.

„Batory” żyje własnym życiem wraz z pasażerami. Wieści ze świata docierają do nas skąpo. Stąd tyle niefrasobliwości.

Przeźreni do spacerów, zabaw, rozrywek, czytania, plażowania, leżakowania — co kto woli — jest podostatkiem. I to wydaje się być największą zaletą m/s „Batorego”. Można tu,

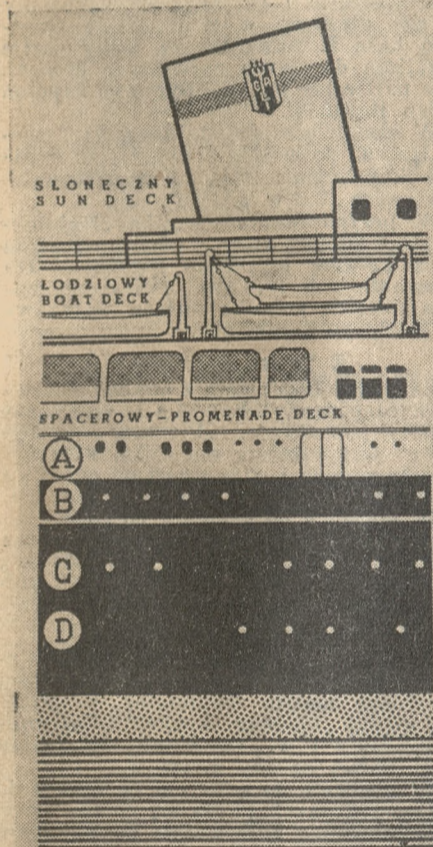
Karawela portugalska, ofiarowana jako upominek dla m/s „Batory” przez posła R. P. w Lizbonie, p. Romera, w dniu 3 Maja

mając wielu znajomych, poza salami jadalniami nie spotykać tych osób. Tyle jest przejść, pokładów, wolnej przestrzeni. Pasażerowie nie następują na siebie, nie ocierają się o siebie. Niema tego przykrego wrażenia, że jest się stłoczonym na niewielkiej przestrzeni, ograniczonym w swobodzie ruchów. „Batory” jest wielkim statkiem.

Wartość jego potęguje estetyczne wyposażenie wnętrza. Nie sadzono się na stylową wyprawę sal. Urządzono je prosto, gustownie, lecz komfortowo. Na ten temat pisał już jednak prof. Lech Niemojewski w dziale Kultury i Sztuki „Kurjera”.

Nasz pływający dom jest przytulny; nie zraża napuszością, właściwą morskim hotelom. Ten szczegół będzie niewątpliwie stale oceniany dodatnio przez publiczność, udającą się na „Batory” na morze.

ROMAN FENGLER

Rozmieszczenie pokładów

Rozmieszczenie pokładów na M. S. „Batory”

uroczystość, krótka, lecz ujmująca, odbyła się w głównym salonie statku. Przed ołtarzem z Królową Polską, Matką Boską Częstochowską, odbyła się msza św., po której z ust kapłana popłynęły wspomnienia o 145 rocznicy wiekopomnej Konstytucji 3-Majowej.

Po nabożeństwie poseł Rzeczypospolitej w Lizbonie p. Romer witał nowy statek pod polską banderą. Dla upamiętnienia radosnej chwili p. Romer ofiarował kapitanowi m/s „Batorego”, p. Borkowskiemu, model starej karaweli portugalskiej, na których śmieli żeglarze dokonywali kiedyś swych historycznych podróży, docierając do Abisynji, Indyj, Japonji, Chin i t. d.

P. minister Romer zyskał sobie powszechną sympatię pasażerów „Batorego” wraz z ich współczuciem. Poseł reprezentujący interesy Polski przy rządzie republiki portugalskiej zajmuje się bowiem również obywatelami polskimi w Portugalji. Jest ich ogółem tyśiąc — w stu procentach Żydzi! Biedny poseł Rzeczypospolitej Polskiej!

Sześćdziesiąt i parę godzin ciągłego pobytu na morzu staje się probierzem wartości okrętu w całym tego słowa znaczeniu. Na długim 160 metrów motorowcu o największej szerokości 21,5 metrów żyje około 1000 osób, pasażerów, załogi i obsługi. Wielu z tych ludzi pasażer nawet nie zoczy, gdyż żyją pod pokładami, spełniając setki drobnych, a jakże dla takiego pływacza

Dzisiejszy Poznań pod lupą Niemca

Niejeden cudzoziemiec odwiedził Poznań z racji Targów jubileuszowych. Niejeden chwycił za pióro, by podzielić się ze swymi ziomkami wrażeniami. Prasa zagraniczna przynosi już pierwszy plon tych spostrzeżeń. Zwłaszcza wiele zaciekawienia wzbudził w tym roku Poznań wśród Niemców.

Zmieszane u nich były nadzieje na zdwojone obroty handlowe ze zwykłą turystyczną ciekawością. Pierwszy rok normalizujących się stosunków gospodarczych! Pierwsze owoce dyplomatycznej „przyjaźni” Warszawy z Berlinem! Dla szeregu pism niemieckich powód do obesłania tegorocznych Targów wcale obficie korespondentami.

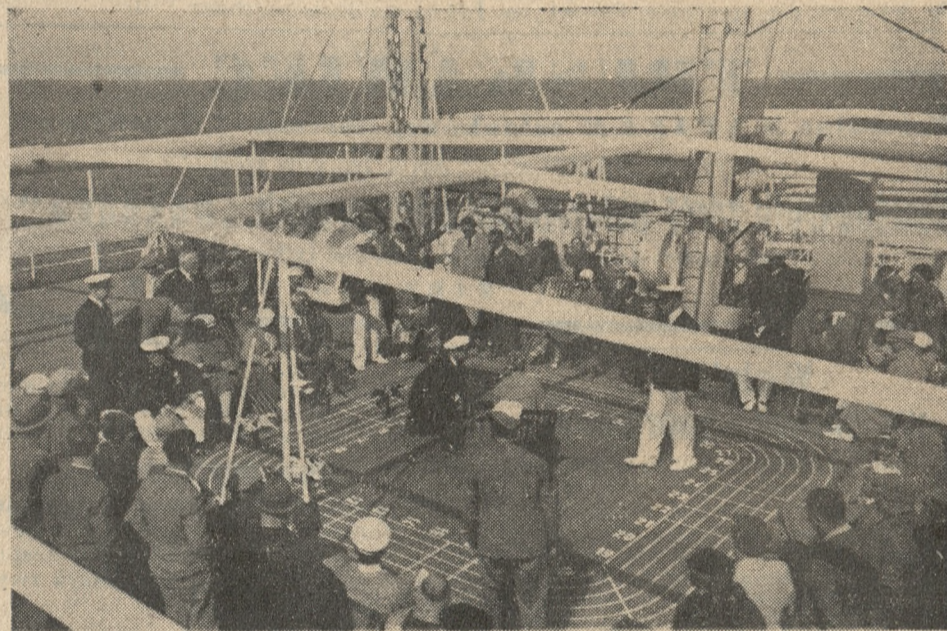
Wysłannik „Berliner Tageblattu” dzieli się z swymi czytelnikami szeregiem wrażeń o naszym mieście, w których m. in. czytamy:

„Obraz miasta Poznania — są spostrzeżenia Niemca — jest jeszcze z zewnątrz środkowo-europejski. — Wzdłuż głównych arterij dominuje styl „wilhelmowski” zamku i teatru, oraz długie, szare, fasady budowli administracyjnych. Architektura przejęta jako kamienne, niezawsze urocze wspomnienie! Nowe dzielnice otaczają śródmieście nowoczesnymi, ponętami willami, przerywanymi czasami kościołem o słowiańskiej, cebulastej wieży.

„Ale ulica jest dziwnie obca, mimo regularnych, nadto jednostajnych fasad. Nie jest tak całkiem po „środkowo-europejsku”, jak było pierwsze wrażenie. Mniej tu grają rolę napisy i mniej wystawy okien, które zacieraają wrażenie miasta zachodniego (? — przyp. red. „Kur. Pozn.”) Raczej jest to cała dynamika ulicy. Coś z położenia gospodarczego kraju rysuje się w ruchach mieszkańca Poznania: nadmierna montonja ruchu, nadmiar cierpliwej rezygnacji.

„Powiewa z wysokich masztów kilka chorągwi państw, reprezentowanych na Targach, wśród nich na pierwszym miejscu swastyka. Żadnych ozdób na fasadach, żadnych napisów reklamowych, żadnych okien spowitych w flagi — jak jest zwyczajem w innych miastach targowych.

„Powoli i bez owego tętna zachodnio-europejskiego porusza się ulica, istny rezerwat dla konia dorozkarskiego. Nie turkot motoru samochodowego, lecz nieznużony tętent kopyt końskich o asfalt śródmieścia jest akustycznym rytmem ulicy poznańskiej. Nieznani tu są podkuci aspiranci dla ogrodów zoologicznych, ale zato stnieje cały szereg auto-taksówek, godnych umieszczenia w muzeum starożytności. Nic bardziej nie symbolizuje zacofania Polski pod względem motoryzacji, aniżeli ów dominujący koń”.

Na pokładzie podczas wyścigów konnych z „totalizatorem”

Dekret w sprawie praktyk religijnych w marynarce francuskiej

Francuski minister marynarki wydał rozporządzenie, w którym m. in. znajduje się właściwa ustawa, dotycząca wykonywania praktyk religijnych marynarzy, znajdujących się na stojących w przystani okrętach. Tekst tej znamiennej ustawy brzmi, jak następuje:

„Na własne żądanie wszyscy marynarze, wchodzący w skład oddziałów służby czynnej, którzy w danej chwili nie są potrzebni do wykonywania swych służbowych funkcji na pokładzie okrętu — mogą być upoważnieni w niedzielę i święta do udania się w odpowiednim czasie na ląd w celu spełnienia swych obowiązków religijnych.” (KAP)

Zgon Oswalda Spenglera

Dnia 8 maja zmarł w Monachjum znany filozof i myśliciel dr. Oswald Spengler, w wieku lat 56.

Spengler był z zawodu matematykiem i fizykiem, później zajął się filozofią, socjologią, a nawet ekonomiką. Wstawił się wydana w r. 1914 książką p. t. „Untergang des Abendlandes” („Zmierzch Zachodu”), w której ze skrajnym pesymizmem wyrażał się o dalszych losach cywilizacji i kultury europejskiej.

Niedziela na boiskach

W dalszym ciągu mistrzostw okręgowych walczyć będą drużyny wszystkich klas. Warta ligowa wyjeżdża do Krakowa na zawody z Wisłą.

O mistrzostwo klasy A walczą: w Poznaniu o godz. 11 na boisku „H. C. P.” Cegielski z Unią kościańską. Korzystne rozstrzygnięcie tego spotkania nie leży w granicach możliwości drużyny przyjezdnych. Posiada ona zespół znany z gry ambitnej, lecz walor ten jest zbyt nikły, by zagrozić kroczącej na pierwszym miejscu drużynie fabrycznej.

O godz. 16 na boisku KPW w Dębcu spotkają się gospodarze z rezerwami ligowców. Tabełarczynie Warta jest gorszą od KPW stosunkiem bramek. Nie dowodzi to bynajmniej, by miała ona ulec KPW, pomimo pełni sezonu nie wykazuje większych postępów, prawdopodobnie skutkiem przesunięciem w drużynie. — Na stadionie miejskim o godz. 16 Legia poznańska gości Polonję leszczyńską, Polonia, to dobry technicznie i zawsze groźny przeciwnik, zdolny pokrzyżować plany w najmniej oczekiwanych momentach. Doświadczyła tego Legia jesienią ub. r. pozostawiając jedynie 2 punkty właśnie w Lesznie. Zadanie miejscowych jest więc nielatte, niemniej jednak większa rutyna i własne boisko przemawiają za ich zwycięstwem.

W Ostrówie tamt. KPW ma za przeciwnika Koronę poznańską. Spotkanie tych dwu równych prawie przeciwników papierowo winno wygrać KPW. Korona, jest poważnie zagrożona spadkiem z kl. A. Obawa przed degradacją napewno skłoni ją do nawiązania walki równej. Zawody odbędą się o godz. 15 na boisku KPW.

Spotkanie Olimpia — Ostrovia wygra drużyna ostowska walkowerem, z powodu dyskwalifikacji Olimpii.

W spotkaniach o wejście do klasy A na czoło wysuwa się spotkanie Poznań po-

znańskiej z Pentatlonem, które odbędzie się o godz. 11 na arenie lazarskiej. Pogoń chcąc poprawić lokatę w tabeli, musi zawody wygrać. Uzyskanie dobrego wyniku leży też w granicach jej możliwości. Pentatlon, walczący dotąd ze zmiennym szczęściem napewno stawi zacięty opór, bowiem i jemu potrzebne są punkty by wejść do finałów.

O godz. 15 gra San z Kościańskim KS. na boisku przy b. radiostacji. Zwycięstwo Sanu nie ulega wątpliwości, gdyż posiada on drużynę bezspornie lepszą.

W Szamotułach o godz. 16 walczy Szamotułski K. S. z Cybiną poznańską. Technicznie lepszą drużyną są przyjezdni. Szamotułski KS. grając na własnym gruncie, jest trudny do pokonania, dlatego też faworytem jest dryżyna miejscowych.

O spadek z klasy B w Starołęce o godz. 15 Blask — Sokół Leszno; w Gnieźnie o godz. 16 na stadionie Stella — Posenia.

W klasie C ukończono półfinały, a mistrzowie poszczególnych grup walczą o tytuł mistrza tej klasy i awans 4 drużyn do klasy B. W Fabianowie o godz. 16 Orkan — Victoria Września, w Śmiglu o godz. 16 — Pogoń Śmigiel — Sparta Oborniki. Pogoń Środa pauzuje, ponieważ Warta III zrzekła się udziału w finale.

Zawody o nagrodę pocieszenia. W trzecim kole zawodów o nagrodę pocieszenia PZOPN odbędzie się 6 spotkań:

W Poznaniu o godz. 11 na boisku Warty: Warta II i HCP II, o 14 na Śródcie Britania i Naprzód Poznań, o 16 w Górczynie Admira I i Korona II.

W Opalenicy o godz. 17 — Sokół Opalenica i Stella Żabikowo.

W Kępnie o 16 Sokół II Kępno i Naprzód Ostrów.

W Kościanie o 16 Unia II i Rawicki II na stadionie psychiatr. (1)

O puchar Davisa

W najbliższych dniach rozpocznie się druga runda rozgrywek o puchar Davisa.

W dniach od 9 do 11 bm. Scheveningen Holandia walczy z Francją. Holandia wystąpi w składzie Timmer i Hughan w singlach oraz Hughan — Karsten w grze podwójnej. Francja przeciwstawi Holandii drużynę w składzie Boussus, Bernard (rezerwa Destremeau) w grze pojedynczej i Jean Borotra — Bernard w grze podwójnej.

W drugim meczu walczą Norwegia i Belgia w Oslo w dniach 13 — 15 bm. Norwegia wystąpi w składzie Dick Bjurstedt, Johann Haanes, Ragnar Hagen i Jensen, Belgia wystąpi z Lacroix, De Borman'em van den Eyde i Pierre de Geehand'em.

W Düsseldorfie w dniach 15 — 17 maja rozegrany zostanie mecz Niemcy — Węgry. Węgry wystawiają Gabrovitza, Dallosa, Ferenczy'ego, Banos'a lub Strauba; w skład Niemiec wchodzi von Cramm, Henkel i Lund.

W Wiedniu w dniach od 15 — 17 maja walczy Polska z Austrią. Skład Austrii nie jest jeszcze znany. Polska wystawia Hebdę, Tarłowski, Tłoczyński i Wittm.na. Definitywny skład będzie znany po meczu Polska — Węgry, który odbędzie się w Budapeszcie w dniach od 8 — 10 maja.

Na meczu z Jugosławią w Agram w dniach 15 — 17 maja, Czechosłowacja wystąpi w składzie Siba, Hecht w singlach i Hecht — Malecek lub Hecht — Marsalek w grze podwójnej.

Na meczu Danja — Szwajcaria, który się odbędzie w dniach od 15 — 17 maja w Montreux, Danja wystąpi w składzie Ulrich, Plougmann, Koerner i Zahle.

Prócz wyżej wymienionych walczą Szwecja z Irlandją i Grecja z Argentyną.

Piłka nożna

Z powodu wyjazdu reprezentacji Poznania do kieleckiego OZPN na zawody o puchar Polski — WGiD okręgu przelożył zawody o mistrzostwo klasy A z dnia 24 bm. na niedzielę 28 czerwca. (1)

Przesunięte terminy spotkań ligowych. Zarząd ligi PZPN zmienił terminy spotkań piłkarskich o mistrzostwo ligi. Spotkania wyznaczone na 24 bm. przeniesione zostały na 21 czerwca o godz. 17.30: Pogoń — Warta, Legia — ŁKS, Garbarnia — Warszawianka, Ruch — Wisła i Dąb — Śląsk. Spotkania wyznaczone na 6 sierpnia przeniesione zostały na 18 października o godz. 14 a mianowicie: Warta — Warszawianka, ŁKS — Pogoń, i Ruch — Garbarnia.

Zawody wyznaczone na 13 września przeniesione zostały na 5 lipca godz. 17.30: Garbarnia — Warta, Warszawianka — Ł. K. S., Pogoń — Ruch, Śląsk Wisła, i Dąb — Legia.

Pięściarstwo

Zarząd PZB, na swym piątkowym posiedzeniu zdyskwalifikował na okres trzech miesięcy sekretarza WOZB p. Welta. Kapitan sportowy WOZB p. Cendrowski zdyskwalifikowany został na sześć miesięcy. Od ukarania pp. Fogla i Leniewskiego narazie odstąpiono, ponieważ w chwili obecnej nie podlegają oni PZB. Ukaranie ich pozostawiono w zawieszeniu.

Opiekunem olimpijczyków warszawskich mianowano w miejsce p. Cendrowskiego, komisarza WOZB mjr. Morawskiego.

W celu zbadania zarzutów, skierowanych przeciw pp. Suszczyńskiemu, Bielewiczowi, Lewickiemu itd. powołano komisję w składzie rtm. Koprowski (Pom), Ślabicki (War) i Wiankowski (Łódź). Jako delegat PZB do tej komisji wyznaczony został por. Łapiński.

Dalej ustanowiono komisję w składzie prezes dyr. Kuczyk, por. Łapiński i p. Bogdan Cynka, którzy opracować mają zmiany statutowe i regulaminowe.

Wioślarstwo

Otwarcie sezonu odbędzie się w niedzielę. O godz. 9.45 msza św. w kościele OO. Salezjanów przy ul. Maształarskiej. O godzinie 12 na przystani T. W. „Polonia” odbędzie się uroczystość otwarcia, którą zakończy o godz. 13 defilada łodzi.

Zapaśnictwo

Mistrzostwa poznańskiego O. Z. A., w których startuje 60 zawodników, odbędą się w sali gimnastycznej przy „Zielonych Ogródkach” w sobotę o godz. 20, w niedzielę od godz. 10.30 do 14, finały w niedzielę o godz. 18.

Wieczór muzyki kameralnej

W poniedziałek, dnia 11. bm. o godz. 20 w sali św. Marcina, urządza Poznańskie Towarzystwo Muzyczne wieczór kameralny poświęcony twórczości Brahmsa i Schuberta. Udział biorą znani wybitni artyści: Nadzieja Padlewska, Tadeusz Szulc, Jan Rakowski, Dezyderjusz Danczowski i Adam B. Ciechański. Z powodu olbrzymiego zainteresowania, jakie wzbudził powyższy koncert, pozostała tylko nieduża jeszcze ilość biletów, które nabyć jeszcze można w firmie Szrejbrovski (nar. Fredry i Pierackiego) i w dniu koncertu wieczorem przy kasie.

Już jutro „Kwiat Hawaju” jutro też „Rose Marie”

Dwie primadonny oper Warszawskiej i Poznańskiej spotkają się o godzinie 11.45 przed południem na deskach teatru „Słońce”. **Nina Grudzińska** przygotowała dla Poznania co najpiękniejsze z „Kwiatu Hawaju”, nasza pupilka **Jadwiga Musielewska** jest w cudownym nastroju ducha i śpiewać będzie „Wołę nie” **St. Dzięgielewskiego** do słów Jura **Ger-Gerzabka**. **Irena Gawecka** czarować będzie swym osobistym urokiem. Przemila na scenie i po za **Ada Zasadzanka**. **Mira Lanżanka** bosonóżka. **Roma Korwinówna** recytacje, sądne stroje **Adama Perkowskiego**, przeto sukces Rewji zapewniony.

Demonstrowany też będzie projekt stroju damskiego kompozycji artystów malarzy poznańskich. Nagrodzonymi przez komisję okazali się Pani **Wanda Chelmońska** i Pan **Romuald Kozłowski**, oboje z Poznania. Dowodem kołosalnego zainteresowania się Rewją jest fakt otrzymania telegraficznej propozycji nabycia projektów przez największe magazyny mód z Warszawy. A zatem pomysł Pana **Zygmunta Makowskiego** urządziła konkursu, w samym założeniu okazał się doskonały i godny uznania. To też nie wątpimy, że ci którzy zdołają dostać się na tę niecodzienną imprezę dadzą godny temu wyraz. Całością Rewji kieruje także Pan **Z. Makowski**. Jak się dowiadujemy pozostała już niewielka ilość biletów w przedsprzedaży u Szrejbrovskiej. Pozostałe od 10 przy kasie w „Słońcu”.

dg 1775

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

Dziś opera „Opowieści Hoffmanna” ze Stanisławem Roy'em w roli tytułowej. W popisowych partjach Lindorfa, Coppeliusa, Daperitutta i Dr. Miracola usłyszymy po raz pierwszy w tym sezonie świetnego basu Romana Wragę, który partje te zalicza do swych najlepszych kreacji. Inne partje bez zmian. Dyryguje kapelm. Stefan Barański.

W niedzielę po południu o godz. 3 opera „Halka” po cenach popularnych; dyryguje kapelmistrz Zdzisław Skubikowski. Wieczorem „Bał w Savoy’u”.

W przygotowaniu operetka „Najpiękniejsza z kobiet”, której premiera odbędzie się z końcem przyszłego tygodnia. Do kreowania roli tytułowej pozyskaną została świetna artystka teatrów warszawskich Marja Korabianka.

Z Teatru Polskiego

Dziś, w sobotę ostatnia nowość „Pierwszy występ Jenny”. Komedja ta szturmem zdobyła powodzenie. „Pierwszy występ Jenny” jest komedją angielską, więc ma tę miłą pogodę i widz siedzi od początku do samego końca z błogim uśmiechem.

W niedzielę po południu po cenach do połowy znizowanych odegrana będzie po raz ostatni sztuka „Trzy asy i jedna dama”, wieczorem „Pierwszy występ Jenny”, która będzie powtórzona w poniedziałek.

Z Teatru Nowego

Dziś, w sobotę i jutro, w niedzielę wieczorem powtórzenie rewelacyjnej nowości repertuaru teatru, znakomitej współczesnej sztuki „Pierwszy Legion” („Tajemnicze Jezuitów”) w świetnym wykonaniu premierowej obsady artystów.

W niedzielę po południu po cenach do połowy znizowanych ukaże się po raz ostatni ciesząca się niebawem powodzeniem świetna sztuka W. Fodora „Matura” z przemilą „maturzystką” Michalską w roli głównej.

Gościnne występy Aleksandra Węglewki w Teatrze Nowym

Znakomity artysta i reżyser scen polskich Aleksander Węgiek przybywa na krótki czas do Poznania i w Teatrze Nowym wystąpi tylko trzykrotnie w piątek, sobotę i niedzielę przyszłego tygodnia wieczorem w znakomitej komedji G. B. Shawa „Zolnierz i bohater” — która do niedawna na scenie Teatru Małego w Warszawie grana była w pełni największego powodzenia prawie przez pół roku z rzędu.

Fenomenalny pianista

6-letni Jurek Choinko

wystąpi poraz ostatni w latach dziecięcych w Poznaniu w Auli W. S. H. dnia 16 maja 1936 r. o godz. 20.

Wykona talentem cudownego dziecka utwory Maendla, Beethovena, Mozarta, Chopina, Griega w oryginałach.

Ceny biletów od 75 gr. do 2,50 zł. Przedsprzedaż Zygarewski, ul. 27 Grudnia 12, zg 13 500

Czytajcie i abonujcie „Jlustrację Polską”

W BAZARZE ULICA NOWA 8
I. KONKIEWICZ

Trwałe Ubranie . . . już od zł 30,—
Prochowce „ „ „ 15,—
Ubranka do Komunji św. „ „ 17,50
Ng 9854

TRUSKAWIEC

Naturalne KĄPIELE solankowe, siarczane i borowinowe

Słynna „NAFTUSIA” obok innych wód

Nowoodkryty źródł naturalnych wód gorzkich „BARBARA”

Informacyj żądać, mieszkanie zamawiać tylko przez

ng 10 548

ZARZĄD ZDROJOWY

Wielobój wojskowo - sportowy

Miejski komitet w. f. i p. w. w Poznaniu, mając na uwadze dodatnie znaczenie przeglądu współpracy klubów, organizacji i stowarzyszeń pod względem wychowania fizycznego członków tych organizacji oraz pod względem przygotowania ich w kierunku przysposobienia wojskowego, wprowadził do swych imprez wiosennych wielobój wojskowo - sportowy dla zawodników wszystkich organizacji oraz hufców szkolnych p. w.

Konkurencję tę uważa miejski komitet za najważniejszą w ramach imprez wiosennych w. f. i p. w. — za konkurencję zasadniczą tak dla działu p. w. jak i w. f. — za sprawdzian współpracy organizacji z miejskim komitetem w. f. i p. w.

Myślą przewodnią miejskiego komitetu przy wprowadzaniu do programu tej konkurencji było wciągnięcie członków wspomnianych organizacji przynajmniej raz w roku do prac przysposobienia wojskowego. Każdy obywatel ma możliwość przekonać się o swej przydatności do obrony kraju, może sprawdzić swój poziom żołnierskiego przygotowania — wobec społeczeństwa, może dać wyraz swego wyrobienia obywatelsko - żołnierskiego, a wobec zagranicy — wyraz spójności, organizacji i naszej siły.

Miejski komitet ma nadzieję i wierzy, że głęboka myśl i intencja, z jaką tworzył tę konkurencję i regulamin dla niej, znajdzie pełne zrozumienie wśród obywateli naszego miasta i apeluje do wszystkich zrzeszonych klubów, organizacji i stowarzyszeń, by wzięły jak najliczniejszy udział w tej imprezie.

Zgłoszenia imienne zespołów należy przysyłać w 2 egz. w terminie nieprzekraczalnym do 15 maja 1936 r. do miejskiego komitetu w. f. i p. w. stadjon miejski.

Blizszych informacji, dotyczących wieloboju, udziela komenda p. w. na m. Poznań, ul. Bukowska 25, tel. 70-01 w godzinach urzędowania.

Automobilizm

Nuvolari, słynny czołowy kierowca włoskich zakładów Alfa Romeo uległ w piątek w czasie treningu do niedzielnego wyścigu o wielką nagrodę Tripolisu wypadkowi. Samochód jego w pełnym tempie na krzyżźnie wypadł z toru przewrócił się kilkakrotnie i runął następnie na

popłiskim parkan. Ciężko poranionego Nuvolari'ego odstawiono natychmiast do szpitala, gdzie stwierdzono, że życiu jego nie zagraża żadne niebezpieczeństwo.

Gry sportowe

W dalszym ciągu turnieju w Genewie, Barcelona, która została zwyciężona przez Poznań, pokonała zespół Berlina w stosunku 50:11. Paryż zwyciężył Madryt 40:21.

Kajakarstwo

Otwarcie sezonu odbędzie się, jak już donosiliśmy, w niedzielę, na przystani Pierwszego Poznańskiego Klubu Kajakowego na Ratajach, w ogrodzie kuracyjnym p. Hamerskiego.

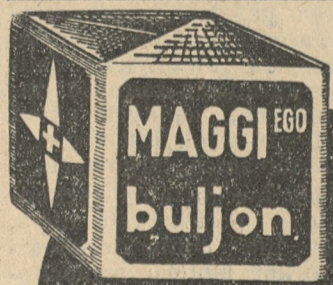
Szczegółowy program otwarcia przedstawia się następująco:

Godz. 10 — zagajenie przez prezesa PPKK p. Juniczaka, 2) przemówienie prezesa POZK. kpt. Sęka, 3) wciągnięcie bandery, 4) przemówienia delegatów.

O godz. 11 — start do dorocznych biegów PPKK, rozdanie nagród.

O godz. 12,30 — defilada łodzi i zakończenie.

Zbiórka zawodników o godz. 9,45, mierzenie kajaków i odprawa techniczna odbędzie się już o godz. 9.

smaczny i treściwy

zg 10 898

zg 13 465

KORDONEK
ATKASEK
MOULINE

IFIS

KOLORY
TRWAŁE

WYRÓB KRAJOWY

ng 10 793

W pałacu Buckingham w Londynie odbyło się wielkie przyjęcie dla dyplomatów i przedstawicieli państw obcych. Na zdjęciu indyjscy adjutanci króla W. Brytanji udają się na audyencję.

Przyjmujemy POŻYCZKI PAŃSTWOWE

PO KURSIE NOMINALNYM **ZŁ. 100 ZA 100**

przy ratalnym nabywaniu radjoodbiorników najwyższej klasy — TELEFUNKEN. OKRES CZASU PRZYJMOWANIA POŻYCZEK JEST OGRANICZONY.

RADIO-TELEFUNKEN
MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

ng 10 792

Era nowych potworów morskich

Tajemnicze manewry na Pacyfiku — Pływające lotniska — Nieznany kurs — 20 tys. km pod wodą — Żywe torpedy — Obawa o kanał Panamski

Przedpotopowe potwory morskie są karzełkami wobec nowych potworów, jakie w dobie obecnej zaludniają gromadnie oceany. Był to widok wręcz oszałamiający, kiedy kilkanaście dni temu wyruszyła na pełne morze flota amerykańska, stacjonowana na Oceanie Spokojnym. Olbrzymie statki bojowe, wysmukłe krążowniki, zwinne kontrtorpedowce i cała armia najszybszych łodzi torpedowych, a między nimi potężne lotniskowce, niby wyspy pływające, z ich niesamowitym ładunkiem. Gdzieś pośród pustyni Pacyfiku wzniosła się w powietrze 1200 samolotów i popędzą naksztalt aniołów zniszczenia ponad pływającą twierdzą stalowemi.

Nikt nie wie dokładnie, w którym kierunku popłyną te potwory morskie i gdzie spędzą owe tygodnie, przeznaczone na manewry morskie na Oceanie Spokojnym. Dotąd zwykle manewrom takim asystowała armia reporterów, fotografów i filmarzy, za pośrednictwem których naród amerykański dowiadywał się o swej potęgze morskiej. Tym razem zerwano gruntownie z tą tradycją, a cel kursu floty zakomunikowany został dowództwu dopiero na pełnym morzu. Tyle jest pewnym, że chodzi o rozwiązanie ważnego zagadnienia, w jaki sposób najskuteczniej odeprzeć można napad siłami morskimi, podjęty z zachodu, czyli ze strony Japonji. Jeżeli informacje są ścisłe, chodzi w konkretnym wypadku o odparcie ataku na wyspy hawajskie, stanowiące wprawdzie nie najdalej na zachód wysunięty, ale najważniejszy posterunek amerykański na Pacyfiku. Na wodach tego Archipelagu odbywają się zapew-

ne tajemnicze manewry gigantycznej floty amerykańskiej.

Wiadomo jest powszechnie rzeczą, że Japończycy już od dłuższego czasu przygotowują się do walnej rozprawy ze Stanami Zjednoczonymi o panowanie na Pacyfiku. Pewne dane wskazują na to, że Japonja prześcignęła już Ameryka w zbrojeniach morskich. Rozporządza ona świetnie wyćwiczoną i pełną zapalał bojowego marynarką wojenną, oraz olbrzymią liczbą najbardziej nowoczesnych łodzi podwodnych. Zasięg tych łodzi wynosi podobno 20 tys. km. Byłoby więc dla nich bagatelą uderzyć na wyspy Hawajskie, spełnić tam swoje zadanie i powrócić, nawet bez wynurzenia się z wody, do swych portów.

Poza tem posiada flota japońska jeszcze pewien rodzaj łodzi podwodnych, których inne floty nie posiadają, a mianowicie t. zw. żywe torpedy. Jest to pływająca torpeda, w której wnętrzu znajduje się kierujący nią człowiek, który ginie w chwili jej wybuchu. Sześć tysięcy ochotników japońskich zgłosiło się na pierwszy zew do tego legjonu śmierci, czterystu z nich przyjęto do specjalnego wyszkolenia. W razie potrzeby zgłoszą się tysiące innych.

Ręka w rękę z temi przygotowaniem idzie także owa podziemna robota, zmierzająca do ugodzenia w przeciwnika w najczulsze jego miejsce. Zwrócono już uwagę w Ameryce na to, że japońscy ogrodnicy, handlarze i rzemieślnicy wyjątkowo zainteresowanie objawiają dla okolic kanału Panamskiego, łączącego Atlantyk z Pacyfikiem. Zręczny i niespodziewany akt sabotażowy mógłby na pewien czas u-

TARGI PARYSKIE
Międzynarodowe i powszechne

Od 16 maja do 2 czerwca 1936

8.200 wystawców! 2.000.000 zwiedzających!
Targi Paryskie przedstawiają, zwiedzającym nietylko całkowite próby artykułów produkcji francuskiej, lecz również wszystkich krajów świata. W roku bieżącym pawilon polski zwraca szczególną uwagę. Jeśli pragniemy wywozić nasze wyroby, musimy je wystawić i zwiedzić Targi Paryskie. **Ułatwienia podróży i pobytu.** Biuro Informacyj. Warszawa, Pierackiego 18 (Tel. 616-07). Podróże zbiorowe — po niższej cenie. ng 10 795

nieruchomić komunikację przez kanał Panamski i uniemożliwić przejazd szybki floty atlantyckiej na Ocean Spokojny. Nie więc dziwnego, że dowództwo floty amerykańskiej tym razem nie pozwoliło sobie wejść w karty. W. i P.

Niezwykły rozwój dzieła św. Franciszka

W r. 1209 św. Franciszek z Asyżu miał zaledwie dwóch towarzyszy swego surowego życia: dziewięć lat potem na pierwszej kapitule jenerałnej widział zgromadzonych wokoło siebie 5.000 braci i 500 o przyjęcie proszących. Po dalszych jeszcze 45 latach spis zakonu ułożony w tym czasie wylicza 33 prowincje i 8.000 domów, a członków zgromadzenia około 200.000.

Obecnie według ostatniej statystyki w dniu 4 października 1935 r. zakon św. Franciszka liczy w 104 prowincjach 24.482 członków. W tem 11.060 kapłanów, 4.875 kleryków i 1023 członków nowicjatu, przygotowujących się do przyjęcia święceń kapłańskich. Na misjach wśród pogan pracuje 1434 kapłanów i 390 braci.

Obok pierwszego zakonu braci mniejszych powstał jeszcze za życia i pod wpływem św. Franciszka t. zw. drugi zakon żeński, założony przez św. Klarę, skąd oprócz nazwy franciszkanek otrzymała nazwę Klarysek. Obecnie zakon ten liczy w 643 domach klasztornych — 13.589 członkiń.

Wreszcie ze zgromadzeniem swoim założył jeszcze św. Franciszek osobny zakon trześci, dla świeckich, tak zwanej trześci reguły albo tercjarium („ordo tertiarium” albo „fratrum et sororum de poenitentia”). (KAP)

Czarne, niebieskie, zielone

Nikomiu z ogrodników, z hodowców róż nie udało się jeszcze wyhodować czarnej, zupełnie czarnej róży. Pseudo-czarne róże, których purpura ciemna wydawała się na pierwszy rzut oka aż czarną prawie, pojawiły się w Wiedniu pod nazwą „Rohan”. Były to kwiaty bardzo drogie i rzadkie, ale mimo wszystko nie można je było nazwać czarnemi. Takim samym marzeniem hodowców było otrzymanie przez skrzyżowanie różnych gatunków róży niebieskiej.

Przed kilku laty bogaty Amerykanin, sir Fr. Bennett, wyznaczył nagrodę 10 000 dolarów temu, kto wyhoduje niebieską różę. Wielu stanęło do konkursu, ale nikomu nie udało się osiągnąć nagrody. Zresztą natura sama dopomogła do wytworzenia nowego gatunku róży — zielonej. Uczeń botanicy nazwał ją „viridiflora”. Róża ta powstała drogą mutacji; jakieś nieznanne, niezbadane wpływy i podnieły sprawiły, iż zielone listki krzaku zwykłej róży herbacianej przybrały formę korony różanej i w ten sposób utworzyły kwiat. Sztuka ogrodnicza nie miała tu nie do roboty — nowy kwiat był dziełem natury.

Dodać należy, iż zabarwienie na zielonawo - niebieski kolor róże, które znajdują się niekiedy u ogrodników, są barwione sztucznie w ten sposób, iż ziemię, w której rośnie krzak różany, podlewa się wodą zmieszaną z pewnemi solami mineralnemi. Ale to nie ma nic wspólnego z naturalnem zabarwieniem kwiatu. Tak, iż 10 000 dolarów, wyznaczone przez sir Bennetta, czekają jeszcze na zwycięzcę. K.

VENUS DO DÓŁ WIEDZ Powszechnie znany ze skuteczności

ZNKOMITY KREM

USUWA PRYSZCZE PIEGI I LISZAJE

ARAGO NISZCZY BRODAWI SKÓRY STWARDNIENIA

ng 10 794

Nowy środek przeciw gazom trującym

Z Amsterdamu donoszą, iż profesor chemji przy uniwersytecie tamtejszym, dr. J. P. Wibaut i jego asystent, dr. Hackmann, wynaleźli preparat, po nasyceniu którym ubranie staje się nieprzepuszczalne dla gazów trujących. Działanie preparatu i jego skuteczność trwa, jak okazały doświadczenia, siedem dni. Preparat dr. Wibauta ma być użytkowany nietylko dla celów wojennych, ale i jako środek ochrony dla robotników i pracowników w fabrykach gazów trujących. Holenderskie ministerstwo obrony krajowej nabyło już patent na wynalazek dr. Wibaut'a.

DINOL — płyn przy poceniu pach — proszek przy poceniu nóg od POTU

ng 10756

Nowości filatelistyczne

Niemcy. Z okazji igrzysk olimpijskich w Berlinie (1—15. 8.) wydano serje nadzwyczajnych znaczków pocztowych, będących w sprzedaży od 9 maja. Do znaczków pobiera się dopłatę przeznaczoną na rzecz olimpiady. Wartości: 3 + 2 fen. (gimnastyk na drążku), 4 + 3 fen. (pływak skaczący z wieży), 6 + 4 fen. (piłkarz), 8 + 4 fen. (lekkoatleta rzucający oszczepem), 12 + 6 (biegacz z pochodnią), 15 + 10 (szermierz), 25 + 15 (wioślarze w dwójce), 40 + 35 (jeździec na przeszkodzie). Poza tem kartki pocztowe o wartości 6 + 4 fen. oraz 15 + 10 fen. przedstawiają po lewej stronie kartki część bieżni i bramę maratonską. Sporządzono również specjalne zeszytiki ze znaczkami olimpijskimi po 3, 4, 6, 8 i 12 fen. Cena zeszytiku — 2 marki. Znaczkii olimpijskie tracą ważność obiegową z dniem 1. 4. 1937 r.

Senegal. Coś dla zapalnych zbieraaczy, wielka serja już przed rokiem zapowiadana, ukazała się obecnie, zawierając ogółem 45 wartości. Znaczkii pocztowe o dużym czworokątnym formacie, przedstawiające most nad Senegalem wzgl. w Diourbel: 1 c. ciemnoniebieski, 2 c. czerwono-brunatny, 4 c. stalowoniebieski, 5 c. pomarańczowy, 10 c. czerwono-fioletowy, 15 c. czarny, 20 c. karminowy, 25 c. sepija, 30 c. zielony, 40 c. winnoczerwony, 45 c. zielony, 50 c. czerwony, 65 c. purpurowy,

75 c. brunatny, 90 c. karminoworóżowy, 1 frank fioletowy, 1,25 fr. czerwono-brunatny, 1,50 fr. niebieski, 1,75 fr. zielony, 2 fr. jaśniebieski, 3 fr. zielony, 5 fr. sepija, 10 fr. winnoczerwony i 20 fr. szary. Znaczkii pocztu lotniczej również o dużym formacie czworokątnym, przedstawiające samolot nad krajobrazem, a w drugim wykonaniu dwuplatowiec nad karawaną wielbłądzą na brzegu pustyni: 25 c. czerwono-brunatny, 50 c. czerwony, 1 fr. purpurowo-fioletowy, 1,25 fr. żółtozielony, 2 fr. niebieski, 3 fr. oliwkowy, 3,50 fr. fioletowy, 4,75 fr. pomarańczowy, 6,50 fr. niebieski, 8 fr. czarny i 15 fr. winnoczerwony. W końcu znaczkii dopaty: 5 c. żółtozielony, 10 c. czerwony, 15 c. fioletowy, 20 c. oliwkowy, 30 c. czerwono-brunatny, 50 c. purpurowy, 60 c. pomarańczowy, 1 fr. czarny, 2 fr. ciemnoniebieski, 3 fr. winnoczerwony. Wszystkie wartości wykonane są w Paryżu na białym papierze o ząbkowaniu 12:12½.

Thule. Ukazały się cztery nowe znaczkii o dużym formacie pionowym, przeznaczone do obrotu tylko między Danją a Grenlandją. Znaczkii mają u góry napis „THULE 1910—1935”, a poszczególne wartości przedstawiają: 10 øre żółtozielony, obraz Knud Rasmussena, założyciela osady Thule w Grenlandji; 15 øre czerwony, przyładek Atholl; 30 øre niebieski, dwa morsy nad brzegiem morza i 45 øre szary, przyładek York.

Wolno wyjeżdżać do Jugosławiji
mimo ostatnich ograniczeń dewizowych.

Ostatnie zarządzenia dewizowe nie spowodują zmian w zapowiedzianych na ten sezon zbiorowych wycieczkach kompensacyjnych do Jugosławiji.

Przez całe zatem lato możemy trzy razy w miesiącu wyjechać bez kłopotu z wy-

cieczkami towarzyskimi „FRANCOPOLU” nad słoneczny Adriatyk i spędzić całomiesięczne wywczaszy w ryczałtowanej cenie już od zł 439,— z całkowitem utrzymaniem i kosztami podróży. Zgłoszenia w P. B. P. „FRANCOPOL”, Warszawa, Mazowiecka 9. Ng 16

SLONCE nie szkodzi **CERZE**

o ile Pani będzie zabezpieczala ją przed nadmierną opalenizną i piegami, stosując przy pierwszych blaskach wiosennego słońca usuwający piegi

KREM PRECIOSA
PERFECTION

ng 10 797

Losowanie 3-proc. Premj. Poż. Inwest.

W trzecim dniu losowania 3 proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej — wygrane padły na numery następujące: (Pierwsze liczby oznaczają nr. nr. serii, drugie — obligacji).

Po 1.000 zł na nr. nr.: 16 — 30, 558 — 30, 1248 — 41, 1360 — 30, 1725 — 22, 2255 — 17, 2267 — 24, 2301 — 39, 2337 — 17, 2430 — 30, 2685 — 24, 2712 — 17, 329 — 24, 3069 — 17, 3730 — 24, 4486 — 24, 4619 — 19, 4742 — 30, 5258 — 24, 5347 — 41, 6015 — 17, 624 — 41, 6449 — 24, 6634 — 41, 6955 — 30, 7277 — 30, 7419 — 41, 757 — 17, 7986 — 41, 8214 — 41, 8416 — 22, 9038 — 24, 9125 — 17, 9240 — 22, 9984 — 22, 10263 — 41, 10369 — 17, 10991 — 24, 11263 — 22, 11320 — 14, 11500 — 22, 12322 — 22, 12664 — 24, 12713 — 17, 12855 — 30, 12909 — 30, 13566 — 24, 14081 — 22, 14167 — 17, 14672 — 24, 14888 — 30, 15064 — 30, 15346 — 17, 16099 — 17, 16647 — 41, 16672 — 22, 17124 — 41, 17393 — 22, 17735 — 30, 17888 — 30, 18318 — 17, 18783 — 22, 18926 — 41, 19349 — 24, 19635 — 17, 20210 — 22, 20563 — 41, 20585 — 41, 20941 — 30, 21624 — 22, 22501 — 41, 22558 — 22, 22602 — 24, 22647 — 24, 22941 — 22.

Po 500 zł na nr. nr.: 18 — 41, 10 — 13, 84 — 13, 90 — 4, 230 — 43, 240 — 18, 580 — 41, 589 — 31, 665 — 31, 700 — 48, 846 — 43, 941 — 26, 987 — 18, 1167 — 41, 1190 — 43, 1208 — 48, 1353 — 4, 1382 — 4, 1466 — 4, 1499 — 41, 1549 — 31, 1616 — 48, 1696 — 4, 1738 — 41, 1786 — 4, 1949 — 31, 2090 — 18, 2194 — 13, 2210 — 31, 2433 — 41, 2449 — 13, 2517 — 41, 2628 — 4, 2728 — 18, 2757 — 48, 2823 — 18, 2829 — 7, 2944 — 26, 2987 — 9, 3001 — 41, 3131 — 9, 3101 — 7, 3177 — 4, 3148 — 31, 3235 — 13, 3390 — 13, 3397 — 18, 3483 — 41, 3701 — 13, 3734 — 4, 3778 — 26, 3953 — 18, 4241 — 4, 4118 — 18, 4130 — 41, 4148 — 4, 4191 — 18, 4252 — 43, 4275 — 18, 4290 — 9, 4321 — 13, 4342 — 4, 4345 — 43, 4369 — 4, 4611 — 43, 4544 — 7, 4528 — 48, 4534 — 43, 4604 — 31, 4712 — 7, 4715 — 43, 4713 — 4, 4725 — 48, 4475 — 4, 4796 — 18, 4837 — 41, 4841 — 9, 5007 — 26, 5055 — 43, 5057 — 4, 5085 — 43, 5166 — 31, 5214 — 9, 5336 — 41, 5397 — 9, 5407 — 4, 5661 — 44, 5689 — 43, 5806 — 41, 5871 — 41, 5955 — 26, 6041 — 31, 6057 — 9, 6099 — 31, 6114 — 7, 6220 — 18, 6207 — 9, 6212 — 13, 6221 — 43, 6224 — 7, 6322 — 18, 6307 — 7, 6493 — 4, 6397 — 26, 6409 — 4, 6496 — 48, 6503 — 9, 6541 — 7, 6551 — 31, 6591 — 4, 6615 — 48, 6683 — 9, 6780 — 48, 6814 — 4, 6844 — 41, 6896 — 48, 6918 — 7, 7028 — 7, 7152 — 43, 7161 — 13, 7233 — 31, 7276 — 7, 7469 — 9, 7492 — 18, 7571 — 4, 7614 — 43, 7628 — 31, 7646 — 7, 7729 — 18, 7898 — 4, 7903 — 41, 7955 — 48, 7931 — 26, 8084 — 26, 8150 — 48, 8198 — 18, 8200 — 7, 8382 — 41, 8396 — 13, 8424 — 4, 8413 — 4, 8461 — 41, 8548 — 18, 8559 — 7, 8648 — 26, 8820 — 9, 8845 — 26, 8884 — 26, 8899 — 4, 8906 — 26, 9079 — 48, 9129 — 9, 9154 — 9, 9187 — 7, 9415 — 13, 9423 — 41, 9426 — 4, 9490 — 9, 9576 — 7, 9604 — 48, 9774 — 4, 9899 — 31, 9899 — 13, 9996 — 41, 9986 — 48, 10108 — 4, 10048 — 43, 10068 — 13, 10083 — 7, 10123 — 43, 10152 — 4, 10157 — 9, 10263 — 4, 10279 — 13, 10236 — 4, 10432 — 48, 10437 — 4, 10471 — 26, 10555 — 48, 10529 — 26, 10602 — 26, 10692 — 18, 10746, 10738 — 4, 10846 — 7, 11090 — 43, 11184 — 13, 11379 — 41, 11400 — 9, 11422 — 31, 11434 — 31, 11499 — 26, 11574 — 4, 11617 — 18, 11971 — 18, 11865 — 41, 11875 — 4, 11949 — 7, 11992 — 43, 11970 — 4, 12097 — 13, 12151 — 41, 12633 — 9, 12300 — 41, 12321 — 43, 12585 — 43, 12488 — 4, 12508 — 43, 12512 — 18, 12587 — 18, 12564 — 4, 12649 — 18, 12671 — 4, 12678 — 43, 12810 — 7, 12822 — 13, 12881 — 18, 12905 — 31, 13031 — 43, 13062 — 9, 13164 — 9, 13166 — 41, 13198 — 13, 13200 — 4, 13220 — 4, 13340 — 43, 13403 — 7, 13404 — 26, 13445 — 26, 13531 — 9, 13905 — 43, 13927 — 18, 13960 — 26, 14053 — 18, 14186 — 13, 14202 — 26, 14292 — 9, 14284 — 18, 14345 — 4, 14407 — 26, 14561 — 7, 14652 — 48, 14699 — 4, 14778 — 13, 14847 — 7, 14875 — 7, 14899 — 4, 15060 — 9, 15076 — 43, 15110 — 31, 15132 — 31, 15186 — 4, 15233 — 9, 15332 — 26, 15372 — 31, 15403 — 26, 15522 — 4, 15517 — 41, 15534 — 31, 15612 — 4, 15662 — 4, 15678 — 48, 15714 — 31, 15762 — 43, 15776 — 43, 15875, 15878 — 31, 15931 — 41, 15940 — 9, 16045 — 48, 16056 — 13, 16128 — 31, 16183 — 09, 16209 — 13, 16211 — 4, 16324 — 9, 16388 — 4, 16433 — 13, 16453, 16550 — 13, 16678 — 48, 16849, 16908 — 7, 16958 — 4, 17090 — 48, 17207 — 48, 17251 — 4, 17258 — 41, 17250 — 26, 17262 — 26, 17268 — 31, 17365 — 41, 17391 — 4, 17407 — 43, 17527 — 4, 17508 — 26, 17580 — 9, 17601 — 24, 17849 — 18, 17855 — 31, 17863 — 31, 17905 — 4, 18011 — 31, 18037 — 31, 18168 — 13, 18164 — 4, 8260 — 4, 18291 — 43, 18331 — 9, 18449 — 7, 18471 — 13, 18533 — 48, 18614 — 9, 18694 — 31, 18745 — 13, 18808 — 18, 18874 — 4, 18954 — 43, 18922 — 48, 18921 — 18, 18937 — 18, 18022 — 41, 19055 — 4, 19167 — 48, 19179 — 18, 19191 — 43, 19229 — 7, 19284 — 9, 19323 — 4, 19577 — 18, 19486 — 13, 19508, 19615 — 43, 19601 — 13, 19632 — 31, 19689 — 41, 19726 — 7, 19863 — 13, 19917 — 13, 19922 — 9, 19951 — 41, 20035 — 7, 20053 — 26, 20083 — 26, 20114 — 26, 20396 — 26, 20413 — 4, 20427 — 7, 20429 — 31, 20464 — 26, 20530 — 41, 20562 — 31, 20600 — 13, 20600 — 48, 20661 — 48, 20848 — 13, 20860 — 7, 20919 — 31, 20929 — 48, 20941 — 48, 20961 — 7, 21100 — 4, 21178 — 41, 21211 — 4, 21322 — 26, 21509 — 43, 21683 — 4, 21558 — 13, 21560 — 48, 21585 — 48, 21666 — 7, 21715 — 18, 21762 — 7, 21766 — 43, 21777 — 43, 21841 — 4, 21875 — 9, 21945 — 4, 21976 — 31, 22142 — 4, 22144 — 4, 22246 — 4, 22267 — 7, 22260 — 4, 22303 — 48, 22304 — 9, 22319 — 21, 22569 — 48, 22609 — 31, 22623 — 21, 22969 — 13, 22527 — 21, 10399 — 41.

NA ZIELONE ŚWIĘTA DO Bukaresztu, Konstantynopola, Phaleronu, Aten

25 V. — 9 VI. — zł 485 — paszport, wizy, przejazdy, zwiedzanie, utrzymanie WAGONS - LITS//COOK, Poznań, Br. Pierackiego 12 ng 10834

35 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa i bez gwarancji).

CIĄNIENIE TRZECIE

Stała wygrana dzienna z 30.000 na nr. 157998.

Po 10.000 zł na nr. nr.: 21524 144997.

Po 5.000 zł na nr. nr.: 41877 87760 89284 125001, 142493 142560 170313 185005.

Po 2.000 zł na nr. nr.: 22344 22681 34148 65649 66906 67685 75335 78210 89145 94486 98908 103862 108603 165034 174254 176877 177808, 181151.

Po 1.000 zł na nr. nr.: 2192 5729 25084 34550 35597 36986 43585 55580 69330 74257 115728 121272 124494 132022 140344 142631 147284 155793 162183 164117 170462 170634 172658 173118 194409 194627.

Po 200 zł na numery:

396 1042 197 480 98 642 844 2115 35 287 395 413 32 635 61 772 854 912 82 3542 644 788 4227 429 697 716 830 995 5189 300 846 980 6074 249 374 530 755 7132 73 202 14 70 399 472 93 615

Ogólnie wiadomo, że WIELE WYGRANYCH pada w kol. Dzierżanowskiego, Gniezno, Chrobrego 7

Tg 851

804 73 948 8016 488 92 522 891 9044 292 442 820 36 52 10194 377 478 500 81 679 741 96 11290 303 74 881 12389 488 513 20 33 39 693 837 93 13034 436 648 14476 539 15061 146 54 589 664 804 16224 376 628 99 816 69 90 17598 628 81 18389 600 25 703 5 19337 446 20148 229 349 643 62 73 880 21201 477 505 22066 172 234 627 33 854 23062 95 135 73 251 686 24034 519 328 620 721 825 25074 117 207 439 76 26052 162 218 635 816 953 27033 59 179 506 612 28178 260 734 906 29941 30037 186 296 468 526 983 31207 394 848 32141 73 97 220 588 835 67 92 33018 214 23 515 718 882 34190 337 682 92 963 35722 36209 483 522 935 37071 77 301 882.

38079 140 94 286 675 99 910 39221 548 611 753 40241 310 600 89 911 49 41351 508 700 95 42045 123 69 43179 308 556 44198 484 503 774 45141 693 877 934 46497 685 801 692 47178 48199 48228 575 650 752 94 98 49147 223 301 7 579 774 880 924 50006 205 45 482 721 825 91 940 51178 351 506 755 52004 525 618 771 53160 259 476 574 77 54240 716 861 93 55050 240 46 366 443 642 707 992 56167 311 12 92 613 757 894 57469 58197 418 691 777 803 965 59187 797 882 60090 180 410 945 61078 398 488 575 600 62234 552 609 946 63210 70 531 64260 68 656 65892 959 66646 779 887 67084 462 575 95 699 971 96 68050 180 397 614 69044 137 79 486 620 832 70057 82 265 569 79 81 835 71107 13 267 447 944 72106 98 440 856 933 77 73371 488 970 74127 905 75059 159 230 98 360 84 723 950.

76698 823 32 992 77008 436 914 78188 326 624 760 79512 768 905 16 80131 88 505 669 709 23 73 95 81002 215 541 646 720 866 92 82522 610 745 67 83325 518 839 84099 407 33 535 74 85112 494 520 670 959 86063 219 541 89 649 66 743 860 87746 937 88008 251 89067 198 258 414 729 906 16 90065 620 753 67 871 91323 529 891 947 92116 229 477 561 640 747 93057 225 472 625 41 78 788 964 94003 513 75 849 95043 89 93 300 36 62 992 96026 250 664 97167 235 483 902 98516 608 9 73 785 861 99113 473 533 605 815 903 82 100218 60 63 377 432 80 728 63 821 913 101031 151 359 401 52 102160 640 103006 146 281 326 501 971 104191 242 383 897 105025 78 117 392 434 644 891 106068 103817 457 646 66 109135 201 382 110195 484 624 36 93 805 16 81 111307 85 461 504 97 806 112037 714 42 807 113125 245 46 363 462 734 829 43.

114199 239 479 526 15083 249 360 523 116102 87 246 314 53 56 779 932 62 117065 176 786 998 118142 276 828 79 119107 276 381 739 120043 525 889 121145 428 662 789 122125 95 489 531 610 123038 221 500 603 880 124000 68 190 402 37 46 745 957 125211 587 653 57 824 28 44 988 126373 411 547 51 127117 128179 622 74 964 129026 269 92 488 821 130208 484 710 985 131157 203 49 63 324 31 48 487 501 654 781 132522 93 652 769 133337 636 39 893 945 134046 47 218 52 661 80 839 974 135027 32 230 52 62 383 540 78 935 57 136152 215 90 578 733 67 69 919 80 98 138025 139875 972 140303 533 628 999 141375 411 575 612 1413037 166 362 66 488 505 50 143040 186 523 917 21 144136 50 95 320 518 50 921 90 145332 38 58 447 592 901 36 47 146274 634 86 749 968 147 206 937 148107 11 263 481 718 927 58 149249 322 585 150077 19 425 756 151437 556 684.

152226 634 153017 54 123 324 74 592 700 18 885 154090 647 912 155241 591 632 156000 39 263 542 716 24 157006 199 287 590 621 736 850 158097 285 435 91 528 663 92 966 160258 464 608 161512 18 803 971 162016 274 461 716 64 163272 347 657 800 980 164169 506 37 898165228 500 45 841 937 166673 954 167009 12 325 460 566 951 168263 437 94 716 169038 108 67 225 323 29 75 487 852 170047 855 77 171778 172074 76 90 592 799 827 70 173388 726 800 999 174140 69 442 516 175021 94 105258 544 768 910 60 692 176379 759 65 177025 190 236 37 410 764 76 178047 196 582 179170 306 82 740 52 180021 28 62 353 637 752 181199 241 479 606 182354 447 543 82 664 183173 547 627 42 50 59 845 184185 523 28 654 86 936 185227 427 58 515 604 69 809 186284 307 728 821 984 184 187004 132 286 620 188382 431 76 952 189668 752 190393 441 72 568 696 942 191053 308 531 648 94 903 30 192019 171 230 428 75 514 193350 492 945 94 194182 379 414 554 799 822.

W drugim dniu ciągnięcia 4 klasy, wygrane padły na numery następujące:

10.000 zł na nr.: 43121.

Po 5.000 zł na nr. nr.: 35384 133767 137656 156924 159808.

Po 2.000 zł na nr. nr.: 7225 22967 30377 39623 53902 54337 56286 56660 56995 67333 75513 104812 105812 109516 130434 151198 153752.

28 56 6051 204 350 53 478 522 661 846 985 7039 64 137 212 53 74 405 57 555 88 605 827 977 89 8061 94 96 361 63 430 39 72 588 725 9101 28 77 254 57 373 504 754 858 903 21 10079 131 69 290 408 42 520 83 97 615 769 980 11265 352 83 453 558 66 663 64 714 80 12077 171 273 398 443 672 951 13171 88 238 590 91 87 741 59 92 981 14063 118 327 66 94 413 40 52 533 81 694 732 86 801 926 80 15020 207 29 313 505 16010 182 242 92 389 424 53 93 505 691 763 87 928 17031 173 281 96 347 426 583 746 815 53 79 937 43 18108 51 99 265 372 525 992 19014 65 589 607 39 55 92 823 915 79 20089 273 621 763 825 989 21066 157 88 392 466 89 518 602 785 22069 222 28 30 73 511 631 704 908 23021 32 86 128 264 513 72 658 724 915 63 85 24112 240 68 338 88 410 15 18 96 513 605 25000 253 304 631 72 777 26038 84 133 67 378 96 427 32 508 601 720 77 88 821 27008 39 289 360 425 59 856 28009 52 113 211 37 81 88 421 63 541 774 820 968 29140 300 31 406 49 566 87 94 701 858 990 99 30064 117 328 31 63 80 455 614 743 70 978 81 31115 36 230 457 95 648 68 735 37 76 804 37 32085 165 333 78 589 637 712 63 923 27 49 33060 302 442 96 98 821

Po 1.000 zł na nr. nr.: 1690 4911 12066 17719 38019 43492 45136 51529 56625 58578 67839 78179 86409 98826 105918 113643 122859 128232 132756 137651 139533 151315 151530 153406 170543 172150 183002 183917.

Po 200 zł na numery:

222 40 72 422 507 29 47 767 815 929 48 94 1067 75 94 148 69 399 408 17 60 564 81 644 724 863 929 89 2018 112 37 215 322 30 68 484 90 561 68 99 802 928 75 90 3007 9 165 233 588 618 822 959 4211 91 354 517

WYPRZEDAJEMY kapelusze

markowe zagraniczne jak: Borsalina, Habig, Piehler po cenach znacznie niższych. Wielki wybór kapeluszy wiosennych wyrobu własnego i krajowego już od zł 7.50. Reparacje szybko, tanio i akuratnie. dg 1740

TOMASEK, Poczta 9

Spec. Magazyn i Wytwórnia Kapeluszy
Rok zał. 1910 Tel. 51-4

132 268 73117 69 267 341 622 74072 457 709
923 92 75168 992.
76041 266 379 509 95 628 77224 57 405 610
77 80 955 78051 566 83 838 918 79182 229 332
81 650 80220 614 704 34 42 80 81172 565 685
793 979 82052 89 344 866 83126 671 818 75
940 45 84354 426 596 619 756 85145 204 401
593 86022 329 435 689 824 87436 53 89 506 88
676 732 35 828 88263 97 652 84 909 56 81 89011
234 306 695 777 839 917 47 90340 67 822 43 66
91053 471 770 874 92216 93200 88 599 637 806
25 94113 329 420 28 33 876 971 95005 121 50
323 714 27 28 828 96096 177 235 313 586 729
918 97707 848 74 97332 510 76 650 708 99039
586 638 56 979 100119 270 557 841 101177 88
234 88 97 309 724 32 64 984 87 102508 637
798 947 81 103189 260 745 104347 448 83 539
945 95 105355 88 970 106283 984 197237 867
906 108381 109002 17 66 254 110617 955 111065
67 114 256 400 40 530 892 950 66 112754 880
113504 62 694 760 827 46.
114226 685 900 115018 129 202 332 500 681
845 116419 551 609 723 891 976 117203 333 447
55 550 729 58 118553 806 942 119037 149 997
120141 222 54 58 672 843 948 87 121089 114
298 506 47 49 88 630 122266 480 90 617 726
842 46 55 123037 41 479 545 660 124052 102 33
91 421 509 802 26 125066 119 84 256 742 59
829 91 900 126224 391 404 576 855 63 127471
510 76 83 684 128169 561 633 735 78 966 129020
32 129 218 317 640 48 727 42 924 30 130014
77 266 479 525 71 131010 75 247 338 92 434
572 848 921 81 132179 251 611 133536 59 83
724 134138 306 419 509 625 851 135019 498
521 946 64 136002 479 585 682 810 137402 675

98 700 87 138333 88 457 630 766 804 959 99
139146 646 728 140005 505 645 925 71 141003
374 457 596 636 966 142163 89 294 698 766 851
62 143492 503 558 713 83 144122 44 579 624 62
145135 209 301 98 442 96 553 821 146493 539
756 884 147060 770 76 148288 618 82 891 98
149186 400 46 603 80 792 929 150070 125 297
327 48 410 35 593 635 766 873 151523 606 779
97.
152004 237 611 40 802 153347 53 506 774
892 95 939 86 154190 219 356 61 517 81 845
53 904 155197 469 96 638 836 963 156037 85
292 424 528 29 606 898 157113 32 235 483 505
752 158034 214 703 68 86 941 56 159700 36
160285 632 161102 36 336 60 641 885 162339
71 423 613 723 61 82 163355 446 64 669 790
164092 408 835 50 58 165091 436 617 792 849
988 166630 749 167055 296 386 443 601 710
863 929 168207 76 696 706 9 20 68 90 873 169045
71 217 654 864 170147 417 852 171188 260 550
51 58 86 754 172454 688 99 886 948 173416 53
752 842 174193 314 97 569 929 175062 88 119
285 380 81 598 619 48 777 858 176078 99 430
93 693 778 177000 551 768 178036 77 135 216
370 449 756 98 865 81 179484 559 745 931
180011 290 479 608 857 181072 180 441 706
34 865 182038 227 84 327 59 440 629 735
183199 258 634 184114 236 431 714 85 185305
638 704 802 20 21 914 186020 288 337 433 517
651 731 187203 443 532 632 787 802 943 188019
114 422 559 68 832 929 189021 191 302 325 65
466 90 983 190320 37 455 730 916 191266 300
27 499 591 93 973 192014 435 565 961 193246
514 933 71 194583 640 851.

ŻYCIE HARCERSKIE

Poświęcenie sztandaru harcerskiego

XVI. Drużyna Harcerek im. J. Omańkowskiej przy gimn. im. Słowackiego obchodziła ostatnio uroczysty dzień. Po mszy św. i podniosłem przemówieniu kapelan drużyny ks. Czwojdzinski, poświęcił nowy sztandar, który w imieniu koła Przyjaciół Harcerek, fundatora sztandaru, wręczyła drużynowej p. Kołodziejczakównie p. przewodnicząca koła p. dyr. Michcińska. Następnie odbyła się akademja, na którą złożyły się: pieśni, odśpiewane przez chór harcerek, wygłoszenie okolicznościowego wiersza p. St. Bąkowskiego p. t. „Chorągiew harcerek” oraz przemówienia. Po akademji ks. dyr. Piotrowski przedstawił drużynie znaczenie sztandaru i wbił

w drzewiec pierwszy gwóźdź pamiątkowy.

Na zakończenie dwa zastępy harcerek, które ukończyły okres próby, złożyły uroczyste przyrzeczenie w ręce harc. Kapłańskiej.

Sztandar, którego podobiznę zamieszczam, odbiega od typu zwyczajowego. Zaprojektowała go artystka zdobnicza, p. Felicja Gosieniecka, używając motywów i barw wziętych ze sztuki ludowej wielkopolskiej, a wykonawszy sztandar techniką aplikacji, wydobyla niecodzienny efekt malarski. Okucie projektował i wykonał p. Teodor Pliński, słuchacz Państwowej Szkoły Sztuki Zdobniczej.

Sztandar XVI-ej drużyny harcerek im. J. Omańkowskiej, projektowany przez artystkę - zdobniczkę p. Felicję Gosieniecką.

Zła przemiana materji jest często przyczyną wielu chorób

(kamienie żółciowe, artretyzm, ischias, choroby skóry). Kuracja ziołami CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego polega na pobudzeniu wątroby do normalnej czynności i reguluje przemianę materji. Broszury bezpłatnie. Labor. „Cholekinaza”, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apteki i skl. apt. ng 10 736

Obrady, które powinny zainteresować harcerstwo

W niedzielę, 17 maja, obradować będzie o godz. 15.30 w sali Starostwa Krajowego, Al. Marcinkowskiego 29, komisja młodzieżowa, kształcąca się z okazji VIII Ogólnopolskiego Sejmiku Przeciwalkoholowego. Na porządku obrad komisji referaty dh. H. Sedlaczka „Idea abstynencka w harcerstwie” i dh. R. Nieboraka „Starsze harcerstwo i walka z alkoholizmem”. Nadto p. J. Kurtzmann z Warszawy mówić będzie n. t. „Metody walki z alkoholizmem na terenie wyższych uczelni”. Na zjeździe Polskiego Związku Księża Abstynentów wykład n. t. „Kapłan abstynent w harcerstwie” wygłosi ks. prof. Kruppiak — w poniedziałek, 18 maja, w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22.

Zasługują również na uwagę obrady innych Związków, biorących udział w Sejmiku — jak Związku Nauczycieli Abstynentów z referatem delegata Ministerstwa Opieki Społecznej red. Szymańskiego z Warszawy n. t. „Walka z alkoholizmem w szkole i Międzynarodowy Kongres Przeciwalkoholowy w Warszawie” o godz. 11.30 — lub Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej z referatem dr. Haremskiego n. t. „Czy i jaka wartość odżywcza ma alkohol dla organizmu ludzkiego” o godz. 18.30: oba ostatnie zebrania 17 maja w sali Starostwa Krajowego, gdzie również nastąpi oficjalne otwarcie Sejmiku tegoż dnia o godz. 10.

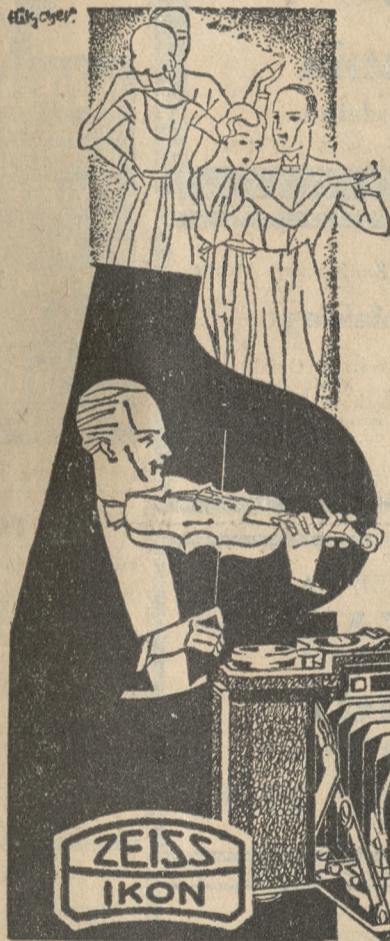
Tegoroczne obrady sejmikowe są szczególnie ważne, gdyż mają charakter przygotowawczy do XXI Międzynarodowego Kongresu Przeciwalkoholowego, zwanego na rok 1937 do Warszawy. Bliższym programem Sejmiku służy: Polska Liga Przeciwalkoholowa — Poznań, ul. Podgórna 12 b.

Z 19 drużyny harcerskiej.

W kwietniu upłynęły 4 lata od założenia 19 drużyny harcerskiej im. Wandy Niegolewskiej. Dzień ten uczczono skromnym obchodem na zebraniu K. P. H. przy tejże drużynie. Poza referatem p. Muszyńskiego n. t. „Cele i zadania K. P. H.”, w którym prelegent podkreślił wielkie znaczenie wychowawcze ideologii harcerskiej dla państwa i rodziny, zobrazowana została w referacie dh. Marji Dezgórówny 4-letnia działalność drużyny.

Z inicjatywy przełożonej gimnazjum p. wezw. Najśw. Serca Jezusa, p. Aleksandry Słomińskiej, zawiązała się w kwietniu 1932 r. drużyna, składająca się z uczennic od II do V klasy. Kierownictwo drużyny przejęła p. prof. Makówna. Jako cel szczególnego zainteresowania drużyna obrała sobie życie i historję Pomorza i Kaszub. Z tego to też względu mianur

harcerski drużyny przybrany jest kołnierzykiem o pięknych wzorach kaszubskich. Poznawaniem pieśni i baśni kaszubskich oraz życiem ludu pomorskiego wypełniano liczne zbiórki drużyny. Rok szkolny 1932-33 zakończyła drużyna pierwszym uroczystym przyrzeczeniem harcerskiem. Drużyna przygotowywała się do życia obozowego i urzędowała wycieczki w bliższą i dalszą okolice Poznania, w lecie 1933 urządziła kolonję wakacyjną w Serpelicach nad Bugiem, a w r. 1934 w górach w Odrowążu, pow. nowotarskiego; brała również udział w zlocie harcerstwa w Spale i zakupiła potrzebne na ten cel dwa namioty. W r. 1934 drużyna otrzymała „harcówkę”, którą zaopatrzone w potrzebny sprzęt i przyzdobiono oczywiście w stylu kaszubskim. Ilość harcerek wzrosła obecnie do 61 dch. Praca harcerska stale się wzmaga. W ostatnim czasie urządziła kursy strzeleckie, łucznicze, fotograficzne, gazownawstwa, przewodnictwa po Poznaniu. W roku bieżącym przygotowuje się kolonję letnią na ziemiach pomorskich, w Ostrowie Szwedzkim koło Lipusza. Wreszcie, dzięki pomocy K. P. H. przy drużynie, funduje się piękny sztandar dla drużyny, którego poświęcenie i wręczenie odbędzie się w najbliższym czasie. (pt)

Duży format czy mała kamera?

Obie zalety posiada SUPER IKONTA 6x6, kamera na błony zwojowe dla wybrednego zawodowca i amatora. SUPER IKONTA 6x6 jednoczy korzyści systemu kamery małych formatów z zaletami dużego formatu. Nawet najjaśniejszy Tessar Zeissa 1:2,8 jest w niej sprzężony z patentowanym odległościomierzem klinowym i rysuje ostro przy pełnym otworze. Podwójne zdjęcia są wykluczone. Prosimy przekonać się o zaletach SUPER IKONTY 6x6 w składzie przyrządów fotograficznych.

Trzy czynniki zapewniają mistrzowskie zdjęcia: kamera Zeiss Ikon, obiektyw Zeissa i błona Zeiss Ikon.

Tg 853

Jeneralna Reprezentacja Dom Techn. Handl. J. Segalowicz, Warszawa, Moniuszki 2.

„Pierwszy Legion” na cele misyjne

Poniedziałkowe przedstawienie w Teatrze Nowym wykupiła Sekcja Misyjna przy I Sodalitji Pań Miejskich. Czysty zysk przenacza się na cele misyjne w kraju i zagranicą. Reszta biletów jest do nabycia w składzie p. Zemlerskiej przy ul. św. Marcina narożnik ulicy Kantaka. W poniedziałek od godz. 13-ej będzie można nabywać bilety w firmie Fr. Zygarełowski przy ul. 27 Grudnia nr. 12 oraz wieczorem przy kasie teatralnej.

Dr. med. AUGUST LORIA

ordynuje jak dawniej od 22 maja
Marienbad, Hotel Imperial.

ng 9779

w Indiach Zachodnich

Różnice kulturalne między poszczególnymi częściami świata znajdują swój wyraz także w postępowaniu rozwodowym. Podczas gdy w Europie rozłączeniem małżeństwa zajmować się muszą władze, w Indiach Zachodnich naprzykład strony w postępowaniu rozwodowym nie uciekają się do pośrednictwa sędziego. Małżonków, chcących się rozwieść, zamyka się w ich mieszkaniu pod ścisłym nadzorem komisji, składającej się z członków rodziny. Mat i tona otrzymują pewnego rodzaju świece, które tak pod względem kształtu, jak ilości

materiału są zupełnie równe, i które równocześnie zostają zapalone. Partner, którego świeca się dłużej pali, uchodzi za stronę wygrywającą, drugi partner jest stroną winną rozwodu. Po takim „sądzie bogów” opuszcza winny partner wspólne mieszkanie, nie zabierając nic poza tem, co ma na sobie. Wszystko, co posiada, przypada w udziale zwycięzcy.

Istnieją także rozwody na próbę, w wyniku których małżonkowie przez pewien czas pozostają w rozłące. Po tym okresie próbnym następuje częstokroć stałe pogodzenie się małżonków.

W Indiach istnieją także symboliczne zwyczajne rozwodowe. Małżonkowie biorą do ręki po kartce dokumentu ślubnego i przedzierają ją przez połowę. Nosi się także pierścionki rozwodowe, jak gdyby rozwód był zaszczytem. W. i P.

Z Cyrku Staniewskich w Poznaniu

Obecny program Cyrku Staniewskich w dalszym ciągu cieszy się wręcz niebywałym powodzeniem, dzięki kilkunastu wspaniałym atrakcyjom.

W obecnym programie zauważyć można, to, co zwolenników areny cyrkowej najczęściej interesuje a więc tresurę arabskich koni, treowane papugi, lwy morskie, napowietrzne ewolucje akrobatyczne, humor, wreszcie czołową atrakcję piękną grezynkę Kasfikis, która przez całą godzinę fascynuje publiczność. Reasumując, program godny zobaczenia. Dziś w sobotę odbędzie się 2 przedstawienia o godz. 16 po poł. i 20,15 wiecz. Na przedstawienia popoł. ceny miejsc niższe do połowy.

ng 238

Dając zarobek Żydowi, przyczyniasz się do pozabawienia chleba i pracy tysięcy Polaków.

Przedstawiciela

na Poznańskie dla zorganizowania propagandy i sprzedaży poszukuje poważnego przedsiębiorstwa artyk. chemiczno-dentystycznych. Zgłoszenia pod „Korzystne warunki” do „Par”, Warszawa, Bracka 17. Pg 4195-62,254

Torebki damskiej parasolki najtaniej, u Czarnoty Pierackiego 8, nr 9553

korespondencja

z czytelnikami

— W. J. Jeżeli Pan przeszedł z ubezpieczenia emerytalnego robotników do ubezpieczenia pracowników umysłowych po 31. 1. 1927 r., następuje przelew skła-

Bronchinol

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel koklusz, zaflegmienie itp. Nazwa zastrzeż.

Król. Uprzyw. Apteka „Pod Białym Orłem” Zał. r. 1564 K. Skarżyński, Poznań, St. Rynek 41. Tel. nr. 12-01 i 58-43. P 3575-3,25

dek za ostatnie 5 lat do Funduszu ubezpieczenia pracowników umysłowych, przez co zasadniczo wygasa prawo do świadczeń z pozostałych składek (znaczków). W przeciwnym razie — jeżeli zmiana nastąpiła jeszcze przed 1. 1. 1927 r. — przelew składek nie następuje. Ponieważ Pan jednak po roku 1927 nie kontynuował ubezpieczenia przez dalsze dobrowolnie nie wyda, musi Pan wnieść wo do świadczeń z składek opłacanych do Funduszu Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników, wobec czego Panu renta z tych składek nie przysługuje. Obliczeniem wysokości renty wobec braku bliższych danych, redakcja się nie zajmuje. Nadmieniamy, że renta starcza przysługuje bez względu na płeć od dnia ukończenia 65 roku życia. (K)

— „Ryśka”. Należy wnieść zażalenie do Ministerstwa Opieki Społecznej w Warszawie, ul. Długa 38-40. (K)

— R. R. — Rawicz. Podanej nam fir-

my nie znamy, lecz radzimy zwrócić się do Konsulatu Polskiego w Wiedniu. (K)

— „Kwit abon. nr. 69405”. Wspomnianego Stowarzyszenia nie znamy i dlatego podać nie możemy. (K)

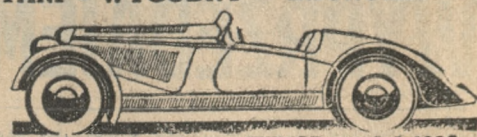
— „Stały Czytelnik Kurj. Poznańskiego”. Podatek wojskowy opłaca się w postaci zasadniczego podatku oraz dodatku do państwowego podatku dochodowego ze wszystkich źródeł z wyjątkiem uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę. Wymiar i pobór podatku wojskowego uskuteczniają władze skarbowe. (K)

— Fr. Kamiński — Poznań. Wobec zniesienia wspomnianej ustawy zobowiązaniem do odszkodowania jest ten, który szkodę wyrządził. Szybka okna wystawowego należy do nieruchomości i jest własnością właściciela nieruchomości. Należy odczekać sprawy karnej przeciwko oskarżonemu o rozruchy, a po zasądzeniu dopiero będzie można ich pociągnąć również do odpowiedzialności cywilnej. (K)

Przynęta przy wyścigach psów

Przy wyścigach, w których biorą udział psy, przynęta i cel gonitwy stanowi sztuczny zając, poruszany motorkiem elektrycznym, który ucieka przed psami. Ostatnio zastosowano w Londynie pod-

TANI - WYGODNY - EKONOMICZNY

F. Szczepański - Poznań
Wielka 17 - Telefon 30-07 Ng 1772

czas wyścigów dla chartów przynęta innego rodzaju: kielbase. Kielbasa, umocowana na wózek elektrycznym, pędzi przed chartami, które, czując smakowitą kasek, pędzą za nią co sił w skokach. Amatorzy psich gonitw twierdzą, że psy biegną o wiele szybciej na widok przynęty spożywczej. Ale są i przeciwnicy tej metody, którzy uważają, iż o wiele właściwszą i „przyzwoitszą” jest metoda dopingu psich wyścigów za pomocą mechanicznego zająca.

Jedyna wada

Ona: — Proszę cię... Czy widzisz coś śmiesznego w tym kapeluszu?
On: — Tak jest, moja droga, — ciebie...

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W czwartek, 7 maja 1936 r., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, mój najukochańszy mąż, nasz drogi, troskliwy ojciec, brat, teść, dziadek, wuj i szwagier, s. p.

Tomasz Kruszona

w 65 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 10. bm. o godz. 16 z kaplicy przedpogrzebowej, Wąły Jana III, na cmentarz jeżycki.

zg 286/7

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Poznań, Kościelna 22, Gdynia.

Osobnych zawiadomień się nie wysyła.

Głęboko wzruszeni dowodami pamięci i współczucia, które doszły nas w ostatnich chwilach życia, po śmierci i w czasie pogrzebu naszego najdroższego męża i ojca, s. p.

dra Stanisława Polczyńskiego

składamy wszystkim najgorętsze

podziękowania

Pg 4537-55,106

Rodzina.

Zakład Pogrz. „Ceremonjal”, ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Podziękowanie.

Szan. Duchowieństwu, Krewnym i Znajomym, którzy brali udział w pogrzebie, s. p.

Stanisława Dymczyńskiego

weterana z roku 1863

jak Dowódcztwu 69 pułku piechoty, Delegatowi Opieki nad powstańcami z roku 1863, Tow. Powst. i Wojaków, Tow. Uczestników Pow. Włkp. 1918/1919, Związkowi Weteranów Powst. Nar., Inwalidom, składam na tej drodze staropolskie

Bóg zapłać!

ng 10 498

Czachury, pow. Ostrów.

Za rodzinę syn.

W drugą bolesną rocznicę śmierci, s. p.

z **Gadomskich**

Teodory Szramowej

odprawi się

msza św.

w poniedziałek, dnia 11 maja o godz. 9 w kościele św. Marcina, na którą zaprasza życzliwych pamięci Drogiej Zmarłej

zg 13 490

mąż.

W piątek, 8 maja 1936 r., zmarł, zaopatrzony Olejami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, nasz ukochany Kolega, s. p.

Władysław Nowosielski

student w 26 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 9. bm. o godz. 16 z kościoła cmentarza górczyńskiego.

W ciężkim smutku pogrążeni
Koledzy.

zg 13 496

Poznań, Cieszyń, Mor. Ostrawa.

Farby Lakiery Pokosty

najtaniej i najlepiej kupuje się w

Centr. Składzie Farb i Lakerów Poznań, PIEKARY I

(obok składu kolder)

Obstuga ściśle fachowa. Tel. 32-05 ng 10639/30

AŻEBY ZWALCZAĆ ARTRETYZM

przy każdej zmianie pory roku artretyk powinien stosować kurację Urodonalową, a jeśli chodzi o dnę, reumatyzm, piasek nerkowy, rwę kulszową, nowralgię i inne cierpienia, wywołane nadmiarem kwasu moczowego — jeszcze częściej.

URODONAL

CHATELAIN'A

zapewnia organizmowi lepszą przemianę materji. Cena flakonu zł 8,25 i 5,25.

Sześciopokojowe

komfortowe, front. I piętro, od zaraz do wynajęcia. Wiadomość: Tow. Ubezp. „Przezorność”, Pl. Wolności 14. Pg 4410-19,25.

LOKAL

na skład (duży) z obszernymi piwnicami przy 3 Maja 4. Zgłoszenia Towarzystwo Ubezp. „Przezorność” Plac Wolności 14. Pg 4408-19,26

Przewieleb. Ks. Prefektowi Karasiewiczowi, P. Przełożonej Dr. Swinarskiej, Pp. Nauczycielkom i Koleżankom gimn. im. Dąbrowski, P. prof. Bastachiewiczowi oraz kl. II b. gimn. im. Marcinkowskiego, kl. V c. 8 Szk. Powsz., Pp. Dyrektorom, Urzędnikom i Urzędnikom W. I. R., Krewnym i Znajomym, składamy

najserdeczniejsze podziękowanie

za oddanie ostatniej przysługi i złożenie kwiatów naszej najukochańszej córce i siostrze, s. p.

Czesławie

Rodzina Czyżów.

zg 13 494

Wielebny Ks. Ks. Prefektom Thielowi i Zuskemu, Ks. Asystentowi Małolepszemu, Szanownej Dyrekcji Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego, wszystkim Krewnym, Przyjaciołom, Znajomym i Życzliwym za wyrazy współczucia, za kwiaty, wieńce i liczny udział w pogrzebie naszego drogiego synka, s. p.

Andrzejka Gogolewskiego

składają

serdeczne podziękowanie

zg 13 501

rodzice, bracia, babcia i rodzina.

Krotoszyn, dnia 8 maja 1936 r.

Za liczne dowody współczucia, okazane nam z powodu zgonu ojca naszego,

zg 13 493

s. p.

Karola Rakowskiego

składamy tą drogą

serdeczne podziękowanie

Poznań, 9 maja 1936.

Dzieci.

W NAJWIĘKSZYM WYBORZE POLECA: FIRMA Czabajski NOWA 1, NAR. SZKOLNEJ, POZNAŃ.

Pg 4536-19,75

Nie rozpaczaj

zwróć się do zaufania godnej firmy

IGNACY MANDOWSKI

Poznań, Grobla 3, tel. 34-69.

Wybawi cię z kłopotu pokryje — naprawi — posmoli dachy — wykona prace budowlane — blacharskie. Sprzedaje papę i wyroby smołowe po cenie fabrycznej. zg 13 497

„Haftoplis“

wykonuje mereżkę, okretkę, dziurki, wykończenie szali, falban plisowanie, dekatoryzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo najtaniej

Stary Rynek 6, tel. 28-10.

wejście Wiankowa.

Pg 2174-11,115

Osiedliłam się jako lekarz w Inowrocławiu, ul. Gen. Pierackiego 26 i przyjmuję w chorobach kobiecych

Dr. Irena Konieczna

Godziny przyj.: 10-12 i 16-17. Telefon 466

Lekarz - dentysta Jaworowicz

przyjmuje prywatnie jak i z Ubezp. Społecznej od 9-12.30; 3-6. Kantaka 2 - tel. 37-89.

CAFÉ ESPLANADE

Poznań, Plac Wolności zawiadamia Wielce Szanownych Gości, że rozpoczęliśmy sprzedaż znanych ze swej dobroci, wykwintnego smaku i doborowych gatunków

LODÓW WŁOSKICH

codziennie świeżych. Zawsze 6 różnych gatunków do wyboru! Przyjmujemy zamówienia prywatne z dostawą do domów.

**Dlaczego
jedynie w magazynie**

DOM ODZIEŻY
Poznań, Stary Rynek 10
telefon 25-60

Przyjmuję asygnaaty „Kredyt“

Wielki wybór ubrań do Komunii św. po rewelacyjnie niskich cenach.

J. GRZYBEK

bo wszystkie **UBRANIA, PŁASZCZE**
oraz **MATERJAŁY** są

wykwintne modne trwałe itanie

nr 10915

Różni ludzie chcą wykorzystać

dobrą sławę **AMOLU** i sprzedają
inne środki w opakowaniach podobnych do **AMOLU**.

Pamiętajcie jednak, że

AMOL

jest tylko jeden.

AMOL to znany środek domowy,
który orzeźwia i usuwa zmęczenie.
Do nabycia w aptekach i drogerjach

ng 10788

puder
ABARID
PERFECTION

Karnacja decyduje o pudrze

Puder roślinny, sporządzony ze sproszkowanych cząstek
cebulek lilii białej, miarki, dobrze przylegający, nie
zatykający porów, nieszkodliwy, o kilkunastu odcie-
niach, odpowiadających każdej karnacji cery — nadaje
skórze pożądaną świeży, młodzieńczy i delikatny wygląd

nr 10790

Za gotówkę kupię natychmiast

LOKOMOBILE

w dobrym stanie o pow. ogrz. kotła od 80 do 100 mtr. kw.,
o ciśnieniu roboczym nie mniej jak 10 atmosfer i o maszy-
nie stosunkowo mniejszej do kotła tj. ok. 75 KM. Ewentualnie

kocioł lokomobilowy

jak wyżej wyciągalnego systemu. Oferty sub: „Łódź“ do
Biura Ogłoszeń Fuchsa w Łodzi, ul. Piotrkowska 87.

ng 10873

Wytwórnia Mat Trzciniowych
FR. KUBISTAL — Skoki Wlkp.

poleca trzcinę sufitową pierwszorzędnej jakości.
Wysyła każdą ilość.

z 13464
Cena niska!

Wiedz o tem, że **MARECKIEGO** cukierki nie reklamą
lecz niezrównaną jakością i niską ceną zdobywają coraz to
większe szeregi konsumentów.

Fabryka cukrów **ST. MARECKI**, Poznań, św. Wojciech 28
nr 8769/70

TYLKO ABDEL-HANIM

ten fenomenalny, najslawniejszy, jedyny, wy-
różniający się

JASNOWIDZ

który posiada nadprzyrodzony dar jasnowidze-
nia i hypnotyzowania — wprowadzi Cię na
prawdziwy, szczęśliwy, nowy tor życia, zatem
natychmiast w każdej sprawie zwróć się do
niego. Nadeślij datę urodzenia i 80 gr. na koszty
portycji. Adresować: **Jasnowidz Abdel-Hanim**,
Lwów 15, ul. Cerkiewna 18.

ng 108567

WYDAWNICTWO J. PRZEWORSKIEGO W WARSZAWIE OGŁASZA PRZEDPŁATĘ NA

najtańszą w Polsce

JEDNOTOMOWĄ ILUSTROWANĄ

**ENCYKLOPEDJĘ
POWSZECHNĄ**

OPRACOWANĄ POD REDAKCJĄ DR. MARJANA JERZEGO WACHTLA

Ilustrowana Encyklopedia Powszechna jest zbiorową pra-
cą oryginalną, pomyślaną na użytek czytelników polskich
i dlatego było ambicją wydawców i autorów, aby wszyst-
kie sprawy polskie znalazły w niej dokładne odbicie,
a także, aby wystąpiły plastycznie na tle porównawczem
i w związku z całokształtem rzeczy współczesnych.

Ilustrowana Encyklopedia Powszechna odróżnia się od
wszystkich tego rodzaju wydawnictw bardzo ważną zale-
tą: została opracowana zgodnie z nakazami aktualności
i najżywniejszymi potrzebami człowieka współczesnego.

Opracowany w niej materiał oparty jest na najnowszych
zdobyciach wiedzy we wszystkich działach życia i nauki.
Encyklopedia Powszechna w żadnym razie nie jest sumą
martwych pozycji słownikowych, natomiast w najdalszej
mierze uwzględnia dzisiejsze zainteresowania człowieka,
szukającego możliwie ściślej odpowiedzi na niezliczone py-
tania i wątpliwości.

W ten sposób daje nowa Encyklopedia pełny i umiejętnie
przedstawiony obraz w dziedzinach: geografji, historii, li-
teratury i sztuki, filozofji, techniki i technologii, nauk
przyrodniczych, prawa, ekonomji i socjologii.

**CENA W PRZEDPŁACIE
ZŁ. 20.—**

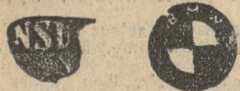
TOM 17 1/2 x 25 cm. w ozdobnej półskórkowej oprawie za-
wiera 30.000 haseł na 824 str. tekstu na bezdrzewnym pa-
pierze, 400 ilustracji w tekście, 16 tablic wielobarwnych,
32 jednobarwnych, 2 mapy wielobarwne, 38 map w tekście.

WARUNKI PRZEDPŁATY: Kto chce nabyć Jednotomową Ilustrowaną Encyklopedję Powszechną
w cenie przedpłaty Zł. 20.— winien nadesłać zamówienie w terminie do dnia 25 maja 1936 r.
Po tym terminie cena egzemplarza wynosić będzie Zł. 27.— Wpłacającym należność zgóry, kosztów
przesyłki nie doliczamy. Na żądanie wysyłamy Encyklopedję za zaliczeniem, doliczając Zł. 2.—

PRZEDPŁATĘ PRZYJMUJĄ:

**WYDAWNICTWO J. PRZEWORSKIEGO • WARSZAWA
SIENKIEWICZA 2 • KONTO P. K. O. 11.495 • TELEFON 532-93
ORAZ WSZYSTKIE WIĘKSZE KSIĘGARNIE**

MOTOCYKLE

N. S. U. i B. M. W.

już od 790,— zł
na dogodnych warun-
kach spłaty. do 1930

„Motor“
POZNAŃ, Dąbrowskiego 5
Telefon 62-27

**2 obiekty
przemysłowe
koło Gdyni**

zdatne dla każdego przemysłu
na sprzedaż.

1) W Zagórzu-Pomorskim, przy
szosie, 9 km. od Gdyni, ma-
sywny, piętrowy gmach fa-
bryczny o powierzchni 750 m²
z turbiną wodną, lokomobilą,
placem składowym i masyw-
nym domem mieszkalnym.

2) W Redzie, 14 km. od Gdyni
przy szosie i kolei ewentl. z
zatwierdzoną bocznica. Ma-
sywne zabudowania fabryczne
o powierzchni 1000 m², z ko-
łem, parową maszyną, trans-
misją, parowym ogrzewaniem,
wodociągiem, elektrycznym
prądem, placem 2 1/2 ha., kom-
fortowa willa z 2 mieszkańia-
mi, z ogrodem i rola, dom ro-
botniczy o 8 mieszkańcach.

Zgłoszenia Fabryka Krzesel,
Gościcino Sp. Akc. w Gościcinie
Pomorze (tel. Wejherowo 6).

PONCZOCHY GUMOWE

na żyłki w najlepszych gatun-
kach po cenach zniżonych
poleca:

**CENTRALA SANITARNA
T. KORYTOWSKI
POZNAŃ, ul. Wodna 27
dg 1635**

**Poszukiwani
spadkobiercy!**

Poszukuje się adresów dzie-
ci Charlotte Bernhardini z
domu Scheneyg, zmarłej w
Poznaniu przed 1908. Nazwi-
ska dzieci brzmią:

Oswald Bernhardini
Eliza Bernhardini
Marta Bernhardini

Prosi się wszystkie osoby,
które są w stanie podać bli-
ższe dane o wspomnianych
osobach o skierowywanie ich
przy równoczesnym przedlo-
żeniu dokumentów pod adre-
sem: **Bankhaus M. M. War-
burg & Co., Hamburg.** Koszty
zwraca się. ng 9707

DRZEWO budowlane,
stolarskie

poleca Składnica drzewa
E. Kowalkiewicz, Poznań, Strzelecka 14a Tel. 14-95
dg 1767

W. KRUK

JUBILER poleca

zegarki, bransoletki, pierścionki, kolczyki jako trwałe podarki
do I Komunii św.

ULICA 27 GRUDNIA 6

założony 1840

Nr 5717

KRÓLEM HOTELARZY BYŁ RITZ
KRÓLEM RESTAURATORÓW BYŁ DUVAL

KRÓLEM-PALT

JEST **Edmund RYCHTER**

*Krawiectwo męskie u szczytu doskonałości
materiały z metra*

Edmund RYCHTER, POZNAŃ TRZY SKŁADY
CENTRALA FR. RATAJCZAKA 2: FILJE OSTRÓW (WIKP.)

Sprzedamy

naszą na całą Polskę znaną fabrykę odzieży wraz ze składem przy głównej ul. w Poznaniu, jednakże tylko w odpowiedniej ręce. Do objęcia potrzebne są ca. 95 tysięcy zł. Oferty pod „Przemysł” do Kurjera Pozn. pod ng 10 869.

RESTAURACJA OGRODU ZOOLOGICZNEGO

urządza w niedzielę i codziennie od godziny 4-tej **Wielki Koncert w ogrodzie** polecamy ogród na letnie zabawy w dni powszednie

dg 1728

Naszemu Szanownym Odbiorcom dajemy do wiadomości, że obniżyliśmy ceny na nasze produkty mleczarskie, jak następuje:

Mleko wyborowe w but.	1 ltr.	0,22 zł
Mleko wyborowe surowe (nadające się dla niemowląt) w but.	1 ltr.	0,35 zł
Mleko chude (część. oddl.) w but.	1 ltr.	0,13 zł
Maślanka	1 ltr.	0,12 zł
Śmietana do bicia	1 ltr.	1,40 zł
Śmietana w but.	1 ltr.	0,20 zł
Yoghurt porcja	1/4 ltr.	0,15 zł
Masło deserowe	1 kg.	3,— zł
Masło stolowe	1 kg.	2,80 zł
Krajanka	1 kg.	0,40 zł

MLECZARNIA POZNAŃSKA Sp. z o. o.
dg 1 794 ul. Ogrodowa 15, tel. 33-44.

PRZETARG OFERTOWY.

Starostwo Krajowe w Poznaniu wyda w drodze przetargu publicznego wykonanie prac murarskich żelbetowych i ciesielskich przy budowie sali operacyjnej w Wojewódzkiej Klinice dla Kobiet w Poznaniu przy ul. Polnej 17.

Oferty, których wzory wydaje się za opłatą 3,— zł należy składać w kopertach zalakowanych z napisem „Oferta na...” w Oddziale Budownictwa Starostwa Krajowego w Poznaniu przy Al. Marcinkowskiego 29, pokój 40 do dnia 23 maja rb. godziny 11 przed południem, o którym to czasie nastąpi otwarcie ofert w obecności przybyłych oferentów. Tamże wyłożone są do wglądu warunki ofertowe i rysunki. Do oferty należy dołączyć kwit na złożone w Kasie Głównej Poznańskiego Woj. Związku Komunalnego wadium w wysokości 3% oferowanej sumy.

Starostwo Krajowe zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta lub nieuwzględnienie żadnej oferty.
ng 10 918 Starosta Krajowy (—) Begale.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

1. DOMY - PARCELE

Kamienica
komfortem, parkiety, pieca słoneczna strona, sprzedam 220.000 w tem 80 000 hipotek, wpłata 140.000.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 162

Jarcinie
sprzedam wille bez długu, gotówka 15 000, Batorego 6, zdg 34 049

Wille
sześciopokojowa komfort duży ogród pięknie położona sprzedam za gotówkę, Karpiński, Puszczykowo, Ogrodowa 7, zdg 39 940

Dom czynszowy
komfortowy w Gnieźnie sprzedam zaraz. Dochód 10.000.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 41 302

Administrację domu
przyjmie były kierownik Kasy Powiatowej, akuratywny, sumienny, godny zaufania, właściciel domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 41 718

Kamienicę
kupie śródmieście Poznania do 70 000, wpłata 35 000, Oferty Kurjer Poznański zdg 42 337

Bezkonkurencyjną pierwszeńną
parcele budowlana, blokowe zabudowania 4-piętrowe, okolica Rynek Jeżycki z gotowym zatwierdzonym projektem po 7 mieszkań X 3 pokoje i 3 mieszkania X 4 pokoje, z zabezpieczoną kolejnością pożyczki budowlanej zaraz sprzedam za gotówkę poniżej wartości. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 42 413

Willowe
parcele, Wolińska, Winiarska — tramwaj, tablica orientacyjna tamże — wiadomość Szanowny kiej 1. mieszkanie 19, tel. 74-15, zdg 42 502

Kupię
kamienicę, wille w Poznaniu, wpłaty 35 000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 563

Parcele
pod budowę kamienicy między dwoma szczytami w pobliżu Parku Wilsona tanio sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 740

Kamienicę
centrum 200 000 wpłaty sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dg 1 762

Parcele
do 1 000 m² na Miasteczku lub Berdychowie kupię, Oferty z położeniem i ceną za mtr. do Kurjera Poznańskiego zdg 43 309

Wille
lub parcele, okolica Ostroroga kupię, Oferty Kurjer Poznański zdg 43 299

Willowa
mniejsza kupię, Oferty Kurjer Poznański zdg 43 278

Wille
kupię, wpłata 5—9 000, duża amortyzacja. Podać cenę, okolice. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 710

Parcelę
w Puszczykowie 1 morgę tanio sprzedam. Telefon 73-19, zdg 43 548

Sprzedam
kamienicę z piekarnią w powiatowym mieście, cena 45 000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 545

Poszukuje
solidnego kapitalisty (kapitalistki) z 35 000 zł do rentownej nieruchomości w śródmieściu jako współwłaściciela. Zgłoszenia proszę do Kurjera Pozn. zdg 43 574

Wille
Poznaniu nowe, komfortowe: pięciomieszkańkowa cena 38 000.—, trzymieszkańkowa cena 30 000.—, oraz kilka kamienic komfortowych korzystnie sprzedam. Paluch, Poznań, Kantaka 8/9, zdg 43 460

Sprzedam
parcele pod wille, ulica Wypiańskiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 620

Kamienicę
w Poznaniu do 150 tys. gotówka kupię, Oferty szczegółowe z położeniem obiektu do Kurjera Pozn. zdg 43 523

Parcele
Dąbrowskiego, Bukowska, Rocha, Szlag, Komandoria, wybór innych najtaniej sprzedaje „Osadopol”, Rzeczypospolitej 9, zdg 43 519

Kupię
domek ze składem za 8 000 gotówka. Adres Kurjer Poznański zdg 43 885

Kupię
domek w cenie do 9 000 nowy. — Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 43 884

Willa
i 3,75 morgi ogrodu w powiatowym mieście Oborniki, 2 mieszkania wolne jest na sprzedaż. Informacje: Poznań, ul. 27 Grudnia 11 m. 5, zdg 43 399

Kupię
dom, wille Poznaniu lub miasto powiatowe, dobre położenie, — wpłaty 17 000.— Dokładny opis Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 538

Dom
z ogrodem lub ogród pod budowę. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 630

Dom
nowobudowany czynszowy Poznaniu, hipoteka amortyzacyjna — sprzedam. Koszarowa 8 — 13, zdg 42 917

Nowe osiedle
przy ul. Grunwaldzkiej, działki po 1 000 m², przystępna cena. Informacje Biuro Parcelacyjne, Poznań, Plac Wolności 11, tel. 58-15, zdg 43 734

Dom
lub wille Poznaniu kupię, wpłata 15 000.— reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 988

Wille
sprzedam lub wydzierżawię garaż, ogród. Wypiańskiego 23, zdg 43 881

Wille
kupię Poznaniu wprost gospodarza, wpłata 14 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 863

Wille
blisko tramwaju kupię, wpłata 20 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 870

Parcele
domkiem — bez korzystnie sprzedam. Bosa 20, Górczyn, zdg 43 977

Wille
kupię, wpłata 17 000.—, Oferty Kurjer Poznański zdg 43 935

4
ładne parcele do sprzedania. — Wiadomość telefon 31-53 godzina 9—10,30 rano. zdg 43 896

Lokata kapitału
wille 2 mieszkańowa po 2 pokoje korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 212

Wille
dwumieszkańkowa sprzedam — wpłaty 26 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 202

Kupię
dom lub parcele blisko centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 380

Willa
pięciopokojowa 18 000 willa dwumieszkańkowa komfortowa 30 000 willa Łazarz 47 000 sprzedam Dom Złociński, Poznań, Szkolna 12, zdg 43 371

Domek
nowy 5 ubikacji sprzedam. Winiarska 55 a, zdg 43 048

Parcele
Winiary 1 000 okazynie sprzedam Jan Szczepański, Jeżycka 31, zdg 43 002

Kamienica
3-piętrowa na Jeżykach zaraz na sprzedaż. — Roczny dochód ca 10 000 zł Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 267

Parcele
w ślicznym położeniu w centrum sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 629

Kupię
kamienicę ze składem ewentl. wille dochodowa, pierwszeństwo nowobudowane, wpłaty 25—30 000 reszta amortyzacja. Zgłoszenia Kurjer Poznański portl. 3 334

3 parcele
budowlane po 1 000 mtr.² w dobrym punkcie przy ul. Starolekkiej tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 328

Willa
ośmiopokojowa, — centralne ogrzewanie, garaż, sad dwumorgowy przy placu wysięgowym Ławica sprzedam. Jaroszewski, Małszalska 6, Pz 4 521-55,96

Biuro budowlane
W. Nieciengiewicz, architekt, — Poznań, Kantaka 8/9, telefon 38-23, wykonuje projekty budynków mieszkalnych, przemysłowych, wiejskich, przebudowy, wnętrza, fasady, Kosztorysy — szacowanie. Obliczenia statyczne, porady budowlane, kierownictwa robot. zdg 44 068

Ceny przystępne!

Kamienicę
Parku Wilsona dochód 18 000, cena 120 000.—

Kamienicę
Matejki dochód 15 500.—, cena 130 000.— wpłaty 75 000.— sprzedam. Maciejewski, Focha 81, telefon 62-66. Pz 4 535-55,103

Parcele
Solacz, zdrowa okolica, wysoko położone sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 917

Place
przy Reja z warta budowa sprzedam. Słowackiego 34 — 5, zdg 43 843

Parcela
pod wille opłotowana, przy gotowej ulicy tanio na sprzedaż. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 045

Plac
1 000 m² centrum bocznicza zabudowaniami, niska dzierżawa odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 266

Placu
dobrym punkcie na pasze, węgiel materiały budowlane poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 263

Piekarnia
mieście powiatowym blisko rynku sprzedam lub wydzierżawię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 261

Sprzedam
dom, Łazarz, duży ogród 5 lokatorów, 15 500 zł właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 253

Wille czynszowa
niewykończonym stanie tanio sprzedam, 10 minut od centrum. Nitka, Gen. Umińskiego 25 m. 10 zdg 43 244

Dom
nowy wolny od stempli z amortyzacją przy wpłacie do 30 000.—, kupię. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 239

Kupię
dom nowy wolny od stempli przy wpłacie do 30 000, przejmę amortyzację. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 233

Dom
nowy przy wpłacie 11 000 kupię, ewtl. przejmę pożyczki amortyz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 301

Parcele budowlane
w Krzyżownikach 1/2 do 1 morgi. Plan podziału przez władzę zatwierdzony, wolne od długów, słoneczne. Wiadomość młyn Krzyżownik. P 4 361-55,12

Parcele Hallerowie
1 000 mtr. najlepszym położeniu, przy dworcem sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 43 168

Kupię
dom czynszowy, wpłata narazie 35 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 427

Sprzedam
wille pięciopokojowa. Cena 25 000 gotówka — Solacz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 444

Wille
tylko od właściciela kupię, wpłaty 30 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 397

Willa
w Poznaniu pięknie położona — wartości 50 000 na sprzedaż lub zamianie na posiadłość ziemską dobrą komunikacją Poznaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 329

Kamienicę
komfortowa kupię Poznaniu przy Rynku, pl. Wolności lub Matejki. Wpłaty 210 tysięcy. Spieszne oferty od właścicieli Kurjer Poznański zdg 1 734

Domek
kupię Poznaniu, wpłata 5.000.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 329

Kupię
kamienicę czynszowa, wille dochodowa, wpłata 20 tysięcy. Szczegółowe oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 43 594

Kamienicę
wpłaty 55.000.— dochód 12.000.— Małecki, Rybaki 20a, zdg 43 582

Kamienicę
komfort, wpłaty 115.000.— sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 581

Parcele
Ławica tanio właściciel, skład spożywczy, św. Marcin 49, zdg 43 580

Kupię
dom składem rzeźnickim, wpłaty 14 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 43 242/3

Dom
czynszowy w Poznaniu sprzedam wpłaty 20 tys. Winiarska 82, m. 4, zdg 42 909/10

Parcela
700 m² przy Focha, kościół, poczta, wodociąg, światło, gaz — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 913

Kamienicę
nowa, składy, tramwaj 11 800, cena 100 000 gotówka sprzedam właściciel. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 025

Willa
czteromieszkańkowa, komfort — wpłaty 30.000, reszta amortyzacja Kossmann, Fredry 6, zdg 44 071

Kamienicę, wille
sprzeda, Kreta 24, m. 8, zdg 43 663

Wille
Poznaniu lub prowincji kupię, wpłaty 20 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 011

Parcele
willowe tanio sprzedam. Sołacza 6/8, zdg 44 007

2. PIENIĄDZ

Akcje
„Rybałt” kupię, Oferty Kurjer Poznański zdg 43 059

Poszukuje
3 000 złotych na nową wille. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 147

8.000
ze współpracą ulokuje w przemyśle, handlu, najchętniej w cegielni jako dzierżawca — wspólnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 454

500 zł
pożyczki za posadę biurowa wpływowej osobie udzieli pani, dyskretna zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 503

700 zł
do dobrze prosperującego interesu Wysoki udział w zyskach od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 588

Zdolny kupiec rolny
może przystąpić do spółki z dowolnym udziałem. Zgłoszenia z referencjami do Towarzystwa Rolniczo-Handlowego, Kraków, Wisłna 8, dg 1781

Akcje
Hartwig, Herzfeld, May, Browary Grodzkie, Bank Związku, Centrala Rolników sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 876

Restaurację
centrum, spiesznie sprzedam. cena 4 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 836

Kapitałem
kilkunastutysięcy przystąpię do dobrze prosperującego solidnego interesu przyjmę reprezentację, kupię, drogiej. Zgłoszenia Kurjer Poznański p 3 335

800—1000 zł
pożyczki poszukuje, dobra gwarancja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 057

Wspólnika
czynnego z kapitałem 10—15 tys. złotych do dobrze zaprowadzonego interesu w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 012

Za
1000 zł pożyczki na I hipotekę oddam 1500 i procent. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 923

1000
złoty udział zapewnia dziennie 20 złotych czystego dochodu. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 997

Do przedsiębiorstwa samochodowego
poważnego przystąpi, inteligentny, zaufany, nawskroś uczciwy, lat 35, kapitałem narazie **10 tysięcy** gotówka, później znacznie więcej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 037

Kulturalny
młody handlowiec natychmiast płatną gotówką 18 000 zł oczekuje uczciwej propozycji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 070

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Pokoje
30.— 20.— złotych ewtl. śniadaniem, kolacją. Puszczykowo, — willa Helena przy dworcu. zdg 43 770

Zakopane!
Pensjonat, urządzony 10 pokoi, — maj, czerwiec 180.— lipiec, sierpień 250 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 747

Niedrogi
letniska, czerwiec 3 osoby. Oferty Kurjer Poznański, Gniezno 424. ng 10 431

Letnisko
we dworze od 15 maja br. począwszy, las, jezioro tuż przy parku. Miejsowość sucha i zdrowa. Informacji udziela Halina Nowakowa, Działyskich 1. Pg 4 429-19.30

Kiekrz
Mieszkanie dwupokojowe oddam. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 604

Letnisko
Majętność Dobczyn, komfort — elektryczność, kanalizacja, las, kort. Informacje: Poczta 31. m. 3. zdg 42 614

Puszczykowo
pokoje kuchnia bez. „Wita” pod lasem, ulica Gajowa. zdg 42 772

2
pokoje, kuchnia, las, jezioro — Promna stacja. Modelski. zdg 42 798

Letnisko
blisko Poznania, las, woda, z utrzymaniem małżeństwo czworga dzieci poszukuje na lipiec. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 40 940

Letnisko
Majętność Dobczyn, od 15 maja. Informacje: Poczta 31 — 3. zdg 42 173

Letnisko
Poznań - Staroleka woda, las, ogród wszelkie wygody. Telefon 58-33. zdg 42 214

Kosów - Huculszczyzna
Najcieplejszy zakątek Polski. — Rzeka, las. Pensjonat „Bajka”. zdg 43 072

Letnisko
Kućnica Zbaska pow. Wolsztyn. dwór, park, lasy, jezioro, rozrywki 3 zł dziennie. Bogdan Stanowski. dg 1752

Letnisko
przyjmuje od 15. 5. letników. — Wagrowiec, willa, jezioro, plaża, tenis, lasy, dobre odżywianie, tania. Zgłoszenia Zofia Powidzka, Wagrowiec, Kosciuszki 58. zdg 43 248

Pałac
letnisko, elektryczność, radio, fortepian, tenis, jazda konna, lasy, woda, kuchnia pierwszorzędna. Pensjonat czynny od pierwszego maja. Majętność Wilkowo Polskie, poczta na miejscu, powiat Kościan. zdg 42 146

Dokąd wyjechać na lato
paradzi i dokładnych informacji udzieli

bezpłatnie „Erest”
Biuro Propagandy Letnisk Polskich. Poznań, Sew. Mielżyńskiego 22. I. zdg 41 862

Tanio
przyjmuje rodziny na letnisko. Skwirut, Chodzież. zdg 40 565

Puszczykowo
Poznańska 69 letnisko, Mikołajczak. Pg 4 309-55.50

Ciechocinek
„Julianówka, Malutka”. Pensjonat Drowej A. Sawickiej. Pokoje z utrzymaniem i bez. Ceny przystępne. ng 10 593

Letnisko
urocze położenie w lesie, przy jeziorze, kort tenisowy, dobre odżywianie od 1. 5. 36 „Mormin”, poczta Ostroróg, powiat Szamotuły. zdg 43 169

Ciechocinek
pierwszorzędny pensjonat chrześcijański „Sienkiewiczówka”, ul. Sienkiewicza telefon 37 komfortowo urządzone, meble świeże, pokoje ogrzewane, z bieżącą wodą; zimna i gorąca, kuchnia wykwinna, położony w najszczęśliwym miejscu, obok lasu sosnowego niedaleko łaźni. zdg 43 355

Szczawnica.
Pensjonat „Sobieski” poleca pokoje mile i czysto urządzone, wykwinne utrzymanie, na żądanie dietetyczne. Własne łaźnie w obszernym ogrodzie. Autogarage. ng 10 905

Międzychodzka Szwajcaria
wśród pięknych lasów, gór, wód, wiosłowanie, wędkowanie gratis przyjmują letników utrzymaniem 3.— zł. Kramerowa, Krzykówko, poczta Lewice, Międzychód. ng 10 898

Zakopane
„Iwonka” również wycieczkom. tano. zdg 43 407

Urocz
miejsowość, lasy, laki, kort, kuchnia wysmienita, blisko. Wskaż Kurjer Poznański zdg 43 428

Zaleszczyki
Pensjonat „Irena” (przeniesiony) skanalizowany, wszelkimi wygodami, nad samym Dnieprem. Tg 852

Na letnisko
wynajmuje pokoje blisko rzeki, lasu, używanie kuchni względnie bez. Iła Kelm, Babla, powiat obornicki ng 10 868

4 OSOBISTE

Przyjdź
konieczne 11. 5. 36 r. kawiarnia „Roma” ul. Ratajczaka o godz. 5 po południu. Dżich. zdg 42 876

Przyjdź!
Znam Twoją przyszłość. Pilsudskiego 5 — 8. Wroźka. zdg 41 741

Poste restante
E. Ch. 100 list wysłałem Poznaniu I, reflektuję, proszę adres. zdg 43 179

Dwie
panie poszukują partnerów do tenisa (powyżej lat 30). Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 479

Trwała
ondulacja 6.—, Roccoco, św. Marcin 68. zdg 43 530

Kwasek cytrynowy
dla użytku kuchennego

Kompot w galarecie
Proporcja: jabłko, pomarańcz, 15 dg winogron, 3 łyżki stolowe cukru, łyżeczka (od herbaty)

kwasku cytrynowego,
2 szklanki wody, 2 listki żelatyny. Na gotujący syrop z rzucać każdy owoc osobno, układając na salaterce. Do syropu dodać żelatynę i zalać ułożone poprzednio owoce.

Kwasek cytrynowy w proszku
do nabycia w sklepach kolonialnych, drogeriach, aptekach. zdr 27 096

Suknie
komplety szyje tania. Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 43 517

Dentysta
Edm. Hankiewicz przyjmuje obecnie Półwiejska 12 od 8 — 13 14— 20. zdg 43 856

Pani Gałązki
ubiera się na miarę tylko u Wrocławska 19. II. p., front. zdg 44 051

Ondulacje
trwała, pierwszorzędne naitaniej tylko

Venus
Stanisław Cieślński obecnie ulica Gołębia narożnik Wrocławskiej 37. zdg 43 496

Krem „Orlidal” 1
to tajemnicza wiecznej młodości, znikająca wszelki ślad piegów i innych zanieczyszczeń skóry. Przytem ostrzegam — preparaty „Orlidal” proszę kupować tylko w drogeriach i opakowaniach z plomba, bo przy ul. Kantaka 8/9 były sprzedawane złośliwie falsyfikaty. zdg 44 065

6. OŻENKI

Dla siostry
wdowy, zgrabnej, wesołego usposobienia 1 synem, właścicielki kamienicy, składu 4 pokojowego mieszkania, bez długu, poszukuje meża, urzędnika na etacie, lat około 40. Oferty Kurjer Poznański zdg 38 572

Wielkopolanin
samodzielny kupiec po 40 o dobrych dochodach zawiąże korespondencję z poważnie myślącą panią pod ścisłą dyskrecją. Cel matrymonjalny. Książkowa z zamianowaniem do kupiectwa mile widziana. Skrytka poczta. 114 — Katowice. zdg 40 141

Panna
22. wyższego zwrostu posiada kilkanaście tysięcy zł wydzicze zamaż, najchętniej za wyższego urzędnika. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 303

Kojarze
małżeństwa dyskretnie przez 29-letnią praktykę tysiące małżeństw zawiązała swe szczęście ma działalność. Piotr Mrówka, Poznań, św. Wojciech 2 a. 1. zdg 43 497

Dwie
koleżanki brunetka, blondynka po trzydziestce, przystojne, inteligentne, cośkolwiek gotówki z braku znajomości poszukują panów na stałej posadzie pierwszeństwo wojsk., urzędnicy kolejowi, leśnicy. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 791

Zamożna
trzydziestoletnia posłubi rządowca. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 741

Kulturalny
wyszkolony, przystojny, handlowiec umieści 25.000 zł gotówkę w ziemi lub przedsiębiorstwie — Cel matrymonjalny. Poważne zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 44 072

Przystojnej
sympatycznej, religijnej, z dobrego domu, lat 20—27 zamilowaną do kupiectwa szukam dla krewnego — rzutkiego kupca z mieszkaniem odpowiedniej partii. Dla wspólnego dobra majątek pozadany ca. 15 tys. gotówki. Rzecz traktuje poważnie, dyskretnie. — Oferty z fotogr., która odwrotnie zwracam do Kurjera Pozn. zdg 44 056

Szukam męża!
Dla mojej córki inteligentnej, z dobrego domu, materialnie niezależnej urzędniczki państwowej. Panowie urzędnicy państwowi możliwie z Poznania, którym zależy na szczęśliwym pożytku małżeńskim, zechca z ałem zaufaniem dość szczegółowe oferty skierować do Kurjera Pozn. zdg 44 010

żony
domatorki milej, inteligentnej poszukuje, mam lat 38, na wysokim stanowisku oraz posładam majątek 175 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 302

Kawaler
lat 43, wykształcony, kulturalny, reprezentujący handlowiec, pozna materiałnie niezależna pania Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 281

Dla
mej córki, lat 28, milej gospodarnej posagu kilka tysięcy szukam meża nie dzisiejszych poglądów na stanowisku. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 338

Kawaler
lat 30, szatyn, lepszej rodziny, ukończony studja rolnicze, specjalizacja, zamierzony rolnik na posadzie, pragnie poznać pannę dobrej rodziny, majątkiem rolnym w który chce się wnieść, ewentualnie gotówka. Pośrednictwem rodziców mile widziane. Dyskrecja zapewniona. Wiadomość Kurjer Poznański zdg 41 694

Urzędniczka
emer. szuka pana wyższego urzędnika lub emera, oficera. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 353

Panią
mila, szlachetna, pogodna, domatorka, dobrze myśląca, dobrze zbudowana, majątna — pozna trzydziestoletni inteligent na stanowisku. Cel matrymonjalny. — Wyszeżogólnienia fotogr. (zwrotna) do Kurjera Poznańskiego zdg 43 366

Kawaler
lat 27, kupiec, rz. katolik, posiadający dobrze prosperujące przedsiębiorstwo w mieście powiatem Wlkp., poszukuje towarzyszy życia, panienki do lat 24, skromnej, pracowitej. Dla wspólnego dobra 8—10 tys. pozadane. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 166, które zwraca się bezwarunkowo.

Kawaler,
urzędnik prywatny na prowincji pozna zgrabna, inteligentna panią lub wdówkę, dobrego charakteru, lat 26—34 w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia możliwie z fotografią uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdg 42 934

Wdowa
36, przystojna, dwupokojowym mieszkaniem pozna pana stanowisku, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 276

Panna
lat 39, przystojna szatynka, niebiedna, pragnie poznać pana rzemieślnika lub urzędnika, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 443

Szukam
dla znajomej inteligentnej przystojnej muzykalnej niebiednej — meża na stanowisku 25—45 Oferty do Kurjera Pozn. zdg 43 314

Panna
lat 25, przystojna, średni wzrost, posiadająca skład piekarski i piekarnię w własnym domu, nieruchomość wartości 40 tysięcy poszukuje kandydata na meża z odpowiednim posagiem. Oferty z fotografią Kurjer Poznański zdg 43 543

Kawaler
brunet lat 36 szuka żony składem. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 565

Solidnego
charakteru kawaler, lat 36, przystojny, bez nalogów, prowadzący własne przedsiębiorstwo artystyczne w Warszawie uprzejmie nawiąże kontakt z odpowiednią dla siebie przystojną blondynką do lat 30, niezależną, miłą, sympatyczną, wesołego usposobienia. — Cel matrymonjalny. Warszawa, skrytka pocztowa 693. zdg 43 546

Przemysłowiec
samodzielny lat 47, wartości przedsiębiorstwa 60 tysięcy bez długu, nawiąże korespondencję poważnie myślącą panią do lat 35 pod ścisłą dyskrecją. Cel matrymonjalny. Książkowa zamianowaniem do kupiectwa mile widziana z gotówką od 5 do 20 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 527

Wdowa
40-letnia po kapitanie, posiadająca 4 pokojowe mieszkanie, szuka odpowiedniego pana na wyższym stanowisku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 907

Kawaler
młody, przystojny, posiadający 140 morgów szuka młodej, milej żony. Zgłoszenia „Wzrostek” z Pozn. zdg 19 903

Brunetka
lat 33, gotówki 2.000.— pragnie poznać przystojnego inteligentnego pana na stałej posadzie z dobrym charakterem. Cel matrymonjalny. Bezanonimowe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 43 918

Najodpowiedniejsze
znajomości matrymonjalne ułatwia dyskretnie, solidnie „Wanda” Rom. Szymańskiego 4 — 5. zdg 43 755

Znajomości matrymonjalne
w sferach zamożnych najszybciej, najszybciej ułatwia Echo, dysponując olbrzymim doświadczeniem. Poczta 68, telefon 50-30, Prospekty darmo. zdg 43 805

7. SPRZEDAŻE

Maszyny do pisania
nowe i okazynie z gwarancją

Kochanowicz S-ka
plac Wolności 13 obok Komendy Policji. Pg 3 886-15.29

Kartoteki i przybory
do kartotek. Skóra S-ka, Aleje Marcinkowskiego 23. ng 8758

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2 Pg 3570/1058

Skład
obuwia zaprowadzony. Poczta 3. zdg 43 891

Restauracje
dobrze zaprowadzona tania sprzedam. Plac Sapieżyński 8. zdg 43 890

Jajka
wielogę czarnych Minorek i karmazynów do nabycia. Wierzbicze 16 m. 4. zdg 43 940 Kawiarniane

Stoły
gablotki na stół okazynie. Świętosławska 10 (Jezuicka). ng 10 350

Samochód
6 osobowy limuzyna Chevrolet do brym stanie tania sprzedam. — Wodna 27. skład cukierków, Poznań. zdg 43 992

Cukiernię - Kawiarnię
duże ubikacje pełny wyszynk, mieszkanie za zrodą gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 990 Solidne wykonanie

Jadalnia
orzech kawkazki polerowana z wityrny bardzo tania. Świętosławska 10 (Jezuicka). ng 10 361

Konie
na sprzedaż. Marsz. Focha 37. zdg 44 013

„Meble W. Paetz”
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wystawa na Targach Międzynarodowych. dg 1329

Nowości Guziki — klamry
najnowsze fasony. Andrzejewski, Szkolna 13. dg 1189

Sprzedaj — Naprawa

wszelkich systemów piór wiecznych i ołówków automatycznych. Naprawa natchmiast w firmie Józef Czoznowski specj. skład papieru montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

Jadalnię
sprzedam, Kanalowa 15 m. 16. zdg 44 004

Fortepian
„Ecke”. Dąbrowskiego 56, m. 6. zdg 43 849

Piekarnię
przepisowa mieszkaniem sprzedam. Prusa 19, m. 1. zdg 43 847

Powózkę
sprzedam. Grunwaldzka 25. zdg 43 841

Skład
papieru centrum ruchliwa ulica sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 44 033

Wózek
dzieciocy. Szczanieckiej 1 — 15. zdg 44 030

Pianino
koncertowe zagraniczne korzystnie sprzedam. Sw. Marcin 56, m. 20. zdg 44 029

Skład
cukierków owocowy centrum tania sprzedam. „Jur”, Piekary 26 zdg 44 021

Praktyka
lekarska, dobrze wyrobiona, prywatna i kasowa w mieście dwunastoletnim do oddania za zwrotem kosztów urządzenia gabinetu lekarskiego. Oferty „Lekarz” Biuro Ogłoszeń Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 10 527

Antyki
salon, jadalnie, gabinet, świeczniki i inne rzeczy tania sprzedam. Poczta 22. Pg 4 524-55.99

Tylko 65 złotych
kosztuje taneczny higieniczny podnoszący samoczynnie wieko, trwałość gwarantowana.

Klubowy
zarnitur prima, dodatki wykonanie korzystnie Tapicernia, Skarbowska 12. zdg 43 501

Lokal
śródmieście Wroniecka 6/8. I. piętro, do wydzierżawienia. Jaroszewski, Maształarska 6. Pg 4 522-55.97

Urządzenia wszelkie Kuchnie
bardzo gustownie zestawione okazynie. Świętosławska 10 (Jezuicka). ng 10 362

Magiel
domowy. Konfederacka 5, m. 3 przedłużenie Grunwaldzkiej. zdg 43 493

Jadalnia
nowoczesna, jak nowa 390, kuchnia nowa, sypialnia, biurka wszelkie inne urządzenia domowe najtaniej. Centralny Dom Komisowy

Woźna 16
zdg 43 635

Jadalnia
jak nowa, dobre wykonanie tylko 425.—

Gabinet Sypialnie
nowoczesne różne, obsada myrtowa, brzoziowa, jesion oliwny oraz różne inne kupisz najkorzystniej

Świętosławska 10
(Jezuicka), Dom Okazyjnego Kupna. ng 10 363

Łóżka
Małeckiego 23 m. 13. zdg 43 275

Rzeźnictwo
za 3 200 — sprzedam bezpiecznie z kompletem elektrycznym urządzeniem spowodu wyjazdu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 271

Pensjonat
centrum dobrze prosperujący — sprzedam zaraz spowodu wyjazdu. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 259

Łóżka
okazynie sprzedam. Koszarowa 8 — 13. zdg 42 918

Wózek
dzieciocy. Łanowa 21, m. 120. zdg 42 854

Piekarnia
z domem w Obornikach na sprzedaż. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 42 508

Jadalnię
gabinet nowe tania. Stolarska, Chapowskiego 9, Włda. zdg 43 425

Rowery
części rowerowe Columbus Poznań, Wrocławska 15. dg 1387

Fiat 509
otwarty rejestrowany tania, obejrzyć „Mars”. Marsz. Pilsudskiego 15. zdg 43 728

Parcele
na Osiedlu Warszawskim przeszło 500 km, tania sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 727

Motory
Rejmana tania sprzedam. Zakład naprawy maszyn elektrycznych Franciszek Kłoz, Dąbrowskiego 32, telefon 73-56. zdg 43 725

Gabinet
jasny, dąb bogato rzeźbiony. „Okazja”. Szewska 20. zdg 43 722

Konserwator
tania. Krzyżowa 5, m. 1. zdg 43 835

Zosieńce
pierscionek, zegarek, wisior lub brzoziolate od 12 zł poleca Chwilkowski, Nowa 8, Bazar. zdg 43 834

Piekarnia
przepisowa duża wieś kościelna tania. Adres Kurjer Pozn. zdg 43 823

Korzystnie
łódź motorowa (Stufenleitboot) z motorem lub bez. Grobla 10, m. 2. zdg 43 782

Pończochy Rękawiczki
olbrzymi wrób

Bielizna
damska

Bluzki
na sezon wiosenny najtaniej

K. Lowicka
ng 8 611

mebli
taniej już nie będzie jak jest obecnie przy

Świętosławskiej 10 (Jezuicka)
ng 8 618

Fryzjerka bacność
żelazka oryginalne Deuss para od 12 zł nie imitacja Duis Foey maszynki elektryczne, brzytwy, nożyczki, Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. Ng 9 129

Plan Poznania
spisem ulic

0,60
sprzedają księgarnie. ng 8624

Meble
poleca najtaniej

K. Bakoś Stary Rynek 31
zdg 39 508

Maszyna
damska krawiecka Singera i cylindrowa. Rybaki 9 — 2. zdg 43 434

Koń
platforma. Woźna 18, m. 4. zdg 43 445

Samochód
limuzyna Minerwa po 40 tys. okazyjnie. Wiadomość kawiarnia „Roma”, Fr. Ratajczaka 33. zdg 43 389

Najkorzystniej
poleca **plaszcz damskie Szuster**
Wrocławska 19 piętro. Przyjmuje asygnaty „Kredyt”. zdg

Rower
nowy, rami, części rowerowe o-kazyjnie. Staszica 6 — 7. zdg 43 839

Wentylator
prąd stały, piec szamotowy. rozmaite rzeczy Waly Zygmunta Augusta 2 — 9. zdg 44 045

Rowerek
dzieci, dwukolowy sprzedam. Polna 31, m. 1. zdg 43 961

Wyżła
dobrej tresury, sprzedam Bańka, Jeśnik, Obrzycko, Szamotyły. zdg 44 059

Wiolonczela
dobry dźwięk i stan okazjnie sprzedam St. Kubiak, Jarocin, Powstańców 12. ng 10 912

Wielka sprzedaż
po sezonowa płaszczy, kompletów
znaczenie
wzrób w porannikach
zniżonych cenach
A. Dzikowski
Stary Rynek 49, Leszno, Rynek 5. Przejmuję asygnaty „Kredyt”. Pr 4 529-19.56

Mereżkarka
maszyny szycia tanio, reparacje. Nowomiejski la parter. zdg 43 219

Wózek
dzieci jak nowy tanio spiesznie. Fabryczna 35 m. 5. zdg 43 211

Ford
junior na nowych oponach gotowy do jazdy sprzedam. Informacje Fa Potestas, Chwaliszewo 64 zdg 43 342

Parownik
do parowania drzewa; pojemność 2 kbm. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 347

Płyty
żelbetonowe 15 x 49 x 2 oraz mocny dźwięk tanio sprzedam. — Fligierski, Poznań, św. Marcin 23. zdg 43 356

Pianino
pierwszorzędne, Dąbrowskiego 66 m. 2 od godz. 17. zdg 43 368

Pianino
pierwszorzędne zagraniczne. — Marcina 15 — 5. zdg 43 369

Wózek
dzieci sportowy, modny, prawie nowy. Mostowa 14a, m. 18. zdg 43 009

Okazyjnie
gramofon, dwusprężynowy i radio 3 lampowe. Grochów Łaki 5 — m. 2. od 5—7. zdg 43 613

Samochód
Chevrolet, 4 cylindrowy, limuzyna, po remoncie w dobrym stanie — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 604

Uwaga!
Wszelkie torebki piekarskie, manilla, szare, papier gazetowy, celuloza, pergamin, rolki, najtaniej Koska, Dominikańska 5, telefon 28-00. Ng 9856

Rowery
„Original - Rekord”
najlepszej marki, wyścigowe, turrowe, nowości dla cyklistów, — przetrutki, piasty, hamulce, drucaluminowe, cymbie 9 — zł. Fr. Sarnowski, Staszica 1. zdg 43 472

Skład
spożywczo-delikatesowy
pewna czystość, dobrej jakości centrum, dobrem urządzeniem, — towarem, mieszkaniem sprzedam. Obiecie 6 miesięcy. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 45 566/7

Łóżka
modne okazjnie tanio. Podgórną 6 Ignacy Rapp. zdg 43 450

Willa
w Poznaniu pięknie położona — wartości 50 000 na sprzedaż lub zamienie na posiadłość ziemską, dobra komunikacja Poznaniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 330

Lornetka
pierwszorzędna, futerał, pasek — tanio ul. Langiewicza 3, m. 4. dg 1766

Rower
wyścigowy sprzedam (65.—) Staszica 19, m. 12. zdg 43 332

Kolonjalkę
lepszą, dobrze prosperującą, bez długów, magiel 2 pok. kuchnia, łazienka, sprzedam korzystnie, towarem lub bez. Adres Kurjer Pozn. zdg 43 334

Meble kuchenne
nowoczesne wprost wytwórni najkorzystniej. Koniecki, Piaskowa nr. 3. zdg 43 539

Sprzedam
damska maszyna Singera. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 43 536

Centralne ogrzewanie
kocioł, kaloryfery, rury okazjnie. św. Marcin 30. zdg 39 649.

Garnitur
klubowy skórzany i dywan Smyrna 2x3 jak nowe, okazjnie. Sew. Mielżyńskiego 28 — 5. zdg 43 596

Piekarnia
bezkonkurencyjna wypiek 3 worki dziennie spowodu zmiany przedsiębiorstwa korzystnie do oddania. Woitkowski, Stary Rynek 91, m. 2. więcej Wroniecka. zdg 43 502

Fluralsil chroni
drzewo przed gniciem
szluz
do zabicia grzyba, do osuszenia wilgotnych murów, do konserwacji tynków itd., jest zatem niezbędnym dla budowniczych, ogrodników, rolników i właścicieli gruntów. Wyczerpujące prospekty otrzyma się bezpłatnie w firmie Gustaw Glatzner, Poznań 3, ul. Jasna 19, Tel. 65-80 i 46-80. Pr 4 519-19.68

Amerkańskie
Biurko
żaluzjny oraz kilka innych korzystnie. Świetosawska 10 (Jezuicka). ng 10 365

Resztówkę
z parcelacji 100—125 ha ziemi puszynowej w pow. kościańskim, przy szosie, piękne położenie i otoczenie, słiczny pałac, budynki maszynowe — gorzelnia, inwentarze żywe i martwe, sprzedam. Biuro Parcelacyjne Ludwik Gniewosz, Poznań, 3 Maja 5. Pr 4 517-19.72

Witryna i
Bufet
nowoczesny, solidne wykonanie, dobrze utrzymane, okazjnie. ul. Świetosawska 10 (Jezuicka). ng 10 364

Jadalnie
sypialnie, pianino koncertowe nowe okazjnie. św. Marcin 77, skład rzeźniczy. zdg 43 982

Lodówki
rzeźniczkie wykonuje, plac Bernardyński 3 — 8. zdg 44 018

Salon
angielski nowoczesny Sroczyńskiego. Dywan orientalny do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 015

Powóz
elegancki fabr. Rentel, Warszawa, do oddania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 014

Kasy
dobrze utrzymane, gotowe do użytku okazjnie. Świetosawska 10 (Jezuicka). ng 10 366

Willa
niewykończona pięciomieszkaniowa okazjnie 22 500. Nowakowski, Wielkie Garbary 48. zdg 44 074

Łód naturalny
każda ilość każdego czasu sprzedaje Siedziński, Wroniecka 17, telefon 12-42, dawn. Browar Walter. zdg 44 063/4

Chevrolet
limuzyna okazjnie sprzedam — Focha 153, skład cukierków. zdg 44 061

Pianino
prawie nowe tanio sprzedam. Plac Bernardyński 2 — 3. zdg 43 998

Dywan
nowy 3x2, pateron płytami, — obrazy olejne. Patrona Jackowskiego 13, m. 5, godz. 15—18. zdg 44 040

Jaja wylęgowe
Sussexów, Karmazynów, Wyandotów, Leghornów, Kaczek Pekin, oraz królik i gołębie rasowe poleca Tow. Ornitologiczne — Poznań, Bukowska 17, m. 10. zdg 44 035

Radjo
trójka, stały. Kochanowskiego 24, m. 7. zdg 44 047

Platformę
(rolwagę) na 80 ctr. tanio sprzedam. Raczyńskich 13/14. Skład Paszy. zdg 43 585

Wózek
dzieci jak nowy. Czesława 16 — 3. zdg 43 583

Sprzedam
2 łóżka z materacami. Struska 5, m. 6. zdg 43 576

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań, Podgórną 13. Pr 3570/1

Planina i Fortepiany
światowej sławy marki „Arnold Fibiger” Kalisz. (dostawca Pol. Radio i Konektorów) Muzyce stali wyróżniane na wszystkich wystawach jak najlepsze fabrykat polski. Niskie ceny, docelowe warunki. Dostarcza po cenach fabrycznych przedstawiciel A. Drygas. Poznań, ul. Podgórną 10a. Tel. 33-58. Pr 3617/18-1834/35

Fotograficzny
aparatus 10 x 15 jak nowy tanio sprzedam. Poznań, Fabryczna 34 m. 3. zdg 43 632

Okucia i Armatury
do drzwi, okien,
do piecy, siatki na ploty, szpadle, grabie, narzędzia rolnicze, poleca najtaniej

Karol Adamski
skład żelaza, Poznań, Wielka 25 telefon 18-63. dg 1764/5

Sprzedam
dom ogrodem. Straszewski, — Chelmińska 5. zdg 43 252/3

Wózek
dzieci jak nowy, używany. — Górna Wilda 22, m. 1. zdg 43 216/7

Samochód
reklamówka 1½ tonny, mało używany tanio sprzedam. Brzesko, auto. Jakóba Wujka. zdg 43 715/6

Materace - tapczany
leżanki, garnitury klubowe najtaniej wprost pracownia Wielkie Garbary 18 narożnik Woźnej u-terena. zdg 43 748/9

Dywan
zielony pluszowy 3 x 4 tanio. — Poznań, Szwajska 15 m. 2. zdg 43 475/6

Ford
oryginalny, dobry, 4 drzwiowy, opony, pół balon, okazjnie zaraz 1500 gotówka. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 187

Pianino nowe
o wspaniałym tonie z Targów Poznańskich okazjnie do sprzedania, na dogodnych warunkach spłaty. Oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego dz 1776

Kajak
dwuosobowy sprzedam. Lorkowski, Al. Bułgarska 23. zdg 43 690

Płaszcz
Kostjomy
Komplety
produja elegancją — cenami najniższymi bo wprost z fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredytowe. ng 8587/8

250
krzesel teatralnych tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 688

Pianino
krzyżowe 500 złotych sprzedam. Pocztowa 31 — 6. zdg 43 707

Inowrocław
Zdrojowisko
Sprzedam kawiarnię - restaurację jedyną lokal bezkonkurencyjną koncesjonowaną na miejscu. Urządzenie nowoczesne od zaraz do objęcia. Potrzeba gotówki 12 000 zł. Miasto liczy 40 000 mieszkańców. Blizsze warunki udzieli: Inowrocław, skrytka pocztowa nr. 31. dg 1774

Bechstein
pianino okazjnie. Pierackiego 10 podwórce parter. zdg 43 570

Rowery
pierwszorzędne
złoty 95,—
Traugutta 23 mieszkamie 8. zdg 43 560

Maszyna
szycia, meble, rozmaiłości tanio. Słowackiego 39 Komis. zdg 43 559

Ubranko
chłopięce granat do Komunji św. i kociół do prania 60 ltr. korzystnie sprzedam. Pierackiego 15 m. 9. zdg 43 556

Rowery
turystyczny 85.—
balonowy 95.—
5 lat gwarancji, tylko firmie Bracia Nowaczek — Poznań, Górna Wilda 30. zdg 7740

Zdrowe
kanarki sprzedam. Amator. Zgłoszenia Rynek św. Łazarza 8 m. 8. zdg 43 553

Kiosk
spożywczy, tytonie, dla inwalidów zaraz korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 544

Meble kuchenne
nowoczesne. Łakowa 4a, stolarnia. zdg 43 471

Bufet
stół tanio. Grochów Łaki 7, m. 2. zdg 43 739

Cieżarówkę
Chevrolet 4-cylindrowa, na chodzie tanio sprzedam. Poznań, Chwaliszewo 37, skład. zdg 43 804

Platformy
25 — 60 — korzystnie sprzedam. Strzelecka 14a. zdg 43 873

Stół
na 10 osób, szafa sprzedam. Żydowska 27, m. 1. zdg 43 871

Okazja!
sprzedam nowy wóz kryty na podwoziu samochodowym, nadający się na wszelki handel. Zg. Gniezno, Grzybowo 29, m. 2. ng 10 436

Wózek
dzieci sportke, używany kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 750

Garnitur klubowy
w skórce w dobrym stanie do sprzedania. Chrzastowski, Grochów Łaki 5. zdg 43 744

Parasole
tanio. Czyst. Szkolna 11. Pr 2 967/8-11.44/5

Wózki dziecięce
w dużym wyborze poleca
M. Pogorzelski
Poznań, Wodna 7 (asygnaty „Kredyt”). Pr 4 373/4-18.90/91

Okazyjnie
pateron 25 płyt, tylko lepsze. Pałacza 28. zdg 43 741

Płaszcz
damski, latowy, ubranie kąpielowe, narzutka na leżankę, dwie pary firanek, różne inne rzeczy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 941

Kolonjalkę
z towarem z maglem, dwupokoj. mieszek. cena 1700.— spowodu wyjazdu spiesznie sprzedam. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 43 682

Kanarki
klatkami sprzedam — Aleje Marcinkowskiego 25 — 1. zdg 43 775

130
mórg pasemno-buraczanej 28 000. Zgłoszenia „Wzschodniak”. Toruń. ng 10 903

Lodówka
ogródek działkowy. Długa 8. III pietro prawo. zdg 43 979

Kantówka
na drut w dobrym stanie do szycia pudełek korzystnie na sprzedaż. Podgórną 5. IV. zdg 43 972

Lampa
Osram vitalux. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 939

Wózek
dzieci białe półgłęboki (konk.) sprzedam. Wierzbicice 49, mieszkanie 1. zdg 43 863

Platformę
wóz. Chwaliszewo 62. zdg 43 924

Wanny kąpielowe
cynkowe, dobrym stanie. Półwiejska 29 — 3. zdg 43 954

Sypialnia luksusowa
jesion oliwny cała polerowana — najlepsze wykonanie okazjnie.

Gabinet palisandrowy
nowoczesny okazały bardzo ładny model okazjnie.

Jadalnia mahoniowa
nowoczesna solidne wykonanie, okazjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pr 4 531-19.64

Elegancki salon stylowy
bardzo ładny, dobrze utrzymany, pokryty adamaszkiem okazjnie.

Sypialnia gruszka afrykańska
nowoczesna ładny rysunek dobra praca okazjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pr 4 532-19.66

Gabinet męski róża słamska
cały polerowany bardzo ładny okazjnie.

Kasa żelazna
dobrym stanie okazjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pr 4 534-19.67

Sypialnie dębowe
Jadalnie dębowe
Gabinety męskie
bardzo dobre wykonanie wyjątkowo tanio. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pr 4 532-19.65

Dwa
łóżka dębowa jasne sprzedam tanio. Garbarska 3 m. 8. zdg 43 922

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzona, obszerne mieszkanie ruchliwy punkt sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 43 898

Skład
Wielkie Garbary 14. Pluciński. Pr 4 527-53.95

Pianino
sypialnia gabinet, Dominikańska 1 Antykwariat. zdg 43 895

Skład
kolonialno - spożywczy, pokojem ruchliwej ulicy korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 43 782

Specjalne rowery od 80,— zł
Długoletnia gwarancja
Ogromny wybór części. Największa i najtańsza firma w Poznaniu istnieje 30 lat.

Sw. Marcin 55.
ng 10 894/5

Maszyna
do koleczków do paczek „Unia”.

Piła
taśmowa Teichert, tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 853

Prasa
piekarska na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 524

Powózki
półowczyk półkryty na gumach, piaskowice, tanio. Adamski, Piaskowa 7. zdg 43 522

Wózek
dzieci jak nowy. Piotra Jakubowskiego 9 m. 16. zdg 43 516

Wózek
dzieci w dobrym stanie sprzedam. Śniadeckich 6 — 4. zdg 43 515

Ogródek
działkowy sprzedam korzystnie. Skład obuwia, Marsz. Focha 25. zdg 43 857

Jadalnia
dębowa 270.— „Okazja” Szwajska 20. zdg 43 721

Regal
do akt tanio. Skarbowska 1 — 5. zdg 43 683

Węże do wody
tryskaczki ogrodowe „Rapid”, strażki, spadki, dziabki bardzo tanio „Przewodnik”. Sw. Marcin 30. zdg 43 654

Meble
najtaniej poleca. J. Stępkowski, Szwajska 2. zdg 43 679

Skład
małki korzystnie sprzedam. Górna Wilda 31, skład. zdg 43 668

10. MAJĄTKI
1400
mórg Kujawy, budynki inwentarze nadkompletne. 250 zł morza. wpłaty 250 000

800
mórg Kujawy, budynki inwentarze nadkompletne. 300 zł morza wpłaty 100 000

Rezydencja
120 mórg, piękny, komfortowy pałac 16 pokoi, własna elektrownia, 14 mórg parku i ogrodu, nadkompletne inwentarze, cena 50 000 oraz wiele innych majątków poleca Piergies, Strzelno (Wlkp.) zdg 43 700

Folwarczek
blisko 400 mórg, nowe zabudowania, piękna rezydencja sprzedam. Juska, Poznań, Półwiejska 35, skład. zdg 44 032

11. KUPNA
Srebro
złoto, brylanty, kryształy, antyki kupuje — sprzedaje „Lamus” — Strzelecka 1. Pr 4304-55.39

Piec
do kawy zbożowej kupie. Zgłoszenia Polskiej Przemysł. Plac Kolejajski 13, m. 4. ng 10 702

Węgorze
kupuje. Ewangielicka 1. zdg 42 135

Rower
męski mocny dobrym stanie kupie. „Wanda”, Dąbrowskiego 83/5. zdg 43 279

Radjo
aparatus, dobrze eliminujący, do sieci kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 864

Parnik
śrutownik wialnie kupie. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 42 929

Maszyny
Singera kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 433

Citroen 8
„Polski Fiat”, Opel, Tatra lub inny nowoczesny samochód-limuzyna za gotówkę. Mickiewicza 18a — 7. zdg 43 406

Wózek
dzieci jak nowy sportowy kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 419

Resztówkę
gospodarstwo niedaleko Poznania kupie, wżgl. dam w zapłatę wille, pięknie położona w Poznaniu, — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 343

Willa
komfortowa, 5 pokoi, mały ogródek, w mieście oddalonym 50—60 km od Poznania kupie. Zgłoszenia „Par” nr 55.88. Pr 4504-55.88

Gospodarstwo
100 morgowe, urodzajna ziemia, dobre budynki, dom 5 pokoi przy kole, 60 km od Poznania kupie. Zgłoszenia „Par” nr 55.87. Pr 4505-55.87

Domek
6 pokojowy z przynależnościami, ogrodem owocowo-warzywnym ca. 1000 m² w obrębie miasta Poznania lub w najbliższej okolicy kupie za gotówkę. Zgłoszenia „Par” Katowice, pod „4504” Pr 4507-71.67

Opony, dętki
używane, zużyte skupuje Automagazyn Jakóba Wujka. Telefon 75-17. dg 1551/2

Garderobe
używana, obuwie, kwity lombardowe, części radjowe — kupuje Skład Komisowy, Poznań, Słusarska 6a. zdg 42 291/2

Kupię
maszynę walizkową do pisania marka obojetna. Oferty z podaniem ceny spiesznie spowodu wyjazdu do Kurjera Pozn. zdg 43 513

Leice
kupie okazjnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 854

Parcele
w mieście. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 740

Kiosk
dobry, gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 907

Koła
wzgl. obreza 4 cal. kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 745

Wózek
sportke kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 978

Kupię
używana dentystyczna nożna wiertarka, krzesło dentystyczne albo fryzjerskie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 937

Dom
kupie do 10 000, wpłaty 5 000. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 927

Kupuje
biżuter

Pokój
kuchnia lodowa urzędnikom. —
Zgłoszenia Grudzień 26 parter
zdg 43 245

Dworek
przy Poznaniu 5 pokoi. Oferty
Kurjer Poznański zdg 42 797

3 pokojowe
ogrodem, bez, emerytowi, urzęd.
Górczyn, Ostrobramska 29.
zdg 43 157

3 pokojowe
komfort dzierżawa miesięczna,
śródmieście część mebli pewnie
płatnikowi. Oferty Kurjer
Poznański zdg 43 136

5 pokoi
parter, centralne ogrzewanie od-
powiednie na biuro — Młyńska 4,
portjerka. zdg 43 426

Pięciopokojowe
centrum wolne. Zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 43 446

Mieszkanie
5 pokojowe i kuchnia, komfort,
3 pokojowe i kuchnia. Swarzędz,
Rynek 9. zdg 43 402

Dwupokojowe
kuchnia Debiec. Informacje Gro-
bla 22 m. 14. zdg 43 414

Trzypokojowe
5 komf. naprzeciw plebanji. Cze-
stochowska 11, Górczyn.
zdg 43 480

Dwupokojowe
kuchnia I. piętrowe, jednopokojowe,
suterena od 15. 5. Chocimska 106
przy Grunwaldzkiej. zdg 43 313

Mosina
dwupokojowe, elektryczność. Kole-
jowa blisko dworca, gospodarz,
Poznań. Czesława 10 — 8.
zdg 43 532

Pięciopokojowe
remontowane parter, słoneczne,
piece. Chelmońskiego 8, m. 4.
zdg 43 593

W nowej
willi 2 mieszkania 3 pokojowe.
Wykończenie komfortowe. Oko-
lica Ostrobramska. Ogrod. garaż. In-
formacje telefon 41-83.
zdg 43 666

Pokój
z kuchnią wynajme bezdzietnemu
kolejarzowi, zwrot 300 zł. eksmi-
st. Adres Kurjer Poznański
zdg 43 691

Dwa
pokoje kuchnia za procent po-
życzki 4 — 5 000. Oferty Kurjer
Poznański zdg 43 555

Czteropokojowe
słoneczne, odnowione. Wszystkich
Świątch 3. zdg 43 554

Czteropokojowe
pierwsze piętro. Warszawska 173
zdg 43 610

Pokój
kuchnia Górczyn, Ks. Logi 17.
zdg 43 703

4
słoneczne czyste komfortowe IV
boczną Matejki. Oferty Kurjer
Poznański zdg 43 521

Mieszkanie
sześciopokojowe willi, większym
mięście powiatowym do wynaj-
cia, ogród, letnisko, piękna oko-
lica. Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 888

1
lub 2 próżne pokoje. Telefon
47-52. zdg 43 882

Lokal
na każda branżę. Wielka 5, Lie-
bich, Wierzbicice 5. zdg 43 903

2
pokoje kuchnia od zaraz. Czwar-
taków 29. zdg 43 773

5 pokoi
z przynależnościami, w górnej cze-
ści św. Marcina, wprost od gos-
podarza. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 43 766

Mieszkanie
5 pokojowe, słoneczne, z werandą,
przy ul. Skarbowej do wynajęcia.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 765

Czteropokojowe
Staszica, III — komfortowe

Pięciopokojowe
Wielka — komfortowe III—IV

Sześciopokojowe
Wąły Zygmunta Augusta, kom-
fortowe III

Czteropokojowe
Wielkie Garbary, cele handlowe
parter. Zgłoszenia Mielżyńskiego
23 — 12. zdg 43 866

Dwupokojowe
meble, remont. św. Marcina 27,
m. 12. zdg 43 995

Dwupokojowe
willa. Aleja Szelągowska 28.
zdg 43 862

6
pokojowe komfortowe mieszka-
nie przy Wąłach Leszczyńskiego
do odnajęcia. Oferty do Kurjera
Poznańskiego zdg 43 861

Do
wynajęcia od zaraz 2 pokoje
i kuchnia. Informacje Przeczni-
ca 5, m. 2. zdg 43 933

5 pokojowe
komfortowe, Matejki 59, przy par-
ku Wilsona. Zgłoszenia tel. 70-25.
zdg 43 952

Pokój
i kuchnia, ogród blisko dworca
Luboi, czynsz miesięczny. Adres
gospodarza Kurjer Poznański
zdg 43 948

Pokój
kuchnia, czynsz zgróy. Wyb-
ickiego 3. zdg 41 011

Dwupokojowe
kuchnia, ładne, słoneczne wolne
I. 6. Zbąszyńska 28. zdg 43 946

Dwa pokoje
kuchnia pokój dziewczyny, la-
zienka od I. 6. do wynajęcia. —
Aleja Hetmańska 3 m. 4.
zdg 43 945

Trzypokojowe
komfortowe Solaż zaraz tylko
bezdzielnym, pół roku zgróy od
14—18. Siaska 19. zdg 43 751

6 pokojowe
I piętro wydzierżawia admini-
stracja domów. Pierackiego 19.
zdg 43 963

6 lub 7
pokojowe słoneczne od czerwca
I. piętro. Wiadomość: Działni-
skich 2, m. 5. zdg 43 829

5
pokojowe mieszkanie. Pocztowa,
pierwsze piętro, 1 czerwca. In-
formacje Zwierzyniecka 22, I,
telefon 47-15. zdg 44 079

3 pokojowe
komfortowe spowodu wyjazdu
najchętniej z meblami. Patrona
Jackowskiego 17, m. 10.
zdg 44 073

Pięciopokojowe
Czteropokojowe
Trzypokojowe
Dwupokojowe
każdej dzielnicy cene. Marcina
74, I, 18, front. zdg 44 000

Trzypokojowe
Czteropokojowe
Słowackiego.

„Jur“
Piekary 26. zdg 44 020

Pokój
kuchnia, Kościelna 31 — 1.
zdg 43 844

4—5 pokojowe
mieszkanie z wszelkimi wygo-
dami ewtl. z ogrodem od zaraz
tanio
do wydzierżawienia. Wojciechow-
ski, Poznań, Golecin. zdg 44 034

Czteropokojowe
bezpodatk. słoneczne, Pocha 123
II. Dozorca. zdg 44 024

7
pok. komf. I p. Ogrodowa 10; od
I. 7. br. Inf. u stróża. zdg 44 046

Czteropokojowe
słoneczne, balkon, I piętro, przy-
należności. Zwrot kosztów. Wska-
że Kurjer Poznański zdg 43 864

13. SZUKA MIEZK.

Pewny płatnik
z wszelkimi gwarancjami poszu-
kuje 3—4 pokoi, komfort z przy-
należnościami, balkon, słoneczne
od 1 lub 15 czerwca. Zgłoszenia
Kurjer Poznański Pg 49.22
Pg 4415-19.22

2—3 pokojowego
bezdzielnego małżeństwo od
później w śródmieściu od gos-
podarza. Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 286

Próżnego
pokoiu skromnego poszukuje
małżeństwo. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 43 285

Samotna
pewna płatniczka, mieszkania do
40 zł. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 43 335

Poszukuję
pokoiu kuchnia lub dwóch od
gospodarza. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 42 966

Bezdzielnym
poszukują pokoiu kuchni, praca
stała. Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 235

Bezdzielne
małżeństwo poszukuje portjer-
stwa, kucja. Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdg 43 206

2—3
przynależnościami słoneczne I p.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 43 359

Wynajmę
od gospodarza od 15. 6. lub 1. 7.
trzypokoje z kuchnią, słoneczne,
parter lub I piętro możliwie w
pobliżu parku kościelnego i gim-
nazjum męskiego. Zgłoszenia
i warunki Kurjer Pozn.
zdg 43 361

2—3
pokoi pewny płatnik. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 43 333

Podof. zawod.
dwóch pokoi kuchnia śródmie-
ściu od gospodarza. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 43 027

4—5
pokojowego słonecznego komfor-
towego w tem 2 duże parter lub
I piętro. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 43 010

Taniego
pokoiu kuchnia lub bez poszuku-
je zaraz od gospodarza. Oferty
Kurjer Poznański zdg 42 956

Oficer
emeryt samotny poszukuje ma-
łego mieszkania. Oferty Kurjer
Poznański zdg 42 932

Wojskowy
poszukuje dwupokojowego mie-
szkania z kuchnią, łazienką. —
Szczegółowe oferty Kurjer Po-
znański zdg 43 159

Lekarz
poszukuje od lipca 5—7-pokojowe-
go, komfortowego, nie wyżej I.
piętro. Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 430

Pokoju
kuchnia od gospodarza zgróy po-
szukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 43 396

Trzypokojowego
mieszkania komfortowego w po-
bliżu tramwaju 9 poszukuje oficer
Oferty „Par“, Marcinkowskiego
11 pod 55.82. Pg 4502-55.82

3 pokoje
komfort. słoneczne poszukuje do-
bry płatnik. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 43 325

Nowożeńcy
mieszkania 2—3-pokojowego z wy-
godami w śródmieściu lub w po-
bliżu. Pewny płatnik, zapła-
ca zgróy. Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 470

Pokoju
kuchnia lub próżnego centrum.
gospodarza poszukuje samotna.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 531

3 pokoje
z przynależnościami bliżej śród-
mieścia poszukuje od zaraz wprost
od gospodarza, dobry płatnik. Po-
średnictwo wykluczone. Zgłosze-
nia z podaniem warunków do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 43 692

Emerytka
poszukuje pokoiu z kuchnią cen-
trum. Dam dłuższy czynsz zgróy.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 713

2—3
komfortowe poszukuje urzędnik
kolejowy bezdzietny, rok zgróy.
Oferty Kurjer Pozn. dg 1 771

Poszukuję
od 15. 5. wzgl. 1. 6. komfortowo
umeblowanego pokoiu niekrepu-
jące wejście. Tylko poważne of-
erty uprasza się skierować do
Kurjera Pozn. dg 1 770

Emerytowany
urzędnik państw. poszukuje 3 lub
pokoi z ogrodem w okolicy Grun-
waldzkiej. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański p. 3 331

Urzędnik
etatowy poszukuje 1—2 pokoi kuc-
hnia, rok zgróy. Oferty Kurjer
Poznański p. 3 329

Dwupokojowego
kuchnia, warunki gospodarz. Gro-
dziska 87 — 2. p. 3 330

2 pokoje
kuchnia stały urzędnik. Oferty
Kurjer Poznański zdg 43 578

Stróżstwa
mieszkaniami — meldunkami —
poszukuje uczciwe małżeństwo.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 457

Trzypokojowe
wygodami, zapłać zgróy — agen-
ci wykluczeni. — Oferty Kurjer
Poznański zdg 43 675

Młode
małżeństwo poszukuje stróżstwa
Zgłoszenia ul. Śniadeckich 4. Pra-
cownia obuwia. zdg 43 612

2—4
pokojowego mieszkania poszuku-
je. Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 902

2 pokoje
kuchnia wyzody, meble całkowi-
cie, częściowo oddam zaraz. Je-
życze. Czynsz 30. Oferty Kurjer
Poznański zdg 43 975

Urzędniczka
jednego, dwóch kuchnia ewent.
próżny spokojnie rodzinie. Oferty
Kurjer Poznański zdg 43 974

2 lub 3
pokojowe mieszkanie komfort.
u bilsko centrum poszukuje. Gwa-
rancja. Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 966

Lekarz
4—5 pokojowego, komfortowego
pobliżu centrum początek Jeżyc.
Łazarza nowej kamienicy. pośred-
nicy wykluczeni. Oferty doklad-
nymi informacjami, podaniem
czynszu do Kurjera Poznańskiego
zdg 43 965

2—3
komf. urzęd. państw. (bez rodz.)
peryferie wykluczone. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 43 628

2 pokojów
kuchnia komfortem poszukuje ur-
zędnik dobry płatnik. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 43 622

Samotna krawcowa
poszukuje pokoiu wzrost od gos-
podarza centrum pół roku zgróy.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 43 729

Bezdzielnym
spokojni poszukują stróżstwa z
naprawami. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 43 832

1—2
pokoi. mieszkania Łazarz I. 6.
szuka emerytka. Oferty Kurjer
Poznański zdg 44 055

Mieszkanie
2—3 pokoje kuchnia, centrum —
wprost od gospodarza, półroczy
czynsz zgróy. Agenci wykluczeni.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 914

4—7
pok. śródm., szuka pewny płat-
nik śródmieście, szuka pewny płat-
nik. Oferty „Par“, pod 55.91
Pg 4916, 55.91

15 POKOJE UMEBL.

Piękny
pokój balkon, częściowo umebl-
wany dla solidnych. Tel. 63-42.
zdg 42 182

Niekrepujący
Piekary 7 — 9. zdg 43 311

Pokój
2 panów inteligentnych. Gra-
niczna 5, m. 1. zdg 43 301

Gąsiorowskich
5 — 7. wygodami. zdg 43 300

Pokój
wygodami I. 6. Jeżycze. Reja 5. —
m. 5. zdg 43 400

Niekrepujący
Mickiewicza 18 m. 7. zdg 43 232

Niekrepujący
Dąbrowskiego 2 m. 12. zdg 43 233

Przy
parku Wilsona piękny słoneczny
frontowy z balkonem I piętro z
utrzymaniem lub bez. Siemiradz-
kiego 2 m. 4. zdg 43 229

Ładny
zaraz. Marcia 18 11 lewo.
zdg 43 345

Śniadeckich
13 — 3. zdg 43 352

Łakowa
14 — 23. zdg 43 358

Centrum
niekrepujący inteligentnemu. —
Wronecka 6/8 m. 12. zdg 43 362

U samotnej
pani pokój używaniem kuchni la-
zienki I p. Jeżycze nauczycielce,
urzędnicze. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 43 365

Pokój
frontowy, słoneczny, niekrepują-
cy, klatki schodowej. Wrocław-
ska 2 m. 5. zdg 43 379

Komfortowy
odnowiony, łazienka. Skarbowa 3
m. 4. zdg 42 983

Słoneczny
dwuosobowy, obiady. Rataj-
czaka 9 — 10. zdg 43 131

Słoneczny
komfortowy w willi od 15 lub 1.
do wynajęcia. Droga Debińska
3 b. II willa lewo. zdg 43 424

Frontowy
Jasna 5 — 9. zdg 43 438

Balkonowy
Matejki 39 — 7. zdg 43 442

Eleganckie
także przyjezdny. Wrocławska
23/29 m. 8. zdg 42 681

Dwuosobowy
czysty, z balkonem, tanio do wy-
najęcia zaraz lub od piętnastego.
Wypiańskiego 13 — 4.
zdg 43 418

Pokój
Półwiejska 5, m. 10.
zdg 43 473

Dwuosobowy
ul. Mylna 14 m. 6. Jeżycze.
zdg 43 331

Kraśńskiego
13 — 16. zdg 43 540

Wybickiego 2/4
pokój niekrepujący, elektryczność
łazienka. zdg 43 535

Frontowy
elektryka, telefon, solidnemu. Da-
browskiego 25a — 3. zdg 43 534

Półwiejska
4. m. 12. dwóch lub małżeństwu.
zdg 43 590

Dwuosobowy
Prusa 20, m. 12. zdg 43 584

Dwa
pokoje frontowe, umeblowane, te-
lefon, elektryczność, łazienka, u-
trzymaniem, bez. Wrocławska 28,
mieszkanie 14. zdg 43 597

Pani
Różana 4 a. m. 14. zdg 43 754

Działyńskich
6 — 9. utrzymaniem bez.
zdg 44 016

1—2
pokoje próżne odda St. Rynek. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 494

Czysty
słoneczny, dwuosobowy wynajme.
Szamarzewskiego 11 — 4.
zdg 43 491

Pokój
umeblowany dwuosobowy. Ma-
tejki 47 — 10, parter.
zdg 43 486

Gabinet
Kochanowskiego 5, m. 6.
zdg 43 633

Dwuosobowy
Ratajczaka 9 — 11. zdg 43 625

Pokój
2 lub 3 osób. Półwiejska 10, m. 2.
zdg 43 624

2 pokoje
umeblowane również na biura. —
Adres wskaże Kurjer Poznański
zdg 43 726

Lepszy
Śniadeckich 13 — 5. zdg 43 796

Dwa
frontowe — telefon. Grudnia 4
zdg 43 795

Pokój
spokojnemu panu Wrocławska
35, m. 3. zdg 43 787

Umeblowany pokój
piękna okolica (Ostrobram) z telefo-
nem, pianinem i wszelkimi wy-
godami z używalnością ogrodu,
ewtl. z całodziennym utrzymaniem
najchętniej wojskowi. Tel. 46-10.
Adres wskaże administracja Ku-
rjera Poznańskiego dg 1789

Centrum
czysty. Sieroca 5/6 m. 5.
zdg 43 525

Pokój
wspólny paniątkom lub małżeń-
stwu. St. Rynek 89 — 1.
zdg 43 511

Komfortowy
Matejki 50 — 6. zdg 43 887

Elegancki
1 — 2 utrzymaniem, bez. Ogrodo-
wa 10 — 3. zdg 43 858

Dwuosobowy
Wrocławska 3 — 4. zdg 43 911

Inteligentnemu
ma

Skład
i suche parterowe składnice z elektr. centr. Niska dzierżawa. Objęcie 2 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 210

Składowo
ośrodek powiatowego przyległym mieszkaniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 222

Ubikacja
25 m kw w podwórzu św. Wojciecha na warsztat. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 209

Poszukuje
garażu w pobliżu ul. Słonecznej lub Promienistej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 387

Składowo
mieszkańcem ruchliwa ulica, lipca poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 160

Skład
dwupokojowe przyległe zaraz. — Focha 128 portier. zdg 43 261

Skład
z mieszkaniem wynajme. Gospodarz Belwederska 33. Przystanek tramwajowy Ostrogora. zdg 43 257

Ubikacja
na przemysł, warsztat, garaż do wynajęcia. Działających 3. zdg 43 156

Ubikacje
w budynku półfabrycznym na spichrze, magazyn, wraz biurom do wydzierżawienia. Wenecjańska 10. zdg 43 315

Lokal
z mieszkaniem do wynajęcia. — Karwowskiego 1. zdg 43 320

Przemysłowo-fabryczne
różne wielkości. Kartmann. Wielkie Garbary 1. Pg 3612/3-14.127

Składnica
do wynajęcia. Zielona 1. zdg 43 689

Ubikacje
wynajme gospodarz. Półwiejska nr. 2. zdg 43 689

Do
wynajęcia 4 ubikacje na cele handlowe na pierwszym piętrze. Plac Kolegiacki. Zgłoszenia Jasna 10. mieszkanie 7. zdg 43 709

Ubikacji
nie wielkiej, podwórce, parter — blisko poszukuje na przechowanie rzeczy. Borkowski, Wielka 18. zdg 43 657

Skład
duży o 2 oknach św. Marcin w ok. Zamku do oddania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 767

Ubikacji
fabrycznych z szopami i ewtl. placem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 919

Ubikacja
na cichy przemysł (parter — suteryna) poszukiwana. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 956

Lokal przemysłowy
duży jasny z elektrycznością i wodą i piętrem oraz duże piwnice wynajme. Wielkie Garbary 20. Zgłoszenia stróżka. zdg 43 894

Skład
sliczny, cukierki ewentl. inne, mieszkaniem, bez, Focha, Parku Wilsona, wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 002

18. DZIERŻAWY

Aptekarz
poszukuje dzierżawy apteki. — Zgłoszenia warunków do Kurjera Pozn. zdg 40 130

Rzeźnictwo
w Lesznie całkowitem urzędzeniem, zapędem elektrycznym lub bez urzędzeniem korzystnie do wydzierżawienia. — Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Go, Leszno. ng 10 852

600 — 800 mórg
kulturze na 12 lat od 1. 7. 36 w Wielkopolsce, poszukuje wykwalifikowany rolnik. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia pod Prusynowski, Słocin, poczta Grodzisk, pow. Nowy Tomysł. zdg 42 933

Spichrze
na interes zbożowy wydzierżawie, w dobrej okolicy z mieszkaniem lub bez. Oferty Kurjer Pozn. ng 10 900

Dzierżawy
piekarni poszukuje. Okolice, warunki podać Lesiński, Krotoszyński Składowa 1. ng 16 878

Ubikacje
fabryczne ca. 300 m² z mieszkaniem 4-pokojowym, przy Marsz. Focha 110, narożnik Chociszewskiego, oddam natychmiast w dzierżawę. Stachowski, Ogrodowa 9. zdg 43 877

Ciechocinek!
wydzierżawie zaraz wille blisko Łazienek, pensjonat 28 pokoi. — Rządowski, Bydgoszcz, Pierackiego. ng 10 908

21. LICYTACJE

Kraty
żelazne zasuwane urządzenie okna wystawowego, urządzenie składowe szklana tablica firmowa, reklama świetlna okazynie sprzeda Lokal Licytacji, Stary Rynek nr. 46/47. Pg 4 526-19.74

Lokal Licytacji
Brunona Trzczańska, Stary Rynek 46/47, sprzedaje wszelkie urządzenia domowe kompletne pokoje, pojedyncze meble instrumenty, dywany, obrazy lustra, różne towary z likwidacji. Pg 4 438/9-19.57/8

23. ROZMAITE

Akuszka
Strzelecka 2
przy Świętokrzyskim
przyjmuje, udziela porady, pomocy położniczej.

Emerytura
zasługi Ubezpieczeń Społecznych, podatkowe ekspertyzy, informacja. Warszawa, Biuro Powiernicze, Warszawa, Zgoda 6. Również listownie (znakce 50 gr). Pg 3 515-62.224

„Bratnia Pomoc“
Stowarzyszenie Studentek i Studentów Uniwersytetu Poznańskiego, Poznań, Al. Marsz. Piłsudskiego 7 tel. 39-46 zwraca się do wszystkich ludzi dobrej woli, którym los akademika polskiego szczerze leży na sercu o zgłoszenie korepetycji i innych wolnych zajęć pod wyżej podanym adresem. Przyjmuje także wszelkie dary w naturze jak obiady gratisowo, bezpłatne mieszkania, materiały odzieżowe i t. p. zdg 42 906

Dam limuzynę
małą za posadę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 123

Ondulacja
trwała najtaniej. „Rene“, Piłsudskiego 5. zdg 43 082

Rysunki
budowlane, projekty, kosztorysy, kierownictwo solidnie, tanio. — Górna Wilda 17 m. 3. zdg 40 523

Lisy — futra
przerabia, odświeża, ceny poszerzone. Pracownia Kuśnierska, Pietrzak, Piekary 22. zdg 42 032

Przechowalnia
łodzi i kajaków, światło elektr. umywalnie, prysznic, szatnia od 2,50 miesięcznie. Rusalka. zdg 42 089

Gorsety
Blustonosze poleca Pracownia Gorsetów „Wanda“
Leontyna Sychowska, Ratajczaka 27 zdg 35 045

Dypl. masażysta
Masaże lecznicze, odtuszczenia, banki, wykonuje fachowo. Specjalność masaże odtuszczenia. Ratajczaka 11 a, m. 112, telefon 20-69. zdg 41 868

Akuszka
Kowalewska, Łakowa 14 udziela paniom zainteresowanym wszelkich porad, pomocy. zdg 43 346

Maszyna
przepisuje. Poczta 15, Szkolna 12. zdg 43 370

Żaluzje
reparuje tanio i dobrze. H. Gielniak, Poznań, Klasztorna 10. zdg 43 477

Wróżka
Sellima, Ratajczaka 9-7. zdg 43 323

Akumulatory
ładujemy z odbiorem i dostawa w dom. (zastępczy wypożyczamy bezpłatnie). Uskuteczamy wszelkie naprawy instalacji światła, dzwonek i anten, modernizujemy i elektryfikujemy odbiorniki radiowe najkorzystniej. Języcka Ładownia Akumulatorów, ul. Piotra Wawrzyniaka 5 (obok ul. Dąbrowskiego). zdg 42 654

100,—
zł komu powiem nieprawdę chiromantka „Lu-ne“, Małeckiego 19, m. 1. od 1-9 wieczór. zdg 43 797/8

Słynna
chiromantka trafnie przepowiada — przekonaj. — Szewska 21 — 5. zdg 43 661

Sławna Chiromantka
Grafolog - fizjognomistka. Przyjmuje Ratajczaka 15 — 10 (pasaż Apollo). zdg 43 640

Kupujemy
poszczególne dzieła, całe biblioteki, nuty, płacimy najwyższe ceny, sprzedajemy najtaniej. Księgarnia-Antykarjat.

Pierackiego 20
Posiadamy obszerne działy naukowe, oraz wypożyczalnia bogato zaopatrzona w ostatnie nowości. Abonament miesięczny 1,50. zdg 43 714

Jeżeli
Fotografje
to Fotoexpress-Majewski, św. Marcin 6, telefon 21-41. zdg 43 705

Krawczyń!
Dostosuje każdej figurze piękny fason — niedrogo (była pracownica firmy Hersy). Cieszkowskiego 7-12. zdg 43 667

Kroje
wykonują specjaliści. Tomaszewski, Poczta 1. zdg 43 886

Chiromantka
z podziękowaniem poleca. Ratajczaka 9 — 10. zdg 43 738

Płaciny
20 zł gotówka za wskazanie klienta na radioodbiornik. Stanke, ul. Strzelecka 12. Telefon 16-97. zdg 43 904

Unieważniam
Nr. 23, Serja 13511 — I emisji Pożyczki Inwestycyjnej, który zagnają. Dla znalazcy, bez wartości bo zakaz wypłaty. Posiadać uprawnioną o zwrot za wynagrodzeniem. Irena Ermanowiczowa, Poznań, Jasna 5, m. 7. zdg 43 743

Jutro
otwarcie ogrodu familijnego — Przepadek, Uroczajca, artystyczny koncert, tania dobra kuchnia i napoje, cieniasty ogród. Proszę o poparcie i zaprasza gospodarz. F. Kowalski. zdg 43801

Wróży
chiromantka z Warszawy. Piekary 6 — 2. zdg 43 942

Kominy fabryczne
buduje — naprawiam, obmuruję kotły parowe, zakładam gromochrony. Franciszek Pawłowicz, Poznań I, skrytka pocztowa 358. zdg 43 912

Podróżujący
dypl. szoferski, zaprowadzony Poznański, Pomorzu, Śląsku, poszukuje przedstawicielstwa drogerijno-malarskiego. Oferty Oredownik, Bydgoszcz, ul. 3 Maja. ng 10 904/5

Na
wieś oddam 4-letnią dziewczynkę na wychowanie, wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 930

Naprawiam
materace, leżanki 4,—, Grobla 4, mieszkanie 2. zdg 43 950

Krawcowa
zdolna wszelka garderobe. Strzelecka 10 —13. zdg 43 495

Pani
starsza intelig. ucziwa, opiekować się będzie mieszkaniem oraz wyjazdu państwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 621

Dyrektryza
krawcowa tanio szyje. Kościelna 18 — 14. zdg 43 837

Kołdry
przerabia, poszywa. Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdg 44 003

Przepisuje
maszyną tanio. „Jur“, Piekary 26. zdg 44 022

24. NAUKA

Jakania
oraz wszelkich wad językowych odczuwa radykalnie raz na zawsze. Dużo świadectw i podziękowań. Na życzenie wyjeżdżam. Lange-Wnukowski, Dąbrowskiego 34 m. 15 (5-7). zdg 43 184

Studentki
udziela korepetycji z wszystkich przedmiotów. Samopomocowa Organizacja Studentek, Aleje Marsz. Piłsudskiego 7, pokój 2, telefon 51-20, po pol. 47-54. zdg 41 408

Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 318

Kursy
stenografii, pisanie maszyną. — Poznań, Kantaka 1. zdg 42 823/4

Włoskiego
lekcje pragnie brać zaawansowana solidny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 600

Kursy
książkowości, stenografii, pisanie maszyną rozpoczynają się 11 maja Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdg 43 777

Szkoła tańców Szorskiego
Pierackiego 12, tel. 38-08. zdg 43 958

25. MUZYKA

Pierwszorządny
skrzypek solista, boczny trąba — repertuar obszerny, wolny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 254

Śpiewu
poprawnie, szybko tanio art. op. Półwiejska 12 — 5. zdg 43 412

Duet
dobrze zgrany potrzebny zaraz. Restauracja, Wrocławska 29. zdg 43 735

Nuty
Kropki deszczu — Rose Marie — Tango Łyczakowski — Jak gdyby nigdy nie oraz inne nowości przegrwane bieżąco poleca A. Cybulski, Marcin 9. ng 10 870

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnym.

a) Służba domowa

Dziewczyna
z gotowaniem do wszelkich prac szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 140

Służąca
poszukuje posady lub usługi do brejni świadectwami od 15,—. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 582

Dziewczyna
szuka posady lub całodziennych usług. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 221

Osoba
materiałnie niezależna, przymie posadę gospodyni do samotnej osoby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 204

Posługi
dwa lub trzy razy tygodniowo poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 203

Kucharka
na sezon letni lub do restauracji samodzielnie, dobrem gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 441

Kucharka
długoletnie świadectwa szuka posady, może być na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 360

Dziewczę
lat 14 kochająca dzieci poszukuje posady od 15 do 20. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 378

Służąca
gotowaniem, dobrymi świadectwami, kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 421

Sierota
ze wsi początkująca, pracowita, ucziwa i czysta prosi o posadę o małego domu od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 431

Poszukuje
posady z gotowaniem, dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 437

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem, długoletnie świadectwa, polecenia, poszukuje posady lepszym domu małej rodziny od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 435

Małopolanka
poszukuje posady do wszystkiego gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 439

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 420

Posługi
na piątki poszukuje oraz prania dobrem poleceniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 478

Pokojowa
szuka posady od 1. 6. do lepszego domu, bardzo dobre polecenia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 327

Pokojowa
poszukuje posady z długoletnim świadectwem od 15, lub 1 czerwca w Poznaniu w lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 537

Dziewczyna
ucziwa i zaufana z gotowaniem do wszystkiego szuka posady od 15. 5. 36. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 43 708

Gospodyni
zarządzająca inteligentna, dzielna, oszczędna, rzutka wiek średni poszukuje posady w poważniejszych instytucjach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 561

Panna
ukończona szkoła gospodarcza — półtora roku lewki na majątku, znająca gotowanie, szycie, prasowanie nawskroś ucziwa, pracowita, oszczędna, religijna poszukuje posady w lepszym domu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 528

Praczką
poszukuje prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 611

Pomorzanka
z gotowaniem do wszystkiego — szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 859

Praczką
zdrowa, silna pierze ku zupełnemu zadowoleniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 817

Szukam
posługi lub prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 742

Dziewczyna
poszukuje posady od zaraz za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 43 976

Uczciwa
czysta z gotowaniem, długoletnimi świadectwami poszukuje posady od 15. 5. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 973

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 934

Gospodyni
dobrze gotująca starsza, zaufana poszukuje samodzielnej posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 955

Dziewczyna
z bardzo dobrymi świadectwami poszukuje samodzielnej posady do mniejszej rodziny ewentualnie posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 951

Szukam
pokoju za posługę lub posługę. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 752

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady do Gdyni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 964

Służąca - kucharka
samodzielna dobrem gotowaniem poszukuje posady do mniejszej rodziny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 991

Panna
z lepszej rodziny szuka posady jako samodzielna z gotowaniem, szycie, haft, cerowanie, prasowanie oraz wszelka praca domowa lub jako wychowawczyni dzieci na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 785

Służąca
z gotowaniem szuka posady od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 784

Służąca
samodzielnie gotowaniem, dobrze polecona szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 077

Dziewczyna
lubiaca dzieci szuka posady do wszystkiego. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 44 023

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 632

b) Inni

Urządnicę gospodarczą
na niewypowiedzianej posadzie, dobre referencje, fachowe wykształcenie, długoletnia praktyka, lat 28, samotna, zmieni posadę od 1 lipca. Łaskawe zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Skoki. ng 10 627

Kulturalny
lat 30, zdolny, energiczny, o doskonałych warunkach zewnętrznych, redaktor, handlowiec, korespondent, znajomość propagandy, dzielny organizator, samodzielnym, biegłym niemieckim i francuskim szuka odpowiedniej posady. Prima referencje i świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 577

Bona
z prawem nauczania Włkp z praktyką przy starszych dzieciach i małych, kurs pielęgniarstwa, szycie niemieckie poszukuje posady. Czekanowska, Grudziądz, Padarewskiego 3. zdg 42 873

Drukarsz
inteligentny, lat 25, po wojsku z dobrymi świadectwami i kilkoletnią praktyką, mający na utrzymaniu w podwyższym wieku rodziców, prosi liście serca o jakikolwiek pracę w swoim zawodzie, bądź też w pracy biurowej, za co wdzięcznością bez miary życzyć będzie za poratowanie go w tak ciężkim położeniu. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować do Kurjera Pozn. pod zdg 43 185

Pielęgniarka
zawodowa i prowadzenia domu starszej pani lub pana szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 165

Zdolna
buchalterka - bilansistka i korespondentka wielodziedzina samodzielność, znajomość różnych systemów, organizacji biurowej, pierwszorządne referencje, szuka posady w poważnej firmie, lub majątku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 35 432

Dentystka
techniczna biega operatywna, technice, szuka posady - zastępstwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 41 458

Pani
z towarzyszytwa obejmie zarząd domu, pensjonatu, wychowanie dzieci, wyjazd, wynagrodzenie skromne, wzajemnie traktowanie dobre, referencje pierwszorządne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 620

Panienska
do dzieci, inteligentna, z ukończoną trzyletnią szkołą przemysłową poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 42 976

Narodowiec
trzy lata bez pracy — w nader krytycznym położeniu: 6 kl. gimn. szuka jakikolwiek posady. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. zdg 42 869

Kaucji
do 1 000 zł złoży kawaler, lat 29 do jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 292

Fryzjerka
kursistka praktyką poszukuje posady, najchętniej na prowincji. — okolica obojętna Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 336

Krawcowa
szuka posady po domach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 231

Pielęgniarka
długoletnia praktyką poszukuje posady do niemowlęcia, dzieci chorych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 385

Ewangeliczka
inteligentna dobrego domu, znająca wszelkie gospodarstwo domowe, dobrem poleceniem przyjmie posadę wyreczytelki pani domu lub składu za możliwym wynagrodzeniem tylko Poznaniu polskim domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 41 824

Gorzelnik
pierwszorządne wiadomości w gorzelnictwie, suszarni, elektrowni w maszyn, turbinach itd, poszukuje posady od zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 43 175

Czeladnik piekarski
z karta rzemieślnicza, znający cukiernictwo — poszukuje posady. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 42 991

Mechanik - monter
długoletni kierownik siłowni warsztatów mech. itp. praktyką zagraniczną poszukuje posady. Oferty „Par“, Poznań, pod 55,66 Pg 4498-55.67

Bezrobotny
blacharz - instalator wykonuje wszelkie reparacje oraz nowe prace. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 263

Rządca gosp.
kawaler 30 lat, 10 praktyki, obecny 5 lat na niewypowiedzianej posadzie w dużym majątku, bardzo dobrymi referencjami zmieni posadę od 1. 7. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 43 260

Gdyni
Od 1. 6. poszukuje posady pielęgniarstwa, wychowawczyni, wykładowca, kurs szkoły gospodarczej z znajomością szycia, haftowania, dobrem niemieckim i referencjami. Oferty kierować do Kurjera Pozn. zdg 42 648

Pielęgniarka
poszukuje posady do niemowlęcia lub chorej osoby, ewentualnie pokojowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 436

Szofer - mechanik

uczony służarz maszyn rolnic

Kupno okazyjne

samochód ciężarowy
Chevrolet 2 ton.
samochód osobowy
Chevrolet - Roadster
samochód osobowy
OM, limuzyna
samochód osobowy
Minerwa limuzyna
samochód osobowy
Praga Piccolo

Wszystkie samochody w dobrym stanie gotowe do jazdy poleca

Reprezentacja samochodów

„Auto-Union“
STANISŁAW SIERSZYŃSKI
Poznań,
Plac Wolności 11 Tel. 13-41

Pg 4518-19,70

Ekspedjentka

z branży piekarsko-cukierniczej z dłuższą praktyką poszukuje posady od 1. 6. lub 15. 6. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 43 312

Szofer

kawał, dobrymi świadectwami - szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 317

Aptekarska

pomocnicza, egzamin wojewódzki szuka posady na Pomorzu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 319

Ogrodnik

szuka posady ewtl. jako portier, zna centralne ogrzewanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 328

Panienska

inteligentna przyjmie posadę w składzie względnie dziecka z ciem. Łask. oferty Kurjer Poznański zdg 43 330

Poszukuje

posady prowadzenia filii, cukierni, piekarni. Gwarancja. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 577

Malarz

inwalida wojenny, poszukuje pracy. Łaskawe zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych R. P. Okręgowe Kolo. Poznań, ul. Kozia 8 telefon 29-94. zdg 43 484/5

TEATRY

TEATR POLSKI: Sobota, 9. 5. „Pierwszy występ Jenny“.

Niedziela, 10. 5 o godzinie 16: „Trzy asy i jedna dama“.

Niedziela, 10. 5 o godzinie 20: „Pierwszy występ Jenny“.

TEATR WIELKI (Opera): Sobota, 9. 5. „Opowieści Hoffmanna“.

Niedziela, 10. 5 o godzinie 15: „Halka“. **Ceny popularne od 50 gr. do 2 zł.**

Niedziela, 10. 5 o godzinie 20: „Bal w Savoy“.

Poniedziałek, 11. 5. „Bal w Savoy“.

TEATR NOWY: Sobota, 9. 5. „Pierwszy legjon“.

Niedziela, 10. 5 o godzinie 16: „Matura“.

Niedziela, 10. 5 o godzinie 20: „Pierwszy legjon“.

CYRK STANIEWSKICH: Dziś i w niedzielę 2 przedstawienia o godz. 16,15 i 20,15.

KINA

APOLLO: „Dzisiejsze czasy“.

CORSO: „Pod szubienicą“.

GLORIA: „Moskiewskie noce“.

GWIAZDA: „Noce wiedeńskie“.

METROPOLIS: „Baron Cygański“.

OSWIATOWE T. C. L.: „Noxy Express“.

RENAISSANCE: „Burza nad światem“ oraz „Dolores“.

SLONCE: Napad na Kongo.

SFINKS: „Panienska z poste restante“.

SWIT: „Samochód nr 99“.

TECZA-Lazarz: „Nie miała baba kłopotu“.

TECZA-Wilda: Dom nr. 56.

WILSONA: „Legjon nieustraszonych“.

Krawcowa
dobra szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 573

Książkowy - bilansista
poszukuje posady popobudniowej. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 507

Stolarz
z własnymi narzędziami poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 678

Panienska
z dobrego domu, władająca językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, pracowała u adwokata poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 696

Podróżujący
na cukierki, dobrze zaprowadzony w kolonijkach, poszukuje dodatkowego zastępstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 680

Krawcowa
rutynowana - na lepszą krawieczyznę szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 509

Kuchmistrz
pierwszorzedny, długoletnia praktyka poszukuje posady, wyjeżdża na sezon. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 761

Małżeństwo
bezdziennie przyjmie wspólną posadę w pensjonacie w Gdyni. Zoną jako pokojowa, maż do wszystkiego na sezon lub stałe. Zoną za pensję, maż za utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 774

Rymarz-tapicer
obeznany w pracach na majątkach szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 899

Były
poborca skarbowy 4 lata praktyki szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 921

Panienska
skromna, robotki, muzykalna (piano) szuka posady dzieci, miasteczko, wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 759

Ekspedjentka
z kaucją branżą oiekarsko - cukierniczą, dzielna, z dobrimi poleceniami, szuka posady od 1. - Oferty Kurjer Poznański zdg 43 489

Krawcowa
dłuższa praktyka na elegancką garderobę damska, dziecięca, bielizna, za dom na wyjazd, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 488

Technik
budowlany poszukuje posady. - Oferty Kurjer Poznański zdg 43 800

Bezpłatnie
maszynistka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 041

Rządca gospodarczy
lat 40, wszechstronnie doświadczony rolnik z 15-letnią praktyką w intensywnych majątkach w Pozańskim, z ukończoną szkołą rolniczą w Niemczech, rzutki, energiczny i obowiązkowy, długoletnie świadectwa i poważne referencje, przyjmie stałą posadę. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 43 934

27. WOLNE POSADY

Lekarki - dentystki
poszukuje do prowadzenia gabinetu dentystycznego. Oferty z podaniem pretensji do Kurjera Poznańskiego zdg 42 937

Apteka
w Gostyniu poszukuje od zaraz pomocnika(cy) magistra lub mag. farm. z podaniem warunków. dg 1 735

Uczenica
szycie, krój. Waly Jadwigi 3a - 9. zdg 43 598

Asystent mierniczy
praktyk dobry, natychmiast potrzebny. Inż. Bittner, Chorzów - Jacka 4, Górny Śląsk. dg 1751

Ekspedjent
blawatnik. A. Bandel, 27 Grudnia 6. Pg 4 501-19,49

Ekspedjentka
z branży potrzebna. Rozmarynowicz, Stary Rynek 93. zdg 42 041

Posługaczka
cały dzień śródki, Chwaliszewa, Ostrowek 1718, m. 5, godz. 12 do 14. zdg 43 291

Przedstawiciele
w każdym mieście, energicznych, zdolnych z gotówką 100-300 zł poszukujemy. „Cetepe“ - Gdynia - Abrahama. ng 10 874

Inteligentna
skromnych wymagań dochodząca do dziecka i niemowlęcia. Sołacz, Mazowiecka 56. zdg 43 237

Duży dom towarowy
w najlepszym położeniu miasta 60.000 na Pomorzu, duża wiejska okolica, stara znana firma poszukuje współnika z branży tekstylnej z odpowiednim kapitałem. Oferty Pat, Grudziądz, „432“. ng 10 177

Dobrze
polecona wychowawczyni do dzieci od zaraz potrzebna. Drogeria W. Chykowski, Jarocin, dg 1 788

nauczycielka
z prawem nauczania szkoły powszechnej i pełną znajomością języka niemieckiego do dwóch chłopców wieku 10 i 6 lat. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdg 43 542

Korespondent handlowy
do lat 26 poszukiwany. W ofertach należy podać wykształcenie, odbyta praktyka i wiek. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 41 843. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi.

Służąca
potrzebna. Marcina 26, podwórze I. pietro. zdg 43 589

Służąca
wszystkiego dobrze polecona, do bry dom 3 osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 931

Krawcowa
przyjmie uczennicę. Zygmunta Staro 9 - 29. Dom Rzemieślniczy. zdg 43 697

Posługaczka
potrzebna. Winklera 22 Łazarz. zdg 43 552

Panienska
inteligentna, znająca szycie do 4-letniego chłopczyka. Zgłoszenia Pasaż Apollo, m. 16 od 11-1. zdg 43 571

Portjer
samotny potrzebny do przedsiębiorstwa samochodowego. Gwarancja wymagana. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 451

Przedstawiciele
we wszystkich miejscowościach dla naszych znanych ziół leczniczych „Sana“ poszukujemy. Oferty Smolin, Katowice, Wojciechowskiego 38. Pg 4506-71,58

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
Targi Poznańskie - Pawilon 8
ng 9552

Apteka
na Pomorzu poszukuje zastępcy. Utrzymanie, podać warunki. - Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 43 180

Hafciarki
na oficera pierwszorzedną robotę tylko dobry ścieg poszukiwane na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 188

Ekspedjent
kawaler do interesu kolonialnego. Oferty z fotografią Kurjer Poznański zdg 43 262

Uczenica
pralnia „Neptun“ pl. Sapieżyński 2. zdg 43 939

Przychodnia
do wszystkiego, szyciu do samotnej pani. Zgłoszenia odpisem świadectw Kurjera Poznańskiego zdg 43 247

Krawcovej
dobrej w dom poszukuje. Adres Kurjer Poznański zdg 43 241

Zaangażujemy
natychmiast kilka pań i panów młodych, inteligentnych do pracy akwizycyjnej w asekuracji. Możliwość otrzymania stałej posady. Oferty lub zgłoszenia osobiste do Adriatyckiego Towarzystwa Ubezpieczeń, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 13. zdg 42 715

Rządca
kawaler do 40 lat potrzebny na majątek 1000 morgowy. Oferty z podaniem pensji, odpisami świadectw Kurjer Poznański zdg 42 635

Szuka
Pan przedstawicielstwa? Zagraniczne Zakłady Przemysłowo-Handlowe celem otwarcia oddziałów sprzedaży swych wyrobów (nowości kilku branż) poszukuje solidnych reprezentantów możliwie z praktyką. Zgłoszenia pod „13“ „Larum“, Warszawa, Królewska 1. ng 10 855

Panienska
lat 17, do pomocy w cukierni lodów. Sw. Marcin 79. zdg 43 422

Dziewczyna
do pralni. Sw. Marcin 56 - 20 zdg 43 799

Freblanka
1-go czerwca ewentualnie język francuski. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 404

2
dziewczyny gotowaniem potrzebne 15. 5. Kawiarnia, Dąbrowskiego 49.

Uczeń
do składu kolonialnego delikatesowego potrzebny. - Zgłoszenia „Dana“ ul. Marsz. Focha 56. zdg 43 409

Służąca
do lekarza, gotowaniem, praniem do wszelkiej prac na prowincje, 15 zł. Zgłoszenia Musiał, Dąbrowskiego 50, niedziela 5-6. zdg 43 840

Pomocnik
obuwniczy na średnią robotę do warsztatu potrzebny. Dąbrowskiego 41. zdg 43 838

Służąca
zaraz wszystkiego, świadectwa. Andrys, Górna Wilda 95 zdg 44 062

Młodsza
do gabinetu lekarskiego. Zgłoszenia plac Nowomiejski 3, m. 8. zdg 1783

Poszukuję
zaraz współpracowniczkę z praktyką. Apteka pod Oriem. Gniezno. Fama 1. zdg 43 956

Fryzjerka
dzielna, wodna. Słowackiego 34. zdg 43 994

Przedstawiciela
an kefir Puszczykowo. Organizator na Poznań. „Kefir“, Małe Garbary 9. zdg 44 038

Kierownik
dla filii w Poznaniu - gotówki 1,500.- na objęcie. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 036

Posługaczka
dobrze polecona, gotowanie, pranie. Słowackiego 27, m. 3 7 wieczer. zdg 44 049

Służąca
młodsza. Górna Wilda 15 - 6. zdg 44 048

Hafciarka
na mezełki, monogramy. Pierackiego 11. zdg 44 026

Tatra
2 cyl. w b. dobrym stanie tanio do oddania. Informacje Smisdeckich 23, m. 3. zdg 44 058

Kucharka i dziewczyna
która pracowała przy kucharzu na sezon letni potrzebna. Bar Poznański, Zamkowa 7, godz. 6-7. zdg 43 996

Ekspedjent - dekorator
jako pierwszy z kaucją do składu blawatów i tow. krótkich do mniejszego miasta z wolnym utrzymaniem od 15 potrzebny. - Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera Poznańskiego zdg 43955

Czeladnik
szwajski na dobrą miarowa stałą pracę potrzebny zaraz. Węgrzyn, Gniezno, Chrobrego 14. zdg 43 937

Dentystyczna
uczennica powyżej lat 16 lepszym wykształceniem zaraz potrzebna w Poznaniu. Oferty z życiorysem i fotografią do Kurjera Poznański zdg 43 855

Przedstawiciele
przyjmie wytwórnia, kaucją 500. Oferty skrytka pocztowa 235. Poznań. zdg 43 737

Marszantki
potrzebne zaraz. Hain, Sapieżyński 1. Focha 28. zdg 43 909

Inteligentnemu
gotówka 50 zł posadę podróżującego. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 906

Energicznego
zdolnego, rzutkiego pomocnika do działu firan i dekoracji poszukuje Firma Pieczyński, St. Rynek nr. 44. zdg 43 880

Księgowa
z rutyną księgowości handlowej, znająca również księgowość rolną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 867

Zegarmistrzowski
pomocnik potrzebny. Henryk Rychter, Al. Marcinkowskiego 15. zdg 43 455

Inteligentna
dziewczyna do 5-letniego chłopca umiejąca szyc, cerować i sprzątać potrzebna do Katowic. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 564

Nauczycielka
z praktyką posiadająca pieniądze może się zgłosić. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 563

Bankowcowi-spółdzielcy
solidnemu, rutynowanemu, fachowcowi wskaże warsztat pracy członka Zarządu Banku Spółdzielczego. Wymagana gwarancja gotówkowa. Krótkie treściwe oferty referencjami załatwi Bolesław Chudziński, Wieluń, pl. Legionów 6. zdg 43 670

Mistrz
zegarmistrzowski przyjmie zaraz ucznia najchętniej wolontariusza w naukę. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdg 43 605

Sea-Krem
utrzymuje świeżość cery w każdej porze roku

R. Barcikowski S. A. Poznań
nr 8763/4

Poważna
i Pomorzec 2-je. ikve abgkkek fabryka olejów grafitowo - koloidalnych Warszawa poszukuje rutynowanego przedstawiciela branży olejowej na Poznański i Pomorzec potrzebni inżynierowie lub technicy (f-ma chrześcijańska). Oferty „Olejiowiec“ Kurjer Poznański 3 333

Kucharka
służąca, do lat 30, tylko z dobrimi poleceniami, na dobra, stała posadę do Bydgoszczy zaraz lub później potrzebna. Zgłoszenia niedziele 2-4 po południu. Poznań, ul. Ogrodowa 18, m. 6. ng 10 907

Mierniczego praktykanta i technika
z praktyką poszukuje. Zgłoszenia: Inż. Woliński, Poznań, Winiarska 52, dzwonić od Bzowej. zdg 43 398

Uczennica
zdolna, znająca cośkolwiek szycie potrzebna, posada zanewniona. - Zgłoszenia 7-9 wiecz. Pl. Wolności 9, m. 12. zdg 43 792

Ekspedjenta
dekoratora z branży artykułów męskich tylko pierwszorzednej siły poszukuje. Leon Kuczyński, Toruń. Pg 4 528-64,35

Zdolny
ekspedjent branży materiałów męskich i przyborów krawieckich potrzebny. Zgłoszenia z podaniem świadectw, referencji i warunków Gdynia, skrzynka pocztowa 178. ng 10 403

Hafciarki
na sztandary. Adres Kurjer Poznański zdg 43 957

Robotnik
potrzebny do wymiany maki i wiatraka z gotówką 200 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 949

Dla
nowo wprowadzonego działu popularyzacji ubezpieczeń o masowym zbyciu poszukujemy kierownika dla stworzenia organizacji na miasto Poznań. Znajomość branży ubezpieczeniowej niekoniieczna. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zdg 44 006

Propagandzistki
do reklamowej sprzedaży „Suchce Karminu“ do ust potrzebni. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 43 850

SIATKI DRUCIANE POTANIAŁY!
Wyjatek z Cennika za 1 m²

druć 1,6	1,8	2,0	2,2	2,5
40	74	82	100	118
50	—	69	81	95
60	—	57	70	80
70	—	—	58	69

PP. kupcy odpow. opust! Prosimy żądać ofert: **A. Zwierzowski i Ska** Spółka z ogr. odpow. Poznań, ul. Półwiejska 1

Pg 3933-16,88

Humor zagraniczny

English authors
Tauchnitz Edition great choice antiquary prices recommends Księgarnia - Antykwariat, Półwiejska 38 a. zdg 43 723

Legion
Nieustraszonych - Wallacy Beery, Kino Wilsona. zdg 43 999

„Kapelusz“
modnie przefasonowany, odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich 27-go Grudnia 2, podwórze. dg 1758

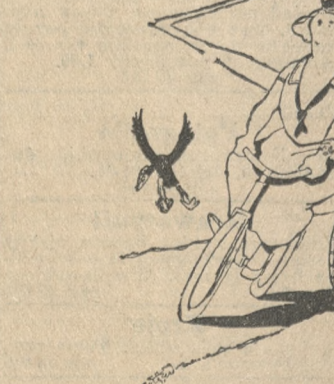
Fotografie
portrety, Bracia Pecherscy, Aleje Marcinkowskiego 8. N 8697

Londyńska
Maszalarska polea przy doborowej orkiestrze cenach zniżonych karafki od 2 złotych. Dancing towarzyski. zdg 43 971

Kapelusze
ostatnie nowości **Koszule**
wierzchnie, sportowe **Krawaty**
olbrzymi wybór. **Koźnierzyki**
„Opus“ - „Jotka“ „GeZet“ inne **Ludwik Olszewski**
Al. Marcinkowskiego 13, Półwiejska 11. Pg 4 553-17,93

Panienska Poste-restante
polska najradosniejsza komedia **Kinoteatr „Sfinks“**
zdg 43 394

Waga ciężka i waga kogucia.
= A pan panie Zygmuncie czy pan lubi sport?

Co futro = to **Edmund Rychter** = co palto = to **Edmund Rychter** = co ubranie = to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc maj 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00-9,50. W razie wypadków, spowodowanych przez redakcję, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami poczynnymi 200 gr. wyżej. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadto. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 a stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne“ do g. 11,10, w dni przedświąteczne do godz. 11,00, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek); słowo nagłówek (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościach, poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko